

**РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ
О НАЈВАЖНИЈИМ НАЛАЗИМА И ПРЕПОРУКАМА
ЗА 2020/2021. ГОДИНУ**

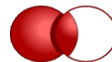

куда плови овај брод

препоруке су у извјештајима

Сарајево, децембар 2021. године

РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ О НАЈВАЖНИЈИМ НАЛАЗИМА И ПРЕПОРУКАМА ЗА 2020/2021. ГОДИНУ

Број: 04-04-1-3386/21

Сарајево, децембар 2021. године

САДРЖАЈ

РИЈЕЧ ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД	4
1.1 Улога и циљ ревизије јавног сектора.....	4
1.2 Структура Извјештаја	6
2. ПЛАНИРАНЕ И ИЗВРШЕНЕ РЕВИЗИЈЕ ЗА 2020/2021. ГОДИНУ	7
3. ФИНАНСИЈСКА РЕВИЗИЈА.....	11
3.1 Мишљења ревизора.....	11
3.2 Дате препоруке за 2020. годину и реализација препорука из претходних извјештаја	13
3.3 Извјештај о извршењу Буџета Федерације БиХ и корисници Буџета Федерације БиХ.....	15
3.3.1 Најважнији налази и препоруке из Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину.....	17
3.3.2 Најважнији налази и препоруке из извјештаја федералних буџетских корисника.....	19
3.4 Кантони и кантонални буџетски корисници	42
3.4.1 Најважнији налази и препоруке.....	44
3.5 Градови и општине	59
3.5.1 Најважнији налази и препоруке.....	60
3.6 Заводи, фондови, агенције и јавне установе.....	77
3.6.1 Најважнији налази и препоруке.....	79
3.7 Предузећа у већинском државном власништву	97
3.7.1 Најважнији налази и препоруке.....	99
4. РЕВИЗИЈА УЧИНКА	122
4.1 Извјештаји о спроведеним ревизијама учинка.....	123
4.1.1 Најважнији налази и препоруке из извјештаја ревизије учинка	123
4.2 Извјештаји о праћењу реализације препорука ревизије учинка	126
4.2.1 Реализација препорука и најважнији налази из извјештаја о праћењу	127
4.3 Меморандум о одустајању од главне студије ревизије учинка „Ефективност мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19“	133
5. ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ ИЗВЈЕШТАЈА О ИЗВРШЕЊУ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2020. ГОДИНУ	135

Попис дијаграма, графикана и табела

Дијаграм 1. Вриједности и користи ВРИ	4
Дијаграм 2. Мисија и визија.....	5
Графикон 1. Структура датих мишљења	13
Графикон 2. Поступање по препорукама	14
Графикон 3. Статус реализације препорука датих оснивачима водоводних предузећа	127
Графикон 4. Статус реализације препорука датих водоводним предузећима.....	128
Графикон 5. Статус реализације препорука датих институцијама власти, министарствима, заводу и службама за запошљавање	129
Графикон 6. Статус реализације препорука датих јавним предузећима	129
Графикон 7. Статус реализације препорука датих општинским судовима и Федералном министарству правде.....	131
Графикон 8. Статус реализације препорука датих институцијама власти, Федералном заводу за запошљавање и службама за запошљавање	132
Табела 1. Преглед извршених ревизија	10
Табела 2. Збирни преглед датих мишљења субјектима ревизије	12
Табела 3. Информације о датим препорукама, по секторима.....	14
Табела 4. Преглед расхода и издатака буџетских корисника, с датим мишљењима	16
Табела 5. Информације о датим препорукама буџетским корисницима	26
Табела 6. Преглед ревидираних буџетских корисника, с датим мишљењима	41
Табела 7. Преглед финансијских показатеља ревидираних кантона	42
Табела 8. Преглед датих мишљења ревидираним кантонима	43
Табела 9. Преглед расхода и издатака кантоналних буџетских корисника, с датим мишљењима	43
Табела 10. Информације о датим препорукама кантоналним буџетским корисницима.....	47
Табела 11. Преглед ревидираних кантоналних буџетских корисника, с датим мишљењима	58
Табела 12. Преглед финансијских показатеља ревидираних градова и општина.....	59
Табела 13. Преглед датих мишљења ревидираним јединицама локалне самоуправе	60
Табела 14. Информације о датим препорукама градовима и општинама	64
Табела 15. Преглед ревидираних јединица локалне самоуправе, с датим мишљењима.....	76
Табела 16. Преглед финансијских показатеља ревидираних завода, фондова, агенција и јавних установа.....	78
Табела 17. Преглед датих мишљења заводима, фондовима, агенцијама и јавним установама.....	79
Табела 18. Информације о датим препорукама заводима, фондовима, агенцијама и јавним установама	83
Табела 19. Преглед ревидираних завода, фондова, агенција и јавних установа, с датим мишљењима	96
Табела 20. Преглед финансијских показатеља ревидираних јавних предузећа	97
Табела 21. Преглед датих мишљења јавним предузећима	98
Табела 22. Информације о датим препорукама јавним предузећима.....	103
Табела 23. Преглед ревидираних јавних предузећа, с датим мишљењима.....	121
Табела 24. Подаци о спроведеним ревизијама учинка.....	123
Табела 25. Подаци о броју субјеката и препорука обухваћених извјештајима о праћењу	127

РИЈЕЧ ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Уред за ревизију институција у ФБиХ успјешно је реализовао планиране годишње активности на провођењу до сада највећег броја финансијских ревизија и ревизија учинка, чији резултати су сублимирани у овом Извјештају. Из њега се види структура субјеката и обимност и разноликост области, процеса и активности који су обухваћени provedеним ревизијама.

Пандемија ЦОВИД-19 је у значајној мјери утицала на начин рада, али Уред за ревизију одржао је континуитет, прилагођавајући се новонасталим околностима и водећи рачуна о планираним активностима. Учињени су максимални напори да се прилагоди субјектима ревизије, стога је термински план прилагођен њиховим бројним захтјевима, омогућено је електронско достављање документације и кореспонденција се по потреби одвијала путем аудио и видео комуникацијских канала. Пандемија је утицала и на честа одсуства ревизорског особља, због чега је долазило до промјена чланова ревизорских тимова. Све те вањске пријетње и унутрашње слабости компензиране су ангажовањем и посвећеношћу цијелокупног особља Уреда за ревизију.

Обавезне финансијске ревизије буџетских корисника завршене су у законском року, а остале ревизије као и ревизије учинка у складу с планом ревизије. Сви извјештаји су благовремено достављени субјектима и надлежним институцијама, и објављени су на интернет-страници Уреда.

Уважавајући значај и релевантност извршених ревизија, Парламентарна комисија одговорна за ревизију извршила је јавна саслушања субјеката који су имали негативно мишљење или мишљење с резервом као и субјеката који су обухваћени једним извјештајем ревизије учинка. Јавна саслушања ревидираних субјеката су још један вид потврђивања резултата утврђених у извјештајима и значајан су допринос већој одговорности и транспарентности рада јавног сектора.

Овим извјештајем информишемо Парламент ФБиХ о најважнијим налазима и препорукама које су утврђене provedеним ревизијама, и који треба да буде снажан алат за ђелотворније праћење имплементације препорука и превазилажења утврђених слабости. У складу са Законом о ревизији Парламент ФБиХ може на основу налаза и препорука из извјештаја о ревизији, смањити буџет једне или више буџетских институција и подузети друге одговарајуће корективне радње.

Успјешно реализован план активности за ову годину је постигнут захваљујући искуству, компетенцијама, вјештинама и преданости свих запосленика и запосленица Уреда за ревизију, а што ће нам бити мотив за будући рад, у којем ћемо настојати бити бољи и постићи више.

Будући да нам је циљ бити узорна институција која јача одговорност и транспарентност јавног сектора и ђелује у интересу грађана и друштва у цјелини, Уред за ревизију наставит ће праксу иновирања свога рада, континуираног учења и увођења позитивних промјена у својој пракси у складу са међународним принципима и стандардима за врховне ревизијске институције (ИФПП Оквиром).

Џевад Некић
Генерални ревизор

1. УВОД

У складу с чланом 16. став 6) Закона о ревизији институција у Федерацији БиХ,¹ Уред за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине сачинио је Ревизорски извјештај о најважнијим налазима и препорукама за 2020/2021. годину.² У њега су инкорпорирани најважнији налази и препоруке из обављених финансијских ревизија и ревизија учинка, те Извјештај о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета Федерације БиХ за 2020. годину.

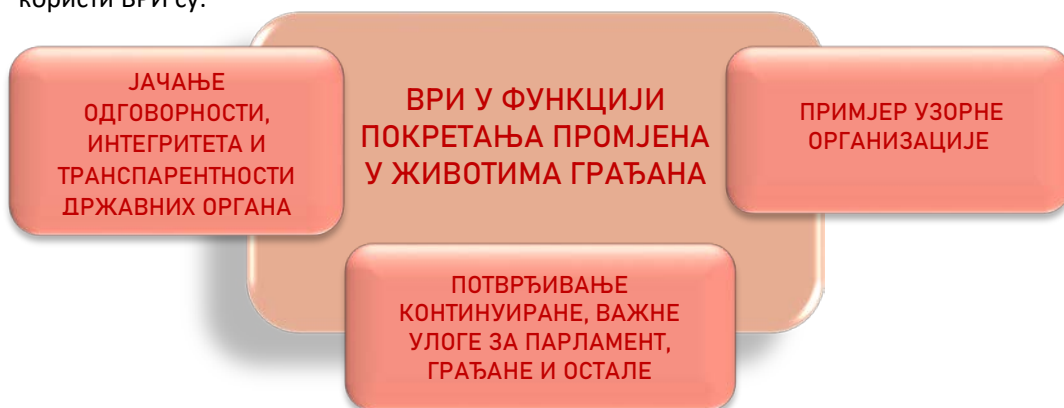
Годишњи извјештај за циљ има да на једном мјесту обједини информације из извршених ревизија о коришћењу и управљању јавним средствима у Федерацији БиХ. Намијењен је првенствено Парламенту Федерације БиХ, који, у складу са Законом о ревизији, на основу ревизијских налаза и препорука може смањити буџет једне или више институција или предузети друге одговарајуће корективне мјере.

1.1 Улога и циљ ревизије јавног сектора

Уред за ревизију је врховна ревизијска институција³ Федерације БиХ, успостављена Законом о ревизији институција у ФБиХ. Надлежна је да врши финансијску ревизију, ревизију учинка и друге специјалне ревизије институција у ФБиХ и да о свом раду правовремено информише Парламент ФБиХ и јавност.

У провођењу својих дужности и надлежности Уред је неполитичан, независан и не подлијеже управљању или контроли било којег другог лица или институције.

У свом раду мора примјењивати принципе и стандарде ревизије Међународне организације врховних ревизијских институција,⁴ односно ИНТОСАИ-јев Оквир професионалних објава (ИФПП). Овај Оквир поставља и темеље за рад ВРИ у Лимској декларацији и Мексичкој декларацији о независности ВРИ. Основне вриједности и користи ВРИ су:

Дијаграм 1. Вриједности и користи ВРИ

¹ „Службене новине ФБиХ“, број 22/06; у даљем тексту: Закон о ревизији

² У даљем тексту: Годишњи извјештај

³ У даљем тексту: ВРИ

⁴ Енгл. ИНТОСАИ

У Стратегији развоја за 2021–2025. Уред је дефинисао своју мисију и визију:

МИСИЈА

Мисија Уреда је да буде независни врховни ревизорски ауторитет Федерације Босне и Херцеговине и покретач промјена у животима грађанки и грађана, тако што својим радом унапређује систем финансијског управљања и контроле, те доприноси већој одговорности и транспарентности у јавном сектору.

ВИЗИЈА

Провођењем ревизија у складу са ИНТОСАИ-јевим Оквиром професионалних објава, фокусирајући се на актуелне теме, те правовременим и квалитетним извјештавањем, Уред за ревизију жели да створи нове вриједности у друштву и да подстиче законитост, ефикасност и успјешност рада јавног сектора у ФБиХ.

Дијаграм 2. Мисија и визија

У складу с чланом 8. Закона о ревизији, Уред је надлежан да обавља:

- Финансијске ревизије
- Ревизије учинка
- Друге специфичне ревизије

Уред током 2020/2021. године није обавио ниједну специфичну ревизију.

Главни циљ Уреда за ревизију је да кроз провођење ревизија осигура независна мишљења о извршењу буџета и финансијским извјештајима, коришћењу ресурса и управљању државном имовином од Владе, буџетских и јавних институција у Федерацији Босне и Херцеговине.⁵ Према успостављеном Регистру субјеката, у надлежности Уреда је око 2.000 субјеката на нивоу Федерације БиХ, кантона и јединица локалне самоуправе.

У извјештајима о финансијској ревизији дају се два мишљења: мишљење о финансијским извјештајима и мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са законима и другим прописима.

Провођењем ревизије учинка врши се преглед или испитивање одређеног аспекта пословања цијеле или дијела институције, програма или активности, те се тиме настоји допринијети ефикасној, ефективнијој и економичнијој јавној управи.

Сви ревизорски извјештаји објављују се на интернет-страници Уреда за ревизију.

⁵ Члан 3. Закона о ревизији

1.2 Структура Извјештаја

Уважавајући групе субјеката које су у надлежности Уреда за ревизију у складу са Законом о ревизији, у Уреду су успостављена четири сектора за финансијску ревизију:

- Сектор за финансијску ревизију институција ФБиХ
- Сектор за финансијску ревизију кантона, градова и општина
- Сектор за финансијску ревизију завода, фондова и агенција
- Сектор за финансијску ревизију јавних предузећа

Поред ова четири сектора, успостављен је и Сектор за ревизију учинка.

Сходно томе, сви подаци су приказани по секторима, те је и Годишњи извјештај структуриран на сљедећи начин:

- општи подаци о планираним и извршеним ревизијама за 2020/2021. годину
- најважнији налази и препоруке финансијске ревизије по секторима
- најважнији налази и препоруке извршених ревизија учинка и извјештаја о праћењу реализације препорука
- Извјештај о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета Федерације БиХ за 2020. годину

У оквиру поглавља *Финансијска ревизија* дати су одређени статистички подаци извршених ревизија, те прегледи са основама за квалификацију и тачкама за истицање питања. У текстуалном дијелу поглавља *Најважнији налази и препоруке* дат је резиме најзначајнијих налаза који су утврђени код већег броја субјеката исте групе, те одговарајуће препоруке које имају за циљ да отклоне утврђене неправилности.

2. ПЛАНИРАНЕ И ИЗВРШЕНЕ РЕВИЗИЈЕ ЗА 2020/2021. ГОДИНУ

Планом ревизије за 2020/2021. годину предвиђене су 102 финансијске ревизије, те шест ревизија учинка. У планираном року извршена је 101 финансијска ревизија јер је једна⁶ обустављена зато што се нису створили услови за њено извршење. За два субјекта⁷ извршена је ревизија за 2019. и 2020. годину.

Урађене су ревизије Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ и федералних буџетских корисника, кантона и кантоналних буџетских корисника, градова, општина, завода, фондова, агенција, јавних установа и предузећа с већинским државним капиталом. Финансијским ревизијама обухваћено је и праћење реализације препорука датих у претходним ревизијама, као и анализа предузетих мјера.

Објављено је и шест извјештаја ревизије учинка, од којих су се четири односила на праћење реализације препорука из ранијих извјештаја, као и Меморандум о одустајању од главне студије ревизије учинка „Ефективност мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19“. У наставку је преглед свих извршених ревизија:

Р. Б.	А. ФИНАНСИЈСКА РЕВИЗИЈА	
	Назив субјекта ревизије	Буџет/ Финансијски план/Планирани приходи у КМ
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину	5.508.930.679
	Корисници Буџета ФБиХ	
2.	Парламент Федерације БиХ	13.615.691
3.	Предсједник и два потпредсједника ФБиХ	2.380.568
4.	Влада Федерације БиХ	36.691.299
5.	Федерално министарство унутрашњих послова	7.482.921
6.	Федерално министарство правде	3.916.821
7.	Федерално министарство финансија	1.858.070.447 ⁸
8.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	25.963.366
9.	Федерално министарство промета и комуникација	128.423.241
10.	Федерално министарство здравства	67.709.982
11.	Федерално министарство трговине	1.484.616
12.	Федерално министарство просторног уређења	5.877.164
13.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	94.899.288
14.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	339.500.448
15.	Федерално министарство развоја, предузетништва и обрта	1.765.368
16.	Федерално министарство рада и социјалне политике	187.270.345
17.	Федерално министарство културе и спорта	9.994.498

⁶ Планирана ревизија ЈКП-а „Зеницатранс-превоз путника“ д.о.о. Зеница обустављена је због немогућности добивања ревизорских доказа.

⁷ „Претис“ д.д. Вогошћа и „Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију“

⁸ У оквиру планираног буџета Министарства финансија на отплату вањског и унутрашњег дуга односи се 927.282.936 КМ.

18.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица	27.119.961
19.	Федерално министарство образовања и науке	5.399.575
20.	Федерално министарство околиша и туризма	3.043.954
	УКУПНО	2.820.609.553
	Остале ревизије корисника Буџета Федерације БиХ	
21.	Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање	2.411.689.441
22.	Порезна управа Федерације Босне и Херцеговине	47.882.082
23.	Федерална управа цивилне заштите	38.056.568
24.	Служба за заједничке послове органа и тијела Федерације Босне и Херцеговине	18.739.504
25.	Завод за јавно здравство Федерације Босне и Херцеговине	9.193.310
26.	Федерална дирекција робних резерви	4.692.124
27.	Федерална агенција за управљање одузетом имовином	698.618
	УКУПНО	2.530.951.647
	Кантони	
28.	Тузлански кантон	433.007.222
29.	Зеничко-добојски кантон	393.882.640
30.	Херцегбосанска жупанија	81.621.789
31.	Жупанија Посавска	43.716.130
32.	Босанско-подрињски кантон Горажде	42.428.966
	УКУПНО	994.656.747
	Кантонални буџетски корисници	
33.	Министарство привреде Кантона Сарајево	50.959.755
34.	Министарство унутрашњих послова Херцеговачко-неретванског кантона	36.264.920
35.	Министарство здравства Кантона Сарајево	22.193.743
36.	Министарство финансија Средњобосанског кантона	13.271.015
37.	Министарство привреде Тузланског кантона	12.176.784
38.	Министарство за привреду Зеничко-добојског кантона	9.456.743
39.	Министарство привреде Средњобосанског кантона	8.653.760
40.	Министарство рада, здравства, социјалне скрби и прогнаних Херцегбосанске жупаније	8.258.097
41.	Министарство финансија Жупаније Западнохерцеговачке	6.793.272
42.	Министарство образовања, науке, културе и спорта Херцеговачко-неретванског кантона	5.599.140
43.	Министарство привреде Унско-санског кантона	5.050.629
44.	Министарство здравства и социјалне политике Жупаније Посавске	5.017.670
	УКУПНО	183.695.528
	Градови и општине	
45.	Град Тузла	74.468.449
46.	Град Мостар	83.887.937
47.	Општина Лукавац	25.980.815
48.	Град Сарајево	24.124.264

49.	Општина Сански Мост	19.056.120
50.	Општина Тешањ	19.830.000
51.	Град Грачаница	18.915.208
52.	Општина Хаџићи	15.200.000
53.	Општина Илијаш	14.930.000
54.	Општина Бановићи	13.909.882
55.	Општина Јабланица	11.846.900
56.	Општина Босанска Крупа	10.966.161
57.	Општина Столац	9.183.150
58.	Општина Жепче	9.060.000
59.	Општина Груде	7.909.342
60.	Општина Маглај	8.389.167
61.	Општина Нови Травник	6.996.960
62.	Општина Дрвар	5.616.650
63.	Општина Купрес	2.715.080
	УКУПНО	382.986.085
	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	
64.	Завод здравственог осигурања Тузланског кантона	281.355.110
65.	Завод здравственог осигурања Зеничко-добојског кантона	205.336.000
66.	Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине	196.910.000
67.	Завод здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона	151.735.000
68.	Федерални завод за запошљавање	120.414.986
69.	Завод здравственог осигурања Средњобосанског кантона	117.100.000
70.	Завод здравственог осигурања Унско-санског кантона	106.026.851
71.	Фонд за заштиту околиша Федерације Босне и Херцеговине	67.987.340
72.	Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом	26.356.159
73.	Завод здравственог осигурања Жупаније Посавске	15.695.000
74.	Јавна установа „Дјеца Сарајева“ п.о. Сарајево	13.590.318
75.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално инвалидних лица „Дрин“ Фојница	8.450.000
76.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално-инвалидне дјеце и омладине Пазарић	5.535.500
77.	Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи	4.804.070
78.	Заштитни фонд Федерације Босне и Херцеговине	4.383.483
79.	Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију ⁹ 2019. година 2020. година	57.405.435 71.380.677
80.	Јавна установа Завод за медицину рада Кантона Сарајево	4.751.060
	УКУПНО	1.459.216.989
	Предузећа у већинском државном власништву	
81.	Јавно предузеће Аутоцесте ФБиХ д.о.о. Мостар	217.921.280

⁹ Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију – није донесен финансијски план за 2019. и 2020. годину; исказани остварени приходи за 2019. и 2020. годину

82.	Јавно предузеће „Електропривреда Босне и Херцеговине“ д.д. Сарајево	1.159.146.520
83.	Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ Дионичко друштво Мостар	336.247.800
84.	Јавно предузеће Жељезнице Федерације Босне и Херцеговине, друштво са ограниченом одговорношћу Сарајево	108.322.200
85.	Јавно предузеће „Рад“ д.д. Тешањ	4.351.000
86.	Јавно предузеће „Водовод и канализација“ д.о.о. Кисељак	1.370.000
87.	Друштво ограничене одговорности – Јавно комунално предузеће „Витком“ Витез	2.537.675
88.	Јавно предузеће „Водовод“ д.о.о. Посушје	3.485.500
89.	Кантонално јавно комунално предузеће за производњу и дистрибуцију топлоте „Топлане-Сарајево“ д.о.о. Сарајево	61.190.189
90.	Шумско господарско друштво „Херцегбосанске шуме“ д.о.о. Купрес	39.743.475
91.	Шумско привредно друштво „Унско-санске шуме“ д.о.о. Босанска Крупа	38.377.089
92.	Централно гријање д.д. за дистрибуцију топлотне енергије Тузла	19.000.000
93.	Јавно комунално предузеће „Комрад“ д.о.о. Бихаћ	4.724.370
94.	„Оператор – Терминали Федерације“ д.о.о. Сарајево	3.947.000
95.	Јавно предузеће „Водовод и канализација“ Широки Бријег	1.400.000
96.	ПС „Витезит“ д.о.о. Витез – у стечају	969.487 ¹⁰
97.	Развојна банка Федерације Босне и Херцеговине	9.200.000
98.	„Претис“ д.д. Вогошћа 2019. година 2020. година	68.442.763 68.807.804
99.	УНИС-ГРОУП Друштво за промет и услуге д.о.о. Илиџа	20.461.422
100.	Творница транспортних уређаја енергетик д.о.о. Тузла	10.750.000
101.	Јавно предузеће „Комунално“ д.о.о. Мостар	6.473.000
	УКУПНО	2.118.425.811
В. РЕВИЗИЈА УЧИНКА		
Р. Б.	Назив ревизије учинка	
1.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Транспарентност запошљавања у јавним предузећима ФБиХ“	
2.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност управљања губицима воде у водоводним предузећима“	
3.	Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19	
4.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност рада општинских судова“	
5.	Успостављање ефикасног система планирања и доношења стратегија ФБиХ	
6.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Управљање програмима суфинансирања запошљавања“	
7.	Меморандум о одустајању од главне студије ревизије учинка „Ефективност мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19“	

Табела 1. Преглед извршених ревизија

¹⁰ ПС „Витезит“ д.о.о. Витез – није донесен финансијски план за 2020. годину; исказани остварени приходи за 2020. годину

3. Финансијска ревизија

3.1 Мишљења ревизора

На основу Међународног ревизорског стандарда (МРевС) 700 – Формирање мишљења и извјештавање о финансијским извјештајима, циљеви ревизора су:

- a) формирати мишљење о финансијским извјештајима темељено на оцјени закључака створених из добивених ревизијских доказа
- b) јасно изразити мишљење помоћу писаног извјештаја

У складу с МРевС-ом 705 – Модификације мишљења у извјештају независног ревизора, циљ ревизора је да јасно изрази одговарајуће модифицирано мишљење о финансијским извјештајима које је нужно када:

- a) ревизор закључи да, темељено на добивеним ревизијским доказима, финансијски извјештаји као цјелина нису без значајног погрешног приказивања
- b) ревизор не може добити dostatне и примјерене ревизијске доказе да би закључио како су финансијски извјештаји као цјелина без значајног погрешног приказа.

Модифицирана мишљења према овом Стандарду су:

- a) Мишљење с резервом¹¹
- b) Негативно мишљење¹²
- c) Суздржано мишљење¹³

¹¹ Ревизор ће изразити мишљење с резервом када: (а) након што је добио dostatне и примјерене ревизијске доказе, закључи да су погрешни прикази, појединачно или у збиру, значајни, али не и прожимајући за финансијске извјештаје; или (б) не може добити dostatне и примјерене ревизијске доказе на којима би темељио мишљење, али ревизор закључи да би могући учинци неоткривених погрешних приказа на финансијске извјештаје, ако их има, били значајни, али не и прожимајући.

¹² Ревизор ће изразити негативно мишљење када, након што је добио dostatне и примјерене ревизијске доказе, закључи да су погрешни прикази, појединачно или у збиру, и значајни и прожимајући за финансијске извјештаје.

¹³ Ревизор ће суздржати мишљење када не може добити dostatне и примјерене ревизијске доказе на којима би темељио мишљење, и закључи да би могући учинци неоткривених погрешних приказа на финансијске извјештаје, ако их има, били и значајни и прожимајући. Ревизор ће суздржати мишљење када, у изнимно ријетким околностима које укључују вишеструке неизвјесности, закључи да, упркос томе што је добио dostatне и примјерене ревизијске доказе у вези са сваком поједином неизвјесношћу, није могуће формирати мишљење о финансијским извјештајима због могуће интеракције неизвјесности и њиховог могућег кумулативног учинка на финансијске извјештаје.

У наставку је збирни преглед мишљења датих субјектима ревизије у 2020. години, према нивоу власти и начину организовања:

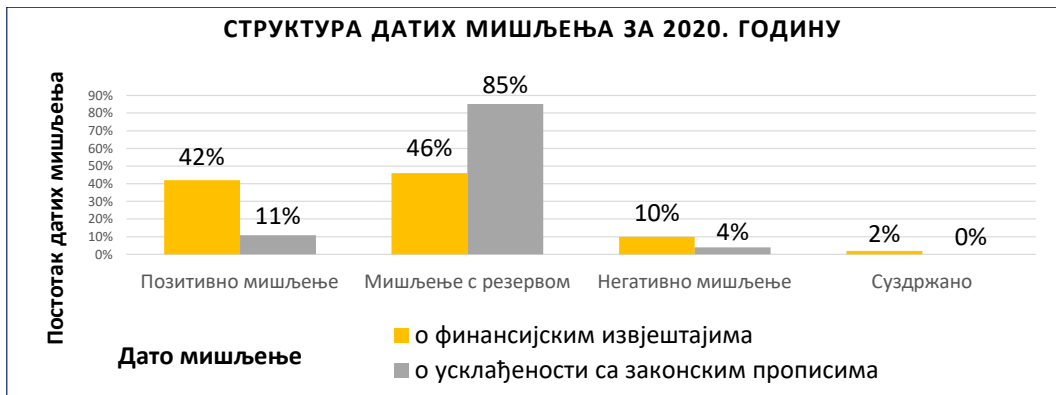
Редни број	Групе субјеката ревизије	Дато мишљење								Укупно ревидирано
		о финансијским извјештајима				о усклађености са законским прописима				
		Позитивно	С резервом	Негативно	Суздржан о	Позитивно	С резервом	Негативно	Суздржан о	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину	1	0	0	0	0	1	0	0	1
2	Корисници Буџета ФБиХ	21	4	0	1	5	21	0	0	26
3	Кантони и кантонални буџетски корисници	7	10	0	0	0	17	0	0	17
4	Градови и општине	1	16	2	0	1	18	0	0	19
5	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	10	6	1	0	4	12	1	0	17
6	Предузећа у већинском државном власништву	2	11	7	1	1	17	3	0	21
	УКУПНО	42	47	10	2	11	86	4	0	101

Табела 2. Збирни преглед датих мишљења субјектима ревизије

Напомињемо да је у 22 извјештаја (у девет са позитивним мишљењем, осам са мишљењем с резервом и у пет са негативним мишљењем), у складу са ИССАИ-јем 1706,¹⁴ уз дата мишљења о финансијским извјештајима скренута пажња на одређена питања која су од значаја за кориснике извјештаја, а која нису утицала на мишљења.

Такођер, уз мишљења о усклађености са законским прописима у 50 извјештаја (пет са позитивним мишљењем, 42 са мишљењем с резервом и три са негативним мишљењем) скренута је пажња/истакнута су одређена значајна питања.

¹⁴ Одјелци за истицање питања и одјелци о другим питањима у независном ревизорском извјештају

Графикон 1. Структура датих мишљења

3.2 Дате препоруке за 2020. годину и реализација препорука из претходних извјештаја

Након извршених финансијских ревизија за 2020. годину, за 101 субјект дато је 1.612 препорука. Код 53 субјекта извршена је анализа и оцјена поступања по препорукама датим у извјештајима из претходних година. Код 19 субјеката није вршена оцјена поступања по препорукама с обзиром на то да је од претходне ревизије протекло десет и више година, а преосталих 29 субјеката ревидирано је први пут.

У наставку је преглед броја датих препорука за 2020. годину и оцјена поступања по препорукама из ранијих ревизија:

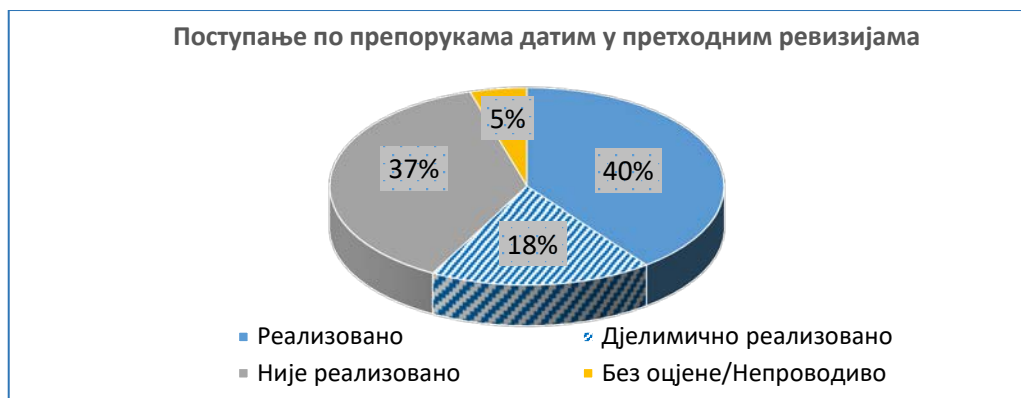
Ред. бр.	Групе субјеката ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама				УКУПНО
			Реализовано	Дјелимично реализовано	Није реализовано	Без оцјене/неповодиво	
1	2	3	4	5	6	7	8 (4+5+6+7)
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину	25	2	0	25	1	28
	постотак		7%	0%	89%	4%	100%
2.	Корисници Буџета ФБиХ	383	123	64	196	24	407
	постотак		30%	16%	48%	6%	100%
3.	Кантони и кантонални буџетски корисници	267	56	21	68	4	149
	постотак		38%	14%	45%	3%	100%
4.	Градови и општине	320	46	16	15	1	78
	постотак		59%	21%	19%	1%	100%
5.	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	295	131	65	35	12	243

	постотак		54%	27%	14%	5%	100%
6.	Предузећа у већинском државном власништву	322	34	14	30	4	82
	постотак		41%	17%	37%	5%	100%
	УКУПНО	1.612	392	180	369	46	987
	постотак		40%	18%	37%	5%	100%

Табела 3. Информације о датим препорукама, по секторима

Значајан број препорука није реализован или је дјелимично реализован, што значи да нису отклоњени раније утврђени пропусти и неправилности. Код 53 субјекта код којих је вршена оцена поступања по датим препорукама, од 986 реализована је само 391 препорука. С обзиром на то да је слична ситуација утврђена и претходних година, може се констатовати да реализација препорука није на задовољавајућем нивоу и да би у наредном периоду требало коначно предузети озбиљне активности и мјере на њиховој реализацији, а све с циљем ефикаснијег и ефективнијег кориштења јавног новца.

Графикон 2. Поступање по препорукама

3.3 Извјештај о извршењу Буџета Федерације БиХ и корисници Буџета Федерације БиХ

Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину представља консолидовани извјештај институција у ФБиХ, те даје обједињену слику потрошње на нивоу Буџета ФБиХ. Ревизија финансијских извјештаја корисника Буџета ФБиХ за 2020. годину спроведена је на начин да је извршена ревизија финансијских извјештаја планираних корисника и о њима су сачињени појединачни извјештаји.

Буџет ФБиХ за 2020. годину усвојен је у износу од 5.508.930.679 КМ, којим су одобрена средства за финансирање 61 корисника буџета. У овом износу су и средства одобрена за Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање у износу од 2.411.689.441 КМ, који је од 1. 1. 2020. године прешао на пословање путем Трезора Буџета ФБиХ. Ревидирано је 26 субјеката ревизије, од којих је 19 обавезних ревизија (Парламент ФБиХ, Предсједник ФБиХ и два потпредсједника, Влада ФБиХ и њена министарства) и шест осталих буџетских корисника, од којих је пет ревидирано у претходном периоду, од 2014. до 2019. године, а један се ревидира први пут. Одобрени буџет субјеката ревизије износи 5.351.709.199 КМ или 97,14% усвојеног Буџета ФБиХ за 2020. годину. Иако су у Буџету ФБиХ средства за Парламент ФБиХ (Дом народа Парламента ФБиХ, Представнички дом Парламента ФБиХ и Заједничке службе Парламента ФБиХ), Уред Предсједника Федерације БиХ и два потпредсједника, Федералну управу цивилне заштите и Федерални штаб цивилне заштите одобрена за осам корисника, посебно за сваког, ревидирани су као три субјекта ревизије.

У Извјештају о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину исказани су приходи, примици и финансирање у износу од 4.737.298.127 КМ, расходи, издаци и отплате дугова у износу од 4.730.205.318 КМ, те позитиван финансијски резултат у износу од 7.092.808 КМ.

Укупни расходи и издаци већи су за 2.535.638.156 КМ у односу на претходну годину, што је резултат преласка Федералног завода за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање на трезорско пословање, чији су расходи и издаци износили 2.334.660.652 КМ. Од расхода и издатака Буџета ФБиХ у износу од 4.730.205.318 КМ, на ревидиране субјекте односи се 4.574.102.920 или 96,70%.

У наставку је преглед исказаних расхода и издатака у финансијским извјештајима буџетских корисника, са датим мишљењем:

(у КМ)

Ред. број	Субјекти ревизије	Исказани расходи и издаци	Дато мишљење	
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима
1	2	3	4	5
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину	4.730.205.318	Позитивно	С резервом
Корисници Буџета ФБиХ				
1.	Парламент Федерације БиХ	13.164.234	Позитивно	С резервом

Ред. број	Субјекти ревизије	Исказани расходи и издаци	Дато мишљење	
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима
1	2	3	4	5
2.	Предсједник и два потпредсједника ФБиХ	2.297.386	Позитивно	С резервом
3.	Влада Федерације БиХ	23.304.817	Позитивно	С резервом
4.	Федерално министарство унутрашњих послова	7.500.105	Позитивно	Позитивно
5.	Федерално министарство правде	3.549.847	Позитивно	С резервом
6.	Федерално министарство финансија	1.144.906.568	Позитивно	С резервом
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	53.020.198	Позитивно	С резервом
8.	Федерално министарство промета и комуникација	96.475.093	Позитивно	С резервом
9.	Федерално министарство здравства	88.877.003	Позитивно	С резервом
10.	Федерално министарство трговине	1.370.590	Позитивно	Позитивно
11.	Федерално министарство просторног уређења	5.069.895	Позитивно	С резервом
12.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	98.943.488	Позитивно	С резервом
13.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	339.449.448	Позитивно	С резервом
14.	Федерално министарство развоја, предузетништва и обрта	1.563.434	Позитивно	Позитивно
15.	Федерално министарство рада и социјалне политике	177.304.664	Позитивно	С резервом
16.	Федерално министарство културе и спорта	10.271.570	С резервом	С резервом
17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица	26.934.222	Позитивно	Позитивно
18.	Федерално министарство образовања и науке	5.273.192	Позитивно	С резервом
19.	Федерално министарство околиша и туризма	32.923.654	Позитивно	С резервом
20.	Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање	2.334.660.652	Суздржано	С резервом
21.	Порезна управа ФБиХ	45.742.821	Позитивно	С резервом
22.	Федерална управа цивилне заштите	35.518.826	Позитивно	С резервом
23.	Служба за заједничке послове органа и тијела ФБиХ	13.097.566	С резервом	Позитивно
24.	Завод за јавно здравство ФБиХ	9.252.257	Позитивно	С резервом
25.	Федерална дирекција робних резерви	3.014.702	С резервом	С резервом
26.	Федерална агенција за управљање одузетом имовином	616.688	С резервом	С резервом

Табела 4. Преглед расхода и издатака буџетских корисника, с датим мишљењима

Напомињемо да су у осам извјештаја, уз дата мишљења о финансијским извјештајима, истакнута одређена питања, и то у шест извјештаја у којима је дато позитивно мишљење и у два у којима је дато мишљење с резервом.

Такођер, у седамнаест извјештаја уз мишљења о усклађености са законским прописима истакнута су одређена питања, од којих је у четрнаест дато мишљење с резервом, а у три извјештаја позитивно мишљење.

3.3.1 Најважнији налази и препоруке из Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину

Иако Уред за ревизију већ низ година указује на проблеме у управљању и располагању јавним средствима и у складу с тим даје препоруке, значајан број препорука још увијек није реализован. Велики број нереализованих препорука системског је карактера, због чега се утврђене неправилности понављају из године у годину.

Најважнији налази и препоруке су:

- Као и ранијих година, Буџетом ФБиХ за 2020. годину нису планирана средства за измирење доспјелих обавеза по основу судских пресуда и извршних судских рјешења из претходног периода у износу од 42.505.544 КМ, а средства капиталног трансфера за изградњу аутопутева и брзих путева и примитака од финансијске имовине нису реално планирана.

Влада ФБиХ и Федерално министарство финансија нису испоштовали одредбе Закона о буџетима у ФБиХ и Закона о извршавању Буџета у ФБиХ за 2020. годину у дијелу располагања вишком средстава намијењених за ублажавање негативних економских посљедица. Након престанка важења Закона о ублажавању негативних економских посљедица, нису предузете активности на новим измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину с циљем смањења негативних посљедица изазваних пандемијом ЦОВИД-19, имајући у виду малу реализацију средстава планираних за ове намјене.

Потребно је да Влада ФБиХ и Федерално министарство финансија, у оквиру својих надлежности, предузму активности како би се планирање Буџета ФБиХ вршило у складу са законским и другим прописима.

- Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2020. године није сачињен у складу с чланом 97. Закона о буџетима у ФБиХ, будући да није усклађен са садржајем и класификацијама рачуна буџета и не садржи све информације и податке прописане одредбама Закона: почетно и завршно стање имовине, обавеза и извора средстава, објашњење већих одступања, као ни податке о свим промјенама на основу задуживања и управљања дугом и о гаранцијама датим током фискалне године. У Извјештају нису презентоване свеобухватне информације о реализацији мјера за ублажавање посљедица изазваних пандемијом ЦОВИД-19, уважавајући издвајања средстава из Буџета ФБиХ, као и чињеницу да је за имплементацију Закона о ублажавању негативних економских посљедица реализовано свега 18,63 % осигураних средстава за ове намјене.

Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ треба да садржи све предвиђене податке, у складу с чланом 97. Закона о буџетима у ФБиХ.

- Планирање и реализација дијела средстава текућих и капиталних трансфера није извршена с јасно утврђеном сврхом додјеле, мјерљивим критеријима, транспарентно, те с корисницима нису закључени уговори којим би се регулисала међусобна права и обавезе. Такођер, буџетски корисници нису вршили адекватан надзор над намјенским утрошком реализованих трансфера.

Планирање и расподјелу средстава текућих трансфера вршити за утврђене намјене и јасне и мјерљиве критерије, те осигурати надзор над утрошком и извјештавање о намјенском утрошку дозначених средстава.

- Средства на позицији трансфера планирају се и одобравају одређеним буџетским корисницима константно, из године у годину, иако у претходним годинама нису предузимали адекватне мјере и активности у дијелу надзора над намјенским утрошком средстава трансфера, извјештавања и праћења ефикасности уложених средстава.

Са корисницима средстава трансфера закључити уговоре којим ће се регулисати међусобна права и обавезе, те успоставити адекватан систем праћења учинака у односу на уложена средства.

- Програмима утрошка средстава текућих и капиталних трансфера одобравана су интервентна средства, која је на захтјев корисника, без јавног позива, одобравао руководиоца органа управе. Овакав начин расподјеле није транспарентан, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину.

Влада ФБиХ треба преиспитати оправданост планирања интервентних средстава код усвајања програма утрошка средстава текућих и капиталних трансфера, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за годину за коју се планира реализација трансфера.

- Успостављени Регистар буџетских корисника буџета у ФБиХ није у потпуности усклађен са Законом о буџетима у ФБиХ и Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника Буџета ФБиХ, што је утицало на планирање и реализацију средстава за рад Парламента ФБиХ, Предсједника и два потпредсједника ФБиХ, Федералне управе цивилне заштите и Федералног штаба цивилне заштите.

Федерално министарство финансија треба предузети активности према буџетским корисницима да се, у складу са њиховим правним статусом, изврши усклађивање регистра буџетских корисника у ФБиХ с Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ.

- Према Уредби о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19, један од општих и посебних циљева био је очување радних мјеста. Дата је предност паду опорезивог промета и оствареном извозу у односу на број запослених, чиме је омогућено да се значајна

средства додијеле и корисницима с једним запослеником. То не доприноси остварењу општег и посебног циља дефинисаног Уредбом, који се првенствено односи на очување радних мјеста.

Приликом доношења Уредбе није се водило рачуна о смањењу запослених од проглашења стања несреће, нити о разлозима који су довели до тога, као ни о помоћи свим дјелатностима којима је, наредбама Кризног штаба ФБиХ, био ограничен или забрањен рад. Једна од намјена финансијске помоћи јесте и финансирање трошкова пословања, који се не могу довести у директну везу с очувањем радних мјеста. Могућност додјеле средстава имали су и корисници који су исплатили дивиденду/добит. Овако утврђени општи услови за додјелу финансијске помоћи и критерији нису у потпуности осигурали да се финансијска помоћ усмјери на субјекте који су били највише погођени насталом кризом.

За реализацију ових средстава није дата препорука с обзиром на то да је уговарање, надзор и извјештавање предмет ревизије у наредном периоду.

3.3.2 Најважнији налази и препоруке из извјештаја федералних буџетских корисника

Ревизијом федералних буџетских корисника утврђени су одређени пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке. Најважнији налази и препоруке су:

- Систем интерних контрола код већине ревидираних корисника Буџета ФБиХ још увијек није успостављен у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у Федерацији БиХ и осталим пратећим законским и другим прописима који регулишу ову област.

Влада ФБиХ и Федерално министарство финансија у оквиру својих надлежности требају предузети активности на коначној успостави система финансијског управљања и контроле у јавном сектору, у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у Федерацији БиХ и Стратегијом развоја система интерних финансијских контрола у јавном сектору ФБиХ 2021–2027. године.

- Велики број буџетских корисника није успоставио интерну ревизију у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ.

Успоставити интерну ревизију у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ.

- У појединачним ревизијама буџетских корисника констатована су одступања између систематизованих и попуњених радних мјеста, што може указивати на то да постојећа систематизација није оптимална с обзиром на то да корисници обављају послове из надлежности са постојећим бројем извршилаца.

Потребно је да Влада ФБиХ у сарадњи са Федералним министарством правде, у складу са надлежностима, настави активности на унапређењу рада и организације федералних министарстава и других тијела федералне управе, с циљем успостављања оптималног броја запослених за обављање послова из надлежности и што ефикаснијег рада јавне управе.

- Још увијек сви буџетски корисници нису донијели план интегритета и акциони план у складу са Стратегијом за борбу против корупције ФБиХ 2016–2019. године, а они који су их донијели нису пратили имплементацију, нити су извјештавали о имплементацији активности предвиђених овим плановима.

Донијети план интегритета и акциони план за борбу против корупције, те пратити имплементацију и извјештавати о активностима предвиђеним овим плановима.

- Обављањем финансијског пословања Федералног завода за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање преко Буџета ФБиХ није осигурано евидентирање и праћење прихода и расхода намијењених за исплату пензија и рад у складу са важећим законским прописима. Финансијско пословање Федералног завода успостављено на овакав начин не даје информације о изворима и утрошку средстава, односно није могуће утврдити који износ буџетских средстава је утрошен за финансирање обавеза по основу права остварених из члана 129. Закона о ПИО, односно колико је средстава исплаћено из Буџета ФБиХ за пензије остварене по повољним условима, нити је познато колико је средстава за редовне пензије исплаћено из доприноса за ПИО.

Федерално министарство рада и социјалне политике и Федерално министарство финансија у оквиру својих надлежности требају предузети активности како би се извршило усклађивање законске регулативе којом ће се јасно одредити статус Федералног завода за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање у дијелу обављања финансијског пословања преко Буџета ФБиХ.

Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање у сарадњи с Федералним министарством финансија треба осигурати књиговодствено евидентирање прихода и расхода у Главној књизи Федералног завода, посебно у дијелу начина исказивања буџетских средстава из којих се финансирају пензије по повољним условима, у складу са Законом о ПИО.

- Порезна управа ФБиХ није ефикасно управљала заплијењеном имовином, у складу са Законом о Порезној управи ФБиХ и Правилником о процедурама принудне наплате, јер се на стању налази имовина која је заплијењена прије више година, а за коју се још плаћа закуп складишних простора. Заплијењена имовина је највећим дијелом дата порезним обвезницима на чување, иако је, према Правилнику о процедурама принудне наплате порезних обавеза, овакав начин складиштења изузетак. Са порезним обвезницима у свим случајевима нису закључени уговори о складиштењу. Не воде се евиденције о продаји имовине, због чега се не може потврдити када је и колико пута одређена имовина била предмет продаје.

У постојећим евиденцијама кроз нПИС апликацију принудне наплате омогућити информације о продаји имовине, односно податке о томе колико је пута заплијењена имовина била предмет продаје и на који начин је продата.

Извршити анализу и процјену стања заплијењене имовине складиштене код порезног обвезника, те у складу с тим благовремено предузети одговарајуће мјере како би се обезбиједила сигурност и њена заштита до момента продаје.

Повећати број огласа и продаја заплијењене имовине с циљем ефикасније наплате дуга и заштите имовине, те смањења трошкова закупа складишног простора.

- Федерално министарство финансија рјешавање по жалбама изјављеним на управне акте првостепених органа није проводило у року од тридесет дана од дана пријема жалбе, у складу с чланом 76. Закона о Порезној управи ФБиХ. На 31. 12. 2020. године била су неријешена укупно 5.173 предмета, што показује да није осигурано начело ефикасности у складу с чланом 6. Закона о управном поступку. То истичемо јер жалба одлаже извршење рјешења у предметима додатно утврђених порезних обавеза.

Рјешавање по жалбама изјављеним на управне акте првостепених органа обављати у складу са Законом о управном поступку и Законом о Порезној управи ФБиХ.

- Укупна такса на неповучена кредитна средства, закључно с 31. 12. 2020. године, износила је 660.602.355 КМ, од чега се на таксу плаћену у 2020. години односи 3.158.099 КМ (односи се на 16 пројеката).

Предузети активности на одговарајућем праћењу и извјештавању о имплементацији развојно-инвестиционих пројеката и осигурати механизме за ефикаснију контролу над њима, с циљем благовремене реализације пројеката.

- Федерално министарство здравства није предузело законске активности према Федералном министарству финансија, Влади ФБиХ и Парламенту ФБиХ у дијелу који се односи на осигурање потребног износа средстава из Буџета ФБиХ за финансирање Фонда солидарности, што није у складу с чланом 110. Закона о здравственом осигурању. Текући трансфер из Буџета ФБиХ за 2020. годину за Фонд солидарности износио је само 19,26% од припадајућег законског износа, односно од остварених прихода од доприноса, што није у складу с чланом 82. Закона о здравственом осигурању.

Предузети законске активности према Федералном министарству финансија, Влади ФБиХ и Парламенту ФБиХ у дијелу осигурања припадајућег законског износа средстава за финансирање Фонда солидарности, с циљем осигурања равноправног положаја свих осигураних лица и пружања права лијечења пацијентима у прописаном обиму, у складу с члановима 11, 82. и 110. Закона о здравственом осигурању.

- У складу са Законом о просторном планирању и коришћењу земљишта на нивоу Федерације БиХ, у надлежности Федералног министарства просторног уређења је

да с другим министарствима надлежним за области од значаја за планирање успостави и одржава јединствени информациони систем (ГИС), који обухвата податке и информације за цијели простор Федерације. Рок за успостављање ГИС базе података био је најкасније до 31. 12. 2013. године. Узимајући у обзир рок за успоставу ГИС базе и период који је протекао, те планирана и обезбијеђена средства у буџетима ранијих година, сматрамо да Министарство као надлежно није предузело активности да у сарадњи с другим носиоцима активности успостави јединствени информациони систем.

Федерално министарство просторног уређења треба предузети активности према осталим носиоцима информационог система како би се успоставио јединствени информациони систем (ГИС) у складу са законским и подзаконским прописима који регулишу ову област.

- Парламент ФБиХ није усвојио Приједлог програма развоја заштите и спашавања људи и материјалних добара од природних и других несрећа у Федерацији БиХ од 2018. до 2025. године, који је на приједлог Федералне управе цивилне заштите Влада ФБиХ прихватила и доставила Парламенту ФБиХ 24. 5. 2018. године. Овај програм има посебну важност јер утиче на реализацију планираних пројеката који се финансирају из посебних накнада за заштиту од природних и других несрећа, што може дјеловати на сигурност људи и материјалних добара и отклањање посљедица од природних и других несрећа. Његово усвајање битно је и јер, према члановима 173. и 174. Закона о заштити и спашавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа, кантони доносе своје програме и планове, који морају бити усклађени с Федералним програмом и Федералним планом, а општине доносе своје, усклађене с кантоналним.

У складу са Законом о заштити и спашавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа, Федерална управа цивилне заштите треба предузети активности према Влади ФБиХ с циљем доношења Програма развоја заштите и спашавања људи и материјалних добара од природних и других несрећа у Федерацији БиХ.

- Нису подузимане све прописане радње за наплату потраживања од крајњих корисника за правна лица и кантоне, која су на основу супсидијарних уговора пренесена на крајње кориснике (ЈП „Железнице ФБиХ“ д.о.о. Сарајево, ЈП „Цесте ФБиХ“ д.о.о. Сарајево, Босанско-подрињски кантон, Жупанија Западнохерцеговачка и други), у складу с чланом 46. Закона о буџетима у ФБиХ.

Предузети све законом прописане радње за наплату потраживања, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.

- Обавезе по правоснажним пресудама, извршним судским рјешењима из радног односа и за подстицаје у пољопривреди, које се односе на текућу и претходне године, нису исказане у финансијским извјештајима или су исказане на погрешним позицијама. Евидентиране су ванбилансно и на разграниченим расходима, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Надлежни за планирање измирења

ових обавеза нису правовремено подузимали потребне активности, што ће за посљедицу имати обрачун затезних камата и повећање укупних трошкова и издатака на терет буџета.

Потребно је да Влада ФБиХ и Федерално министарство финансија, у сарадњи са буџетским корисницима, подзму потребне активности у дијелу планирања и измирења насталих обавеза, те њиховог евидентирања и исказивања на прописаним позицијама у обрачунском периоду у којем је обавеза за плаћање и настала, у складу са законским и другим прописима.

- Код примјене одредби Закона о јавним набавкама уочени су пропусти код планирања набавки, неблаговременог покретања поступка, избора поступка, дијељења набавки, израде тендерске документације, наставка сарадње са добављачима из претходног периода, те праћења реализације уговора.

Избор добављача за набавку роба и услуга у потпуности вршити у складу са Законом о јавним набавкама и спроведбеним прописима за ту област, те пратити реализацију закључених уговора у складу с прихваћеним понудама.

- Попис имовине и обавеза и извора средстава код једног броја буџетских корисника који су били предмет ревизије није обављен у складу с важећим прописима о вршењу пописа и сврхом пописа. Неправилности везане за попис двојаке су природе: неријешен статус државне имовине и проблеми техничке природе. Проблеми техничке природе односе се на провођење пописа, а то су: неадекватна припрема и планирање пописа, обављање само натуралног пописа без усклађивања стварног и књиговодственог стања, непровођење инвентурних разлика, евидентирање средстава која су расходована у ранијем периоду, недоношење потребних одлука. Статус имовине и обавеза институција које су у претходном периоду прешле на државни ниво није ријешен (Пријашње ФМО и војска ФБиХ; Царинска управа и ОСА). Поједине федералне институције не посједују вјеродостојну документацију којом би се потврдило да су у власништву Федерације БиХ, а дио имовине није био ни доступан, што је у коначници довело у питање тачност и истинитост исказане имовине.

Потребно је да надлежни органи и институције убрзају процес рјешавања питања државне имовине и њеног власништва и да се по окончању процеса изврши њено укњижавање и евидентирање у пословним књигама.

Попис имовине и обавеза вршити благовремено и свеобухватно, те ускладити књиговодствено стање са стањем утврђеним пописом, како је утврђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.

- Уговори о дјелу закључивани су са спољним сарадницима за послове из надлежности ревидираних субјеката и послове утврђене правилницима о унутрашњој организацији, за шта није спроведена процедура у складу са Законом о државној служби у ФБиХ и Законом о намјештеницима у органима државне службе у ФБиХ. Уговори са извршиоцима закључивани су у континуитету током цијеле године, па и током више година. Није се могао потврдити начин утврђивања висине

накнаде, односно вредновање послова који су били предмет уговора, као ни транспарентност избора лица за закључивање уговора о дјелу.

Потребно је да Влада ФБиХ са надлежним буџетским корисницима подузме активности како би се уговори о дјелу закључивали само за послове и радне задатке за које је, у складу са законским прописима, предвиђено закључивање уговора, да се закључују једнократно, на одређено вријеме, са тачно дефинисаним пословима које треба урадити.

Извршиоце за послове утврђене правилницима о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ангажовати у складу са Законом о државној служби у ФБиХ и Законом о намјештеницима у органима државне службе у ФБиХ.

- Накнада члановима комисија плаћана је и за обављање послова из надлежности ревидираних субјеката. Један број буџетских корисника није поштовао Уредбу о начину оснивања и утврђивања висине накнаде за рад радних тијела основаних од стране Владе ФБиХ и руководиоца федералних органа државне службе. Ово се односи на утврђивање висине накнаде члановима комисија, исплате накнаде за рад у више комисија, рад комисија у току радног времена и без сачињеног извјештаја којим се потврђује оправданост урађеног посла. Обрачун накнада није имао третман плате, како је прописано одредбама Закона о порезу на доходак, јер се у складу са Законом опорезују и накнаде које послодавац исплаћује запосленику за његово ангажовање у разним комисијама везано за радни циклус. Без обзира на то што су комисије основане у складу с Уредбом и посебним прописима, уважавајући чињеницу да се ради о ангажовању запосленика везано за радни циклус и обављање послова из надлежности, не може се потврдити оправданост исплата накнада члановима комисија.

Потребно је послове из надлежности дефинисати правилницима о унутрашњој организацији и да их обављају запосленици, без исплате накнаде.

Обрачун и исплату припадајућих пореза и доприноса на накнаде вршити у складу с важећим законским и другим прописима.

- Није успостављена адекватна књиговодствена евиденција и извјештавање за развојно-инвестиционе пројекте, нити су сва министарства задужена за имплементацију ових пројеката у оквиру министарства успоставила јединицу у складу с Уредбом о начину и критеријима за припрему, израду и праћење програма јавних инвестиција у ФБиХ. Ово има посебну значајност јер су пројектни трошкови који се плаћају из кредита или се суфинансирају из Буџета ФБиХ изван контроле, будући да се, приликом усвајања буџета, уз Буџет ФБиХ као анекс прикаже Преглед капиталних пројеката који се финансирају из кредитних и грант средстава међународних финансијских институција, у којем су подаци о: називу пројекта, врсти финансирања, извору финансирања, укупној вриједности пројекта.

Јединице за имплементацију развојно-инвестиционих пројеката организовати у саставу органа управе, у складу са Уредбом о начину и критеријима за припрему, израду и праћење програма јавних инвестиција у ФБиХ.

У сарадњи са Федералним министарством финансија предузети активности на успостави књиговодствене евиденције и финансијског извјештавања за развојно-инвестиционе пројекте, у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с бројем датих препорука за 2020. годину и оцјеном поступања по препорукама из ранијих ревизија:

Ред. бр.	Субјекти ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама								
			Укупно		Реализовано		Дјелимично		Нереализовано		Без оцјене/непроводиво
			Број	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину	25	28	2	7	0	0	25	89	1	4
Корисници Буџета ФБиХ											
1.	Парламент Федерације БиХ	18	22	6	27	3	14	13	59	0	0
2.	Предсједник и два потпредсједника ФБиХ	11	14	3	21.5	3	21.5	8	57	0	0
3.	Влада Федерације БиХ	10	17	2	12	1	6	6	35	8	47
4.	Федерално министарство унутрашњих послова	7	12	4	33	2	17	6	50	0	0
5.	Федерално министарство правде	18	13	2	15	0	0	11	85	0	0
6.	Федерално министарство финансија	39	37	7	19	3	8	27	73	0	0
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	9	15	6	40	3	20	5	33	1	7
8.	Федерално министарство промета и комуникација	11	15	4	26	1	7	9	60	1	7
9.	Федерално министарство здравства	18	17	7	41	4	24	5	29	1	6
10.	Федерално министарство трговине	9	7	3	43	0	0	4	57	0	0
11.	Федерално министарство просторног уређења	12	13	4	31	0	0	9	69	0	0
12.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	9	13	4	31	3	23	6	46	0	0
13.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	18	24	12	50	7	29	5	21	0	0
14.	Федерално министарство развоја, предузетништва и обрта	7	11	3	27	2	18	2	18	4	37

Ред. бр.	Субјекти ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама									
			Укупно		Реализовано		Дјелимично		Нереализовано		Без оцјене/непроводио	
			Број	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	
15.	Федерално министарство рада и социјалне политике	16	24	9	37,5	3	12,5	10	42	2	8	
16.	Федерално министарство културе и спорта	20	21	4	19	0	0	16	76	1	5	
17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица	11	10	0	0	4	40	6	60	0	0	
18.	Федерално министарство образовања и науке	14	8	4	50	0	0	4	50	0	0	
19.	Федерално министарство околиша и туризма	13	14	3	21,5	0	0	8	57	3	21,5	
20.	Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање	25	14	6	43	5	36	3	21	0	0	
21.	Порезна управа ФБиХ	11	13	9	69	4	31	0	0	0	0	
22.	Федерална управа цивилне заштите	21	24	6	25	1	4	16	67	1	4	
23.	Служба за заједничке послове органа и тијела ФБиХ	12	17	6	35	8	47	3	18	0	0	
24.	Завод за јавно здравство ФБиХ	8	9	6	67	3	33	0	0	0	0	
25.	Федерална дирекција робних резерви	21	23	3	13	4	17	14	61	2	9	
26.	Федерална агенција за управљање одузетом имовином	15	Није вршена ревизија									
УКУПНО (Од 1-26)		383	407	123	30	64	16	196	48	24	6	

Табела 5. Информације о датим препорукама буџетским корисницима

Извршена је оцјена поступања по датим препорукама код 25 субјеката, а није код једног код којег је ревизија обављена први пут. Од укупно 407 датих препорука, 30% је реализовано, 16% дјелимично и 48% није реализовано. За 24 препоруке (6%) није извршена оцјена поступања јер у ревидираној години није било пословних догађаја на које су се односиле или је у међувремену дошло до измјене прописа и аката због којих су препоруке непроводиве.

У 26 извјештаја о финансијској ревизији корисника Буџета ФБиХ за 2020. годину дате су укупно 383 препоруке с циљем отклањања утврђених неправилности и јачања система интерних контрола.

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима, основама за изражавање мишљења и истакнутим питањима:

Субјекти ревизије	Дата мишљења/основа за мишљење/истицање питања
1	2
Парламент Федерације БиХ	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење
	- Обрачун и исплата плата и дијела накнада трошкова изабраних дужносника који су дужност обављали професионално није вршена на основу релевантне документације којом би се потврдила исплата, што није у складу са Законом о платама и накнадама у органима власти у ФБиХ и Одлуком о остваривању права на плату, накнаду плате и друга материјална права изабраних дужносника и савјетника у Дому народа и Представничком дому Парламента ФБиХ. - Унутрашња организација Парламента ФБиХ није уређена јединственим правилником, а појединачни правилници Дома народа и Стручне службе нису усаглашени са Законом о државној служби ФБиХ и Законом о намјештеницима у органима државне службе у ФБиХ.
Предсједник и два потпредсједника ФБиХ	Истицање питања
	Буџетом ФБиХ за 2020. годину одобрена су средства за три корисника (Дом народа, Представнички дом и Заједничка служба), иако је Парламент ФБиХ регистриран као једно правно лице којем је додијељен један идентификацијски број. Парламент ФБиХ сачињава и подноси један финансијски извјештај Финансијско-информатичкој агенцији. Буџетом ФБиХ одобрена су средства за три корисника, а у систему јавних набавки Парламент ФБиХ се води као један уговорни орган, на што је указивано и у претходном периоду.
	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
Влада Федерације БиХ (Генерални секретаријат)	Основа за мишљење
	Унутрашња организација Предсједника и потпредсједника ФБиХ није уређена једним правилником, а усвојеним појединачним правилницима о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста није уређен начин руковођења, овлашћења и одговорности службеника и намјештеника, те опис и подјела послова. Наведено није у складу с Уредбом о начелима за утврђивање унутрашње организације федералних органа управе и федералних управних организација.
	Истицање питања
	Буџетом ФБиХ за 2020. годину одобрена су средства за три корисника (Уред предсједника ФБиХ, Уред потпредсједнице ФБиХ и Уред потпредсједника ФБиХ), иако су Предсједник и потпредсједници ФБиХ регистровани као једно правно лице, којем је додијељен један идентификацијски број, те у складу са законским прописима требају сачињавати и подносити један финансијски извјештај надлежним институцијама. Такођер, планирање и провођење јавних набавки није вршено на нивоу регистрованог правног лица као једног уговорног органа.
Влада Федерације БиХ (Генерални секретаријат)	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом

	Основа за мишљење 1. Значајан број закључака Владе ФБиХ не садржи приједлоге конкретних мјера, радне задатке за федерална министарства и друга тијела федералне управе, као ни рокове за извршавање, што је обавеза утврђена чланом 32. Пословника о раду Владе ФБиХ, због чега не можемо потврдити да су враћени обрађивачу на употпуњавање у складу с чланом 34. Пословника. Истицање питања • Уредбом о Генералном секретаријату Владе ФБиХ утврђен је дјелокруг и основе унутрашње организације Генералног секретаријата, који обавља стручне послове за Владу ФБиХ, а финансијска средства за рад осигурана су му у оквиру буџетског корисника Владе ФБиХ. Уважавајући природу задатака, Влада ФБиХ није на одговарајући начин образовала Генерални секретаријат као своју стручну службу са својством правног лица, у складу с чланом 21. Закона о Влади ФБиХ. • Планирање финансијских издатака за трошкове плата и накнада и њихове исплате за министре врши се у оквиру Владе ФБиХ (Генералног секретаријата). Међутим, Законом о организацији органа управе у ФБиХ утврђено је да федералним министарством руководи министар, да представља и заступа министарство и да је одговоран за рад министарства којим руководи. Стога права из радноправног односа министри требају остваривати у ресорном министарству у којем су именовани.
Федерално министарство унутрашњих послова	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Истицање питања Министарство није уписано као носилац права власништва над грађевинским објектима и земљиштем које користи, у износу од 5.806.708 КМ, јер није донесен пропис о подјели имовине ранијег Министарства унутрашњих послова СР БиХ. Мишљење о усклађености: Позитивно
Федерално министарство правде	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Јединица за интерну ревизију Министарства и казнено-поправних завода није успостављена у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о унутрашњој организацији којим су систематизована радна мјеста, с обзиром на то да је послове интерне ревизије обављало ад хоц тијело под називом „Тим за интерну ревизију“, које није именовано у складу с важећим прописима за интерну ревизију. 2. У поступцима јавних набавки услуга изнајмљивања софтвера и опреме за електронски надзор осуђених лица и техничке подршке при електронском надзору процијењене вриједности од 5.098.860 КМ, као и набавке материјала и радова за сервисирање и одржавање моторних возила процијењене вриједности од 146.250 КМ, тендерска документација није сачињена у складу с чланом 53. Закона о јавним набавкама, јер не садржи све информације неопходне понуђачима за припрему понуда на стварно конкурентској основи.

	3. У поступку заједничке јавне набавке лијекова за казнено-поправне заводе процијењене вриједности од 2.310.750 КМ нису одбијене понуде које не испуњавају захтјеве из тендерске документације, као што је прописано чланом 68. Закона о јавним набавкама. 4. Именовање чланова комисија за полагање стручног управног испита, правосудног испита, испита за сталне судске тумаче и вјештаке није вршено у складу с начелом транспарентности као једном од начела извршавања буџета утврђених Законом о буџетима у ФБиХ. Такођер, обрачун пореза и доприноса на накнаде чланова комисија, који су запосленици Министарства, није вршен у складу са Законом о порезу на доходак, Законом о доприносима и њиховим спроведеним актима.
Федерално министарство финансија	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Истицање питања - Обавезе по основу правоснажних пресуда, судских извршних рјешења, управних и радних спорова и обавезе по другим основама из претходних периода у износу од 2.845.990 КМ исказане су у оквиру дугорочних обавеза и дугорочних разграничења. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Није осигуран потпун надзор над корисницима средстава текућих трансфера дозначених из Буџета ФБиХ за 2019. годину јединицама локалне самоуправе, нити је један број корисника доставио извјештаје о намјенском утрошку средстава у складу са Одлукама Владе ФБиХ. Министарство није предузело активности с циљем поврата средстава на Јединствени рачун трезора ФБиХ, односно није осигурало намјенско и ефикасно располагање буџетским средствима. Наведено није у складу са Законом о буџетима и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину. - Успостављени Регистар буџетских корисника буџета у ФБиХ није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Правилнику о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ, што је утицало на планирање и реализацију средстава за рад Парламента ФБиХ, Предсједника и два потпредсједника ФБиХ, Федералне управе цивилне заштите и Штаба цивилне заштите и казнено-поправних завода у ФБиХ. - Министарство није предузело потребне активности, у складу са надлежностима, с циљем успоставе интерне ревизије и финансијског управљања и контроле на свим нивоима власти у ФБиХ, како је предвиђено Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ. - Рјешавање по жалбама изјављеним на управне акте првостепених органа није се проводило у року, у складу са одредбама Закона о порезној управи ФБиХ. На 31. 12. 2020. године била су укупно 5.173 неријешена предмета, што показује да није осигурано начело ефикасности, у складу са Законом о управном поступку. - Министарство није предузело адекватне мјере за наплату потраживања по кредитима у износу од 220.370.777 КМ, који су на основу супсидијарних уговора с ФБиХ пренесени на крајње кориснике, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, нити је вршило усаглашавање потраживања по вањском дугу која су пренесена на крајње кориснике,

	што је била обавеза у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. 6. Пописом средстава и обавеза није утврђено стварно стање, те није извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, како је то предвиђено одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.
Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. Министарство није затражило од Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање поврат дозначених средстава на Јединствени рачун Трезора ФБиХ за увезивање радног стажа запослених јавних предузећа у износу од 1.211.898 КМ и запослених приватних предузећа у износу од 108.826 КМ, иако предузећа нису доставила потврде Порезне управе ФБиХ да су одобрена средства током 2018. и 2019. године реализована за пензионисање именованих лица. Такођер, захтјеви предузећа су у одређеном случају оцијењени формално исправним и приликом реализације субвенција јавним предузећима за увезивање радног стажа према програму утрошка и за 2020. годину. То није у складу са Програмом утрошка средстава Субвенције јавним предузећима за увезивање радног стажа за 2020. годину. Истицање питања - У складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације, Влада ФБиХ доноси одлуке о утврђивање јединичног износа накнаде за потицање производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације. Те одлуке Влада ФБиХ доноси на основу извршене анализе процјена и износа потребних средстава за трошкове рада и администрирања Оператора за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију (ОИЕиЕК), коју сачињава Министарство. ОИЕиЕК је доставио план укупне потрошње и нето потрошње електричне енергије за територију ФБиХ за наредну годину. Министарство није разматрало достављену документацију јер је претходно није усвојио Управни одбор ОИЕиЕК-а. Упућивао је Влади ФБиХ приједлоге одлука за утврђивање јединичног износа накнаде на темељу Закључка Одбора за енергетику, рударство и индустрију Представничког дома Парламента ФБиХ, дописа Управног одбора ОИЕиЕК-а и дописа Удружења произвођача енергије из обновљивих ресурса „АПЕОР“, који су од Министарства захтијевали предлагање таквих одлука, чиме не би довели до застоја у прикупљању средстава за ове намјене. Наведени поступак није у складу са Уредбом о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и одређивању накнаде за подстицање. - У складу са Уредбом о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19, један од општих и посебних циљева је очување радних мјеста, а критериј за додјелу средстава је број запослених на 30. 9. 2020. године. Констатовано је да је од почетка проглашења стања несреће до наведеног датума дошло до значајног смањења броја запослених у

	правним лицима, за које су предвиђене мјере подршке и којима су одобрена средства, а да то није обухваћено Уредбом. Усвојеним мјерама нису обухваћене дјелатности којима је, наредбама Кризног штаба ФБиХ, ограничено или забрањено дјеловање.
Федерално министарство промета и комуникација	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење - Капитални трансфери за изградњу аутопутева и брзих путева нису планирани у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, на основу релевантне документације, за пројекте који су спремни за реализацију и који су у укључени на листу пројеката у имплементацији у Програм јавних инвестиција ФБиХ. У 2020. години планирана су средства у износу од 95.400.000 КМ, а реализовано је 43.742.787 КМ. Наведено има утицаја на ниску реализацију расположивих намјенских средстава из којих се финансирају ови капитални трансфери. Истицање питања - Министарство је донијело Правилник о испитивању издувних плинова моторних возила (ЕКО тест) у станицама за технички преглед возила у складу с Европском директивом. Овим Правилником утврђено је да се приликом регистрације моторних возила у ФБиХ, поред техничког прегледа, обавезно врше и испитивања издувних плинова моторних возила, за које је утврђена посебна цијена, што је увећало укупну цијену техничког прегледа у ФБиХ, јер обавеза ЕКО теста није утврђена у осталим дијеловима БиХ. - У складу с Уредбом о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19, општи циљ је очување радних мјеста, а критериј за додјелу средстава је број запослених на 30. 9. 2020. године. Констатовали смо да је од почетка проглашења стања несреће до наведеног датума већ дошло до значајног смањења броја запослених у правним лицима којима су додијељена средства, а да то није обухваћено Уредбом. Утврђеним критеријима за додјелу средстава дата је предност опорезивом промету у односу на број запослених, чиме је омогућено да се значајна средстава додијеле и корисницима с једним запосленим. Усвојеним мјерама нису обухваћене дјелатности којима је, наредбама Кризног штаба ФБиХ, био ограничен или забрањен рад.
Федерално министарство здравства	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење - Поступак доношења Листе лијекова у ФБиХ (Листе лијекова обавезног здравственог осигурања ФБиХ, Болничке листе и Листе Фонда солидарности) није у довољној мјери транспарентан и има за посљедицу неефикасно трошење буџетских средстава, што није у складу с чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ. - Министарство није предложило Влади ФБиХ именовање сталног Управног одбора Федералног завода здравственог осигурања и реосигурања, што није у складу с чланом 102. Закона о здравственом

	осигурању и има за посљедицу да Заводом од 2015. године управља привремени Управни одбор, именован на три мјесеца. Истицање питања - Министарство није предузело законске активности према Федералном министарству финансија, Влади ФБиХ и Парламенту ФБиХ у дијелу који се односи на осигурање потребног износа средстава из Буџета ФБиХ за финансирање Фонда солидарности, што није у складу с чланом 110. Закона о здравственом осигурању. Текући трансфер из Буџета ФБиХ за 2020. годину за Фонд солидарности износио је 28.500.000 КМ, што представља само 19,26% од припадајућег законског износа, односно од остварених прихода од доприноса, што није у складу с чланом 82. Закона о здравственом осигурању. - Истичемо значајну непопуњеност систематизованих радних мјеста и чланство запослених у великом броју комисија формираних на основу посебних прописа, за послове и задатке који су у надлежности Министарства. По том основу исплаћиване су нето накнаде у износима до 16.980 КМ, што може имати утицаја на квалитетно и ефикасно обављање радних послова и задатака.
Федерално министарство трговине	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: Позитивно Истицање питања Информациони систем за надзор и контролу промета нафтних деривата на бензинским станицама у ФБиХ и успостављене евиденције Министарства не пружају поуздане и ажурне информације, због чега не можемо потврдити поузданост и тачност презентованих података о промету и стању нафтних деривата у 2020. години.
Федерално министарство просторног уређења	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Расподјела текућих трансфера за санацију штета насталих услед поплава и клизишта, путем јавног позива у износу од 1.100.000 КМ, извршена је на основу критерија и поткритерија који нису мјерљиви и за које није дефинисана документација, односно доказ о њиховом испуњавању. Интервентна средства у износу од 200.000 КМ додијељена су без примјене критерија утврђених програмима утрошка средстава. Наведено указује на то да није, у складу са Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину осигурано ефикасно управљање буџетским средствима. - За рад запосленика у стручним одборима и комисијама исплаћене су накнаде у износу од 124.190 КМ, на које нису, у складу са Законом о доприносима и Законом о порезу на доходак обрачунати припадајући порези и доприноси. Истицање питања - Активности на доношењу и имплементацији просторних и регулационих планова на територији ФБиХ не проводе се благовремено, јер процедура усвајања нацрта и приједлога од Парламента ФБиХ траје дуго. За њихову израду до 31. 12. 2020. године утрошено је 7.589.702 КМ.
	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно

Федерално министарство пољопривреде водопривреде и шумарства	Истицање питања - Нереализовани захтјеви из периода од 2017. до 2020. године по основу Програма новчаних подршки за биљну и анималну производњу у износу од 1.593.340 КМ, који су настали на основу обрачуна надлежних кантоналних министарстава, као и обавезе по основу Програма утрошка средстава потицаја по Моделу руралног развоја из 2012. године у износу од 2.439.064 КМ, исказани су као потенцијалне обавезе у ванбилансној евиденцији на 31. 12. 2020. године. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Нису предузете активности како би се рад јединица за имплементацију пројеката (Уреда за имплементацију пројеката ПЦУ и Јединице за имплементацију пројеката у шумарству и пољопривреди ПИУ) организовао у Министарству у складу са Уредбом о начину и критеријима за припрему, израду и праћење реализације програма јавних инвестиција у ФБиХ и Правилником о унутрашњој организацији Министарства. Истицање питања - У складу с Уредбом о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19, један од општих и посебних циљева је очување радних мјеста, а критериј за додјелу средстава је број запослених на 30. 9. 2020. године. Констатовано је да је од почетка проглашења стања несреће до наведеног датума већ дошло до значајног смањења броја запослених код корисника који су обухваћени мјерама и којима су додијељена средства, а да то није обухваћено Уредбом. Утврђеним критеријима за додјелу средстава корисницима у пољопривредно-прехрамбеном сектору дата је предност за извоз у односу на број запослених, чиме је омогућено да се значајна средства додијеле и корисницима с једним запосленим. Усвојеним мјерама нису обухваћене дјелатности којима је, наредбама Кризног штаба ФБиХ, било ограничено или забрањено дјеловање. - Надзор и контрола кантоналних пољопривредних инспектора и додатна контрола федералне пољопривредне инспекције, у сарадњи с кантоналном, нису вршени у обиму предвиђеном чланом 27. Закона о новчаним подршкама у пољопривреди и руралном развоју.
Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење Средства за имплементацију Закона о провођењу контроле законитости кориштења права из области борачко-инвалидске заштите у износу од 776.447 КМ нису кориштена на ефикасан начин, с обзиром на то да динамички план за 2020. годину није сачињен на основу незавршених предмета, да нису утврђени трошкови за провођење ревизије по фазама, као ни надзор и крајњи рок за окончање ревизије. Такођер, није сачињена детаљна анализа за утрошена средства за провођење ревизије за период 2010–2020. године и исплаћених ретроактивних накнада, те финансијски ефекат имплементације Закона о провођењу

	контроле законитости кориштења права из области борачко-инвалидске заштите, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. 2. Расподјела средстава Трансфера удружењима проистеклим из посљедњег одбрамбено-ослободилачког рата у износу од 280.000 КМ и Трансфера за суфинансирања изградње спомен-обилежја, уређења мезарја и гробаља у износу од 40.000 КМ није извршена уз примјену мјерљивих критерија утврђених програмима утрошка средстава, како би се потврдила висина одобрених средстава, што није у складу са Законом о извршавању Буџета у ФБиХ за 2020. годину.
Федерално министарство рада и социјалне политике	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Истицање питања. Министарство не посједује документацију о власништву и посједу имовине чија је садашња вриједност у Билансу стања на 31. 12. 2020. године исказана у износу од 530.770 КМ.
	Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Није успостављен надзор над радом Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање у складу са Законом о пензијском и инвалидском осигурању. Није вршен надзор над радом установа социјалне заштите како је прописано Законом о преузимању права обавеза оснивача над установама социјалне заштите у ФБиХ. 2. За пројекат Подршке запошљавању у ФБиХ нису успостављене адекватне књиговодствене евиденције и финансијско извјештавање у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.
	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Анализа исказа сачињена уз финансијске извјештаје не садржи све прописане податке, а финансијски извјештаји не дају тачне податке о трансферима, у зависности од њихове намјене и корисника, нити о приходима, због чега Годишњи финансијски извјештај за 2020. годину није сачињено у складу са одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ. 2. Краткорочна разграничења исказана на 31. 12. 2020. године прецијењена су за 162.057 КМ као посљедица спроведених корективних књижења у текућој години по основу евидентирања неутрошених намјенских средстава, што указује на то да се приликом књиговодственог евидентирања и финансијског извјештавања није придржавало рачуноводствених начела тачности, истинитости и поузданости, у складу с чланом 74. Закона о буџетима у ФБиХ. Истицање питања Министарство не посједује документацију о власништву и посједу зграде чија је набавна вриједност у Билансу стања на 31. 12. 2020. године исказана у износу од 862.444 КМ.
Федерално министарство културе и спорта	Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 3. Расподјела средстава текућих трансфера у износу од 3.608.000 КМ (трансфери за: спорт од значаја за ФБиХ, културу од значаја за ФБиХ, обнову културног и градитељског наслијеђа, институције знаности и

	културе од значаја за БиХ и младе), која се додјељују путем јавног позива, извршена је највећим дијелом на основу критерија и поткритерија који нису мјерљиви и за које није дефинисана документација, односно доказ о њиховом испуњавању. Интервентна средства у износу од 356.000 КМ највећим дијелом додијељена су без примјене критерија утврђених Програмом утрошка средстава. Наведено указује на то да није осигурано ефикасно управљање буџетским средствима у складу са Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину.
Федерално министарство расељених особа и избјеглица	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: Позитивно
	Истицање питања 1. Развојно-инвестициони пројекти утврђени Програмом јавних инвестиција ФБиХ 2020–2022. године остварени су закључивањем споразума о реализацији пројеката реконструкције стамбеног фонда и затварања колективних центара и алтернативних смјештаја пружањем јавних стамбених рјешења, закључених између Министарства и општина. Споразумима којима су дефинисане обавезе и одговорности између Министарства и општина, општине су се обавезале да ће обезбиједити сву неопходну инфраструктуру која је у њиховој надлежности у циљу реализације споразума. Општине нису благовремено обезбиједиле неопходну инфраструктуру за реализацију закључених споразума, што је имало за посљедицу реализацију од само 47% у односу на планирана средства. Такођер, у достављеним прописаним обрасцима „Информација о пројекту“ (ИП обрасци) Федералном министарству финансија за пројекте из надлежности Министарства који се финансирају из кредитних средства, донација и буџета ФБиХ, утврђена су значајна одступања у укупним вриједностима програма, планираним вриједностима и вриједностима реализације из претходних периода у односу на Програм јавних инвестиција Федерације БиХ 2020–2022. године.
Федерално министарство образовања и науке	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Истицање питања Министарство не посједује документацију о власништву и посједу зграде чија је набавна вриједност у Билансу стања на 31. 12. 2020. године исказана у износу од 437.418 КМ.
	Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење Расподјела средстава Текућег трансфера за институције науке и културе од значаја за БиХ у износу од 950.000 КМ извршена је без примјене критерија утврђених Програмом утрошка средстава, односно на основу посебних критерија који су утврђени знатно након истека рока за пријаву, када је утврђена и висина бодова које носе. Није презентована документација из које би било видљиво на који начин је утврђена висина одобрених средстава појединим корисницима. Министарство није осигурало транспарентно и ефикасно управљање буџетским средствима. Наведено није у складу с члановима 35., 37. и 38. Закона о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину.
	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно

Федерално министарство околиша и туризма	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. Није извршен надзор намјенског утрошка средстава текућих трансфера реализованих по програмима утрошка средстава са критеријима расподјеле из 2019. године „Трансфер за развој туризма у ФБиХ“ у износу од 2.343.000 КМ и „Акциони план Стратегије околиша“ у износу од 1.550.000 КМ. Такођер, за ове трансфере није извршено праћење и евалуација резултата утрошка средстава, нити је објављен извјештај о додијељеним средствима, што није у складу с чланом 37. Закона о извршавању буџета у ФБиХ за 2020. годину и Смјерницама о минималним стандардима додјеле буџетских средстава путем трансфера и субвенција у ФБиХ. 2. На интернет-страници Министарства није објављена Одлука о додјели финансијске помоћи пословним субјектима туристичко-угоститељског сектора у околностима пандемије ЦОВИД-19, која је реализована у износу од 30.000.000 КМ, нити листа корисника финансијске помоћи са износом додијељених средстава, што није у складу с чланом 17. и 39. Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД.
	Истицање питања 1. Уредбом о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19 утврђени су критерији за додјелу финансијске помоћи који нису примјењиви на дјелатност путничких агенција и туроператора, у дијелу утврђивања оствареног опорезивог промета. Један од општих и посебних циљева је очување радних мјеста, а критериј за додјелу средстава је број запослених на 30. 9. 2020. године. Констатовали смо да је од проглашења стања несреће до тог датума већ дошло до значајног смањења броја запослених у правним лицима којима су додијељена средства, а да то није обухваћено Уредбом. Утврђеним критеријима за додјелу средстава дата је предност опорезивом промету у односу на број запослених, чиме је омогућено да се значајна средстава додијеле и корисницима с једним запосленим. Усвојеним мјерама нису обухваћене дјелатности којима је, наредбама Кризног штаба ФБиХ, био ограничен или забрањен рад.
Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање	Мишљење о финансијским извјештајима: Суздржано
	Основа за мишљење 1. Годишњи финансијски извјештаји за 2020. годину нису овјерени и достављени надлежним институцијама у утврђеном року, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ. С обзиром на то да Биланс стања, као дио Годишњих финансијских извјештаја, није одражавао билансну равнотежу за износ од 48.417.289 КМ, у складу с наведеним Правилником, Финансијско-информатичка агенција је о томе обавијестила Федерални завод, са захтјевом да се изврши исправка. Завод није извршио исправку, нити су Годишњи финансијски извјештаји достављени Финансијско-информатичкој агенцији.
	Мишљење о усклађености: С резервом

	Основа за мишљење 1. Преласком Федералног завода на трезорско пословање није осигурана потпуна евиденција прихода и расхода који су прописани Законом о пензијском и инвалидском осигурању. Главна књига трезора не даје информације на основу којих је могуће утврдити износ средстава исплаћених из Буџета ФБиХ за финансирање пензија остварених по повољним условима, нити о висини средстава за редовне пензије које су исплаћене из доприноса за ПИО, у складу с наведеним Законом. 2. Адаптација простора пословне зграде, за коју је спроведен отворени поступак и закључен уговор о извођењу радова у мају 2020. године на износ од 273.971 КМ, реализована је у износу од 185.083 КМ, иако су радови по уговору требали бити завршени до краја године. Извршени радови нису евидентирани у ревидираној години с обзиром на то да План јавних набавки није усклађен са одобреним буџетом у дијелу набавке сталних средстава, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, нити је евидентирање извршено у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ. 3. Рјешавања о правима осигураника из пензијског и инвалидског осигурања у првом и другом степену нису у свим случајевима завршена у роковима прописаним Законом о управном поступку. Такођер, пресуде надлежних судова, враћене на поновни поступак Федералном заводу, нису рјешаване у утврђеном року, што није у складу са Законом о управним споровима ФБиХ. Истицање питања • Накнаде за рад предсједнику и члановима Управног одбора исплаћене су у износу од 134.349 КМ без уговора о ангажману, на које је Влада ФБиХ претходно требала дати сагласност. Осим тога, Надзорни одбор је током 2020. године одржао једну сједницу, а исплате накнада до истека мандата вршене су на мјесечном нивоу, у укупном износу од 30.437 КМ. • Федерални завод не посједује вјеродостојну документацију о власништву или праву кориштења за дио пословних простора исказаних у пословним књигама на 31. 12. 2020. године.
Порезна управа ФБиХ	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. Није се ефикасно управљало заплијењеном имовином, јер се на стању налази имовина која је заплијењена прије више година, а за коју се још плаћа закуп складишних простора. Заплијењена имовина у износу од 55.220.768 КМ највећим дијелом дата је порезним обвезницима на чување, иако је овакав начин складиштења изузетак, а у свим случајевима нису закључени уговори о складиштењу. Наведено није у складу са Законом о порезној управи ФБиХ и Правилником о процедурама принудне наплате порезних обавеза. Истицање питања • Досадашње мјере које су предузете на наплати дуговања обвезника у већинском државном власништву нису имале ефекта, због чега дуг континуирано има тенденцију раста. Укупна дуговања порезних обвезника износила су 3.035.434.794 КМ, од чега се на обвезнике који су у већинском државном власништву односи 1.591.586.943 КМ.

	Код Федералног министарства финансија води се 4.781 неријешени поступак по основу изјављених жалби на рјешења Порезне управе ФБиХ у износу од 459.684.301 КМ, које одлажу извршење рјешења у предметима додатно утврђених порезних обавеза.
Федерална управа цивилне заштите	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење - Набавке роба за које су закључени уговори у вриједности од 2.431.605 КМ нису спроведене у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама. Не можемо потврдити њихову хитност с обзиром на рокове испоруке, стање робе на крају године, као и на чињеницу да сва роба није испоручена. - Обрачун и исплата посебног додатка на плату за посебне услове рада није у потпуности у складу с чланом 23. Закона о платама и накнадама у органима власти ФБиХ и чланом 192. Закона о заштити и спасавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа. Посљедица тога је да се исказани трошкови бруто плата и накнада плата у износу од 5.440.028 КМ могу значајно разликовати од оних који би се утврдили према важећим законским прописима. Не можемо квантификовати ефекте овог одступања на финансијске извјештаје. - Попис средстава и опреме на 31. 12. 2020. године, која се води у књиговодственим евиденцијама Управе, а која је дата другим лицима и удружењима на кориштење, није извршен у складу с чланом 25. Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. - Управа није успоставила Базу података припадника цивилне заштите у складу са Законом о заштити и спасавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа и Правилником о садржају и начину вођења евиденције обвезника цивилне заштите. Истицање питања - Парламент ФБиХ није усвојио Приједлог програма развоја заштите и спасавања људи и материјалних добара од природних и других несрећа у Федерацији БиХ од 2018. до 2025. године, који је Влада ФБиХ прихватила и доставила Парламенту ФБиХ 24. 5. 2018. године. Овај програм има посебну важност јер утиче на реализацију планираних пројеката који се финансирају из посебних накнада за заштиту од природних и других несрећа, што може дјеловати на сигурност људи и материјалних добара и отклањање посљедица од природних и других несрећа. Његово усвајање битно је и из разлога што, према члановима 173. и 174. Закона о заштити и спасавању, кантони доносе своје програме и планове, који морају бити усклађени с Федералним програмом и Федералним планом, а општине доносе своје, усклађене с кантоналним. - С Клиничким центром Универзитета у Сарајеву није закључен уговор о међусобним правима и обавезама јер нису испуњени услови утврђени Уредбом о организовању служби заштите и спасавања ФБиХ, што значи да ова установа у 2020. години није имала статус федералне службе за заштиту и спасавање за медицинску помоћ.
	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом

Служба за заједничке послове органа и тијела ФБиХ	Основа за мишљење 1. Не можемо потврдити исказану вриједност сталних средстава у финансијским извјештајима у износу од 2.921.333 КМ (зграде: 2.799.201 КМ и станови: 122.132 КМ), јер Служба не располаже документацијом о власништву, нити је у посједу ових некретнина. То није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.
	Мишљење о усклађености: Позитивно
	Истицање питања - У складу с Уредбом о Служби за заједничке послове органа и тијела ФБиХ, те одлукама и закључцима Владе ФБиХ из ранијег периода, Служба је, између осталог, задужена да води евиденцију и управља некретностима војне имовине, пословних простора и непокретне имовине бившег Федералног министарства одбране и бившег Завода за платни промет Федерације БиХ. Извјештаје и информације о извршеним пословима, као и проблемима везаним за извршавање повјерених задатака, Служба редовно доставља Влади ФБиХ. Основни проблеми управљања имовином су имовинскоправни односи које Служба не може ријешити због непостојања Закона о државној имовини на нивоу БиХ којим се треба ријешити питање државне имовине Босне и Херцеговине, па самим тим Служба нема правну основу да адекватно заштити повјерену имовину. - Покренути су судски процеси за наплату потраживања од закупа 72 пословна простора пријашњег Федералног министарства одбране, по којима укупни тужбени захтјеви износе 3.942.906 КМ. Наплата значајног дијела ових потраживања неизвјесна је с обзиром на то да је за већину закупљених простора неријешен статус власништва и значајан број корисника пословних простора је неликвидан.
Завод за јавно здравство ФБиХ	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. Не можемо потврдити да су потребне количине вакцина за имунизацију дјеце у ФБиХ за 2020. годину планиране и набављене на основу релевантних показатеља, с обзиром на то да је у складишту на крају године остао значајан број неискориштених вакцина, укупне вриједности од 2.111.269 КМ, од чега је 98% набављено у децембру. Оваквим начином планирања и набавке вакцина није задовољен принцип ефикасности код израде и извршења буџета у складу са чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ. 2. Уговори о дјелу закључивани су за обављање редовних послова који су утврђени Правилником о организацији и систематизацији, а који су обављани у континуитету током цијеле године, што није у складу с одредбама Закона о раду.
Федерална дирекција робних резерви	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење 1. Обавезе и издаци по основу набавки робних резерви на датум биланса прецијењени су за 99.509 КМ. Књиговодствено евидентирање извршено је на основу Уговора и фактуре добављача од 29. 1. 2021. године, што није у складу с чланом 76. Закона о буџетима у ФБиХ.

	Истицање питања - Рјешењем Управе за индиректно опорезивање од 17. 1. 2017. године Дирекцији је одузет ПДВ број, али се поступак престанка регистрације не може окончати јер Дирекција има неизмирене обавезе по основу индиректних пореза из ранијег периода у износу од 4.241.334 КМ. За измирење ове обавезе Дирекција је буџетским захтјевом тражила 1.000.000 КМ, док је Буџетом ФБиХ за 2020. годину одобрено 100.000 КМ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Приједлог средњорочног програма робних резерви за период од пет година није достављен Влади ФБиХ у складу са Законом о федералним робним резервама. Због тога није донесен Средњорочни програм федералних робних резерви, којим се утврђује врста, количина и вриједност федералних робних резерви; њихов територијални размјештај; количина роба за обнављање, најмања количина роба која мора бити стално на располагању за потребе снабдијевања у случају природних и других несрећа већег обима и рата, те број дана снабдијевања овим количинама и услови под којима се одређене врсте и количине федералних робних резерви повјеравају на складиштење. - Није поступљено у складу с чланом 69. Закона о јавним набавкама, којим је утврђено да је уговорни орган обавезан поништити поступак јавне набавке у случају када су цијене свих прихватљивих понуда знатно веће од осигураних средстава. Сprovedен је поступак и закључен Купопродајни уговор са добављачем у вриједности од 702.000 КМ, иако је процијењена вриједност набавке била за 102.024 КМ мања од вриједности набавке. - Набавке услуга складиштења и обнављања робних резерви на основу којих је закључено осам уговора у вриједности од 626.927 КМ нису спроведене уз примјену одговарајућег поступка, у складу са Законом о јавним набавкама - Годишњи попис имовине и обавеза Дирекције на 31. 12. 2020. године и усклађивање стварног стања са књиговодственим стањем није у потпуности извршено у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ..
Федерална агенција за управљање одузетом имовином	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење Удјели у шест привредних друштава укупне вриједности 8.471.513 КМ, одузета готовина депонована на рачуну за посебне намјене у износу од 1.899.067 КМ и привремено одузета покретна имовина у износу од 203.849 КМ, који су повјерени Агенцији на привремено управљање на основу судских одлука, нису евидентирани у Главној књизи у оквиру изванбилансне евиденције, нити су исказани у Осталим финансијским подацима који се односе на ванбилансну евиденцију. Наведено није у складу са Законом о Буџетима у ФБиХ, Правилнику о књиговодству Буџета у ФБиХ и Правилнику о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна Буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом

	Основа за мишљење 1. Годишњи извјештај о стању у области одузимања имовинске користи прибављене казним дјелом није сачињено, објављено и достављено Влади ФБиХ и Парламенту ФБиХ, што није у складу са одредбама Закона о одузимању незаконито стечене имовине казним дјелом ФБиХ. 2. Писане евиденције о одузетој имовини не садрже све прописане податке, те није осигуран једнак унос евидентираних података у писаним и електронским евиденцијама о одузетој имовини. Наведено указује да вођење евиденција о одузетој имовини није вршено у складу са Законом о одузимању незаконито стечене имовине казним дјелом ФБиХ и Упутству о успостави, врсти и садржају евиденција о управљању и располагању незаконито стеченом имовином казним дјелом. Истицање питања • Извјештај о раду и финансијско-материјалном пословању Агенције за период 1. 7. – 31. 12. 2020. године Влада ФБиХ усвојила је 14. 1. 2021. године, док Представнички дом Парламента ФБиХ на сједници 30. 3. 2021. године није прихватио Извјештај. Влада ФБиХ није покренула поступак за разрјешење директора Агенције. Одредбама чланка 29. Закона о одузимању незаконито стечене имовине казним дјелом ФБиХ дефинисано је да директор сваких шест мјесеци подноси извјештаје о раду и финансијско-материјалном пословању Агенције Влади ФБиХ, која га доставља Парламенту ФБиХ на усвајање, а уколико извјештај не буде усвојен, Влада ФБиХ покрене поступак за разрјешење директора Агенције. • Влада ФБиХ није донијела посебан пропис којим ће се утврдити критерији за процјену вриједности одузете имовине која ће бити предметом продаје, што је била у обавези у складу са чланом 32. Закона о одузимању незаконито стечене имовине казним дјелом ФБиХ.
--	--

Табела 6. Преглед ревидираних буџетских корисника, с датим мишљењима

3.4 Кантони и кантонални буџетски корисници

У извјештајном периоду обављене су финансијске ревизије пет кантона и 12 кантоналних министарстава. Ревидирани су кантони који нису били предмет ревизије у претходној, 2019. години, и то: Тузлански, Зеничко-добојски кантон, Херцегбосанска жупанија, Жупанија Посавска и Босанско-подрињски кантон Горажде.

Буџети ових кантона планирани су у укупном износу од 994.656.747 КМ. Укупни приходи и примици пет ревидираних кантона у 2020. години исказани су у консолидованим финансијским извјештајима у износу од 858.716.042 КМ, а расходи и издаци у износу од 890.016.654 КМ.

У наставку је преглед исказаних прихода и примитака, расхода и издатака и финансијског резултата за 2020. годину, те акумулираног суфицита/дефицита на 31. 12. 2020. године, по субјектима ревизије:

(у КМ)

Ред. бр.	Кантони	Приходи и примици	Расходи и издаци	Укупан финансијски резултат	Акумулирани суфицит/дефицит ¹⁵
1	2	3	4	5	6
1.	Тузлански кантон	375.366.487	376.639.857	-1.273.370	22.243.046
2.	Зеничко-добојски кантон	332.814.700	362.859.605	-30.044.905	-80.322.211
3.	Херцегбосанска жупанија	69.851.570	69.752.463	99.107	4.663.549
4.	Жупанија Посавска	43.881.089	43.198.982	682.107	-182.768
5.	Босанско-подрињски кантон Горажде	36.802.196	37.565.747	-763.551	-6.659.782
	УКУПНО	858.716.042	890.016.654	-31.300.612	-60.258.166

Табела 7. Преглед финансијских показатеља ревидираних кантона

Зеничко-добојски кантон има најзначајније обавезе по основу судских рјешења о извршењу (134.943.829 КМ, без камата) и у претходним периодима нису планирана довољна средства за њихово измирење. Ове обавезе књиговодствено су евидентирани на позицијама разграничених расхода и дугорочних обавеза. Влада Зеничко-добојског кантона је у октобру 2019. године усвојила Акциони план за извршење генералних мјера наложених Пресудом Европског суда, којим је планирано измирење обавеза по основу судских рјешења о извршењу у периоду од 22 године, почев од 2020. године. У складу с Акционим планом, у 2020. години измирено је укупно 13.402.104 КМ обавеза по овом основу.

У Херцегбосанској жупанији судска рјешења о извршењу у износу од 2.664.455 КМ нису књиговодствено евидентирани. То је имало за посљедицу нетачно исказане нераспоређене вишкове расхода над приходима/прихода над расходима на 31. 12. 2020. године.

У наставку је преглед ревидираних кантона, с датим мишљењима:

¹⁵ Акумулирани суфицит: Нераспоређени вишак прихода над расходима; Акумулирани дефицит: Нераспоређени вишак расхода над приходима

Редни број	Субјекти ревизије	Дато мишљење	
		о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима
1	2	3	4
1.	Тузлански кантон	Позитивно	С резервом
2.	Зеничко-добојски кантон	С резервом	С резервом
3.	Херцегбосанска жупанија	С резервом	С резервом
4.	Жупанија Посавска	Позитивно	С резервом
5.	Босанско-подрињски кантон Горажде	С резервом	С резервом

Табела 8. Преглед датих мишљења ревидираним кантонима

Уз мишљење о финансијским извјештајима и усклађености са законским прописима ЗДК истакнута су и одређена питања која нису имала утицаја на дато мишљење.

У наставку је преглед ревидираних кантоналних буџетских корисника, расхода и издатака исказаних у финансијским извјештајима за 2020. годину и датих мишљења: (у КМ)

Редни број	Субјекти ревизије	Расходи и издаци	Дато мишљење	
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима
1	2	3	4	5
1.	Министарство привреде Кантона Сарајево	41.435.269	С резервом	С резервом
2.	Министарство унутрашњих послова Херцеговачко-неретванског кантона	35.626.656	Позитивно	С резервом
3.	Министарство здравства Кантона Сарајево	8.439.692	Позитивно	С резервом
4.	Министарство финансија Средњобосанског кантона	11.186.638	С резервом	С резервом
5.	Министарство привреде Тузланског кантона	8.757.236	Позитивно	С резервом
6.	Министарство за привреду Зеничко-добојског кантона	6.354.215	С резервом	С резервом
7.	Министарство привреде Средњобосанског кантона	8.177.304	Позитивно	С резервом
8.	Министарство рада, здравства, социјалне скрби и прогнаних Херцегбосанске жупаније	7.968.312	С резервом	С резервом
9.	Министарство финансија Жупаније Западнохерцеговачке	3.588.683	С резервом	С резервом
10.	Министарство образовања, науке, културе и спорта Херцеговачко-неретванског кантона	4.724.715	С резервом	С резервом
11.	Министарство привреде Унско-санског кантона	3.717.021	С резервом	С резервом
12.	Министарство здравства и социјалне политике Жупаније Посавске	5.171.739	Позитивно	С резервом

Табела 9. Преглед расхода и издатака кантоналних буџетских корисника, с датим мишљењима

Уз два мишљења с резервом о финансијским извјештајима и четири мишљења с резервом о усклађености са законским прописима истакнута су одређена значајна питања.

3.4.1 Најважнији налази и препоруке

Ревизијом кантона и кантоналних буџетских корисника утврђени су одређени пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке. Најважнији налази и препоруке су:

- Систем финансијског управљања и контроле није успостављен на начин прописан Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ.

Успоставити систем финансијског управљања и контроле у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ.

- Кантонална министарства финансија још увијек нису успоставила заједничке јединице интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ. То има већи значај уважавајући чињеницу да за градове и општине у ФБиХ који не испуњавају критерије за успостављање јединице за интерну ревизију, интерну ревизију треба да обавља заједничка јединица за интерну ревизију успостављена у кантоналном министарству финансија.

Потребно је да кантонална министарства финансија успоставе заједничку јединицу за интерну ревизију, у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ.

- Поједина кантонална министарства финансија нису успоставила функцију буџетског надзора у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, што има за посљедицу да се не врши инспекцијски надзор законитости и намјенског кориштења буџетских средстава којим се налажу мјере за отклањање утврђених незаконитости и неправилности, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.

Потребно је да кантонална министарства финансија успоставе функцију буџетског надзора у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.

- Кантонална министарства нису сачинила изјаве о фискалној одговорности на прописани начин, а поједина кантонална министарства финансија нису вршила њихову провјеру, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Правилника о облику и садржају, начину попуњавања и предаје изјаве о фискалној одговорности.

Изјаве о фискалној одговорности сачињавати на прописани начин. Кантонална министарства финансија требају вршити њихову провјеру на начин прописан Правилником о облику и садржају, начину попуњавања и предаје изјаве о фискалној одговорности.

- Приликом припреме, израде и извршења кантоналних буџета нису досљедно примијењене одредбе Закона о буџетима у ФБиХ и Закона о извршавању кантоналних буџета. Између осталог, не планира се покриће оствареног дефицита из претходних година.

Приликом израде, доношења и извршавања буџета досљедно се придржавати одредби Закона о буџетима у ФБиХ и Закона о извршавању кантоналних буџета.

- Периодични и годишњи финансијски извјештаји нису сачињени на начин прописан Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.

Периодичне и годишње финансијске извјештаје сачињавати на начин прописан Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.

- Кантонална министарства у чијој надлежности је здравство нису сачинила и владама кантона предложила планове и програме мјера здравствене заштите за подручје кантона и одлуку о мјерилима за осигурање елемената стандарда за инвестиционо улагање и инвестиционо и текуће одржавање, те информатизацију здравствене дјелатности у складу са Законом о здравственој заштити ФБиХ и кантоналним прописима.

Сачинити и предложити влади кантона план и програм мјера здравствене заштите за подручје кантона, као и одлуку о мјерилима за осигурање елемената стандарда за инвестиционо улагање и инвестиционо и текуће одржавање, те информатизацију здравствене дјелатности.

- Кантонална министарства у чијој надлежности је социјална заштита нису донијела спроведбене прописе из ове области, нису вршила инспекцијски надзор над примјеном и извршавањем закона и других прописа, општих и појединачних аката у дјелатности социјалне заштите, као ни управни надзор над установама социјалне заштите.

Донијети спроведбене прописе из области социјалне заштите и проводити управни и инспекцијски надзор у складу с одредбама закона о социјалној заштити.

- Нису успостављени регистри закључених уговора о концесијама, у појединим случајевима експлоатација природних ресурса вршила се без закључених уговора, те нису подузимање довољне активности наплате концесионих накнада.

Успоставити регистре уговора о концесијама, осигурати да се експлоатација природних ресурса врши у складу са кантоналним законима о концесијама, те подузимати активности на наплати концесионих накнада.

- Расподјела трансфера вршена је без јасно утврђених и мјерљивих критерија, са корисницима трансфера нису се закључивали уговори, те није успостављен адекватан надзор над намјенским утрошком одобрених средстава. Расподјела трансфера и субвенција који су имали за циљ ублажавање негативних економских посљедица усљед пандемије ЦОВИД-19 такођер није вршена уз досљедну примјену утврђених критерија, а у одређеним случајевима није извршен ни надзор над намјенским утрошком ових средстава.

Расподјелу трансфера вршити на основу јасно утврђених и мјерљивих критерија, са корисницима трансфера закључивати уговоре којима ће се

уредити међусобна права и обавезе, те вршити надзор над намјенским утрошком средстава.

- Дугорочне обавезе по основу уговора о кредитима нису књиговодствено евидентирани, због чега финансијски извјештаји не дају тачан преглед дугорочних обавеза и извора средстава.

Књиговодствено евидентирати дугорочне обавезе по основу уговора о кредитима.

- Набавке роба, радова и услуга нису вршене у потпуности у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и његовим спроведбеним актима (тендерска документација није сачињена на прописани начин, није одабрана одговарајућа врста поступка или су набавке вршене без спроведене процедуре и закључених уговора).

Набавке роба, радова и услуга вршити уз досљедну примјену Закона о јавним набавкама.

- Уговори о дјелу закључивали су се за послове који су систематизовани правилницима о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

Уговоре о дјелу закључивати само за обављање једнократних послова који трају одређено вријеме, с јасно дефинисаним предметима, у складу са законским и другим прописима.

У табели је преглед ревидираних кантона и кантоналних буџетских корисника за 2020. годину, с бројем препорука и оцјеном поступања по препорукама датим у претходном периоду:

Ред. бр.	Субјекти ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама								
			Укупно		Реализовано		Дјелимично		Нереализовано		Без оцјене/непроводно
			Број	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.	Тузлански кантон	19	26	12	46	7	27	7	27	0	0
2.	Зеничко-добојски кантон	26	45	18	40	5	11	19	42	3	7
3.	Херцегбосанска жупанија	17	23	13	56	0	0	10	44	0	0
4.	Жупанија Посавска	20	24	4	17	2	8	18	75	0	0
5.	Босанско-подрињски кантон Горажде	22	31	9	29	7	23	14	45	1	3
6.	Министарство привреде Кантона Сарајево	18	Није вршена ревизија								
7.	Министарство унутрашњих послова Херцеговачко-неретванског кантона	11	Није извршена оцјена поступања по препорукама								
8.	Министарство здравства Кантона Сарајево	6									

Ред. бр.	Субјекти ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама									
			Укупно		Реализовано		Дјелимично		Нереализовано		Без оцјене/непроводно	
			Број	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	
9.	Министарство финансија Средњобосанског кантона	19	Није вршена ревизија									
10.	Министарство привреде Тузланског кантона	4										
11.	Министарство за привреду Зеничко-добојског кантона	10										
12.	Министарство привреде Средњобосанског кантона	14										
13.	Министарство рада, здравства, социјалне скрби и прогнаних Херцегбосанске жупаније	25										
14.	Министарство финансија Жупаније Западнохерцеговачке	18	Није вршена ревизија									
15.	Министарство образовања, науке, културе и спорта Херцеговачко-неретванског кантона	18										
16.	Министарство привреде Унско-санског кантона	10										
17.	Министарство здравства и социјалне политике Жупаније Посавске	10										
УКУПНО		267	149	56	38	21	14	68	45	4	3	

Табела 10. Информације о датим препорукама кантоналним буџетским корисницима

Од 149 препорука које су дате кантонима у претходним извјештајима, оцјеном поступања утврђено је да је 38% њих реализовано, 14% дјелимично, а 45% није реализовано. За четири препоруке (3%) није извршена оцјена поступања, у највећој мјери због тога што су се односиле на трансфере који у ревидираној години нису реализовани.

Оцјена поступања по препорукама које су дате једном министарству није извршена с обзиром на то да је од претходне ревизије протекло преко десет година, а преосталих 11 министарстава ревидирано је први пут.

Ревидираним кантонима и кантоналним буџетским корисницима дато је укупно 267 препорука за 2020. годину.

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима за 2020. годину, основама за изражавање мишљења и истакнутим питањима:

Субјекти ревизије	Дата мишљења/основа за мишљење/истицање питања
1	2
Тузлански кантон	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Мишљење о усклађеност: С резервом Основа за мишљење - Расподјела трансфера Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Тузланског кантона у износу од 3.005.586 КМ из средстава резерве утврђене Програмом улагања средстава водних накнада у области водопривреде (извршени у износу од 444.146 КМ), као и трансфера за реконструкцију и санацију локалних путева у износу од 999.044 КМ код Министарства трговине, туризма и саобраћаја извршена је без претходно утврђених критерија за одабир пројеката. Због наведеног није осигуран принцип транспарентности при извршавању Буџета, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. - Не можемо потврдити основаност закључивања уговора о ангажовању у извођењу наставе са спољним сарадницима код ЈУ Универзитет у Тузли за обављање редовних, систематизованих послова везаних за извођење наставе у износу од 1.180.565 КМ, који се обављају у континуитету током цијеле године, што није у складу с одредбама Закона о раду.
Зеничко-добојски кантон	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење - Дугорочне обавезе по основу зајма за „Пројекат регионални водовод Плава вода“ у износу од 7.150.000 ЕУР, као и потраживања од крајњег корисника кредита, нису књиговодствено евидентирани, због чега Биланс стања не даје тачан преглед дугорочних обавеза и извора средстава, као и повезаних потраживања, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Истицање питања - Обавезе по основу судских рјешења о извршењу у износу од 134.943.829 КМ евидентирани су на дугорочним обавезама и дугорочним разграничењима. Влада Зеничко-добојског кантона је у октобру 2019. године усвојила Акциони план за извршење генералних мјера наложених Пресудом Европског суда, којим је планирано измирење обавеза по основу судских рјешења о извршењу у периоду од 22 године, почев од 2020. године. У претходним периодима нису планирана средства за измирење ових обавеза у довољном износу, због чега расходи и обавезе нису исказане на одговарајућим билансним позицијама у тренутку њиховог настанка, како је прописано Законом о буџетима у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Није успостављен буџетски надзор над законитошћу и намјенским утрошком средстава код буџетских корисника, нису се сачињавали планови новчаних токова, нити су се проводиле привремене мјере уравнотежења буџета, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.

	2. Не можемо потврдити основаност закључивања уговора о одржавању наставе с спољним сарадницима за обављање редовних, систематизованих послова везаних за извођење наставе код ЈУ Универзитет у Зеници у износу од 1.104.128 КМ, који се обављају у континуитету током цијеле године, што није у складу с одредбама Закона о раду. 3. Неутрошена намјенска новчана средства у износу од 11.909.920 КМ на датум биланса кориштена су за измирење текућих обавеза, односно нису расположива за намјене утврђене посебним прописима. 4. Не можемо потврдити да је у потпуности осигурано ефикасно трошење намјенских средстава за водне накнаде и накнаде за кориштење пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, с обзиром на то да је, од укупно планираних 17.100.000 КМ, реализовано 3.808.528 КМ или 22%. Програм утрошка средстава из водних накнада није донесен у прописаном року, а одабир пројеката извршен је крајем године. Због наведеног, није поступљено у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Закона о извршавању Буџета Зеничко-добојског кантона за 2020. годину. 5. На датум биланса није у цијелости спроведен попис сталних средстава и обавеза, нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Истицање питања • Влада Зеничко-добојског кантона је у току 2020. године донијела Измјену Уредбе о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у Зеничко-добојском кантону, која је установама из области здравства у вријеме природне несреће и епидемије ЦОВИД-19 омогућила пријем у радни однос без обавезног јавног оглашавања. Уредбом није дефинисано да ли се овај изузетак односи на пријем у радни однос на одређено или на неодређено вријеме.
Херцегбосанска жупанија	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Судска рјешења о извршењу у износу од 2.664.455 КМ нису књиговодствено евидентирана у периодима на које се односе, што није у складу са чланом 76. Закона о буџетима у ФБиХ. То је имало за посљедицу да су за наведени износ потцијењени расходи и издаци, као и финансијски резултати тих периода, а самим тим и нераспоређени вишак прихода над расходима за 2020. годину. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Нису спроведене процедуре одабира најповољнијих понуђача за набавку горива, канцеларијског и осталог административног материјала, предвиђене Законом о јавним набавкама, те су набавке у износу најмање од 321.916 КМ извршене без закључених уговора са изабраним добављачима. 2. Није правовремено спроведен попис имовине и обавеза, те самим тим није извршено усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем утврђеним пописом, како је то предвиђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником

	о књиговодству буџета у ФБиХ.
Жупанија Посавска	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење
	- Нису испоштовани рокови за израду буџета, нити су у планове новчаних токова укључени цјелокупни приходи и примици, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. - Расподјела трансфера за здравствене институције (980.000 КМ), трансфера за спорт (328.500 КМ), заштиту околиша (300.000 КМ), вјерске заједнице (255.320 КМ) и трансфера за културу (99.300 КМ) није извршена уз примјену критерија утврђених програмима утрошка средстава које је донијела Влада Жупаније Посавске, што није у складу с одредбама Закона о извршавању Буџета Жупаније за 2020. годину. - За одређене јавне набавке није спроведен одговарајући поступак и није објављено обавјештење о додјели уговора, као ни извјештаји о поступку у информационом систему „Е-набавке“. Наведено није у складу са Законом о јавним набавкама.
Босанско-подрињски кантон Горажде	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење
	- Доспјеле обавезе по Уговору о репрограму обавеза по основу кредита Међународног монетарног фонда – ИИИ Станд-бу аранжман, у укупном износу од 9.472.439 КМ, нису евидентирани на припадајућим позицијама расхода и издатака у извјештајним периодима на које се односе, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ. Наведено је имало за посљедицу да је за исти износ мање исказан нераспоређени вишак расхода над приходима. - Потраживања по основу закупа и продаје станова у надлежности Министарства за урбанизам, просторно уређење и заштиту околиша у износу од 160.372 КМ нису књиговодствено евидентирана, због чега су за исти износ мање исказана потраживања у финансијским извјештајима, што није у складу с одредбама Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење
	- Приликом израде и доношења Буџета за 2020. годину нису испоштовани рокови и процедуре доношења Буџета, а Измјенама и допунама није планирано покриће оствареног дефицита из претходних година, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. - Доспјеле обавезе по основу вањског дуга у износу од 9.472.439 КМ, као и обавезе према корисницима социјалне заштите, не извршавају се у складу с утврђеним приоритетима, због чега није поступљено у складу са Законом о извршењу Буџета Босанско-подрињског кантона Горажде за 2020. годину. - Буџетски корисници нису сачињавали периодичне финансијске извјештаје, а годишњи финансијски извјештаји нису достављени Финансијско-информатичкој агенцији и Министарству за финансије у утврђеном року, што није у складу с одредбама Закона о извршењу Буџета Босанско-подрињског Кантона Горажде за 2020. годину и Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну у ФБиХ.

	4. Набавке радова зимског одржавања у износу од 128.000 КМ и банкарских/финансијских услуга извршене су без спроведених поступака, што није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама. За заједничке јавне набавке које је провела Влада Босанско-подрињског кантона Горажде и закључила оквирне споразуме са изабраним понуђачима уговорни органи нису потписали појединачне уговоре, што није у складу с одредбама Правилника о провођењу поступка заједничке набавке и оснивање централног набавног органа и закљученог Споразума о провођењу поступка заједничке јавне набавке.
Министарство привреде Кантона Сарајево	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење 1. Неутрошени намјенски приходи у износу од најмање 5.806.576 КМ нису евидентирани у Главној књизи Министарства, што има за последицу да су краткорочна временска разграничења на 31. 12. 2020. године потцијењена за наведени износ. То није у складу с чланом 48. Закона о буџетима у ФБиХ. 2. Стална средства у облику права, исказана у износу од 3.488.130 КМ, прецијењена су за 2.500.000 КМ, с обзиром на то да није презентован релевантан документ којим би се потврдило да је по основу исплаћене накнаде по Судској нагодби остварено право. За преостали износ сталних средстава у облику права од 988.130 КМ није вршен обрачун амортизације у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, због чега не можемо потврдити исказани износ сталних средстава и њихових извора.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. Приједлог Програма утрошка текућих и капиталних трансфера у износу од 21.636.974 КМ, које је Министарство упутило Влади Кантона Сарајево, не садржи критерије за расподјелу средстава, нити начин и рокове извјештавања у складу с чланом 36. Закона о извршавању Буџета Кантона Сарајево за 2020. годину. Истицање питања • Законом о концесијама предвиђено је да уговор о концесији са концесионаром закључује Влада Кантона, а Министарство је обавезно континуирано надзирати рад концесионара и извршавање његових обавеза, те редовно пратити обим и количину концесионог права. Корисницима концесија вода који нису имали закључен уговор накнада се у претходном периоду утврђивала на основу Одлуке о накнади за експлоатацију вода на подручју Кантона Сарајево, до стављања ван снаге почетком 2018. године. По овом основу у помоћној евиденцији Министарства на датум биланса исказана су потраживања у укупном износу од 13.977.493 КМ, од чега само од „Багс Енерготехника“ д.д. Вођаша у износу од 12.329.122 КМ. Са корисницима код којих су исказана потраживања нису закључени уговори, они и даље користе воду, а Министарство од стављања ван снаге Одлуке о накнади за експлоатацију вода не исказује потраживања. И поред чињенице да се експлоатација природних ресурса на подручју Кантона врши неосновано, Министарство није у сарадњи са другим органима и институцијама подузимало адекватне активности како би се кориштење природних ресурса у Кантону вршило у складу са законским прописима.
	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом

Министарство унутрашњих послова Херцеговачко-неретванског кантона	Основа за мишљење 1. За набавке роба, услуга и радова у износу од најмање 479.045 КМ нису спроведени поступци јавних набавки, што није у складу са Законом о јавним набавкама и члану 31. Закона о извршавању буџета Херцеговачко-неретванског кантона за 2020. годину. 2. Не можемо потврдити оправданост исплате накнада за прековремени рад и рад у дане седмичног одмора у износу од најмање 80.000 КМ, с обзиром на то да нису предвиђене интерним актима Министарства и да није презентована документација која је основа за њихов обрачун и исплату. Закључивани су и уговори о дјелу за послове који су систематизовани, у износу од 134.675 КМ, што није у складу са одредбама Закона о државној служби у ФБиХ и Закона о намјештеницима о органима државне службе у ФБиХ. Истицање питања • Обавезе дефинисане Законом о кантоналним министарствима и другим тијелима кантоналне управе и Законом о унутрашњим пословима Херцеговачко-неретванског кантона, Министарство је у току 2020. године обављало без руководиоца унутрашњих организационих јединица, и то: секретара министарства, директора Управе за администрацију и потпору и директора полиције, као и без знатног броја полицијских службеника. Такођер, нису формирана радна тијела нужна за неометано функционирање Министарства, и то: независни одбор за одабир и ревизију, јавно-жалбени биро и полицијски одбор. Именовање руководиоца утемељених јединица, формирање неовисних радних тијела и давање сугласности за попуну упражњених радних мјеста полицијских службеника у искључивој је надлежности Владе и Скупштине Херцеговачко-неретванског кантона. Наведено је имало за посљедицу отежано обављање повјерених послова и задатака, остваривања одређених права и обавеза из радног односа дјелатника, као и провођење одређених стеговних поступака против прекршилаца.
Министарство здравства Кантона Сарајево	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Министарство није сачинило и Влади Кантона доставило Приједлог плана и програма мјера здравствене заштите за подручје Кантона Сарајево и Приједлог одлуке о мјерилима за осигурање елемената стандарда за инвестиционо улагање и инвестиционо и текуће одржавање, те информатизацију здравствене дјелатности за 2020. годину. Наведено није у складу са чланом 13. Закона о здравственој заштити, којим је предвиђено да споменута акта утврђује и доноси Влада Кантона на приједлог Министарства. Истицање питања 1. Истичемо ризик при обављању редовних послова и задатака Министарства, с тим што је ризик посебно повећан у вријеме пандемије ЦОВИД-19, из разлога што у периоду од 16. 7. 2020. до 26. 8. 2020. године Министарство није имало министра као потписника докумената. Наведено је индиректно утицало и на рад јавних здравствених установа Кантона, набавку лијекова и друго.
	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом

Министарство финансија Средњобосанског кантона	Основа за мишљење - Дугорочне обавезе по основу зајма за „Пројекат регионални водовод Плава вода“ у износу од 3.850.000 ЕУР, као и потраживања од крајњег корисника, нису књиговодствено евидентирани, због чега Биланс стања не даје тачан преглед дугорочних обавеза и извора средстава, као и повезаних потраживања, што није у складу с одредбама Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. - У Билансу стања нису исправно преузета салда извора сталних средстава са конта стања из Главне књиге, због чега су извори средстава више исказани за 25.952.435 КМ, за колико су више исказани и финансијски и обрачунски односи с другим повезаним јединицама, што није у складу с одредбама Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ. Истицање питања - Министарство не посједује потпуну документацију о власништву и посједу зграде чија је набавна вриједност у Билансу стања исказана у износу од 5.700.263 КМ. - У ванбилансној евиденцији Министарства евидентирани су обавезе Средњобосанског кантона по основу правоснажних пресуда и извршних судских рјешења у износу од 25.136.500 КМ. Влада Средњобосанског кантона је у 2019. години усвојила Акциони план активности потребних за извршење генералних мјера наложених пресудом Европског суда за људска права, којим су дефинисане мјере за измирење обавеза по основу правоснажних пресуда и извршних судских рјешења у периоду од 13 година. Обавезе по наведеном основу нису евидентирани на одговарајућим билансним позицијама Буџета Средњобосанског кантона. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Нису у потпуности испоштоване процедуре доношења Буџета Средњобосанског кантона, нити су сачињавани планови новчаних токова, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. - Није вршена контрола законитости и намјенског кориштења буџетских средстава код буџетских корисника, с обзиром на то да није успостављен буџетски надзор, није вршена суштинска провјера изјава о фискалној одговорности, нити је Министарство предузело довољне активности на успостави система финансијског управљања и контроле, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ, Закона о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и њиховим спроведбеним прописима. - Набавке финансијских/банкарских услуга у износу од 100.992 КМ и услуга техничке и функционалне подршке ИСФУ система трезорског пословања у износу од 36.922 КМ у 2020. години вршене су без спроведених поступака јавних набавки, што није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама.
Министарство привреде Тузланског кантона	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење Расподјела средстава субвенције приватним предузећима и предузетницима за ублажавање последица узрокованих стањем несреће у износу од 5.025.062 КМ није извршена на основу релевантних доказа којим би се потврдило испуњавање критерија за број запослених. Извјештаји о намјенском утрошку средстава за 421 корисника у износу од

	1.121.458 KM нису достављени, а за средства у износу од 1.048.136 KM за 197 корисника извјештаји су достављени са непотпуном документацијом. С обзиром на наведено, не можемо потврдити да су додијељена средства намјенски утрошена у складу са Законом о субвенцији за ублажавање посљедица узрокованих стањем несреће, нити је буџетска инспекција извршила благовремен и адекватан надзор.
Министарство за привреду Зеничко-добојског кантона	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Годишњи извјештај о извршењу буџета не садржи податке о планираним приходима, због чега нису тачно исказана одступања остварених у односу на планиране приходе. Такођер, у Анализи исказа нису дата образложења и тачна одступања остварених у односу на планиране текуће трансфере и приходе, нити су дата образложења сумњивих и спорних потраживања. Наведено указује на то да Годишњи финансијски извјештај за 2020. годину није сачињен у складу с одредбама Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у ФБиХ.
	Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Планирање средстава текућих трансфера није извршено на основу реалних показатеља и релевантне документације, нити је уз финансијски план дато образложење планираних позиција. Наведено је утицало на то да су ЕСЦРОВ средства за потицање развоја мале привреде преусмјерена на санирање штете у привреди изазване пандемијом ЦОВИД-19, док су буџетска средства за ЦОВИД-19 реализована свега 58%. Поред тога, недовољно планирање средстава за трансфер општинама по основу прихода од концесија утицало је на веће остварење у односу на планирана средства. Такођер, исплаћени су потицаји из 2019. године за које нису планирана средства, тако да планирање и извршење Буџета није извршено у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.
	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
Министарство привреде Средњобосанског кантона	Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Расподјела потицајних средстава за ублажавање негативних економских посљедица усљед пандемије ЦОВИД-19 у износу од 4.082.675 KM није у потпуности извршена уз досљедну примјену утврђеног критерија који се односи на измирење свих обавеза по основу јавних прихода закључно са 29. 2. 2020. године. Такођер се не може потврдити да су послодавци додијељене потицаје намјенски искористили за исплату нето плата радника. Наведено није у складу са Програмима утрошка средстава који је усвојила Влада Средњобосанског кантона, а тиме ни одредбама Закона о извршавању Буџета Средњобосанског кантона за 2020. годину и Закона о ублажавању негативних економских посљедица. 2. Није извршен надзор над намјенским утрошком средстава текућих трансфера за 2020. годину, што је имало за посљедицу да нису покренути поступци поврата за оне кориснике који нису оправдали дозачена потицајна средства и није у складу са Законом о извршавању Буџета Средњобосанског кантона за 2020. годину. 3. На датум биланса није спроведен цјеловит попис, нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем потраживања и обавеза, што није у складу са одредбама Закона о рачуноводству и

	ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Истицање питања Законом о концесијама прописане су надлежности Владе Средњобосанског кантона и надлежних министарстава приликом провођења поступка додјеле и потписивања уговора о концесијама. Надзор над испуњењем обавеза плаћања накнаде за концесију обавља Министарство финансија Средњобосанског кантона, а надзор над кориштењем предмета концесија обавља надлежно министарство. Обављеном ревизијом утврдили смо да поступак наплате потраживања од концесија није у довољној мјери ефикасан, што је последица нераскидања уговора са концесионарима који нису редовно измиривали обавезе, као и непокретања активности наплате сумњивих и спорних потраживања путем активирања мјеница у износу од 1.736.987 КМ.
Министарство рада, здравства, социјалне скрби и прогнаних Херцегбосанске жупаније	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење - Годишњи финансијски извјештај за 2020. годину није потпуно, с обзиром на то да није сачињен Годишњи извјештај о извршењу буџета и Анализа исказа. Такођер, нису сачињавани периодични извјештаји за прва три квартала 2020. године. Наведено није у складу са одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Није осигуран надзор над корисницима средстава текућих трансфера који су додијељени здравственим установама у износу од 967.300 КМ у сврху остварења права из колективних уговора, нити су предузете мјере и активности како би се осигурало намјенско располагање буџетским средствима. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. - Приједлог плана и програма мјера здравствене заштите за подручје Херцегбосанске жупаније и одлуке о мјерилама за осигурање елемената стандарда за инвестиционо улагање и инвестиционо и текуће одржавање, те информатизацију здравствене дјелатности није сачињен и предложен Влади Херцегбосанске жупаније, што је била обавеза у складу са чланом 13. Закона о здравственој заштити. - Сprovedбени прописи из области социјалне помоћи нису донесени, нити је провођен управни и инспекцијски надзор из области социјалне скрби. Наведено није у складу са одредбама Закона о социјалној скрби. - Није осигурано транспарентно и економично трошење јавних средстава, будући да није донесен План јавних набавки, а набавка разне медицинске, заштитне и друге опреме у износу од најмање 222.041 КМ извршена је без спроведених поступака и закључених уговора. Такођер, није осигурано праћење реализације Уговора о извођењу грађевинских радова на изолаторију у вриједности од 332.549 КМ. Наведено није у складу са одредбама Закона о јавним набавкама.
Министарство финансија Жупаније Западнохерцеговачке	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење У Билансу стања нису исправно преузета салда извора сталних средстава и нераспоређеног вишка прихода и расхода с конта стања из Главне књиге, због чега су извори средстава више исказани за 4.849.070 КМ, за колико су више исказани и финансијски и обрачуни односи с другим повезаним

	јединицама, што није у складу с Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ. 2. Дугорочне обавезе мање су исказане за 3.769.137 КМ, с обзиром на то да на датум биланса није извршено усклађивање по основу негативних курсних разлика по кредиту за Пројекат „Модернизација болница у Босни и Херцеговини – Фаза ИИ“ (2.104.258 КМ), као и да је дио дугорочних исказан на позицији краткорочних обавеза (1.664.879 КМ). Наведено није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за кориснике буџета Жупаније Западнохерцеговачке и Трезор. Истицање питања - У ванбилансној евиденцији консолидованих финансијских извјештаја Жупаније, на основу Одлуке Владе Жупаније о књиговодственом евидентирању (књижењу) обавеза Буџета Жупаније насталих по основу обрачунатих, а неуплаћених доприноса за здравствено осигурање и осигурање од незапослености запосленика корисника буџета из 2005. године, евидентирани су обавезе у износу од 8.114.608 КМ. За измирење ових обавеза у ранијим периодима нису планирана средства и оне нису евидентирани на прописаним билансним позицијама. - Обавезе по основу судских рјешења о извршењу по поступцима из области радноправних односа против Жупаније исказане су у ванбилансној евиденцији у износу од 3.770.629 КМ, за чије измирење нису у ранијим периодима планирана средства. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Процедуре израде и извршавања Буџета Жупаније Западнохерцеговачке нису се у потпуности поштовале, није успостављен буџетски надзор над законитошћу и намјенским утрошком средстава код буџетских корисника, нити су се сачињавали планови новчаних токова, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. - Доспјеле обавезе Жупаније Западнохерцеговачке по кредиту ИИИ Станд-бу аранжмана Међународног монетарног фонда у износу од 2.400.000 КМ нису измирене у утврђеном року, што није у складу са Законом о буџетима ФБиХ и Законом о извршавању Буџета Жупаније Западнохерцеговачке, с обзиром на то да су отплате камата и дуга прве на листи приоритета извршавања Буџета. - Пописом обавеза није утврђено стварно стање, нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, како је превиђено одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.
Министарство образовања, науке, културе и спорта Херцеговачко-неретванског кантона	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење У финансијским извјештајима Министарства нису исказани текући трансфери у износу од 14.582.220 КМ, за чију реализацију је надлежно Министарство, као ни обавезе по тим трансферима у износу од 2.538.928 КМ, будући да су средства одобрена и реализована на посебним раздјелима у Буџету Херцеговачко-неретванског кантона. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.

	2. Није извршено књиговодствено евидентирање донације онлине платформе за учење у основним и средњим школама на подручју Херцеговачко-неретванског кантона, а издаци за надоградњу платформе у износу од 28.665 КМ нису исказани на прописаним позицијама, што није у складу с Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Расподјела текућих трансфера за друге нивое власти и за науку у износу од 450.000 КМ извршена је на основу захтјева корисника, без утврђених критерија за расподјелу средстава и јавног позива, чиме није осигурана транспарентност, сходно Закону о буџетима у ФБиХ. Такођер, трансфер за помоћ медијским кућама у износу од 220.000 КМ расподијељен је без јавног позива и без мјерљивих критерија за одабир корисника, што није у складу са Законом о извршавању Буџета Херцеговачко-неретванског кантона за 2020. годину. С корисницима текућих трансфера нису закључени уговори којима би се регулисала обавеза и начин извјештавања о утрошку средстава и обезбиједио предуслов за надзор над намјенским утрошком ових средстава, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета Херцеговачко-неретванског кантона за 2020. годину.
Министарство привреде Унско-санског кантона	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Министарство није сачинило Анализу исказа (текстуални дио) уз годишње рачуноводствене извјештаје, са образложењем извршења буџета, због чега није поступљено у складу с Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Расподјела субвенција приватним предузећима и предузетницима због последица изазваних пандемијом ЦОВИД-19 у износу од 1.442.385 КМ није у потпуности извршена уз досљедну примјену утврђеног критерија који се односи на измирење свих обавеза по основу јавних прихода закључно са 31. 12. 2019. године, што није у складу с Програмом подршке субјектима мале привреде. Објављена листа корисника не садржи додијељена средства, због чега није осигуран принцип транспарентности у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. Расподјела текућих трансфера непрофитним организацијама у износу од 136.130 КМ извршена је по појединачним одлукама, без утврђених критерија Владе, на приједлог Министарства. Наведено није у складу с одредбама Закона о извршавању Буџета Кантона за 2020. годину. 2. Текући и капитални трансфери другим нивоима власти у износу од 530.000 КМ извршени су без претходно утврђених критерија, због чега није осигуран принцип транспарентности при извршавању Буџета, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.
Министарство здравства и социјалне политике Жупаније Посавске	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Мишљење о усклађености: С резервом

	Основа за мишљење 1. Расподјела трансфера за здравствене установе у укупном износу од 980.000 КМ није извршена на темељу критерија дефинисаних Програмом утрошка средстава који је донијела Влада Жупаније Посавске, што није у складу с чланом 25. Закона о извршавању Буџета Жупаније Посавске за 2020. годину. 2. Министарство није донијело план и програм мјера здравствене заштите, што није у складу с одредбама Закона о здравственој заштити Жупаније Посавске.
--	--

Табела 11. Преглед ревидираних кантоналних буџетских корисника, с датим мишљењима

3.5 Градови и општине

У извјештајном периоду обављене су финансијске ревизије 19 јединица локалне самоуправе, од чега четири града и 15 општина.

Важно је истакнути да је значајан број општинских и градских вијећа ревидираних јединица локалне самоуправе у своје програме рада уврстио разматрање извјештаја о обављеним ревизијама за 2020. годину, те су на сједницама разматрани ревизорски извјештаји, као и планови за отклањање неправилности, односно имплементацију ревизорских препорука.

Планирани буџети ревидираних градова и општина износили су 382.986.085 КМ. Ревидиране јединице локалне самоуправе су у финансијским извјештајима за 2020. годину исказале укупне приходе и примитке у износу од 288.153.278 КМ, а расходе и издатке у износу од 286.267.700 КМ.

У наставку је преглед исказаних прихода и примитака, расхода и издатака и финансијског резултата за 2020. годину, те акумулираног суфицита/дефицита на 31. 12. 2020. године, по субјектима ревизије:

(у КМ)

Ред. број	Субјекти ревизије	Приходи и примити	Расходи и издаци	Укупан финансијски резултат	Акумулирани суфицит/дефицит ¹⁶
1	2	3	4	5	6
1.	Град Тузла	55.533.167	56.431.904	-898.737	10.124.927
2.	Град Мостар	55.559.731	56.608.028	-1.048.297	-3.297.868
3.	Општина Лукавац	16.525.879	16.522.859	3.020	2.097.549
4.	Град Сарајево	24.299.311	18.884.843	5.414.468	-6.462.240
5.	Општина Сански Мост	10.905.525	11.616.052	-710.527	1.584.213
6.	Општина Тешањ	15.021.990	13.912.965	1.109.025	1.667.316
7.	Град Грачаница	14.821.169	12.305.421	2.515.748	2.970.507
8.	Општина Хаџићи	11.659.646	12.218.303	-558.657	1.992.651
9.	Општина Илијаш	12.142.306	12.311.871	-169.565	2.413.739
10.	Општина Бановићи	8.383.680	10.593.735	-2.210.055	676.917
11.	Општина Јабланица	9.313.779	11.001.496	-1.687.717	-1.737.920
12.	Општина Босанска Крупа	8.842.002	9.360.594	-518.592	200.633
13.	Општина Столац	6.505.084	6.503.520	1.564	68.385
14.	Општина Жепче	9.468.268	9.289.305	178.963	175.931
15.	Општина Груде	7.893.751	7.885.932	7.819	-3.892.703
16.	Општина Маглај	7.096.416	7.080.634	15.782	445.248
17.	Општина Нови Травник	6.328.058	6.303.765	24.293	132.359
18.	Општина Дрвар	5.131.538	5.084.723	46.815	-169.970
19.	Општина Купрес	2.721.978	2.351.750	370.228	-489.090
	УКУПНО	288.153.278	286.267.700	1.885.578	8.500.584

Табела 12. Преглед финансијских показатеља ревидираних градова и општина

¹⁶ Akumulirani suficit: Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima; Akumulirani deficit: Neraspoređeni višak rashoda nad приходима

У наставку је преглед датих мишљења ревидираним јединицама локалне самоуправе:

Ред. број	Субјекти ревизије	Дата мишљења	
		о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима
1	2	3	4
1.	Град Тузла	Позитивно	С резервом
2.	Град Мостар	С резервом	С резервом
3.	Општина Лукавац	С резервом	С резервом
4.	Град Сарајево	С резервом	С резервом
5.	Општина Сански Мост	Негативно	С резервом
6.	Општина Тешањ	С резервом	С резервом
7.	Град Грачаница	С резервом	С резервом
8.	Општина Хаџићи	С резервом	С резервом
9.	Општина Илијаш	С резервом	Позитивно
10.	Општина Бановићи	С резервом	С резервом
11.	Општина Јабланица	С резервом	С резервом
12.	Општина Босанска Крупа	С резервом	С резервом
13.	Општина Столац	С резервом	С резервом
14.	Општина Жепче	С резервом	С резервом
15.	Општина Груде	С резервом	С резервом
16.	Општина Маглај	С резервом	С резервом
17.	Општина Нови Травник	С резервом	С резервом
18.	Општина Дрвар	Негативно	С резервом
19.	Општина Купрес	С резервом	С резервом

Табела 13. Преглед датих мишљења ревидираним јединицама локалне самоуправе

Напомињемо да су у четири извјештаја истакнута одређена питања уз мишљења о усклађености са законским прописима, и то код мишљења с резервом.

3.5.1 Најважнији налази и препоруке

Ревизијом градова и општина утврђени су пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке. Најважнији налази и препоруке су:

- Нису предузете довољне активности како би се успоставио и имплементирао систем финансијског управљања и контроле заснован на ЦОСО моделу, што је обавеза утврђена Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ. Нису именовани координатори за финансијско управљање и контролу, не врши се идентификација и процјена ризика, а нису донесене ни одређене писане интерне процедуре које детаљније уређују процесе из надлежности.

Успоставити систем интерних контрола према ЦОСО моделу, у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ.

- Јединице за интерну ревизију нису успостављене у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у ФБиХ.

Успоставити јединицу за интерну ревизију у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ.

- Рачуноводствене политике нису усклађене с Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор и нису досљедно примијењене. У појединим случајевима приликом планирања и књиговодственог евидентирања пословних промјена није досљедно примијењен ни контни план прописан Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. То је за посљедицу имало погрешна исказивања у годишњим финансијским извјештајима.

Донијети рачуноводствене политике у складу с Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор и досљедно их примјењивати, те досљедно примјењивати контни план прописан Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.

- Нису успостављени регистри буџетских корисника на начин прописан Законом о буџетима у ФБиХ и Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ. Нису окончане ни активности на успостављању трезорског система пословања, у складу са Законом о трезору у ФБиХ.

Успоставити Регистар буџетских корисника сходно Закону о буџетима у ФБиХ и окончати активности на успостављању трезорског пословања сходно Закону о трезору у ФБиХ.

- Припрема и израда буџета није се вршила у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.

Код припреме и израде буџета поступати у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.

- Не сачињава се Анализа исказа (текстуални дио), која је дио годишњег финансијског извјештаја, у складу с Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у ФБиХ.

Сачињавати Анализу исказа (текстуални дио) у складу с Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у ФБиХ.

- Неискориштени намјенски приходи признати су као приход текућег периода и нису прекњижени на краткорочна разграничења прије израде годишњег обрачуна, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор. То има за посљедицу погрешно исказивање прихода и финансијских резултата, као и временских разграничења и нераспоређених вишкова прихода над расходима/расхода над приходима у финансијским извјештајима.

Неутрошене намјенске приходе прије израде годишњег обрачуна прекњижавати на краткорочна разграничења и преносити у буџет наредне године, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.

- Нераспоређени вишкови прихода над расходима/расхода над приходима нису реално исказани с обзиром на то да приликом књиговодственог евидентирања пословних промјена и закључних књижења на крају године нису досљедно примијењене рачуноводствене политике и одредбе Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.

Извршити анализу ранијих књижења на позицији нераспоређеног вишка прихода над расходима/расхода над приходима, извршити корективна књижења, а закључна књижења проводити на начин прописан одредбама Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.

- Јединице локалне самоуправе нису успоставиле потпуне евиденције о сталним средствима (књиговодствене и друге), не посједују потпуну документацију о власништву или праву располагања. Набавке сталних средстава се у појединим случајевима планирају и књиговодствено евидентирају на позицији капиталних трансфера, због чега се не врши ни повећање њихове вриједности у пословним књигама.

Осигурати да се стална средства књиговодствено исказују на основу вјеродостојне документације, те интензивирати активности на успостави потпуних евиденција о сталним средствима.

- Са јавним предузећима којима су објекти комуналне инфраструктуре повјерени на управљање нису уређени међусобни односи.

Уговорима са јавним предузећима уредити међусобна права и обавезе и прецизније уредити питања која се односе на текуће и инвестиционо улагање у јавна добра која су им дата на управљање.

- Потраживања и пласмани јединица локалне самоуправе нису реално исказани, није презентована документација која је била основ за књиговодствено евидентирање, у оквиру редовних потраживања исказана су и сумњива и спорна потраживања, а нису подузимане све законом прописане радње на њиховој наплати, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.

Извршити свеобухватну анализу потраживања која су исказана у књиговодственој евиденцији, у складу с констатованим предузети активности како би финансијски извјештаји давали тачне информације о њиховом стању, те подузимати активности на њиховој наплати.

- Обавезе по основу уговора о кредитима нису књиговодствено евидентирани, због чега финансијски извјештаји не дају тачно стање о дугорочним обавезама и изворима средстава јединица локалне самоуправе.

Обавезе по основу дугорочних кредита евидентирати у Главној књизи, на позицијама прописаним Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.

- Годишњи пописи имовине и обавеза нису започињали благовремено, нису извршени детаљно и свеобухватно, а у појединим случајевима није извршено ни усклађивање стварног стања с књиговодственим, што није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.

Попис имовине и обавеза вршити благовремено и свеобухватно, те вршити усклађивање стварног стања с књиговодственим.

- Набавке роба, услуга и радова нису вршене у потпуности у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и спроведбеним актима. Нису се поштовале одредбе закључених уговора са добављачима, а у појединим случајевима набавке су вршене без закључених уговора.

Набавке у потпуности вршити у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама.

- Расподјела трансфера у одређеним случајевима није извршена на начин прописан одлукама о извршењу буџета и интерним актима (на основу јавног позива и уз примјену одговарајућих критерија). С корисницима трансфера не закључују се уговори којима се регулишу међусобна права и обавезе и није успостављен надзор над намјенским утрошком одобрених средстава. У појединим случајевима, одлукама о извршењу буџета није уређен начин расподјеле трансфера.

Расподјелу трансфера вршити на основу јасних и мјерљивих критерија, са корисницима трансфера закључивати уговоре којима ће се регулисати међусобна права и обавезе, те вршити надзор над намјенским утрошком средстава.

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с бројем препорука за 2020. годину и оцјеном поступања по препорукама датим у претходном периоду:

Р. Б.	Субјекти ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама									
			Укупно		Реализовано		Дјелимично		Нереализовано		Без оцјене	
			Број		Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.	Град Тузла	10	29		23	79	6	21	0	0	0	0
2.	Град Мостар	29	31		12	39	8	26	11	35	0	0
3.	Општина Лукавац	18	Није вршена оцјена поступања по препорукама									
4.	Град Сарајево	16	18		11	61	2	11	4	22	1	6
5.	Општина Сански Мост	19	Није извршена оцјена поступања по препорукама									
6.	Општина Тешањ	13										
7.	Град Грачаница	24										
8.	Општина Хаџићи	12										
9.	Општина Илијаш	6										
10.	Општина Бановићи	20										
11.	Општина Јабланица	22										
12.	Општина Босанска Крупа	10										
13.	Општина Столац	16										
14.	Општина Жепче	17										
15.	Општина Груде	22										
16.	Општина Маглај	15										

Р. Б.	Субјекти ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама							
			Укупно	Реализовано		Дјелимично		Нереализовано		Без оцјене
			Број	Број	%	Број	%	Број	%	Број %
17.	Општина Нови Травник	18								
18.	Општина Дрвар	20								
19.	Општина Купрес	13								
	УКУПНО	320	78	46	59	16	21	15	19	1 1

Табела 14. Информације о датим препорукама градовима и општинама

Оцјена поступања по препорукама које су дате у претходним годинама извршена је код три ревидирана субјекта. Код 16 ревидираних субјеката није извршена с обзиром на значајан проток времена (препоруке дате прије десет и више година).

Од укупно 78 препорука које су у претходним извјештајима дате градовима Тузла, Мостар и Сарајево, 59% је реализовано, 21% дјелимично, а 19% није реализовано. Оцјена поступања по једној препоруци (1%) која је дата Граду Сарајеву у претходном извјештају није извршена с обзиром на то да приходи на које се односила нису били исказани у финансијским извјештајима за 2020. годину.

У 19 извјештаја о финансијској ревизији јединица локалне самоуправе за 2020. годину дато је укупно 320 препорука.

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима за 2020. годину, основама за изражавање мишљења и истакнутим питањима:

Субјекти ревизије	Дата мишљења/основа за мишљење/истицање питања
1	2
Град Тузла	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Појединачни уговори за набавку радова за редовно одржавање путева, тротоара, уградњу путне галантерије, цијевног и другог материјала за потребе мјесних заједница, те радова на одржавању и чишћењу водотока у износу од 3.441.734 КМ нису закључени у складу са условима утврђеним оквирним споразумима, с обзиром на то да не садрже локацију извођења радова и рокове за извођење радова. Наведено није у складу са Законом о јавним набавкама. - Реализацијом поступака јавних набавки у 2020. години које су биле предвиђене Планом јавних набавки за 2019. годину нарушен је буџетски принцип једне године, што није у складу с чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ.
Град Мостар	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење Не можемо потврдити нераспоређени вишак расхода над приходима који је у Билансу стања исказан у износу од 3.297.868 КМ будући да су на тој позицији евидентиране дугорочне обавезе по кредитима (21.945.585 КМ) и

	неутрошени намјенски приходи и примици признати ранијих година (11.329.753 КМ), што није у складу с Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. 2. Приходи и примици у износу од 706.197 КМ признати су иако нису били мјерљиви и расположиви, а расходи и издаци у износу од 2.249.168 КМ нису признати иако је пословни догађај настао у фискалној години, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. Због наведеног, потцијењен је финансијски резултат текућег периода, као и нераспоређени вишак расхода над приходима. 3. Не можемо потврдити потраживања за комуналну накнаду, исказана у износу од 11.800.255 КМ, с обзиром на то да се највећи дио односи на потраживања старија од десет и више година, за која није презентована старосна структура, није извршена оцјена наплативости, нити су пренесена на сумњива и спорна. Ни за остала потраживања нису успостављене тачне и ажурне помоћне евиденције, нити се за сва потраживања подузимају предвиђене мјере с циљем наплате, како је предвиђено Законом о буџетима у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за буџетске кориснике Града Мостара и Трезор.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. У поступку израде и доношења Буџета нису испоштовани рокови и процедуре, с обзиром на то да није донесен у року, није сачињен Документ оквирног буџета, нити буџетски захтјеви корисника садрже све прописане елементе. Нису се сачињавали планови новчаних токова и оперативни планови расхода и издатака, нити је Регистар буџетских корисника успостављен у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. 2. Послови повјерени комуналним предузећима појединачним одлукама градоначелника у износу од најмање 946.507 КМ нису обухваћени Планом јавних набавки, нити Програмом обављања комуналних дјелатности из области заједничке комуналне потрошње, што није у складу са чланом 18. Одлуке о извршењу Буџета Града Мостара за 2020. годину. 3. Набавке горива, средстава и опреме за дезинфекцију, услуга обезбјеђења објеката и одржавања зграда и возила у укупном износу од 730.727 КМ извршене су без спроведених поступака, што није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама. 4. Субвенције предузећу „Водовод“ д.о.о. Мостар за потребе пробног рада постројења за прераду отпадних вода и грађевине сифона у износу од 712.800 КМ дозначене су без достављених доказа о насталим трошковима плата и накнада ангажованих запосленика, што није у складу с одредбама Одлуке о извршењу Буџета Града Мостара и закљученог Споразума Истицање питања Град Мостар функционисао је без органа одлучивања од 2012. па све до 2021. године, када је конституисано Градско вијеће. Због тога се нису доносиле одлуке из надлежности Градског вијећа утврђених Статутом, које су од значаја за Град, али и за пословање јавних предузећа и свих других установа.
Општина Лукавац	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење 1. Не можемо потврдити стање потраживања која су у Билансу стања исказана у износу од 52.784 КМ, с обзиром на то да за износ наплаћених потраживања од 1.302.416 КМ није извршено умањење исправке вриједности, те да

	исправка вриједности потраживања у износу од 3.657.647 КМ у 2020. години није вршена на основу релевантне документације, нити су предузете све законом прописане радње на наплати потраживања. То није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. 2. Не можемо потврдити нераспоређени вишак прихода над расходима који је у Билансу стања исказан у износу од 2.097.549 КМ, с обзиром на то да неутрошени намјенски приходи у ранијим периодима нису правилно књиговодствено евидентирани, што има за посљедицу да су краткорочна временска разграничења потцијењена, а нераспоређени вишак прихода над расходима прецијењен. Наведено није у складу с чланом 48. Закона о буџетима у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор. Такођер, закључна књижења прихода, расхода, капиталних примитака и издатака не проводе се у складу с одредбама Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. 3. Не можемо потврдити исказану вриједност сталних средстава у припреми у износу од 17.039.123 КМ и станова у износу од 716.400 КМ за које Општина не располаже адекватном документацијом. Такођер, Општина није успоставила помоћну књигу сталних средстава и не врши обрачун амортизације за путну инфраструктуру и уличну расвјету. Наведено није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, као и Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ.
Мишљење о усклађености: С резервом	
Основа за мишљење	
	1. Попис средстава, обавеза и потраживања на 31. 12. 2020. године није спроведен у цијелости и у законски дефинисаном року. Такођер, није извршено усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем утврђеним пописом, како је то предвиђено одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. 2. Поступци јавних набавки извођења радова нису поништени, иако су примљене понуде биле знатно веће од њихове укупне процијењене вриједности за 110.014 КМ. Поступци јавних набавки извођења радова нису поништени, иако су примљене понуде биле знатно веће од њихове укупне процијењене вриједности за 110.014 КМ. Процијењене вриједности нису утврђене на начин да њихову вриједност чини процијењена тржишна вриједност у вријеме објављивања обавјештења о набавци. Такођер, Општина није осигурала поштовање закључених уговора са добављачима, у дијелу који се односи на рокове извођења радова. Због тога не можемо потврдити да је Општина досљедно поступала у складу с одредбама Закона о јавним набавкама.
Град Сарајево	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Биланс стања није сачињен преузимањем података из Главне књиге, с обзиром на то да је нераспоређени вишак расхода над приходима у Билансу стања исказан у износу од 6.462.240 КМ, а у Главној књизи вишак прихода над расходима у износу од 3.537.761 КМ. Такођер, није сачињена Анализа исказа – текстуални дио уз финансијске извјештаје. Наведено није у складу са Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ. 2. Расходи и издаци у износу од 3.268.465 КМ књиговодствено су евидентирани на основу закључених уговора, иако пословни догађаји и обавезе за плаћање нису настали, а што није у складу са чланом 76. Закона о буџетима у ФБиХ. То

	је имало за последицу да су за наведени износ прецијењени расходи и издаци, те потцијењени финансијски резултати текућег и ранијих периода. 3. Стална средства и извори сталних средстава потцијењени су најмање за 2.547.403 КМ, будући да су улагања у зграду жељезничке станице Бистрик и Музеј Вијећница исказана на позицији капиталних трансфера, а не на одговарајућој позицији улагања у стална средства, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење
	1. Набавка роба, услуга и радова у износу не мањем од 1.397.220 КМ извршена је без примјене поступка набавке прописаног Законом о јавним набавкама. Такођер, поступци јавних набавки за извођење радова текућег одржавања и унутрашњег уређења простора Музеја Вијећница у објекту градске Вијећнице и извођење радова на санацији тунела Циглане нису поништени, иако су једине пристигле понуде премашивале процијењене вриједности ових набавки за укупно 133.644 КМ. 2. Није спроведен cjеловит попис имовине и обавеза, те није спроведено усаглашавање књиговодственог са стањем утврђеним пописом, како је предвиђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ.
	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно
	Основа за мишљење
Општина Сански Мост	1. Финансијски резултат за 2020. годину у Годишњем извјештају о извршењу буџета више је исказан за износ од најмање 469.388 КМ, јер не садржи тачан податак о примљеним капиталним трансферима и донацијама. Такођер, не можемо потврдити нераспоређени вишак прихода над расходима у износу од најмање 509.870 КМ, јер није презентована документација на основу које је извршено књиговодствено евидентирање, те због чињенице да су у ранијим периодима неутрошени намјенски приходи признавани као приход. Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. 2. Краткорочне текуће обавезе мање су исказане за 418.090 КМ, с обзиром на то да обавезе и расходи по основу судских рјешења о извршењу ранијих и текуће године нису књиговодствено евидентирани. Због тога су потцијењени расходи и прецијењен је финансијски резултат за 2020. годину за 30.713 КМ, као и расходи и финансијски резултати ранијих година, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. 3. Не можемо потврдити дугорочне пласмане који се односе на дионице јавних предузећа у износу од 892.779 КМ, с обзиром на то да није презентована документација на основу које је извршено књиговодствено евидентирање, као ни документација о предузетим активностима након доношења Одлуке Општинског вијећа о покретању поступка продаје дионица у власништву Општине из 2010. године. Наведено није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. 4. Потраживања за комуналну накнаду нису књиговодствено евидентирана, што је имало за последицу да су краткорочна потраживања и краткорочна разграничења у Билансу стања потцијењена за најмање за 342.178 КМ. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. 5. Дугорочне обавезе и повезана потраживања по основу уговора о кредиту за санацију комуналне инфраструктуре у износу од 1.274.476 КМ нису

	књиговодствено евидентирана, због чега Биланс стања не даје тачан податак о стању дугорочних обавеза и извора средстава. То није у складу са Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Није спроведен цјеловит попис сталних средстава и обавеза, нити је извршено усаглашавање стварног стања утврђеног пописом са књиговодственим стањем, како је то прописано одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.
Општина Тешањ	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Не можемо потврдити краткорочна потраживања у износу од 216.620 КМ из 2018. и ранијих година, као ни исказану претплату која је за 268.082 КМ умањила вриједност потраживања, с обзиром на то да није презентована документација која је основ за њихово књиговодствено евидентирање. Дио потраживања старијих од шест мјесеци није евидентиран на позицији сумњивих и спорних, а за дио потраживања нису предузете мјере с циљем њихове наплате. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. 2. Не можемо потврдити дугорочне обавезе по Уговору о кредиту са Европском инвестиционом банком које су на 31. 12. 2020. године исказане у износу од 5.056.651 КМ, с обзиром на то да нису усаглашене са стањем обавеза код Федералног министарства финансија, као и отплатним планом поврата кредита који је саставни дио Уговора о кредиту. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. За поступке јавних набавки након којих су закључени уговори, укупне вриједности од 515.659 КМ, није извршена одговарајућа процјена вриједности и није одабран одговарајући поступак. За изградњу спортске дворане за основну школу у Миљановцима није осигурано поштовање закљученог уговора у дијелу који се односи на рокове за извођење радова, достављање гаранције за извршење уговора и обрачун казне због кашњења у извођењу радова. Наведено није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама.
Град Грачаница	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Закључна књижења капиталних примитака нису спроведена у складу с одредбама Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ, због чега је нераспоређени вишак прихода над расходима у Билансу стања мање исказан за 1.721.974 КМ. 2. Не можемо потврдити потраживања од купаца која су у Билансу стања исказана у износу од 231.441 КМ, јер потраживања за накнаду за погодност градског грађевинског земљишта (рента) на основу закључених Споразума о начину исплате дуга са инвеститорима у износу од 199.310 КМ нису књиговодствено евидентирана, нису успостављене помоћне евиденције ових потраживања, а није осигурана правовремена наплата потраживања за

	ренту у износу од 127.129 КМ, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Активности на успостављању трезорског пословања нису окончане у складу са Законом о трезору у ФБиХ, нити је успостављен Регистар буџетских корисника у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. 2. На датум биланса није спроведен цјеловит попис имовине и обавеза, нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, што није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. 3. Измјенама и допунама плана јавних набавки нису утврђене процијењене вриједности поступака, због чега се у плану не дају потпуни подаци о поступцима који се планирају спровести. Поступци јавних набавки извођења радова нису поништени, иако су примљене понуде биле знатно веће од њихове укупне процијењене вриједности за 363.500 КМ. Процијењене вриједности нису утврђене на начин да њихову вриједност чини процијењена тржишна вриједност у вријеме објављивања обавјештења о набавци, што није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама. Истицање питања • Градско вијеће није донијело Статут којим се уређује самоуправни дјелокруг Града, организација, овласти, начин рада његових органа и друга питања од значаја за Град, у складу са Законом о Граду Грачаници и одредбама Закона о принципима локалне самоуправе у ФБиХ.
Општина Хаџићи	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Неутрошени намјенски приходи у износу од најмање 773.995 КМ нису правилно књиговодствено евидентирани, што има за посљедицу да су краткорочна временска разграничења потцијењена а нераспоређени вишак прихода над расходима на 31. 12. 2020. године прецијењен за наведени износ. То није у складу с чланом 48. Закона о буџетима у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за кантоналне буџетске кориснике и трезор Кантона Сарајево. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. План јавних набавки није сачињен на начин да даје потпуне информације о броју и вриједностима поступака који се планирају спровести, а за дио спроведених набавки нису објављена обавјештења и достављени извјештаји у информационом систему „Е-набавке“. За набавке у износу од 461.133 КМ није извршена одговарајућа процјена вриједности и није спроведена одговарајућа врста поступка. Наведено није у складу са Законом о јавним набавкама.
Општина Илијаш	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Издаци за изградњу Градског стадиона у износу од 488.128 КМ планирани су и књиговодствено исказани као капитални трансфери, иако се ради о улагањима у стална средства која ће бити у потпуном или дјелимичном власништву Општине. Наведено није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за буџетске кориснике и Трезор. Мишљење о усклађености: Позитивно

Општина Бановићи	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Не можемо потврдити исказану вриједност краткорочних потраживања у износу од најмање 122.160 КМ и краткорочних пласмана у износу од 121.469 КМ с обзиром на то да није презентована документација на основу које је извршено књиговодствено евидентирање. Нису успостављене ни потпуне помоћне евиденције, не врши се праћење наплате потраживања и прекњижавање потраживања старијих од шест мјесеци на сумњива и спорна, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор. 2. Дугорочне обавезе по основу уговора о кредиту за санацију комуналне инфраструктуре и за финансирање изградње регионалне депоније за крути отпад у укупном износу од 3.419.480 КМ и повезана дугорочна потраживања у износу од 485.735 КМ нису књиговодствено евидентирани, што није у складу с Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Због тога Биланс стања не даје тачан податак о стању дугорочних обавеза, дугорочних потраживања и извора средстава. 3. Није сачињена Анализа исказа (текстуални дио) као саставни дио годишњег финансијског извјештаја, што није у складу с Правилником о финансијском извјештају и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Текући трансфери су реализовани без доношења посебних одлука и потписивања уговора којима би се регулисала међусобна права и обавезе, праћење намјенског утрошка, извјештавање и надзор. Крајњим корисницима текућих трансфера није утврђена обавеза достављања извјештаја о намјенском утрошку дозначених средстава, што није у складу са чланом 57. Закона о буџетима у ФБиХ. 2. На датум биланса није спроведен цјеловит попис сталних средстава, потраживања и обавеза, нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, што није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. Истицање питања • Општина Бановићи, Град Живинице и Општина Кладањ су заједно 2013. године основали ЈП „Еко-Сеп“ д.о.о. Живинице за управљање отпадом на њиховом подручју. Скупштина предузећа није поднијела Годишњи извјештај о пословању предузећа „Еко-Сеп“ Општинском вијећу, што није у складу са чланом 79. Статута предузећа.
Општина Јабланица	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Не можемо потврдити нераспоређени вишак расхода над приходима исказан у Билансу стања за 2020. годину у износу од 1.737.920 КМ, с обзиром на то да од оствареног укупног негативног финансијског резултата текуће године износ од 1.109.994 КМ није исказан на одговарајућој позицији финансијског резултата, већ на другим позицијама извора средстава, а што није у складу са Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. 2. Не можемо у цијелости потврдити краткорочна потраживања исказана у износу од 2.909.511 КМ, с обзиром на то да Општина не води њихове тачне и ажурне евиденције. Потраживања старија од шест мјесеци не евидентирају се на позицији сумњивих и спорних потраживања, како је то

	предвиђено Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор, нити се подузимају предвиђене мјере с циљем наплате потраживања, како је то предвиђено Законом о буџетима у ФБиХ. 3. Не можемо потврдити у цијелости исказано стање дугорочних пласмана у износу од 608.019 КМ и краткорочних пласмана у износу од 146.000 КМ, с обзиром на то да није презентована одговарајућа документација која би потврдила вјеродостојност ових позиција у финансијским извјештајима за 2020. годину. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Нису сачињавани планови новчаних токова и оперативни планови, преузимање су обавезе изнад висине утврђене Буџетом за те намјене и нису се проводиле мјере уравнотежења буџета. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Одлуком о извршавању Буџета Општине Јабланица за 2020. годину. - Није спроведен цјеловит попис средстава, потраживања и обавеза, те није спроведено усаглашавање књиговодственог са стањем утврђеним пописом, како је то предвиђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ. - Општина није успоставила Регистар буџетских корисника у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, нити је успоставила трезорски систем пословања у складу са Законом о трезору у ФБиХ. - За набавку роба, услуга и радова у износу не мањем од 231.955 КМ није примијењен прописани поступак у складу са Законом о јавним набавкама.
Општина Босанска Крупа	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење - Улагања у реконструкцију локалних путева у износу од најмање 1.043.645 КМ и улагања у водоводну и канализациону инфраструктуру од 366.038 КМ евидентирана су на позицији капиталних трансфера непрофитним организацијама, умјесто на позицији издатака за набавку сталних средстава. За наведена улагања није извршено повећање сталних средстава Општине, што није у складу са Законом о рачуноводству ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. - Не можемо потврдити краткорочна потраживања у износу од 828.619 КМ с обзиром на то да за њих није презентована документација на основу које је извршено књиговодствено евидентирање, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - План јавних набавки мијењан је више пута у току године због чега се не може потврдити да је планирању јавних набавки приступљено системски и на одговарајући начин. У провођењу поступка јавне набавке зимског одржавања локалних путева прихваћена понуда значајно је већа од процијењене вриједности, што није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама.
Општина Столац	Мишљење о финансијским извјештајима: Мишљење с резервом Основа за мишљење Консолидовани финансијски извјештај за 2020. годину није потпун, јер не садржи имовину (103.193 КМ), те расходе и издатке (15.168 КМ) Центра за социјални рад. Такођер, није сачињен годишњи финансијски извјештај за

	Јединствени орган управе. Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење Не можемо потврдити да је одабир пројеката невладиним и непрофитним организацијама у износу од 49.700 КМ извршен на основу примјене претходно утврђених критерија. Код правдања средстава поједини корисници нису доставили извјештаје, или су доставили непотпуне извјештаје, а за кориснике чији је извјештај оцијењен неприхватљивим, Општина није затражила поврат средстава, због чега није поступљено у складу с Одлуком о извршењу Буџета Општине за 2020. годину и закљученим уговорима.
Општина Жепче	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење - Намјенски приходи у износу од 615.045 КМ, по основу примљених трансфера који нису утрошени у току године, нису пренесени у наредну фискалну годину, већ су исказани на позицијама прихода и расхода текућег периода, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. Наведено је за посљедицу имало прецијењене приходе и расходе извјештајног периода, а потцијењена су и краткорочна разграничења у истом износу. - Дати аванси по закљученим уговорима за изградњу школе у износу од 180.521 КМ евидентирани су на позицији капиталних трансфера и обавеза према добављачима, а не на позицији потраживања за дате авансе, што није у складу са Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. С тим у вези, најмање за наведени износ потцијењена су потраживања за дате авансе. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Није успостављен трезорски систем пословања у складу са Законом о трезору у ФБиХ. Такођер, није успостављен Регистар буџетских корисника сходно одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. - На датум биланса није спроведен попис имовине и обавеза, нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. - Општина за извођење радова на одржавању и реконструкцији путева у износу од најмање 771.722 КМ није провела процедуре јавних набавки у складу са Законом о јавним набавкама.
Општина Груде	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење - Неискориштени намјенски приходи у износу од најмање 419.168 КМ признати су као приход текућег периода и нису прекњижени на краткорочна разграничења, што није у складу са одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор. Због наведеног, за исти износ приходи Општине су прецијењени, као и укупан финансијски резултат. - На позицији издатака за текуће одржавање исказан је износ од 582.397 КМ за који није било основа да се исказује на овој позицији, с обзиром на то да се ради о улагањима Општине у објекте комуналне инфраструктуре којим се повећава њихова вриједност.

	3. Обавезе по основу уговора о кредиту за санацију комуналне инфраструктуре у износу од 521.337 КМ нису књиговодствено евидентирани, због чега Биланс стања не даје тачан податак о стању дугорочних обавеза и извора средстава. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Није донесен Документ оквирног буџета за период 2020–2022. године, Буџетом Општине Груде за 2020. годину није планирано покриће дефицита из ранијих година, а у појединим случајевима преузете су обавезе преко износа одобрених буџетом за те намјене, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. 2. Одлука о комуналној накнади није усаглашена с одредбама Закона о комуналном господарству у Жупанији Западнохерцеговачкој у дијелу који се односи на припадност прихода и надлежност у издавању рјешења о утврђивању висине комуналне накнаде. Општина није успоставила надзор над прикупљеним средствима од ове накнаде, што је обавеза утврђена чланом 46. Закона о буџетима у ФБиХ. 3. Није успостављен Регистар буџетских корисника у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, а ни трезорски систем пословања што је обавеза прописана Законом о трезору у ФБиХ. 4. За изведене радове и набављене робе и услуге у износу од најмање 237.392 КМ нису спроведени поступци јавних набавки, што није у складу са Законом о јавним набавкама.
Општина Маглај	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Капитална улагања у путну инфраструктуру у износу од 286.463 КМ евидентирана су на позицији издатака за текуће одржавање, због чега су они прецијењени, а издаци за набавку сталних средстава потцијењени. Наведено није у складу с одредбама Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. 2. Не можемо потврдити стална средства у припреми у износу од 1.131.691 КМ, с обзиром на то да није презентована одговарајућа документација на основу које је извршено њихово књиговодствено евидентирање. Наведено није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Општина није успоставила Регистар буџетских корисника у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, нити је успоставила трезорски систем пословања у складу са Законом о трезору у ФБиХ. 2. Није спроведен потпун попис имовине и обавеза, те није спроведено усклађивање стварног стања са књиговодственим, како је то предвиђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ. 3. Није осигурано поштовање одредби закључених уговора за радове на изградњи, санацији и реконструкцији у дијелу који се односи на непоштовање уговореног рока за извођење радова без адекватног образложења о разлозима кашњења, плаћање уговорене казне и достављање гаранције за добро извршење посла. Такођер, тендерска документација за набавку радова на спољњем уређењу није садржавала све Законом прописане информације у дијелу достављања гаранције за добро

	извршење посла. Наведено није у складу са Законом о јавним набавкама БиХ.
Општина Нови Травник	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење
	1. Краткорочна потраживања и краткорочна разграничења потцијењена су за 2.347.381 КМ с обзиром на то да су потраживања за комуналну накнаду и потраживања по основу продатих станова исказана у ванбилансној евиденцији, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. 2. Дугорочне обавезе по основу зајма за „Пројекат регионални водовод Плава вода“ у износу од 1.303.756 КМ нису књиговодствено евидентирани. Такођер, дугорочне обавезе настале по основу закљученог уговора о набавци и испоруци роба из претходног периода у износу од 506.787 КМ нису на адекватан начин књиговодствено евидентирани. Због наведеног Биланс стања не даје тачне податке о висини дугорочних обавеза и резервисања, као и извора средстава, што није у складу са Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. 3. Није извршено књиговодствено евидентирање одређених објеката у власништву Општине, нити је извршен обрачун амортизације за објекте локалне комуналне инфраструктуре чија књиговодствена вриједност износи 9.536.665 КМ, због чега не можемо потврдити вриједност сталних средстава у исказаном износу, што није у складу са Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење
	1. Рокови за планирање и израду буџета утврђени Законом о буџетима у ФБиХ нису се поштовали, текућа резерва планирана је у износу већем од прописаног, план расхода и издатака буџетског корисника Центар за социјални рад није исказан по врстама, распоређеним у текуће издатке и капиталне инвестиције, нити је прибављено мишљење Министарства финансија кантона о нацрту буџета, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. 2. Расподјела текућих трансфера непрофитним организацијама у износу од 173.469 КМ није извршена транспарентно с обзиром на то да Одлуком о проглашењу Одлуке о извршењу буџета трезора Општине за 2020. годину нису утврђени критерији за њихову расподјелу, нити је расписан јавни позив за додјелу ових средстава, што није у складу с чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ. 3. У поступцима јавних набавки путем конкурентског захтјева за достављање понуда у вриједности од 185.361 КМ нису се упућивали захтјеви на најмање три адресе. При провођењу набавки путем преговарачких поступака без објаве обавјештења тендерска документација није сачињена на прописан начин, а достављене понуде нису биле одбијене иако нису биле увезане на начин да се онемогући накнадно вађење или уметање листова. Наведено није у складу са Законом о јавним набавкама и његовим спроведбеним актима.
	Истицање питања
	• Законом о буџетима у ФБиХ утврђено је да уколико се буџет не донесе до 31. марта, након тога неће се извршавати расходи у било коју сврху, осим отплате дуга, све док се буџет не донесе. Међутим, Законом о принципима локалне самоуправе у ФБиХ утврђено је да уколико вијеће не усвоји буџет у року од 90 дана након почетка буџетске године, начелник проглашава буџет.

	Имајући у виду да буџет није донесен до 31. 12. 2019. године, Општинско вијеће донијело је 16. 1. 2020. године Одлуку о привременом финансирању јавних потреба Општине Нови Травник за период од 1. 1. до 31. 3. 2020. године. Општинско вијеће није до краја марта усвојило Буџет Општине за 2020. годину, те га је начелник прогласио 1. 4. 2020. године, у складу са одредбама Закона о принципима локалне самоуправе у ФБиХ.
Општина Дрвар	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно
	Основа за мишљење 1. Годишњи финансијски извјештај није сачињен у складу с одредбама Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ с обзиром на то да Годишњи извјештај о извршавању буџета не садржи расходе и издатке из текуће резерве, а Биланс стања не садржи податке о нераспоређеном вишку расхода над приходима из књиговодствених евиденција. Извјештај о новчаним токовима није сачињен на прописани начин, Анализа исказа не садржи све потребне елементе, а поједине позиције у рачуноводственим извјештајима нису класификоване у складу са контним планом који је саставни дио Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. 2. Финансијски резултат текућег периода прецијењен је за расходе по основу текуће резерве у износу од 30.928 КМ, који нису укључени у Годишњи извјештај о извршењу Буџета. 3. У Билансу стања погрешно су исказана новчана средства у благајни и на банковним рачунима будући да је у пословним књигама исказано стање од 416.359 КМ, док је стварно стање новчаних средстава 363.354 КМ. 4. Обавезе по основу уговора о кредиту са Новом Банком а.д. Бања Лука, које на 31. 12. 2020. године износе 781.062 КМ, нису књиговодствено евидентиране, због чега су за наведени износ потцијењене дугорочне обавезе, а извори средстава прецијењени. Наведено није у складу са одредбама Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. Није успостављен Регистар буџетских корисника у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, а ни трезорски систем пословања, што је обавеза прописана Законом о трезору у ФБиХ. 2. Буџет није донесен у утврђеном року, није сачињен Документ оквирног буџета, а Одлука о извршавању буџета не садржи све прописане елементе. Нису се сачињавали планови новчаних токова и оперативни планови, а у појединим случајевима преузете су обавезе преко износа одобрених буџетом за те намјене, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. 3. Годишњи попис обавеза и потраживања није извршен, а није извршено ни усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза. Књига инвентара и књига капиталне имовине, као обавезне помоћне књиге, нису успостављене. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. 4. Не можемо потврдити намјенски утрошак донираних средстава по споразумима о финансирању пројеката донаторским средствима у износу од 1.427.060 КМ јер није презентована документација која потврђује у које намјене су средства утрошена, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.

Општина Купрес	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење
	1. Не можемо потврдити нераспоређени вишак расхода над приходима који је у Билансу стања исказан у износу од 489.090 КМ, као ни краткорочне обавезе, с обзиром на то да расходи и обавезе по основу судских рјешења о извршењу у износу од 926.433 КМ нису књиговодствено евидентирани. Због наведеног потцијењени су расходи и прецијењен је финансијски резултат за 2020. годину за 439.353 КМ, као и расходи и финансијски резултати ранијих периода, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. 2. Не можемо потврдити да су краткорочна потраживања у износу од 818.207 КМ реално исказана, с обзиром на то да Општина не води њихове тачне и ажурне евиденције, те да се потраживања старија од шест мјесеци не евидентирају на позицији сумњивих и спорних, како је то предвиђено Рачуноводственим политикама за буџетске кориснике и Трезор, нити се подузимају предвиђене мјере с циљем наплате потраживања, како је то предвиђено Законом о буџетима у ФБиХ. 3. Дугорочне обавезе на 31. 12. 2020. године мање су исказане за 107.321 КМ будући да обавезе по уговору о дугорочном кредиту с Међународном асоцијацијом за развој (WB-ИДА) за финансирање пројекта урбане инфраструктуре и пружање услуга нису књиговодствено евидентирани, што није у складу са одредбама Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење
	1. Није сачињен Документ оквирног буџета за период 2020–2022. године, нису сачињавани планови новчаних токова и оперативни планови, нити је Општина успоставила Регистар буџетских корисника, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. 2. Није спроведен цјеловит попис имовине и обавеза, те није извршено усаглашавање књиговодственог са стањем утврђеним пописом, како је то предвиђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.

Табела 15. Преглед ревидираних јединица локалне самоуправе, с датим мишљењима

3.6 Заводи, фондови, агенције и јавне установе

У извјештајном периоду обављено је 17 финансијских ревизија, и то: девет завода (осам завода здравственог осигурања и један завод за збрињавање ментално-инвалидних лица), четири јавне установе (двје установе за збрињавање ментално-инвалидних лица, једна установа за предшколско образовање и једна из области медицине рада), три фонда и једна агенција код које су ревизијом обухваћене 2019. и 2020. година, те су дата одвојена мишљења за сваку годину. Код пет субјеката ревизија је обављена први пут.

Финансијски планови ревидираних завода, фондова, агенција и јавних установа износили су 1.459.216.989 КМ.¹⁷ У наставку је преглед исказаних укупних прихода и примитака, расхода и издатака, финансијског резултата, те обавеза у финансијским извјештајима ревидираних субјеката за 2020. годину:

(у КМ)

Ред. бр.	Ревидирани субјекти	Приходи и примици	Расходи и издаци	Финансијски резултат	Обавезе на 31. 12. 2020. године
1	2	3	4	5	6
1.	Завод здравственог осигурања Тузланског кантона	256.050.232	261.460.684	-5.410.452	12.579.882
2.	Завод здравственог осигурања Зеничко-добојског кантона	188.845.285	188.071.940	773.345	18.260.667
3.	Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине	183.349.969	186.866.246	-3.516.277	27.504.407
4.	Завод здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона	142.667.852	147.618.160	-4.950.308	40.066.324
5.	Федерални завод за запошљавање	72.284.696	72.026.640	258.056	619.860
6.	Завод здравственог осигурања Средњобосанског кантона	110.451.051	113.650.906	-3.199.855	12.861.501
7.	Завод здравственог осигурања Унско-санског кантона	105.080.949	103.198.045	1.882.904	6.938.617
8.	Фонд за заштиту околиша Федерације Босне и Херцеговине	31.615.425	29.663.334	1.952.091	1.541.275
9.	Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом	26.606.415	21.739.261	4.867.154	1.246.201
10.	Завод здравственог осигурања Жупаније Посавске	15.346.517	15.414.345	-67.828	9.512.838
11.	Јавна установа „Дјеца Сарајева” п.о. Сарајево	4.140.270	12.309.246	-8.168.976	1.222.040
12.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално инвалидних лица „Дрин” Фојница	8.432.330	8.419.376	12.954	839.669

¹⁷ Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију - није донесен финансијски план за 2019. и 2020. годину; исказани остварени приходи за 2019. и 2020. годину.

Ред. бр.	Ревидирани субјекти	Приходи и примици	Расходи и издаци	Финансијски резултат	Обавезе на 31. 12. 2020. године
13.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално-инвалидне дјеце и омладине Пазарић	5.446.762	6.316.691	-869.929	1.176.227
14.	Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи	5.188.258	5.188.084	174	644.191
15.	Заштитни фонд Федерације Босне и Херцеговине	4.176.965	4.158.918	18.047	1.588.838
16.	Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију – за 2020. годину	71.380.677	70.639.884	723.104	10.232.414
	Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију – за 2019. годину	57.405.435	56.418.598	986.837	9.209.643
17.	Јавна установа Завод за медицину рада Кантона Сарајево	4.748.487	4.624.694	123.793	438.898
	УКУПНО	1.293.217.575	1.307.785.052	-14.585.166	156.483.492

Табела 16. Преглед финансијских показатеља ревидираних завода, фондова, агенција и јавних установа

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима за 2020. годину:

Ред. бр.	Ревидирани субјекти	Дато мишљење	
		о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима
1	2	3	4
1.	Завод здравственог осигурања Тузланског кантона	Позитивно	Позитивно
2.	Завод здравственог осигурања Зеничко-добојског кантона	Позитивно	С резервом
3.	Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине	Позитивно	С резервом
4.	Завод здравственог осигурања Херцеговачко - неретванског кантона	Позитивно	С резервом
5.	Федерални завод за запошљавање	С резервом	С резервом
6.	Завод здравственог осигурања Средњобосанског кантона	Позитивно	Позитивно
7.	Завод здравственог осигурања Унско-санског кантона	Позитивно	С резервом
8.	Фонд за заштиту околиша Федерације Босне и Херцеговине	С резервом	С резервом
9.	Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом	Позитивно	С резервом
10.	Завод здравственог осигурања Жупаније Посавске	Позитивно	С резервом
11.	Јавна установа „Дјеца Сарајева” п.о. Сарајево	С резервом	С резервом
12.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално инвалидних лица „Дрин” Фојница	С резервом	Позитивно
13.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално-инвалидне дјеце и омладине Пазарић	С резервом	С резервом

Ред. бр.	Ревидирани субјекти	Дато мишљење	
		о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима
14.	Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи	Позитивно	Позитивно
15.	Заштитни фонд Федерације Босне и Херцеговине	С резервом	С резервом
16.	Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију – за 2020. годину.	Негативно	Негативно
	Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију – за 2019. годину.	Негативно	Негативно
17.	Јавна установа Завод за медицину рада Кантона Сарајево	Позитивно	С резервом

Табела 17. Преглед датих мишљења заводима, фондовима, агенцијама и јавним установама

Напомињемо да су у пет извјештаја, уз дата мишљења о финансијским извјештајима, истакнута одређена питања, и то у три извјештаја у којима је дато позитивно мишљење и у два извјештаја у којима је дато мишљење с резервом.

Такођер, истакнута су одређена питања и уз мишљења о усклађености са законским прописима за десет субјеката, од којих је седам уз мишљења с резервом, два уз позитивна мишљења и једно уз негативно мишљење.

3.6.1 Најважнији налази и препоруке

Ревизијом завода, фондова, агенција и јавних установа утврђени су одређени пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке. Најважнији налази и препоруке су:

- Код највећег броја ревидираних субјеката интерне контроле нису адекватно дизајниране и имплементирани, у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и осталим прописима који регулишу ову област, што је за посљедицу имало одређене недостатке и неправилности које су констатоване током појединачних ревизија и за које су дате препоруке у извјештајима о финансијској ревизији. Неадекватно дизајниран и имплементиран систем финансијског управљања и контроле може утицати на усклађеност пословања, као и на истинит и фер приказ финансијских извјештаја.

Дизајнирати и имплементирати систем интерних контрола у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ у дијелу контролног окружења, управљања ризицима и праћења и процјене.

- Степен успоставе интерне ревизије није адекватан. Код већине ревидираних субјеката Јединица за интерну ревизију је систематизована, али не и попуњена одговарајућим бројем запослених, у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ.

Успоставити функцију интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ.

- Нису донесени планови интегритета којима се предвиђају мјере и активности, правне и практичне природе, у сврху превенције и отклањања неправилности узрокованих свим појавним облицима корупције и неетичног понашања. Дио субјеката донио је планове интегритета, али не прати имплементацију мјера из тих планова, те не извјештава о томе.

Донијети План интегритета, пратити његову имплементацију и сачињавати извјештај о реализацији мјера из Плана.

- Уговори о раду на одређено и неодређено вријеме закључивани су без спроведене процедуре обавезног јавног оглашавања за пријем у радни однос, што није у складу са Законом о раду.

Пријем у радни однос вршити након спроведене конкурсне процедуре, у складу с одредбама Закона о раду, с циљем осигурања транспарентности приликом запошљавања.

- Попис имовине и обавеза, као и усклађивање књиговодственог са стварним стањем, није извршен у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.

Редовним годишњим пописом утврдити стварно стање средстава и обавеза и усагласити књиговодствено са стварним стањем, како је прописано одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.

- Већина кантоналних завода здравственог осигурања није вршила уговарање услуга здравствене заштите путем поступка јавне набавке, како је прописано Законом о здравственој заштити, ни примјеном Јединствене методологије којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора између надлежног завода здравственог осигурања и здравствене установе.

Уговарање услуга здравствене заштите вршити у складу са Законом о здравственој заштити и Јединственом методологијом којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора између надлежног завода здравственог осигурања и здравствене установе.

- Код Федералног завода за запошљавање реализација закључених, а нереализованих уговора за провођење мјера активне политике запошљавања у значајном износу пренесена је у 2021. годину, иако су за те намјене у Финансијском плану за 2020. годину била осигурана средства. То је директно утицало на смањење ефеката запошљавања и није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.

Код провођења подстицајних мјера активне политике запошљавања осигурати ефикасно и економично управљање расположивим средствима, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.

- Код Завода здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ право на кориштење лијекова по посебним програмима није одобравано уз осигурање додатних финансијских средстава и уз транспарентно објављене критерије (стручно-медицинска упутства). Такођер, није се могло потврдити да су именоване комисије Завода уводиле пацијенте у право кориштења лијекова са посебним режимом прописивања на основу јасно утврђених критерија и да се Листе чекања пацијената на ове лијекове воде у складу са донесеним Упутством Управног одбора.

Право на кориштење лијекова по посебним програмима одобравати након рјешавања постојећих Листи чекања и по осигурању додатних финансијских средстава, уз транспарентно објављене критерије (стручно-медицинска упутства), у складу са постојећим прописима.

Извршити анализу и у сарадњи са ресорним Министарством предузети активности с циљем доношења адекватних и ревизије постојећих критерија (стручно-медицинских упутстава) на основу којих раде Комисије за утврђивање права кориштења Листе лијекова Фонда солидарности, у складу са постојећим прописима.

Листе чекања пацијената водити једнообразно, електронски и уз досљедну примјену Упутства о успостави Листе чекања за лијекове са Листе лијекова Фонда солидарности ФБиХ, које је донио Управни одбор.

- Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију није досљедно примјењивао Закон о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације, посебно у дијелу: објављивања информација о динамичким квотама за све врсте постројења која користе обновљиве изворе енергије; објављивања списка квалификованих произвођача/инвеститора који су добили статус привилегованог/потенцијално привилегованог произвођача; успостављања јединственог регистра пројеката; утврђивања методологије за расподелу трошкова балансирања за привилеговане и квалификоване произвођаче; додјеле динамичких квота за соларне електране и рјешавања захтјева за стицање статуса привилегованих и потенцијално привилегованих понуђача по редослиједу пријема и у дефинисаним роковима.

Досљедно примјењивати Закон о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

- Нису досљедно примијењени Међународни рачуноводствени стандарди и Међународни стандарди финансијског извјештавања за мале и средње субјекте, посебно у дијелу: признавања очекиваних кредитних губитака за потраживања старија од годину дана; вршења процјене надокнадиве вриједности сталних средстава; процјене исхода покренутих судских спорова; књиговодственог евидентирања по основу уговора о закупу пословних простора.

Досљедно примјењивати Међународне рачуноводствене стандарде и Међународне стандарде финансијског извјештавања за мале и средње субјекте, с циљем истинитог и фер извјештавања.

- Набавке роба и услуга нису се у потпуности вршиле у складу са Законом о јавним набавкама и спроведбеним актима Закона. За поједине набавке нису спроведени прописани поступци и процедуре и није донесен План, тендерска документација није сачињавана на начин да омогући припрему понуда на конкурентској основи; предмети набавке дијељени су ради избјегавања примјене прописаног поступка.

Набавку роба и услуга проводи у цијелости у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и спроведбеним актима Закона.

У наставку је преглед ревидираних субјеката за 2020. годину, с бројем препорука и оцјеном поступања по препорукама датим у претходном периоду:

Р. Б.	Субјекти ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама									
			Укупно			Реализовано		Дјелимично		Нереализовано		Без оцјене
			Број	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	
1.	Завод здравственог осигурања Тузланског кантона	15	21	12	57	7	33	1	5	1	5	
2.	Завод здравственог осигурања Зеничко-добојског кантона	24	37	15	40	12	32	5	14	5	14	
3.	Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине	18	16	6	38	8	50	1	6	1	6	
4.	Завод здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона	14	30	23	77	6	20	0	0	1	3	
5.	Федерални завод за запошљавање	23	39	11	28	18	46	6	16	4	10	
6.	Завод здравственог осигурања Средњобосанског кантона	11	12	7	58	2	17	3	25	0	0	
7.	Завод здравственог осигурања Унско-санског кантона	17	18	10	56	3	17	5	27	0	0	
8.	Фонд за заштиту околиша Федерације Босне и Херцеговине	15	24	18	76	3	12	3	12	0	0	
9.	Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом	16	14	10	71	4	29	0	0	0	0	
10.	Завод здравственог осигурања Жупаније Посавске	19	11	4	36	0	0	7	64	0	0	
11.	Јавна установа „Дјеца Сарајева” п.о. Сарајево	9	Није вршена ревизија									
12.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално инвалидних лица „Дрин” Фојница	12	8	4	50	1	13	3	37	0	0	

Р. Б.	Субјекти ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама									
			Укупно		Реализовано		Дјелимично		Нереализовано		Без оцјене	
			Број		Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
13.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално-инвалидне дјеце и омладине Пазарић	28	Није вршена ревизија									
14.	Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи	9	13	11	86	1	7	1	7	0	0	
15.	Заштитни фонд Федерације Босне и Херцеговине	12	Није вршена ревизија									
16.	Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију	37										
17.	Јавна установа Завод за медицину рада Кантона Сарајево	16										
УКУПНО		295	243	131	54	65	27	35	14	12	5	

Табела 18. Информације о датим препорукама заводима, фондовима, агенцијама и јавним установама

Извршена је оцјена поступања по препорукама за 12 субјеката. Није извршена код пет субјеката код којих је ревизија обављена први пут. Од укупно 243 дате препоруке, 54% је реализовано, 27% дјелимично, а 14% није реализовано. За 12 препорука (5%) није извршена оцјена поступања јер у ревидираној години није било пословних догађаја на које су се односиле те препоруке или је у међувремену дошло до измјене прописа и аката због којих су непроводиве.

У 17 извјештаја о финансијској ревизији завода, фондова, агенција и јавних установа за 2020. годину дато је укупно 295 препорука с циљем отклањања утврђених неправилности и јачања система интерних контрола.

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима за 2020. годину, основама за изражавање мишљења и истакнутим питањима:

Субјекти ревизије	Дата мишљења/основа за мишљење/истицање питања
1	2
Завод здравственог осигурања Тузланског кантона	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: Позитивно
	Истицање питања
	Програм здравствене заштите усвојен је у фебруару 2020. године, иако је Јединственом методологијом којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора између надлежног завода здравственог осигурања и здравствене установе утврђено да је рок за његово доношење крај августа текуће године за наредну годину. Завод у сарадњи с

	надлежним Министарством није подузимао активности како би се Програм здравствене заштите израдио у прописаном року. Уговарање услуга здравствене заштите обављено је, на основу јавног позива према здравственим установама, у складу са Одлуком о утврђивању основа, критерија и мјерила за закључивање уговора о пружању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за осигурана лица са подручја Тузланског кантона и начину финансирања здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2020. годину, коју је на приједлог Министарства здравства донијела Влада Тузланског кантона. Поступак уговарања, утврђен Одлуком, није усклађен са чланом 52. Закона о здравственој заштити којим је, између осталог, регулисано да ће се додјеле уговора о пружању здравствених услуга проводити према прописима о јавним набавкама.
Завод здравственог осигурања Зеничко-добојског кантона	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Уговори о раду на одређено вријеме за период дужи од 120 дана закључивани су без спроведене процедуре обавезног јавног оглашавања за пријем у радни однос, што није у складу са Законом о раду и Уредбом о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у Зеничко-добојском кантону. - Пописом утврђено стварно стање потраживања и обавеза и усклађивање стварног са књиговодственим стањем није извршено у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Истицање питања - Влада Зеничко-добојског кантона је у току 2020. године донијела Измјену Уредбе о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у Зеничко-добојском кантону, којом није дефинисан период ангажовања запосленика, а која је установама из области здравства (укључујући и Завод) у вријеме природне несреће и пандемије ЦОВИД-19 омогућила пријем у радни однос без обавезног јавног оглашавања. - Уговарање услуга здравствене заштите за подручје Зеничко-добојског кантона са здравственим установама није вршено путем поступка јавне набавке, како је прописано Законом о здравственој заштити и Јединственом методологијом којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора између надлежног завода здравственог осигурања и здравствене установе. Завод је уговарање вршио на основу Плана и програма здравствене заштите на који је Министарство здравства Зеничко-добојског кантона дало сагласност. - Завод је на крају 2020. године путем анкетних листића обавио само једну контролу извршења уговора којима су регулисани међусобни односи у пружању здравствене заштите у домовима здравља, заводима и болницама, иако је према Општем плану контроле Завода и Програма рада Завода за 2020. годину био у обавези вршити континуирано праћење и контролу извршења уговорених услуга.
	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом

Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине	Основа за мишљење - Не може се потврдити да су именоване комисије Завода уводиле пацијенте у право кориштења лијекова са посебним режимом прописивања на основу јасно утврђених критерија, да се Листе чекања пацијената на ове лијекове воде у складу са донесеним Упутством Управног одбора, као ни да је Завод обављао континуирани мониторинг и периодичну евалуацију терапијског лијечења пацијената лијековима са Листе лијекова Фонда солидарности. Наведено није у складу са члановима 21–25. Правилника о избору и коришћењу лијекова Фонда солидарности, а тиме и чланом 44. Закона о апотекарској дјелатности. - Право на кориштење лијекова по посебним програмима није одобравано уз осигурање додатних финансијских средстава и уз транспарентно објављене критерије (стручно-медицинска упутства), што није у складу са тачком ИИИ став 4) Одлуке о Листи лијекова Фонда солидарности, чланом 4. Закона о организацији органа управе у ФБиХ и чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ. - Управни одбор Завода није објавио Одлуку којом је осигураним лицима било омогућено кориштење права на суфинансирање трошкова набавке лијекова и услуга у укупном износу од 496.881 КМ, чиме је нарушен принцип транспарентности, што није у складу са чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ. Наведено је имало за последицу да сви пацијенти са истим медицинским индикацијама, будући да нису били упознати са својим правима, нису били у равноправном положају, што није у складу с чланом 11. Закона о здравственом осигурању (равноправан положај) и тачком ИИ Одлуке о критеријима и начину кориштења средстава Фонда солидарности ФБиХ (правичност и једнакост). - План јавних набавки Фонда солидарности није сачињен уз јасно дефинисање предмета и појединачно процијене вриједности набавки, чиме није осигурано транспарентно и ефикасно провођење јавних набавки, што није у складу са чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ и чланом 3. Закона о јавним набавкама. Истицање питања - Нису предузете активности према Федералном министарству финансија, Влади ФБиХ и Парламенту ФБиХ у дијелу који се односи на осигурање потребног износа средстава из Буџета ФБиХ за финансирање Фонда солидарности. Из Буџета ФБиХ за 2020. годину за Фонд солидарности одобрен је износ од 28.500.000 КМ, што представља само 19,26% од обавезног законског износа средстава која су се требала обезбиједити у висини прихода по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање у ФБиХ, који су остварени у износу од 147.942.813 КМ. - Заводом од 2015. године управља привремени Управни одбор, именован на три мјесеца, што није у складу с чланом 102. Закона о здравственом осигурању. Наведено има за последицу нерјешавање проблема из надлежности и у функционисању Фонда солидарности.
Завод здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење Завод није сачинио План и програм редовних контрола за 2020. годину, због чега није вршено праћење и контрола извршења уговорених услуга здравствене заштите, укључујући и средстава која су додијељена

	болницама у износу од 7.300.000 КМ, за пружање услуга болничке здравствене заштите обољелима од ЦОВИД-а 19. То није у складу са Правилником о начину провођења надзора и контроле и уговорима закљученим са здравственим установама у Херцеговачко-неретванском кантону. 2. Средства једнократног трансфера здравственим установама у износу од 3.000.000 КМ нису планирана и додијељена на основу адекватне документације, нити су нам презентовани критерији расподеле за појединачне износе утврђене Одлуком о једнократном трансферу финансијских средстава, коју је донио Управни одбор. Не можемо потврдити да су средства утврђена у сврху подизања квалитета здравствених услуга и да је извршен надзор над њиховим намјенским утрошком, како је утврђено уговорима о гранту закљученим са здравственим установама. 3. Попис потраживања и обавеза на 31. 12. 2020. године, као и усклађивање књиговодственог са стварним стањем утврђеним пописом, није извршен у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилника о попису. Истицање питања - Уговарање услуга здравствене заштите за подручје Херцеговачко-неретванског кантона вршено је на основу Одлуке о избору здравствених установа с којима ће Завод закључити уговор о пружању здравствених услуга за 2020. годину, на коју је Министарство здравства, рада и социјалне заштите Херцеговачко-неретванског кантона дало сагласност у складу с Одлуком Владе Херцеговачко-неретванског кантона. Поступак уговарања утврђен Одлуком није усклађен са чланом 52. Закона о здравственој заштити, којим је, између осталог, регулисано да ће се додјеле уговора о пружању здравствених услуга проводити према прописима о јавним набавкама. - Завод финансира капитална улагања у здравствене установе по основу обавеза које је преузео и измирује од Херцеговачко-неретванског кантона (кредит Саудијског фонда за развој и кредит Експорт-импорт банке Републике Кореје), иако је финансирање оваквих улагања у здравство искључива обавеза оснивача. - Влада Херцеговачко-неретванског кантона није именовала директора Завода ни пет година након истека мандата, иако је у 2016. години надлежно министарство упутило приједлог Влади за његово именовање. Директор Завода именован је 2012. године на период од четири године и након истека мандата обавља ту функцију.
Федерални завод за запошљавање	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Не могу се потврдити дугорочна потраживања по основу доспјеле, а ненаплаћене главнице за дате комисионе кредите из претходног периода која су исказана у износу 20.764.482 КМ, јер су прецијењена за најмање 271.512 КМ у односу на исказана стања у извјештајима банака комисионара. Такођер, доспјеле камате по основу потраживања за ненаплаћену главницу за ове комисионе кредите нису евидентиране у Главној књизи у складу са Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Истицање питања Средства од доприноса за осигурање од незапослености у претходном периоду пласирана су преко банака крајњим корисницима (правним и

	физичким лицима) путем комисионих кредита и позајмица, од чега је највећи износ пласиран путем Развојне банке ФБиХ. По овом основу на позицији сумњивих и спорних потраживања на датум биланса исказан је износ од 16.512.505 КМ који се односи на доспјела потраживања из периода 2001–2013. године. Иако су банке и Федерални завод подузимали активности на поврату пласираних средстава, због необезбјеђења адекватних инструмената осигурања поврата кредита, у складу са закљученим уговорима, и неблаговременог покретања законом прописаних радњи на наплати, неизвјестан је поврат пласираних средстава. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Реализација закључених, а нереализованих уговора за провођење мјера активне политике запошљавања у износу од 34.385.034 КМ пренесена је у 2021. годину, иако су за те намјене у Финансијском плану за 2020. годину била осигурана средства, што је за посљедицу имало смањење ефеката запошљавања. Наведено није у складу с чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ. 2. Није извршен попис и усклађивање стварног са књиговодственим стањем активних и пасивних временских разграничења, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Истицање питања • Управни одбор Федералног завода није формирао Савјетодавну комисију у складу с одредбама Закона о посредовању у запошљавању и Статута Федералног завода. То има посебну значајност уважавајући надлежности Федералног завода и Савјетодавне комисије, на шта је указивано и у претходним ревизорским извјештајима. • Федерално министарство рада и социјалне политике, као ресорно министарство, није у 2020 години вршило управни и други надзор над законитошћу рада служби за запошљавање у погледу примјене Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица, међународних споразума, те надзор над законитошћу рада Федералног завода, како је прописано чланом 54. овог Закона.
Завод здравственог осигурања Средњобосанског кантона	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Мишљење о усклађености: Позитивно Истицање питања • Уговарање услуга здравствене заштите извршено је на основу Правилника о основама и критеријима за склапање уговора са здравственим установама, који је донијела Влада СБК, и на основу одлука Управног одбора. Болничке здравствене услуге нису обухваћене Правилником, већ само одлукама Управног одбора. Поступак уговарања није усклађен са чланом 52. Закона о здравственој заштити којим је, између осталог, регулисано да ће се додјеле уговора о пружању здравствених услуга проводити према прописима о јавним набавкама.
Завод здравственог осигурања Унско-санског кантона	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Мишљење о усклађености: С резервом

	Основа за мишљење 1. За набавке тракица за одређивање шећера у крви, игала и пенова за дијабетичаре нису спроведени планирани поступци јавних набавки. Ове набавке реализоване су у износу од 1.017.293 КМ, по цијенама које су утврђене у уговорима који су закључени ранијих година, што није у складу са Законом о јавним набавкама. 2. Попис обавеза на 31. 12. 2020. године није извршен у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ јер су обавезе према добављачима пописане у збирним износима, по групама, и не одражавају појединачна стања сваког добављача.
Фонд за заштиту околиша Федерације Босне и Херцеговине	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење 1. Примљени трансфери и донације прецијењене су за неутрошене намјенске приходе у износу од 500.000 КМ, што је имало за посљедицу и прецијењен финансијски резултат за 2020. годину. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. Фонд је за провођење пројеката којима се остварује заштита околиша реализовао 9.302.103 КМ, што представља тек 25,85% планираних средстава за те намјене. То је једним дијелом посљедица начина рада, односно неефикасности у расподјели средстава и недовољне припремљености финансираних пројеката, и утицало је на ефекте заштите околиша. Наведено није у складу са Законом о Фонду за заштиту околиша ФБиХ и Законом о буџетима у ФБиХ. 2. Приликом утврђивања коначне ранг-листе пројеката које суфинансира Фонд, директор није досљедно и уз одговарајућу документациону основу примијенио критерије прописане чланом 4. Правилника о мјерилима за оцјењивање захтјева за додјелу средстава Фонда, односно програма, пројеката и сличних активности. Истицање питања • Иако су 2017. године усвојене Измјене и допуне Закона о управљању отпадом, још увијек нису донесени спроведбени прописи којима су се требали утврдити критерији, рокови и начини управљања посебним категоријама отпада, те критерији за обрачун и плаћање накнада за посебне категорије отпада, као и начин расподјеле прикупљених средстава по овом основу. • Федерално министарство околиша и туризма је, сходно Закону о управљању отпадом и раније донесеним правилницима којима је дефинисано управљање отпадом од електричних и електронских производа, као и амбалажом и амбалажним отпадом, издало четири петогодишње дозволе за рад оператерима који имају јавне овласти за управљање овим отпадом. Именована Координациона тијела за праћење примјене ових правилника, у чијем раду учествују представници Фонда, Федералног министарства околиша и туризма, Федералне управе за инспекцијске послове и оператера система, нису обавила задатак за који су именована, што може имати за посљедицу да оператери ненамјенски троше јавна средства, као и неиспуњење циљева због којих су оператери основани. Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно

Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом	Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Критериј за бодовање квалитета програма, који може бити одређујући код избора програма за расподелу средстава, није мјерљив ни довољно разрађен како би послужио као основа за објективно вредновање, рангирање и избор програма. Због наведеног не можемо потврдити да је расподела средстава у износу од најмање 3.711.628 КМ извршена у складу са Законом о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању особа са инвалидитетом. - Нису донесени Годишњи план непосредног надзора, интерни акт којим се регулисао начин надзора, као ни критерији одабира корисника који ће бити предмет надзора. Не можемо потврдити да је надзором који је обављао Фонд утврђено да особе са инвалидитетом обављају послове за које су оспособљаване, те да су радна мјеста и услови рада прилагођени њиховим радним способностима. То није у складу са Законом о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању особа са инвалидитетом. - За набавку роба и услуга (канцеларијски намјештај, рачунарска опрема, гориво, канцеларијске потрештине, те услуге штампања и маркетинга) у вриједности од 75.938 КМ није приммијењен одговарајући поступак набавке у складу са Законом о јавним набавкама, с обзиром на то да се ради о истој или сличној врсти роба и услуга за које је спроведено више директних споразума. Истицање питања - Део плате на радни учинак, који зависи од постигнутих резултата рада исплаћиван је свим радницима у континуитету током цијеле године и по том основу укупно је исплаћен износ од 34.679 КМ. Осим тога, накнаде по основу рада запосленима Фонда исплаћене су изнад законски прописаног неопорезивог износа на који су обрачунати и исплаћени пуни порез и доприноси. С обзиром на то да се накнаде финансирају из јавних средстава, сматрамо да њихова исплата у наведеним износима није примјерена. - Надзор над радом Фонда обављају Федерално министарство рада и социјалне политике и Федерално министарство финансија, свако у оквиру својих надлежности. Није презентована документација на основу које можемо потврдити да је током 2020. године Фонд био предмет надзора наведених институција, што није у складу са Законом о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању особа са инвалидитетом.
	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење Приликом планирања, израде и доношења Финансијског плана Завода за 2020. годину нису поштоване одредбе чланова 21, 27, 35. и 43. Закона о буџетима у ФБиХ, јер није детаљно образложен Приједлог финансијског плана и не садржи све законски прописане елементе, те није планирано покриће акумулираног дефицита у наредних пет година. Финансијски план није донесен у законском року, нити је презентовано да је Скупштина

	Жупаније Посавске дала сугласност како на План, тако и на његове измјене и допуне. 2. Попис потраживања и обавеза на 31. 12. 2020. године није извршен у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилнику о књиговодству буџета у ФБиХ, јер редовни попис није обављен у потпуности, нити је извршено усаглашавање стварног стања потраживања и обавеза са књиговодственим стањем. Истицање питања Уговарање услуга здравствене заштите обављено је, на темељу јавног позива према здравственим установама, сходно Одлуци о основама за склапање уговора са здравственим установама и приватним здравственим дјелатницима, коју је на приједлог министра здравства и социјалне политике донијела Влада Жупаније Посавске. Поступак уговарања утврђен Одлуком није у складу с чланом 52. Закона о здравственој заштити, којим је, између осталог, регулисано да ће се додјеле уговора о пружању здравствених услуга проводити према прописима о јавним набавкама.
Јавна установа „Дјеца Сарајева” п.о. Сарајево	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Књиговодствено евидентирање зграда у припреми у износу од 1.730.000 КМ и опреме у припреми у износу од 619.040 КМ у Главној књизи Установе није извршено на основу релевантне књиговодствене документације, што није у складу са Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ и Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Закључена су 53 уговора о раду на одређено вријеме, а да није спроведена конкурсна процедура за пријеме запосленика, што није у складу са чланом 20.а Закона о раду и интерним актима Установе.
Јавна установа Завод за збрињавање ментално инвалидних лица „Дрин” Фојница	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Није вршена процјена постоје ли било какви показатељи да је дошло до умањења вриједности имовине, нити се вршило мјерење надокнадиве вриједности на 31. 12. 2020. године, сходно МРС-у 36 – Умањење вриједности имовине. Посљедица наведеног је да се књиговодствена вриједност сталне имовине, која је исказана у вриједности од 2.777.730 КМ, може значајно разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Стандарда. Истицање питања Законом о преузимању права и обавеза оснивача над установама социјалне заштите у ФБиХ из 2008. године основани су ЈУ Завод за збрињавање ментално инвалидних лица – Дрин и Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи. Заводи су до 1994. године били једна установа, када се издвојио Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи. Заводи нису подузимали активности на изради диобеног биланса. Федерално министарство рада и социјалне политике, као ресорно министарство, именovalo је комисију за израду диобеног биланса у 2015. години, чији је задатак био да утврди критерије диобе, на темељу којих би се спровео поступак израде диобеног биланса и дао приједлог Министарству и надлежним тијелима управљања и надзора оба Завода на даљње поступање. До момента обављања ревизије нису окончане ове

	активности, због чега ЈУ Завод за збрињавање ментално инвалидних лица – Дрин на ванбилансној евиденцији евидентира имовину коју користи Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи. Мишљење о усклађености: Позитивно
Јавна установа Завод за збрињавање ментално- инвалидне дјеце и омладине Пазарих	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење - Обавезе из претходног периода по основу ненамјенски утрошених капиталних трансфера примљених из Буџета ФБиХ нису исказане у билансу стања, због чега су обавезе потцијењене, а нераспоређена добит прецијењена за 360.522 КМ. - Није вршена процјена умањења вриједности сталних средстава, нити надокнадиве вриједности за таква средства у складу са захтјевима Одјељка 27 – Умањење вриједности имовине МСФИ за МПС. Посљедица тога је да се књиговодствена вриједност сталне имовине у износу од 7.232.577 КМ може значајно разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Стандарда. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Није извршена систематизација и запослен адекватан број стручних кадрова, потребан да би се обезбиједили минимални стандарди за обављање дјелатности, што није у складу са Правилником о стандардима за рад и пружање услуга у установама социјалне заштите у ФБиХ. - За спроведене јавне набавке путем конкурентског захтјева у вриједности од 254.496 КМ тендерска документација није сачињена у складу с прописаним моделом стандардне тендерске документације, из разлога што нису тражени прописани услови за квалификацију. Извршено је дијељење поступка јавне набавке прехранбених производа процијењене вриједности од 75.000 КМ. Приликом набавке лијекова вриједност у понуди била је значајно већа од процијењене, а покренути поступак јавне набавке није поништен с обзиром на то да средства нису била осигурана. Наведено није у складу са Законом о јавним набавкама. - Није обављен попис инвестиција у току у вриједности од 171.604 КМ и биолошких средстава у вриједности од 5.700 КМ, исказаних у књиговодственим евиденцијама. Приликом пописа сталних средстава није извршено поређење стварног стања са књиговодственим, на основу којег би се утврдиле разлике између њих, те извршило усклађивање. На пописним листама залиха лијекова нису унесене промјене које су настале између дана пописа и 31. 12. 2020. године. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.
Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Истицање питања Законом о преузимању права и обавеза оснивача над установама социјалне заштите у ФБиХ из 2008. године основани су ЈУ Завод за збрињавање ментално инвалидних лица - Дрин и Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи. Заводи су до 1994. године били једна установа, када се издвојио Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи. Заводи нису подузимали активности на изради диобеног биланса.

	Федерално министарство рада и социјалне политике, као ресорно министарство, именovalo је комисију за израду диобеног биланса у 2015. години, чији је задатак био да утврди критерије диобе, на основу којих би се спровео поступак израде и дао приједлог Министарству и надлежним тијелима управљања и надзора оба завода на даље поступање. До момента обављања ревизије нису окончане активности на изради диобеног биланса између завода. Мишљење о усклађености: Позитивно
Заштитни фонд Федерације Босне и Херцеговине	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. За потраживања старија од годину дана у износу од најмање 979.548 КМ на датум биланса није извршено вриједносно усклађивање, те није поступљено у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти. Због тога се не може потврдити да су потраживања и финансијски резултат периода реално исказани за наведени износ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Нису спроведени поступци јавних набавка за робе и услуге у вриједности од 91.038 КМ, што није у складу са Законом о јавним набавкама и његовим спроведбеним актима. 2. Попис дугорочних разграничења и сумњивих и спорних потраживања није извршен сходно Закону о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, с обзиром на то да су стања на датум биланса преузета у збирном износу из књиговодствених евиденција, без појединачних стања и образложења на које правне особе се односе дугорочна разграничења и сумњива и спорна потраживања.
Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију (за 2020. годину)	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно Основа за мишљење 1. За потраживања старија од годину дана која су на датум биланса износила 5.515.153 КМ није извршено признавање очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти, што за посљедицу може имати да су расходи потцијењени, а имовина (потраживања) и добит прецијењени за наведени износ. Поред тога, нису исказани трошкови обрачунског периода у износу од најмање 131.417 КМ, због чега су расходи потцијењени, а добит прецијењена и за овај износ. 2. Књиговодствено евидентирање по основу уговора о закупу пословног простора, који је закључен у 2019. години, није извршено у складу са МСФИ-јем 16 – Најмови, због чега је процијењено да су на датум биланса средства потцијењена за 877.456 КМ и обавезе за 891.132 КМ. Такођер, потцијењени су трошкови амортизације и камата, а прецијењени трошкови закупа за 126.542 КМ. 3. Није извршена процјена исхода покренутих судских спорова против Оператора за ОИЕИЕК у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства, који на датум биланса износе најмање 249.231 КМ. Да је извршена процјена, утицај на финансијски резултат периода био би негативан у висини признатог резервисања. Мишљење о усклађености: Негативно

Основа за мишљење

1. На интернет-страници Оператора за ОИЕИЕК нису биле објављене информације о динамичким квотама за све врсте постројења која користе обновљиве изворе енергије, са ажурним показатељима попуњености квота за сваки тип постројења, као ни ажурирани списак квалификованих произвођача/инвеститора који су добили статус привилегованог/потенцијално привилегованог произвођача, чиме је нарушен принцип транспарентности, што није у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.
2. Не води се јединствен регистар пројеката, нису презентована сва рјешења о упису, поједини пројекти нису ни уписани у регистар, нити је он био објављен на интернет-страници Оператора за ОИЕИЕК, што није у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и Упутством о вођењу и ажурирању Регистра пројеката ОИЕИЕК.
3. Није утврђена методологија за расподјелу трошкова балансирања за привилеговане и квалификоване произвођаче, као ни удио који ће се плаћати средствима из накнада прикупљеним за потицај, што је обавеза у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.
4. Оператор за ОИЕИЕК није у прописаним роковима Федералном министарству енергије, рударства и индустрије доставио неопходне податке за одређивање висине накнаде потребне за подстицање, нити је доставио све потребне податке, како је прописано Уредбом о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и одређивању накнада за подстицање.
5. Попуњеност динамичких квота за соларне електране на 31. 12. 2020. године била је изнад обима утврђеног Акционим планом ФБиХ за кориштење обновљивих извора енергије, јер се додјела динамичких квота није вршила на начин утврђен Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације. Није се водила евиденција о додјели динамичких квота, као ни провјера њихове расположивости прије додјеле статуса потенцијално привилегованих и привилегованих произвођача.
6. Захтјеви за стицање статуса привилегованих и потенцијално привилегованих понуђача нису се рјешавали по редослиједу пријема, поступци се нису рјешавали у прописаним роковима, нити су се подносиоцима достављали писани позиви за исправку недостатака у захтјевима, што је била обавеза у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и интерним правилима. Такођер, додијељени су статуси привилегованог произвођача и закључени уговори о откупу електричне енергије из обновљивих извора без претходно достављене документације прописане Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и Уредбом о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и одређивању накнада за подстицање.
7. Радни однос засновало је 20 особа с којима су закључени уговори о раду на неодређено вријеме, без провођења обавезног јавног оглашавања, што није у складу са Законом о раду.
8. Нису примиијене одредбе Закона о јавним набавкама јер план јавних набавки није донесен и објављен на интернет-страници, није спроведен

	поступак јавне набавке за робе и услуге у вриједности од најмање 72.391 КМ, отворени поступак није покренут у складу с одредбама Закона о јавним набавкама, за поступке набавки услуга из анекса ИИ дио Б. Закона нису достављени докази да су понуде за доставу понуда упућене на најмање три адресе, нису достављани извјештаји о спроведеним поступцима Агенцији за јавне набавке или објављени извјештаји о додјели уговора на порталу јавних набавки. 9. Спроведени годишњи попис имовине и обавеза није обављен у року, није извршено усклађивање стварног са књиговодственим стањем сталних средстава, нити је извршен попис новчаних средстава, обавеза и потраживања, што није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Истицање питања • Привилеговани произвођач је, у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације, квалификовани – произвођач који задовољава прописане услове, а статус привилегованог произвођача може добити ималац дозволе за рад којем је утврђен статус квалификованог произвођача. Статус квалификованог произвођача стичу произвођачи електричне енергије сходно Правилнику о стицању статуса квалификованог произвођача, на основу рјешења које издаје ФЕРК, за свако постројење посебно. Оператор за ОИЕИЕК издавао је рјешења о стицању овог статуса имаоцима дозволе за рад више пута (за различита постројења), чиме су остваривали право на закључење више уговора о откупу електричне енергије по гарантованим откупним цијенама у идућих 12 година. На овај начин омогућено је једном имаоцу дозволе за рад заузимање већег дијела расположивих динамичких квота за дужи период, чиме нису испуњени неки од основних циљева наведеног Закона, као што су допринос одрживом развоју, отварање нових радних мјеста, развој електроенергетског сектора у цјелини, те стварање услова за регионални развој, посебно руралних и неразвијених подручја. • Федерално министарство енергије, рударства и индустрије и Регулаторна комисија за енергију у ФБиХ, свако у оквиру својих надлежности, нису вршили управни надзор над примјеном Закона о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и других прописа, надзор над обављањем послова одређених овим Законом, надзор над законитошћу управних и других аката које доносе надлежни органи, као ни надзор над њиховим поступањем.
Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију (за 2019. годину)	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно Основа за мишљење 1. За потраживања старија од годину дана у износу од 5.310.031 КМ није извршено признавање очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти, што за последицу може имати да су расходи потцијењени, а имовина (потраживања) и добит прецијењени за наведени износ. 2. Књиговодствено евидентирање по основу закљученог уговора о закупу пословног простора није извршено у складу са МСФИ-јем 16 – Најмови, због чега је процијењено да су на датум биланса средства потцијењена за 975.862 КМ и обавезе за 977.022 КМ. 3. Није извршена процјена исхода покренутих судских спорова против Оператора за ОИЕИЕК у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства, који на датум биланса

износе најмање 376.240 КМ. Да је извршена процјена, утицај на финансијски резултат периода био би негативан у висини признатог резервисања.

Мишљење о усклађености: Негативно

Основа за мишљење

1. На интернет страници оператора за ОИЕИЕК нису биле објављене информације о динамичким квотама за све врсте постројења која користе обновљиве изворе енергије, са ажурним показатељима попуњености квота за сваки тип постројења, као ни ажурирани списак квалификованих произвођача/инвеститора који су добили статус привилегованог/потенцијално привилегованог произвођача и ажурирани списак квалификованих произвођача/инвеститора који су прихватили да буду на листи чекања, чиме је нарушен принцип транспарентности, што није у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.
2. Не води се јединствен регистар пројеката, нити је објављен на интернет-страници Оператора за ОИЕИЕК, нису презентована сва рјешења о упису, а појединци су издата без приложених прописаних докумената, што није у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и Упутством о вођењу и ажурирању Регистра пројеката ОИЕИЕК.
3. Није утврђена методологија за расподјелу трошкова балансирања за привилеговане и квалификоване произвођаче, као ни уддио који ће се плаћати средствима из накнада прикупљених за подстицај, што је била обавеза у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.
4. Оператор за ОИЕИЕК није у прописаним роковима Федералном министарству енергије, рударства и индустрије доставио неопходне податке за одређивање висине накнаде потребне за подстицање, нити је доставио све потребне податке, како је прописано Уредбом о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и одређивању накнаде за подстицање.
5. Додјела динамичких квота није вршена у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације с обзиром на то да се нису водиле евиденције о додјели динамичких квота, нити се прије додјеле статуса привилегованог и потенцијално привилегованог произвођача вршила провјера да ли постројења својом инсталираном снагом улазе у динамичку квоту предвиђену за ту врсту постројења.
6. Захтјеви за стицање статуса привилегованих и потенцијално привилегованих понуђача нису се рјешавали по редослиједу пријема, поступци се нису рјешавали у прописаним роковима, нити су се подносиоцима достављали писани позиви за исправку недостатака у захтјевима, што је била обавеза у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и интерним правилима.
7. Нису примијењене одредбе Закона о јавним набавкама јер нису спроведени поступци избора најповољнијег добављача за јавне набавке роба и услуга у вриједности од најмање 145.225 КМ, за поступак спроведен за услуге из анекса ИИ дио Б. Закона о јавним набавкама нису достављени докази да су позиви за доставу понуда упућени на најмање три адресе, Агенцији за јавне набавке нису достављани извјештаји о спроведеним

	поступцима, нити су на порталу јавних набавки објављивана обавјештења о набавци и обавјештења о додјели уговора. 8. Годишњи попис имовине и обавеза није спроведен, нити је извршено усклађивање стварног стања са књиговодственим, што није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизију у ФБиХ. Истицање питања Федерално министарство енергије, рударства и индустрије и Регулаторна комисија за енергију у ФБиХ, свако у оквиру својих надлежности, нису вршили управни надзор над примјеном Закона о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и других прописа, надзор над обављањем послова одређених овим Законом, надзор над законитошћу управних и других аката које доносе надлежни органи, као ни надзор над њиховим поступањем.
Јавна установа Завод за медицину рада Кантона Сарајево	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Истицање питања Завод не посједује вјеродостојну документацију о власништву или праву кориштења грађевинског објекта, која је у Билансу стања на 31. 12. 2020. године исказана у износу од 632.846 КМ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Тендерска документација за изнајмљивање медицинских апарата за имунохемију, набавку припадајућих реагенса, потрошног материјала за медицинске апарате и канцеларијског материјала није сачињена у складу са Законом о јавним набавкама и Упутством за припрему модела тендерске документације и понуда, јер не садржи све потребне информације о условима и поступку додјеле уговора, које су понуђачима довољне за припрему понуда на конкурентској основи. Осим тога, код појединих набавки обавијест о додијели уговора није објављена у прописаном року, што није у складу с чланом 74. Закона о јавним набавкама.

Табела 19. Преглед ревидираних завода, фондова, агенција и јавних установа, с датим мишљењима

3.7 Предузећа у већинском државном власништву

Уред је планирао извршити финансијску ревизију 22 предузећа у већинском државном власништву. У извјештајном периоду обављена је ревизија 21 субјекта јер је планирана ревизија ЈКП-а „Зеницатранс-превоз путника“ д.о.о. Зеница обустављена због немогућности добијања ревизорских доказа, о чему је обавијештена Парламентарна комисија одговорна за ревизију. Ревизија „Претиса“ д.д. Вогошћа извршена је за 2019. и 2020. годину.

У наставку је преглед остварених прихода и примитака, расхода и издатака и финансијског резултата за 2020. годину код ревидираних субјеката:

у КМ

Редни број	Ревидирани субјекти	Приходи и примици	Расходи и издаци	Нето добит/губитак
1	2	3	4	5
1.	ЈП Аутоцесте БиХ д.о.о. Мостар	200.685.047	69.008.765	131.676.282
2.	ЈП „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево	1.058.087.387	1.047.545.807	7.249.260
3.	ЈП „Електропривреда ХЗХБ“ д.д. Мостар	326.901.117	326.079.234	821.883
4.	ЈП „Железнице ФБиХ“ д.о.о. Сарајево	107.208.206	124.550.143	-17.341.937
5.	ЈП „Рад“ д.д. Тешањ	4.353.046	4.179.197	173.849
6.	ЈП „Водовод и канализација“ д.о.о. Кисељак	1.446.746	1.333.127	113.619
7.	Друштво ограничене одговорности – ЈКП „Витком“ Витез	2.721.488	2.716.938	3.825
8.	ЈП „Водовод“ д.о.о. Посушје	3.413.088	3.029.762	383.326
9.	КЈКП за производњу и дистрибуцију топлоте „Топлане – Сарајево“ д.о.о. Сарајево	61.670.085	55.994.059	5.536.848
10.	Шумско господарско друштво „Херцегбосанске шуме“ д.о.о. Купрес	40.648.296	38.534.681	2.113.615
11.	Шумско привредно друштво „Унско-санске шуме“ д.о.о. Босанска Крупа	33.022.153	35.702.498	-2.680.345
12.	Централно гријање д.д. за дистрибуцију топлотне енергије Тузла	17.113.405	16.993.794	93.996
13.	ЈКП „Комрад“ д.о.о. Бихаћ	4.514.564	4.294.556	214.223
14.	„Оператор – Терминали Федерације“ д.о.о. Сарајево	3.415.545	3.772.264	-356.719
15.	ЈП „Водовод и канализација“ д.о.о. Широки Бријег	1.380.207	1.242.416	123.753
16.	ПС „Витезит“ д.о.о. Витез – у стечају	969.487	976.494	-7.007
17.	Развојна банка ФБиХ	34.405.061	34.043.706	361.355
18.	„Претис“ д.д. Вогошћа	30.701.801	27.216.734	3.485.067
19.	Унис-гроуп, Друштво за промет и услуге д.о.о. Илиџа	6.053.958	7.694.515	-1.640.557
20.	Творница транспортних уређаја енергетик д.о.о. Тузла	8.787.673	9.284.283	-496.610
21.	Јавно предузеће „Комунално“, друштво са ограниченом одговорношћу Мостар	6.286.128	6.016.864	242.303
	УКУПНО	1.953.784.488	1.820.209.837	130.070.029

Табела 20. Преглед финансијских показатеља ревидираних јавних предузећа

У наставку је преглед датих мишљења о финансијским извјештајима и усклађености са законским прописима ревидираних предузећа:

Ред. бр.	Ревидирани субјекти	Дато мишљење	
		о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима
1	2	3	4
1.	ЈП Аутоцесте БиХ д.о.о. Мостар	Негативно	С резервом
2.	ЈП „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево	Негативно	С резервом
3.	ЈП „Електропривреда ХЗХБ“ д.д. Мостар	Негативно	С резервом
4.	ЈП „Железнице ФБиХ“ д.о.о. Сарајево	С резервом	С резервом
5.	ЈП „Рад“ д.д. Тешањ	С резервом	С резервом
6.	ЈП „Водовод и канализација“ д.о.о. Кисељак	Позитивно	С резервом
7.	Друштво ограничене одговорности – ЈКП „Витком“ Витез	Негативно	Негативно
8.	ЈП „Водовод“ д.о.о. Посушје	С резервом	С резервом
9.	ЈКП за производњу и дистрибуцију топлоте „Топлане – Сарајево“ д.о.о. Сарајево	С резервом	С резервом
10.	Шумско господарско друштво „Херцегбосанске шуме“ д.о.о. Купрес	С резервом	С резервом
11.	Шумско привредно друштво „Унско-санске шуме“ д.о.о. Босанска Крупа	С резервом	С резервом
12.	Централно гријање д.д. за дистрибуцију топлотне енергије Тузла	Негативно	С резервом
13.	ЈКП „Комрад“ д.о.о. Бихаћ	С резервом	Позитивно
14.	„Оператор – Терминали Федерације“ д.о.о. Сарајево	Негативно	С резервом
15.	ЈП „Водовод и канализација“ д.о.о. Широки Бријег	С резервом	С резервом
16.	ПС „Витезит“ д.о.о. Витез – у стечају	Суздржано	Негативно
17.	Развојна банка ФБиХ	Позитивно	С резервом
18.	„Претис“ д.д. Вогошћа – за 2019. „Претис“ д.д. Вогошћа – за 2020.	Негативно Негативно	С резервом С резервом
19.	Унис-груп, Друштво за промет и услуге д.о.о. Илиџа	С резервом	С резервом
20.	Творница транспортних уређаја енергетик д.о.о. Тузла	С резервом	С резервом
21.	Јавно предузеће „Комунално“, друштво са ограниченом одговорношћу Мостар	С резервом	Негативно

Табела 21. Преглед датих мишљења јавим предузећима

Напомињемо да је у неким извјештајима скренута пажња на одређена питања која нису утицала на дата мишљења, али су важна за корисниково разумијевање извјештаја. Ово је посебно важно код предузећа у већинском државном власништву код којих је за значајна питања потребно укључивање оснивача, а на која сама предузећа не могу утицати.

3.7.1 Најважнији налази и препоруке

У наставку је преглед најважнијих налаза који су утврђени приликом обављања ревизија предузећа, те датих препорука:

- Одређени број предузећа није, у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о провођењу финансијског управљања и контроле у јавном сектору у ФБиХ, успоставио функционалан систем интерних контрола по ЦОСО моделу. Велики број интерних аката није усклађен са законским прописима или нису никако донесени, те се не врши процјена ризика.

Успоставити систем интерних контрола у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору.

- Трогодишњи план пословања није донесен у складу с одредбама Закона о јавним предузећима у ФБиХ, како би могао представљати основу за извршење пословних активности за период на који се односи.

Израдити трогодишњи план пословања, у складу са Законом о јавним предузећима у ФБиХ.

- Код одређених предузећа пријем запосленика у радни однос није вршен у складу са Законом о раду, који налаже обавезно провођење процедуре јавног оглашавања, већ су примјењивана изузећа, сходно Уредби о поступку пријема у радни однос. На овај начин није испоштована транспарентност код запошљавања. Међутим, ни примјена изузећа сходно Уредби није испоштована с обзиром на то да су Друштва закључивала нове уговоре са истим особама и након истека рока који је дозвољен Уредбом.

Пријем у радни однос вршити у складу са Законом о раду с циљем осигурања транспарентности и једнаког приступа запошљавању, а у случају потребе досљедно примјењивати Уредбу о поступку пријема у радни однос.

- Нису досљедно примјењиване одредбе Међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и Међународних стандарда финансијског извјештавања (МСФИ) приликом састављања финансијских извјештаја, што је имало за посљедицу да нису реално исказана средства, обавезе, приходи, расходи, финансијски резултат, а самим тим ни капитал.

Приликом састављања и презентације финансијских извјештаја обавезна је примјена Међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и Међународних стандарда финансијског извјештавања (МСФИ), како је прописано Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

Најчешћи пропусти у примјени МРС-а и МСФИ-ја:

О За потраживања старија од годину дана није вршена процјена очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти, што за посљедицу може имати да су расходи потцијењени, а потраживања и финансијски резултат прецијењени.

За потраживања извршити процјену очекиваних кредитних губитака, у складу са МСФИ-јем 9 – Финансијски инструменти, ради фер и тачног исказивања имовине (потраживања) и финансијског резултата.

О На датум биланса није вршена процјена умањења вриједности имовине у складу с одредбама МРС-а 36 – Умањење имовине, које налажу да се на крају сваког извјештајног периода процијени постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена, што за посљедицу има да се вриједност некретнина, постројења и опреме може значајно разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Стандарда. Потребно је истаћи да одређена предузећа улагања у инвестиције у току воде дужи период, а да није извршена процјена надокнадивих улагања.

На датум биланса вршити процјену умањења вриједности средстава, односно процјену надокнадиве вриједности таквог средства, у складу са захтјевима МРС-а 36 – Умањење имовине, те извршити оцјену признавања средстава у билансу стања, у складу са захтјевима МСФИ-ја.

О Дио предузећа није адекватно примијенио одредбе МРС-а 8 – Рачуноводствене политике, промјена рачуноводствених процјена и погрешке, у дијелу који се односи на исправку грешака из претходног периода.

Исправке вриједности потраживања вршити у складу с МРС-ом 8 и грешке исправљати у првом сету финансијских извјештаја преправљањем поредбених износа за презентовани претходни период у којем је грешка настала.

О Код одређеног броја предузећа није се могла потврдити вриједност залиха јер Друштва не прате рочну структуру залиха, нити су вршила вредновање, односно усклађивање вриједности залиха у складу с МРС-ом 2 – Залихе, према којем се залихе вреднују по трошку или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа.

Вредновање и усклађивање вриједности залиха материјала вршити у складу са захтјевима МРС-а 2 – Залихе, ради реалног исказивања њихове вриједности.

О Резервисања по основу извјесних судских спорова нису вршена у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства, која се признају када предузећа имају садашњу обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја, када је вјероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за измирење обавеза и када се износ обавеза може поуздано процијенити.

Резервисања по основу извјесних судских спорова вршити у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства, како би финансијски извјештаји по свим битним питањима приказали истинито и објективно финансијски положај и резултат пословања.

- За исплаћене плате нису благовремено уплаћене обавезе по основу доприноса за пензионо и инвалидско осигурање, здравство и незапосленост, што није у складу са Законом о доприносима, Правилником о начину обрачунавања и уплате доприноса и Законом о јавним предузећима.

Обавезе за порезе и доприносе на исплаћене плате измиривати благовремено, уз исплату плате, у складу Законом о доприносима и Законом о јавним предузећима.

- Велики дио ревидираних комуналних предузећа не располаже доказима о статусу власништва над некретнинама у посједу, а посебно над комуналном инфраструктуром.

У сарадњи са оснивачима комуналних предузећа осигурати потпуну документацију о објектима комуналне инфраструктуре због фер и истинитог приказивања вриједности средстава предузећа у већинском државном власништву у финансијским извјештајима.

- Код водоводних предузећа остварују се значајни губици на мрежи приликом испоруке воде крајњим купцима, што указује на бесправне прикључке и друге проблеме на мрежи при снабдијевању водом.

Потребно је предузети активности на контроли бесправно прикључених корисника и поправци водоводне мреже како би се губици свели на најмању могућу мјеру, чиме би се заштитили интереси Друштва, у складу са Законом о привредним друштвима.

- Биљешке уз финансијске извјештаје за дио предузећа нису састављане у складу с тачком 25 МРС-а 1 – Презентација финансијских извјештаја, нити је менаџмент при састављању финансијских извјештаја процијенио и објавио способност предузећа да настави пословати у временски неограниченом периоду.

Биљешке уз финансијске извјештаје састављати у складу с МРС-ом 1 – Презентација финансијских извјештаја.

- Попис имовине и обавеза није извршен детаљно и свеобухватно у свим предузећима, с циљем утврђивања стварног стања, нити је извршено усклађивање стварног стања са књиговодственим, како је прописано Законом о рачуноводству и ревизији у Федерацији БиХ.

Попис имовине и обавеза вршити детаљно и свеобухватно, с циљем да се утврди стварно стање, те у пословним књигама изврши усклађивање стварног стања са књиговодственим, како је прописано Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

- Набавке роба, услуга и радова нису вршене у потпуности у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и спроведбеним актима (поступци нису покретани благовремено, избор поступака није адекватан и набавке су вршене на основу уговора закључених у претходним годинама).

Набавке у потпуности вршити у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и спроведбеним актима везаним за јавне набавке.

У наставку је преглед броја препорука за 2020. годину и извршена оцјена поступања по препорукама датим у претходним ревизијама:

Р. Б.	Субјекти ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама									
			Укупно		Реализовано		Дјелимично		Нереализовано		Без оцјене	
			Број	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	
1.	ЈП Аутоцесте БиХ д.о.о. Мостар	14	14	9	64	2	14	3	22	0	0	
2.	ЈП „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево	14	12	3	25	3	25	6	50	0	0	
3.	ЈП „Електропривреда ХЗХБ“ д.д. Мостар	13	13	4	31	3	23	4	31	2	15	
4.	ЈП „Жељезнице ФБиХ“ д.о.о. Сарајево	12	12	2	17	1	8	9	75	0	0	
5.	ЈП „Рад“ д.д. Тешањ	11	Није вршена ревизија									
6.	ЈП „Водовод и канализација“ д.о.о. Кисељак	8										
7.	Друштво ограничене одговорности-ЈКП „Витком“ Витез	29										
8.	ЈП „Водовод“ д.о.о. Посушје	17										
9.	КЈКП за производњу и дистрибуцију топлоте „Топлане – Сарајево“ д.о.о. Сарајево	16	Није вршена оцјена поступања по препорукама									
10.	Шумско господарско друштво „Херцегбосанске шуме“ д.о.о. Купрес	15	11	4	36,5	2	18	4	36,5	1	9	
11.	Шумско привредно друштво „Унско-санске шуме“ д.о.о. Босанска Крупа	20	6	3	50	1	17	2	33	0	0	
12.	Централно гријање д.д. за дистрибуцију топлотне енергије Тузла	22	Није вршена оцјена поступања по препорукама									
13.	ЈКП „Комрад“ д.о.о. Бихаћ	12	Није вршена ревизија									
14.	„Оператор – Терминали Федерације“ д.о.о. Сарајево	18	14	9	64	2	14	2	14	1	7	
15.	ЈП „Водовод и канализација“ д.о.о. Широки Бријег	17	Није вршена ревизија									
16.	ПС „Витезит“ д.о.о. Витез – у стечају	13										
17.	Развојна банка ФБиХ	8										
18.	„Претис“ д.д. Вогошћа	30										

Р. Б.	Субјекти ревизије	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама							
			Укупно	Реализовано		Дјелимично		Нереализовано		Без оцјене
			Број	Број	%	Број	%	Број	%	Број %
19.	Унис-груп, Друштво за промет и услуге д.о.о. Илиџа	12								
20.	Творница транспортних уређаја енергетик д.о.о. Тузла	9								
21.	Јавно предузеће „Комунално“ д.о.о. Мостар	12								
УКУПНО		322	82	34	41	14	17	30	37	4 5

Табела 22. Информације о датим препорукама јавним предузећима

Од 21 ревизије, код седам је извршена оцјена поступања по препорукама, код 12 није оцјењено поступање јер се ревизија вршила први пут и код двије није извршена оцјена због протока времена (више од десет година).

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима за 2020. годину, основама за изражавање мишљења и истакнутим питањима:

Субјекти ревизије	Дата мишљења/основа за мишљење/истицање питања
1	2
ЈП Аутоцесте БиХ д.о.о. Мостар	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно Основа за мишљење 1. Исказани пословни приходи у износу од 186.695.180 КМ прецијењени су за 154.941.293 КМ јер представљају јавни приход (акциза на гориво) који не испуњава услове за признавање у пословне приходе у складу с Међународним стандардом финансијског извјештавања 15 – Приходи од уговора с купцима. Због наведеног не можемо потврдити исказани финансијски резултат у износу од 131.676.282 КМ. Истицање питања Према Рјешењу Порезне управе из јула 2016. године, утврђена је пореска обавеза по основу пореза на добит и пореза на доходак од самосталне и несамосталне дјелатности у износу од 45.414.618 КМ са припадајућим каматама. На то Рјешење Друштво је поднијело жалбу коју је Федерално министарство финансија одбило. Против Рјешења Федералног министарства финансија води се управни спор пред Кантоналним судом у Сарајеву. До датума ревизије управни спор није окончан. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Не можемо потврдити ефикасност реализације пројеката јер нису активирани и стављени у употребу у складу с Планом активности на изградњи аутопутева и брзих путева за 2020. годину. За завршену дионицу Зеница југ – Зеница сјевер у износу од 484.705.059 КМ није обезбијеђена употребна дозвола у складу са Законом о просторном планирању. Такођер, за ову дионицу, као и дионицу Свилај – Оџак, извршено је повећање првобитно потписаних уговора за грађење за укупно 42.357.128 ЕУР. 2. С обзиром на то да кредитна средства нису реализована у складу с Планом

	пословања и Планом активности на изградњи аутопутева и брзих путева за 2020 годину, Друштво је обрачуната такса за неповучена средства у износу од 3.178.213 КМ за три уговора која су потписана са ЕБРД-ом. 3. Одредбе потписаног уговора за набавку два ватрогасна возила у вриједности од 1.796.800 КМ нису испоштоване. Тендерска документација за поједине поступке није сачињена у складу са чланом 53. Закона о јавним набавкама, у циљу једнаког третмана и недискриминације потенцијалних понуђача. Истицање питања Друштво не врши анализу оправданости запошљавања, посебно запосленика на наплатним мјестима, нити анализу трошка/користи увођења електронског система наплате ради смањивања растућих трошкова пословања. Пријем у радни однос није вршен у складу са Законом о раду, члан 20.а), који налаже обавезно провођење процедуре јавног оглашавања, те је Друштво током 2020. године примјењивало изузећа сходно Уредби о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у ФБиХ. Такођер, извршено је запошљавање благајника за наплатно мјесто Зеница сјевер, које до краја 2020. године није пуштено у рад, те су запосленици распоређени на друга наплатна мјеста. За 91 километар аутопута са 31. 12. 2020. запослено је 120 благајника и 40 вођа смјене, за које укупан годишњи трошак износи 3.744.000 КМ бруто. Однос укупног броја запослених и изграђене и пуштене у промет аутопута износи 5,1 запослених по километру аутопута, што је знатно изнад просјека европских оператора аутопутева.
ЈП „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно Основа за мишљење - На датум биланса није извршена процјена умањења вриједности средстава у дијелу улагања у зависна друштва, исказаних у износу од 414.803.402 КМ, и инвестиција у току у износу од најмање 30.516.693 КМ, на којима није било промјена у 2020. години, као ни у претходне двије године (од којих је најзначајнија инвестиција у ХЕ Врандук: 21.952.783 КМ), што није у складу са МРС-ом 36 – Умањење вриједности средстава. То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности, односно да су средства и финансијски резултат за 2020. годину прецијењени. - Друштво није извршило процјену очекиваних кредитних губитака за дате авансе зависним друштвима – рудницима у износу од 61.144.842 КМ, који су старији од 365 дана, у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти. Наведено може имати за посљедицу да су за овај износ расходи потцијењени, а имовина (потраживања) и финансијски резултат прецијењени. Истицање питања - Вриједност судских спорова који се воде против Друштва износи 35.938.852 КМ. Та вриједност не укључује арбитражни поступак конзорцијума Страбаг АГ Аустрија и Кончар д.д. Загреб у износу од 20.076.947 ЕУР. Друштво је процијенило да арбитражно вијеће неће донијети одлуку до краја 2021. године, због чега није извршило резервисања по овом спору. Мишљење о усклађености: С резервом

	Основа за мишљење 1. Тендерска документација за набавку аутохтоне рибе млађи/рибе за порибљавање риболовних зона вода слива ријеке Неретве није сачињена у складу са Законом о јавним набавкама и подзаконским прописима, нити су поступци покренути благовремено, што је за посљедицу имало да нису спроведени за 2020. годину. Због тога Друштво није осигурало несметано порибљавање како налаже Закон о слатководном рибарству. Друштво је услјед нереализације ових набавки за период од 2016. до 2018. године, због судских пресуда и Споразума са риболовним удружењима, у 2020. години исказало трошкове у износу од 734.600 КМ. 2. Набавке роба, услуга и радова у износу од најмање 8.441.046 КМ нису вршене у складу с одредбама Закона о јавним набавкама због неблаговременог покретања поступака, погрешног одабира поступка и пропуста код сачињавања тендерске документације. Истицање питања • На позицији инвестиција у току исказана су улагања у износу од 84.956.692 КМ за изградњу Блока 7 Термоелектране Тузла, на основу Одлуке Владе ФБиХ од 8. 3. 2010. године. Реализација предметног Уговора обустављена је услед обавјештења Извођача о одустајању подизвођача за испоруку турбине, котла и генератора. С обзиром на то да Друштво не пристаје на понуђена алтернативна рјешења, скрећемо пажњу на потребу хитног рјешавања статуса ове инвестиције у складу са закљученим уговором, чије одгађање може проузроковати штету и додатне трошкове за Друштво као носиоца активности. • Друштво није у складу са планираном динамиком реализовало активности на имплементацији пројекта СЦАДА/ДМС/ОМС, ВЕ Подвележје и ХЕ Јањићи, због: некомпатибилности оперативног система са виртуализацијском платформом постојећег дата центра, немогућности обезбјеђења дозвола за поједине дионице телекомуникацијске инфраструктуре, неправовременог добивања потребних сагласности надлежних институција, сложених процедура евалуације пристиглих понуда за кључну опрему у складу са смјерницама кредитора, кашњења у изради идејног пројекта, неиспуњавања критерија из тендерске документације и сл., а који су за посљедицу имали плаћање такси на неповучена средства у износу од 417.538 КМ.
ЈП „Електропривреда ХЗХБ“ д.д. Мостар	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно Основа за мишљење 1. Исправке вриједности потраживања, евидентираних изравно на терет капитала у 2020. години у износу од 99.192.526 КМ, нису извршене у складу са Правилником о рачуноводственим политикама и адекватном промјеном одредби МРС-а 8 – Рачуноводствене политике, промјена рачуноводствених процјена и погрешака, због чега не можемо потврдити финансијски резултат. Истицање питања • Коефицијент текуће ликвидности на 31. 12. 2020. године био је 0,95, што указује на то да Друштво текућим средствима није у могућности правовремено измиривати доспјеле новчане обавезе. За измирење обавеза према добављачима у 2019. години Друштво се задужило дугорочним кредитом од 65.000.000 КМ. Током 2020. остварен је значајан пад пословних прихода у односу на претходну годину, што је резултирало губитком од пословних активности (3.568.743 КМ), док су трошкови плата и осталих личних примања остварени у већем износу (1.474.381 КМ).

	- На позицији некретнина, постројења и опреме у припреми на 31. 12. 2020. године исказано је 93.583.692 КМ. Током 2020. године активирано је само 24.875.194 КМ. Стога не можемо потврдити ефикасност реализације пројекта. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Планом јавних набавка нису обухваћене све набавке за период на који се доносе, због чега је током године План мијењан више пута, те је само једном измјењено увећана његова вриједност за 14.214.150 КМ. Поред тога, Друштво није осигурало правичну и активну конкуренцију свих понуђача код јавне набавке услуга рекламирања у износу од 200.000 КМ, како је прописано члановима 3. и 54. став 9. Закона о јавним набавкама. Истицање питања - Накнада запосленим, које се односе на топли оброк, регрес и накнаде за вјерске празнике, исплаћене су значајно изнад порезно допустивих износа прописаних Законом о порезу на доходак, што је имало директан утицај на остварене губитке из пословних активности у 2020. години.
ЈП „Жељезнице ФБиХ“ д.о.о. Сарајево	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење - На датум биланса није извршена оцјена умањења вриједности имовине у складу с одредбама МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине, због чега се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме може значајно разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Стандарда. Ефекте на финансијске извјештаје не можемо утврдити. - Не можемо потврдити исказану вриједност залиха у износу од 27.595.166 КМ због тога што Друштво није вршило вредновање, односно усклађивање вриједности залиха у употреби у складу са МРС-ом 2 – Залихе и не води њихову рочну структуру. У оквиру залиха исказане су и залихе сировина, материјала и резервних дијелова ван употребе у износу од 7.411.849 КМ, за које су и пописне комисије констатовале да су највећим дијелом неупотребљиве и предлажу се за касацију. Због наведеног, залихе нису реално исказане, а ефекте на финансијске извјештаје не можемо утврдити. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Не може се потврдити да је Друштво проводило редовне мјере управљања ризиком у складу са Законом о финансијском пословању, јер због неликвидности не измирује доспјеле обавезе по основу кредита, које са каматама на 31. 12. 2020. године износе 181.151.306 КМ. - Нису примијењени одговарајући поступци набавки истих или сличних роба у износу од најмање 160.791 КМ, који су спроведени путем директних поступака, што није у складу са Законом о јавним набавкама. Истицање питања - Неизмирене обавезе по основу доприноса за ПИО, здравство и незапосленост за период 2000–2017. године износе 158.903.859 КМ. Друштво од 2017. године редовно измирује обавезе за доприносе на плате, а обавезе из ранијих периода измирује приликом појединачних пензионисања запосленика. Осим тога, Порезна управа ФБиХ је 2017. године, након блокаде рачуна, донијела Рјешење о ограничењу права располагања новчаним средствима на рачуну порезног дужника Жељезнице ФБиХ, којим је ограничено плаћање издатака неопходних за

	редовно пословање у смислу одредбе члана 18. став 2. Закона о финансијском пословању. - Правилником о раду Друштва из 2017. године систематизована су радна мјеста за 4.275 извршилаца, а на 31. 12. 2020. године било је 2.933 запосленика. Друштво годинама остварује губитке у пословању, уз изразито неповољне финансијске показатеље који се првенствено односе на ризик неликвидности и презадужености. Иако трошкови плата и осталих личних примања у укупној структури расхода износе 56,5%, Друштво није преиспитало систематизацију радних мјеста с циљем рационализације трошкова и ефикасног обављања послова. - Поступци дјелимичне приватизације које је провела Агенција за приватизацију у ФБиХ у 2005. години, а који су за посљедицу имали смањење државног, а повећање дионичког капитала, нису спроведени у складу с важећим прописима о приватизацији. Наведене неусклађености констатоване су и у нашим претходним извјештајима, као и у Извјештају о ревизији приватизације из 2012. године, али по том питању није било даљњих активности.
ЈП „Рад“ д.д. Тешањ	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење - Не можемо потврдити исказану вриједност јавне водне и канализационе инфраструктуре у износу од 3.591.437 КМ с обзиром на то да нису завршене активности како би се својина, пренос управљања и књиговодствена евиденција исказивала у складу с Уговором о пружању јавних водних услуга. Такођер, на датум биланса није, у складу са захтјевима МРС-а 36 – Умањење вриједности средстава, извршена процјена постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена, због чега се не може потврдити исказана вриједност средстава. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Нису поштоване одредбе Закона о јавним набавкама у дијелу правилног одабира поступка за сродне набавке, што није у складу с чланом 15. Закона о јавним набавкама, који не дозвољава дијељење предмета набавке с намјером избјегавања примјене одговарајућег поступка дефинисаног Законом. Истицање питања - Друштво није поднијело захтјев за додјелу концесије у складу са Законом о концесијама Зеничко-добојског кантона и нема закључен уговор о концесији, иако у обављању дјелатности врши експлоатацију природних богатстава. На подручју општине Тешањ није било јавног прикупљања понуда за давање концесије за дјелатности на које се Закон односи.
ЈП „Водовод и канализација“ д.о.о. Кисељак	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење Друштво користи воду из бушотина без издане водне дозволе у складу с члановима од 34. до 36. Закона о водама Средњобосанског кантона, на којима нису инсталирани водомјери, због чега не постоји поуздан податак о укупно захваћеној води. Не воде се адекватне евиденције о оствареним губицима на водоводној мрежи и неправним прикључцима, што може утицати на остварене приходе Друштва.

	- Набавка роба и услуга није вршена у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда, јер тендерска документација није сачињена на прописан начин, а односи се на отворене поступке за повремени грађевинске радове на подручју општине Кисељак и одржавање депоније. Вршене су и набавке без претходно спроведених поступака у складу са наведеним Законом најмање у износу од 52.897 КМ. - Попис сталних средстава, потраживања и обавеза и усклађивање стварног са књиговодственим стањем није извршен у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.
Друштво ограничене одговорности – ЈКП „Витком“ Витез	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно Основа за мишљење - За потраживања старија од годину дана у износу од најмање 1.075.081 КМ Друштво није извршило процјену очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти. То за последицу може имати да су расходи потцијењени, а имовина (потраживања) и финансијски резултат прецијењени за наведени износ. - Исказани основни капитал у износу од 2.636.111 КМ не може се потврдити јер није презентована релевантна документација на основу које би се потврдио основ евидентирања на тој билансној позицији, што је имало утицаја на неслагање исказаног основног капитала Друштва у пословним књигама и уписаног капитала у судском регистру. - Друштво није извршило резервисања за судске спорове у укупном износу од 69.347 КМ у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства. То за последицу има да су расходи и обавезе потцијењени, а финансијски резултат прецијењен. - Друштво није извршило исправке грешака из претходних периода у складу са захтјевима МРС-а 8 – Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке, исказаних на позицији прихода у износу од 93.232 КМ и расхода у износу од 221.167 КМ, а чији су ефекти требали бити исказани ретроактивно, кроз исправку почетних стања имовине, обавеза и капитала. Мишљење о усклађености: Негативно Основа за мишљење - Друштво за исплаћене плате не уплаћује обавезе по основу доприноса за пензионо и инвалидско осигурање, здравство и незапосленост, које на 31. 12. 2020. године износе 1.312.082 КМ, од чега се на обавезе из 2020. године односи 448.653 КМ. То није у складу са Законом о доприносима. - Годишњи попис имовине и обавеза није извршен у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, јер није извршен попис земљишта и грађевинских објеката који су исказани у финансијским извјештајима, нису усаглашена новчана средства и није извршен попис имовине, потраживања и обавеза исказаних у ванбилансној евиденцији Друштва. - Органи управљања нису предузели одговарајуће активности како би Друштво заштитили од негативних економских последица губитака воде, за које смо утврдили да износе цца 79%, а који указују на бесправне прикључке, потребу санације водоводне инфраструктуре и потребу увођења у систем јавног водоснабдијевања свих правних лица на подручју Општине Витез. Наведено није у складу са Законом о привредним друштвима, према којем су у обавези да послове обављају савјесно, с

	пажњом доброг привредника и у разумном увјерењу да дјелују у најбољем интересу Друштва.
ЈП „Водовод“ д.о.о. Посушје	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за изражавање мишљење
	- Не можемо потврдити исказану вриједност имовине која је евидентирана на позицији биланса стања-Материјална средства у припреми у износу од 3.453.383 КМ, која се односе на улагања из претходних година, јер нам није презентована релевантна документација о њиховом статусу. Такођер, не можемо потврдити да ли су ова средства већ стављена у употребу, што није у складу са МРС-ом 16- Некретнине, постројења и опрема. - За потраживања старија од годину дана у износу од 1.882.611 КМ Друштво није извршило процјену очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти. То за посљедицу може имати да су расходи потцијењени, а имовина (потраживања) и финансијски резултат прецијењени за наведени износ.
	Мишљење о усклађености: С резервом
КЈКП за производњу и дистрибуцију топлоте „Топлане – Сарајево“ д.о.о. Сарајево	Основа за мишљење
	- Органи управљања нису предузели одговарајуће активности како би друштво заштитили од негативних економских посљедица губитака воде, за које смо утврдили да износе 65%, што указује на бесправне прикључке и потребу санације водоводне инфраструктуре. Наведено није у складу са Законом о привредним друштвима, према којем су органи управљања у обавези да послове обављају савјесно, с пажњом доброг привредника и у разумном увјерењу да дјелују у најбољем интересу Друштва. - Друштво не измирује доспјеле обавезе по кредиту Међународне асоцијације за развој, који на датум биланса износи 4.244.428 КМ (краткорочни дио кредита са припадајућим каматама). Кредит је потписан за пројекат урбане инфраструктуре и пружање услуга у 2005.години, са роком доспијећа од 20 година и граце периодом од осам година. - Дио набавки роба и услуга у износу од најмање 210.112 КМ вршен је без провођења поступка јавних набавки, што није у складу са Законом о јавним набавкама и Статутом Друштва.
	Истицање питања
	- Друштво не располаже адекватном евиденцијом о водоводној мрежи, нити му је цјелокупна водоводна инфраструктура предата на располагање. За водоводе које је изградила Општина Посушје нису обезбијеђене употребне дозволе због неријешених имовинскоправних односа. - Неизмирене обавезе по основу исплаћених плата за порезе и доприносе и водопривредне накнаде за период од 2011. до 2019. године износе 1.968.713 КМ.
КЈКП за производњу и дистрибуцију топлоте „Топлане – Сарајево“ д.о.о. Сарајево	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење
	- Не можемо потврдити исказану вриједност залиха у износу од 5.390.276 КМ јер Друштво није вршило вредновање залиха у складу с МРС-ом 2 – Залихе, а исказана су стања и залихе које су набављене још прије 2016. године. Ефекте усклађивања на финансијски резултат нисмо могли квантификовати. - На датум биланса није извршена оцјена умањења вриједности имовине у складу с одредбама МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине, због чега се књиговодствена вриједност сталних средстава у износу од 20.131.600 КМ може значајно разликовати од оне која би се утврдила према

	захтјевима Стандарда. Ефекте на финансијске извјештаје не можемо утврдити. Истицање питања - Друштво има исказан непокривени губитак у износу од 98.538.251 КМ за који је Влада Кантона Сарајево донијела Закључак у 2019. години, којим се обавезала да ће разматрати План реструктурирања Друштва, са евентуалним приједлогом за докапитализацију, у складу с финансијским могућностима оснивача. До окончања ревизије Влада Кантона Сарајево није разматрала План реструктурирања Друштва, нити су предузете адекватне мјере с циљем побољшања његовог финансијског положаја. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Исплата плате за јануар 2020. године извршена је на основу Одлуке директора за 253 радника, по коефицијентима који су већи у односу на закључене уговоре о раду, што није у складу са Законом о раду. Укупно увећање расхода по овом основу износило је 55.556 КМ. Такођер, Друштво је током цијеле године исплаћивало додаток на плату за 111 радника, у укупном износу од 144.781 КМ, ради подјеле мјесечних рачуна, иако наведени послови нису систематизовани Правилником о раду. - Друштво је донијело измјене Плана набавки за 2020. годину, чиме је увећан за 7.214.850 КМ без сагласности Скупштине, што није у складу с чланом 6. Закона о јавним предузећима у ФБиХ и чланом 26. Статута Друштва. Приликом сачињавања тендерске документације нису испоштовани принципи једнаког третмана и недискриминације понуђача, те није осигурано поштовање одредби закључених уговора, што није у складу са Законом о јавним набавкама. Истицање питања - Запошљавање 47 особа (у највећем дијелу приправника) вршило се путем програма суфинансирања запошљавања на период од 12 мјесеци. Упитна је оправданост оваквог запошљавања будући да оно не задовољава стварне потребе Друштва, јер се највећим дијелом ради о запошљавању приправника на одређено вријеме – до годину. Планирано је запошљавање 20 нових радника, у складу с планом пензионисања постојећег кадра.
Шумско господарско друштво „Херцегбосанске шуме“ д.о.о. Купрес	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење - Не можемо потврдити исказану вриједност сумњивих и спорних потраживања и исправку вриједности потраживања (22.850.595 КМ) јер није извршено умањење тих позиција на основу намирених потраживања од купаца након окончаних стечајних поступака којим су Друштву додијељене некретнине, сходно одредбама МРС-а 8 – Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке. Наведено има утицај на потцијењене приходе и имовину за вриједност тих некретнина, а будући да није извршена процјена додијељених некретнина, нисмо у могућности квантификовати утицај на ове позиције. - На датум биланса није вршено тестирање умањења вриједности сталних средстава исказаних у износу од 13.865.721 КМ, односно процјена надокнадиве вриједности таквих средстава, сходно захтјеву МРС-а 36 – Умањење вриједности средстава. Мишљење о усклађености: С резервом

	Основа за мишљење 1. Пријем у радни однос за 81 запосленика није вршен путем јавног оглашавања, у складу са Законом о раду и Правилнику о раду. Такођер, Правилником о унутарњој организацији и систематизацији за 20 радних позиција није систематизован број запослених, те је остављена могућност запошљавања „по потреби“, па је на тим позицијама са 31. 12. 2020. године запослено 656 дјелатника. 2. Не можемо потврдити у којем обиму је Друштво извршило улагања за једноставну и проширену биолошку репродукцију шума за текућу годину и на нивоу појединих шумскопривредних основа, у складу са чланом 16. Закона о шумама ХБЖ. Друштво нема успостављену посебну евиденцију по организацијским јединицама – општинама, по којима су и израђене шумскопривредне основе, нити располаже подацима о укупно утрошеним средствима за биолошку репродукцију шума. 3. Обрачун и исплата стимулација (731.963 КМ) није вршена за прописане намјене у складу са одредбама Правилника о раду. Такођер, накнаде за исхрану током рада (433.978 КМ) исплаћене су у износу већем од 1% од просјечне нето плате исплаћене у ФБиХ како је прописано Правилником о раду.
Шумско привредно друштво „Унско-санске шуме“ д.о.о. Босанска Крупа	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење 1. Не можемо потврдити структуру и висину исказаног капитала јер је Друштво у 2010. години износ од 10.539.043 КМ без документационе основе прекњижило са позиције основног капитала на позицију законске резерве, с циљем усклађивања са капиталом у судском регистру. То није у складу са Концептуалним оквиром за финансијско извјештавање.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. Пријем у радни однос за већи број новозапослених није вршен у складу са Законом о раду, који налаже обавезно провођење процедуре јавног оглашавања, већ су примјењивана изузећа за 171 запосленика, сходно Уредби о поступку пријема у радни однос. На овај начин није испоштована транспарентност код запошљавања, нити рок утврђен Уредбом, јер је Друштво закључивало нове уговоре са појединим запосленицима на одређено и на неодређено. 2. Набавке услуга сјече и извоза шуме у износу од најмање 881.624 КМ нису обухваћене Планом јавних набавки нити посебним одлукама, што није у складу са чланом 17. Закона о јавним набавкама. Такођер, тендерска документација за поступак набавке моторног возила с приколицом и дизалицом у износу од 359.600 КМ није сачињена у складу са чланом 53. Закона о јавним набавкама, у циљу једнаког третмана и недискриминације потенцијалних понуђача. Истицање питања • Измјенама Закона о шумама из 2019. године непосредна заштита шума и шумског земљишта у државном власништву пренесена је из надлежности Друштва Кантоналној управи за шумарство. Инструкцијом ресорног министарства – Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства Унско-санског кантона – наведена је обавеза Друштву као кориснику државних шума да путем организоване чуварске службе осигура континуитет непосредне заштите државних шума и шумског земљишта до окончања процедуре примопредаје чуварских (лугарских) реона, између Друштва и Кантоналне управе за шумарство. С обзиром на то да

	примопредаја није извршена, Друштво је наставило обављати ове послове, иако Законом није овлаштено. Друштво врши уплату по основу доприноса Фонду за изградњу, према Закону о начину финансирања кантоналног фонда за изградњу станова за чланове породица шехида и погинулих бораца, ратне војне инвалиде, демобилисане борце и прогнане особе. Наведено је у супротности са Законом о доприносима, према којем кантони и носиоци осигурања не могу својим прописима уводити друге врсте пореза и доприноса и утврђивати нове стопе доприноса. Закључком Скупштине Друштва од 3. 2. 2005. године предложено је Влади Унско-санског кантона да преиспита законитост ове обавезе, али о предузетим радњама Друштво нема никаквих информација. По овом основу од 1. 1. 2000. до 31. 12. 2020. године укупно је издвојено 6.326.077 КМ.
Централно гријање д-д. за дистрибуцију топлотне енергије Тузла	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно Основа за мишљење - На датум биланса није извршена оцјена умањења вриједности имовине сходно одредбама МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине због чега се књиговодствена вриједност сталних средстава у износу од 3.903.972 КМ може значајно разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Стандарда. Ефекте усклађивања на финансијски резултат нисмо могли квантификовати. - Залихе материјала, резервних дијелова и ситног инвентара исказане су у износу од 3.152.438 КМ и за њих Друштво није вршило вредновање, односно усклађивање вриједности сходно Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама и МРС-у 2 - Залихе. Ефекте усклађивања залиха на финансијски резултат нисмо могли квантификовати. - Друштво није извршило исправку вриједности сумњивих и спорних потраживања од кућанстава старијих од годину дана, у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти, у износу од 699.798 КМ, због чега су потраживања од купаца прецијењена, а утицај на финансијски резултат периода негативан за наведени износ. - Не можемо потврдити исказану вриједност основног капитала у износу од 8.161.342 КМ јер није усаглашен са капиталом у судском регистру, нити је извршено усклађивање са пресудом Кантоналног суда у Тузли и Рјешењем кантоналне агенције за приватизацију Тузланског кантона. Истицање питања - На основу Рјешења Кантоналне агенције за приватизацију Тузланског Кантона о одобравању програма приватизације и почетног биланса број 19/01-020-6425/2000 од 1. 9. 2000. године и Рјешења број 19/01-021-2920/2001 од 14. 6. 2001. године одобрен је упис извршене приватизације Друштва у судски регистар. Агенција за приватизацију донијела је Рјешење број 01-737/2013 од 1. 10. 2013. године којим су у цијелости ништавним проглашена Рјешења о одобравању програма приватизације и почетног биланса и Рјешење о одобравању уписа извршене приватизације у судски регистар. На Рјешење су дионичари друштва уложили жалбе које су одбијене, те су покренули управни спор. Кантонални суд у Тузли је 9. 2. 2016. године донио пресуду према којој се Рјешење Кантоналне агенције за приватизацију Тузланског кантона број 01-737/2013 поништава у свим тачкама изреке, осим у дијелу гдје се наводи износ и власништво капитала. Пресудом се

	оглашава дјелимично ништавним Рјешење Кантоналне агенције за приватизацију Тузланског кантона број 19/01-021-2920/2001 од 14. 6. 2001. године, те се утврђује да укупан капитал прије приватизације са стањем дуга на 31. 12. 1999. године, а након искњижавања добара у општој употреби, износи 4.988.677 КМ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Годишњи попис средстава и обавеза није извршен у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, јер није извршен попис дијела потраживања, капитала и значајног износа обавеза. За дио грађевинских објеката који су исказани у финансијским извјештајима Друштво не посједује документацију о власништву. 2. Извршене су набавке услуга у износу од најмање 231.134 КМ по закљученим уговорима, без провођења поступака јавне набавке сходно Закону о јавним набавкама. Није успостављен надзор над реализовањем закљученог уговора за надоградњу, ажурирање и подршку алата техноекономске оптимизације система даљинског гријања, као и уговора за извођења додатних изолатерских радова.
ЈКП „Комрад“ д.о.о. Бихаћ	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. За потраживања старија од годину дана у износу од најмање 301.759 КМ Друштво није извршило процјену очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти. То за посљедицу може имати да су расходи потцијењени, а имовина (потраживања) и финансијски резултат прецијењени за наведени износ. Мишљење о усклађености: Позитивно
„Оператор – Терминали Федерације“ д.о.о. Сарајево	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно Основа за мишљење 1. На датум биланса није извршена процјена умањења вриједности средстава, у складу с Рачуноводственим политикама и МРС-ом 36 – Умањење вриједности средстава, за исказана улагања у зависно друштво Нафтни терминали Федерације д.о.о. Плоче у износу од 19.242.517 КМ, као и за некретнине, постројења и опрему исказане у износу од 26.808.352 КМ. То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности, односно да су средства и финансијски резултат за 2020. годину прецијењени. 2. На датум биланса није извршено вриједносно усклађивање за потраживања од зависног друштва Нафтни терминали Федерације д.о.о. Плоче старија од 360 дана, исказана у износу од 2.564.499 КМ. Наведено није у складу с одредбама МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти, према којем је Друштво било дужно мјерити умањење вриједности у износу једнаком очекиваним губицима по основу потраживања. Ефекте на финансијске извјештаје нисмо могли квантификовати. 3. Губитак периода је мање исказан за 1.348.805 КМ, јер Друштво приликом продаје и уклањања сталних средстава (отпадног материјала) са терминала Живинице по цијени нижој од књиговодствене није признало губитак од престанка признавања сталних средстава. Стална средства (отпадни материјал) су продана за 96.523 КМ и признат је добитак од продаје, а процијењена вриједност по којој су стална средства искњижена износила је 1.445.328 КМ и теретила је акумулирану добит. Ово није у складу с

	Рачуноводственим политикама и МРС-ом 16 – Некретнине, постројења и опрема. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Није осигурано ефикасно кориштење јавних средстава, у складу са Законом о јавним набавкама, с обзиром на то да План јавних набавки и План пословања нису усклађени у дијелу планираних поступака, те да су констатоване значајне разлике планираних износа за радове на нафтним терминалима. Такођер, поступци јавних набавки покретани су неблаговремено, што је један од узрока ниске реализације Плана набавки, који је за 2020. годину реализован само 2%. 2. Одабир поступка код спроведених преговарачких поступака без обавјештења о набавци у износу од 259.475 КМ није извршен у складу са Законом о јавним набавкама, нити је спроведен поступак за изведене радове на терминалу Живинице у вриједности од 505.412 КМ. Такођер, Друштво је плаћање добављачу у износу од 450.287 КМ, као и продужење рока за извршење услуге вршило у супротности са закљученим уговором. С тим у вези, Друштво у 2020. години није проводило поступке јавних набавки у складу са Законом о јавним набавкама. 3. Попис сталних средстава и потраживања није извршен у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Друштво не посједује све податке о туђим сталним средствима, због чега није извршен попис цјелокупне туђе имовине, нити су пописне листе достављене власницима сталних средстава. Такођер, приликом пописа нису констатовани проблеми у вези рјешавања имовинско-правних односа на терминалима датих у посјед Друштву нити су дати приједлози за њихово рјешавање. Поред тога, нису дата образложења појединачних стања потраживања старијих од 360 дана, нити су планиране активности и начин њиховог рјешавања. Ово није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, због чега није извршено ни усклађивање стварног с књиговодственим стањем. Истицање питања • Активности на рјешавању имовинско-правних односа још нису окончане и нису оспособљени сви терминали за складиштење нафтних резерви, због чега Друштво од 2014. године, тј. од ступања на снагу Закона о нафтним дериватима у ФБиХ, није успоставило резерве нафтних деривата. С обзиром на то да терминали нису оспособљени, нису утрошена сва средства од таксе за успоставу резерви нафтних деривата намијењених за инвестиције и куповину нафте, а за трошкове рада Друштва од 2014. године утрошено је 21.069.015 КМ, тј. 38% од укупно прикупљених средстава.
ЈП „Водовод и канализација“ д.о.о. Широки Бријег	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Не можемо потврдити исказана потраживања од купаца у износу од 1.274.255 КМ јер није презентована рочна структура, нити је Друштво извршило процјену очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти. То за посљедицу може имати да су расходи потцијењени, а потраживања и финансијски резултат прецијењени за износ утврђеног усклађивања према Међународним стандардима финансијског извјештавања. 2. Не можемо потврдити тачност нити структуру исказаног капитала у износу од 637.228 КМ, за који Друштво не посједује документацију на основу које је евидентиран у финансијским извјештајима. То није у складу са тачкама

	4.20–4.22 Концептуалног оквира за финансијско извјештавање и капиталом који је уписан у судски регистар. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Органи управљања нису предузели одговарајуће активности како би Друштво заштитили од негативних економских посљедица губитака воде, за које смо утврдили да износе 49%, а који указују на бесправне прикључке и потребу санације водоводне инфраструктуре. Друштво је формирало комисију за спроведбу контроле и наплате потрошача, али нису сачињени Извјештаји о раду, нити је донесен акт о поступку наплате потраживања. Наведено није у складу са Законом о привредним друштвима, према којем су органи управљања у обавези да послове обављају савјесно, са пажњом доброг привредника и у разумном увјерењу да дјелују у најбољем интересу Друштва. - За извршену набавку у износу од 131.907 КМ Друштво није проводило процјене за одабир адекватног поступка, у складу са чланом 3. Закона о јавним набавкама, у циљу једнаког третмана и недискриминације потенцијалних понуђача, како би се обезбиједило најефикасније кориштење јавних средстава. Истицање питања - Друштво не располаже адекватном евиденцијом о водоводној мрежи, нити му је цјелокупна водоводна инфраструктура предата на располагање. За водоводе које је изградио Град Широки Бријег нису обезбијеђене употребне дозволе због неријешених имовинскоправних односа.
ПС „Витезит“ д.о.о. Витез – у стечају	Мишљење о финансијским извјештајима: Суздржано Основа за мишљење - Наметнута су ограничења дјелокруга ревизије, због чега нисмо могли прибавити довољне и адекватне доказе за исказана стања у финансијским извјештајима у вези са: залихама, средствима намијењеним продаји, обавезама, капиталом и приходима. - Исказано стање залиха готових производа (87.425 КМ) потцијењено је јер је вршено умањење за нефактурисани приход од 99.077 КМ, а на датум биланса залихе се налазе у складишту. Исто тако, продане су залихе које нису биле исказане у пословним књигама. - На позицији средстава намијењених продаји није било исказано старо жељезо, које је продано у знатним количинама и у вриједности од 162.815 КМ, а које није било дио стечајне масе. - Обавезе према стечајним вјеровницима, на датум биланса исказане у износу од 58.324.484 КМ, разликују се од признатих обавеза за 3.308.140 КМ. - Капитал (42.182.437 КМ) није исказан у финансијским извјештајима, која не садрже ни поредбене податке из претходне године. - Приходи су највећим дијелом исказани без вјеродостојне књиговодствене документације. Такођер, нисмо добили документацију која се односи на значајне догађаје (продају имовине Друштва) у 2021. години, због чега нисмо могли утврдити јесу ли постојали они који су се требали признати, мјерити и објавити, као догађаји након датума извјештаја о финансијском положају, сходно захтјевима МРС-а 10 – Догађаји након извјештајног периода. Мишљење о усклађености: Негативно

	Основа за мишљење 1. Попис стечајне масе није спроведен са стањем на дан отварања стечаја, није уз сваки предмет наведена књиговодствена вриједност, нити је извјештај о попису предан стечајном суцу у законски утврђеном року, сходно одредбама Закона о стечајном поступку ФБиХ и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. 2. Не можемо потврдити да је стечајна маса обухватила целокупну имовину Друштва у дијелу залиха и средстава намијењених продаји, сходно члану 30. Закона о стечајном поступку ФБиХ. Извршена је продаја 152.736 кг залиха барута за 5.000 КМ које нису биле унесене у почетни биланс и извршена је авансна уплата за његову продају прије одржаног извјештајног рочишта. Такођер, током године продано је преко 530 т старог жељеза, које није било исказано у пословним књигама ни у стечајној маси. 3. Не можемо потврдити намјенски утрошак грант средстава додијељених за потребе покретања производње у износу од 300.000 КМ на основу Одлуке Владе ФБиХ, јер за износ од 110.334 КМ није правдан намјенски утрошак, а на датум биланса Друштво не располаже новчаним средствима, док за дио који је правдан не можемо потврдити намјенски утрошак јер су искоришћена за очување стечајне масе. 4. Друштво од јула 2020. године није уплаћивало обавезне доприносе за здравствено, пензионо и инвалидско осигурање (93.629 КМ) приликом исплате плата, сходно Закону о доприносима. Истицање питања • Стечајни поступак отворен је 14. 11. 2019. године, а током 2020. године објављене су три јавне продаје имовине стечајног дужника, подијељене у 3 лота. Ни на једном јавном надметању није било заинтересираних купаца, због чега је на трећем јавном огласу цијена имовине била мања за чак 50% од првобитне. Скрећемо пажњу на то да су, у складу са Законом о производњи и промету наоружања и војне опреме (НВО) у ФБиХ, производња и промет НВО дјелатности од посебне федералне важности и њима се могу бавити правне особе које испуњавају услове дефинисане по посебним законским прописима, уз претходно прибављену сугласност Владе ФБиХ. Овласти у привредним друштвима за производњу НВО врше органи Федерације БиХ, што указује на ограниченост потенцијалних купаца на тржишту за ову врсту дјелатности.
Развојна банка ФБиХ	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно Истицање питања • Банка послује у складу са Законом о Развојној банци ФБиХ и Уредбом о критеријима и начину вођења надзора над пословањем Развојне банке ФБиХ из 2008. године. Уредба није усаглашена са Одлуком Агенције за банкарство ФБиХ о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака која је у примјени од 1. 1. 2020. године, јер Банка не примјењује нова подзаконска акта које доноси Агенција за банкарство. Међутим, скреће се пажња на то да је ревизијом, на бази узорка кредита, утврђено да су резервисања за кредитне губитке, примјеном Интерне методологије Банке, потцијењена за најмање 3.053.462 КМ у односу на резервисања која би се утврдила примјеном минималних стопа које су дефинисане Одлуком Агенције за банкарство ФБиХ. Наведено упућује на потребу усклађивања са подзаконским актима Агенције за банкарство ФБиХ. • Капитал који износи 163.614.995 КМ Влада ФБиХ није увећала до износа од 400.000.000 КМ у једнаким оброцима из Буџета Федерације БиХ, почевши

	од 2008. до 2011. године, у складу са чланом 3. Закона о Развојној банци ФБиХ. - Банка је у 2020. години извршила резервисања за судске спорове само по основу два извршна судска поступка у укупном износу од 240.000 КМ, иако се против ње воде судски спорови у укупној вриједности од 3.031.673 КМ. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење - Због великог броја судских спорова које је Банка покренула ради ненаплаћених потраживања за дате кредите, не можемо потврдити да је приликом пласирања кредита у ранијем периоду поступила у складу са чланом 7. Закона о Развојној банци Федерације БиХ, којим је дефинисано да Банка у свом пословању мора примјењивати основне принципе рентабилности, ликвидности и сигурности пласмана, што је имало за посљедицу да у 2020. години укупна утужена потраживања износе 30.467.667 КМ. Истицање питања - Банка у цијелој 2020. години није имала именоване органе, што значи да се нису обављали послови из њихове надлежности који су дефинисани Законом о Развојној банци Федерације БиХ. Надзорном одбору мандат је истекао 17. 10. 2020, а Одбору за ревизију 4. 12. 2018. године. Такођер, у Банци су током цијеле пословне године Управу чинили вршиоци дужности којима је мандат истекао 12. 11. 2020. године. - Утужена ненаплаћена потраживања по комисионим кредитима износе 43.637.836 КМ и дата су предузећима која нису у могућности редовно сервисирати обавезе по кредитима, што упућује на то да Влада ФБиХ и Федерални завод за запошљавање прије одобравања кредита и доношења одлука о репрограму дуга нису предузели адекватне активности с циљем минимизирања кредитног ризика. Такођер, процедуре у вези с начином репрограмирања кредита које одобрава Влада ФБиХ нису дефинисане, што може имати висок ризик за уредно измирење кредитних обавеза крајњих корисника.
„Претис“ д.д. Вогошћа (за 2019. годину)	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно Основа за мишљење - Пословни расходи мање су исказани за 5.778.180 КМ због погрешног евидентирања производње у току (2.473.178 КМ) и због неевидентирања трошкова заступања (3.305.002 КМ), што је имало за посљедицу да је финансијски резултат више исказан за наведени износ. Овакво рачуноводствено евидентирање није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Концептуалним оквиром за финансијско извјештавање. - Није извршено мјерење надокнадиве вриједности имовине на 31. 12. 2019. године у складу са захтјевима МРС-а 36 – Умањење имовине. Због тога се књиговодствена вриједност некретнина, постројења, опреме у употреби и инвестиција у току може значајно разликовати од оне која би се утврдила према наведеном стандарду. - Не можемо потврдити исказана потраживања у укупном износу од 41.555.483 КМ јер не постоји поуздан податак о старосној структури, нити је на датум биланса извршено вриједносно усклађивање потраживања у складу са МСФИ-јем 9 – Финансијски инструменти. Утицај на финансијски резултат периода био би негативан у висини извршеног усклађивања. - Не можемо потврдити вриједност исказаних резервисања у износу од 4.939.134 КМ јер није извршена процјена за 2019. годину, већ је Друштво

	пренијело износе из претходних година по раније донесеним одлукама и процјенама. Наведено није у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина и Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Не може се потврдити да је Друштво проводило редовне мјере управљања ризиком у складу са Законом о финансијском пословању, јер због неликвидности не измирује обавезе по основу кредита код Развојне банке ФБиХ и не извршава обавезе сходно одредбама закључених уговора. Доспјеле обавезе са каматама на 31. 12. 2019. године износе 7.082.098 КМ. 2. Друштво није уплаћивало обавезе по основу пореза и доприноса на исплаћене плате у 2019. години, нити је измиривало обавезе по основу дуга за јавне приходе из ранијих година у складу са споразумом закљученим с Порезном управом ФБиХ. Укупне обавезе по овом основу на 31. 12. 2019. године износе 4.781.175 КМ. Наведено није у складу с одредбама Закона о доприносима и Закона о порезу на доходак.
„Претис“ д-д. Вогошћа (за 2020.годину)	Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно Основа за мишљење 1. Пословни расходи су више исказани за 6.939.179 КМ због погрешног евидентирања производње у току (3.634.177 КМ) и евидентирања трошкова заступања из 2019. године (3.305.002 КМ), што је имало за посљедицу да је финансијски резултат мање исказан за наведени износ. Овакво рачуноводствено евидентирање није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Концептуалним оквиром за финансијско извјештавање. 2. Није извршено мјерење надокнадиве вриједности имовине на 31. 12. 2020. године у складу са захтјевима МРС-а 36 – Умањење имовине. Због тога се књиговодствена вриједност некретнина, постројења, опреме у употреби и инвестиција у току може значајно разликовати од оне која би се утврдила према наведеном стандарду. 3. За потраживања старија од 360 дана у износу од 16.251.703 КМ на датум биланса није извршено вриједносно усклађивање и није поступљено у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти. Стога се не може потврдити да су потраживања реално исказана, а да је извршено њихово вриједносно усклађивање, утицај на финансијски резултат периода био би негативан у висини усклађивања. 4. Приликом састављања годишњих финансијских извјештаја Управа није поступила у складу с МРС-ом 1 – Презентација финансијских извјештаја, јер није извршила процјену нити објавила значајну неизвјесност у вези сталности пословања Друштва. Краткорочна имовина износи 46.126.979 КМ, краткорочне обавезе 62.378.115 КМ, што указује на то да Друштво нема способност правовременог извршавања доспјелих новчаних обавеза. Постоје ограничења у располагању имовином, за која су дата заложна права и гаранције у износу од 176.926.661 КМ, иако је исказана вриједност имовине 76.547.948 КМ. Ове околности стварају сумњу у способност Друштва да настави с временски неограниченим пословањем. Истицање питања • Иако је Влада Федерације БиХ власница 51% капитала Друштва (49% приватно власништво), Федерално министарство енергије, рударства и индустрије континуирано помаже Друштву, несразмјерно власничкој

	структури, додјељивањем средстава трансфера за финансирање развојних пројеката, те финансирањем обавеза Друштва. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Не може се потврдити да је Друштво проводило редовне мјере управљања ризиком у складу са Законом о финансијском пословању, јер због неликвидности не измирује обавезе по основу кредита код Развојне банке ФБиХ и не извршава обавезе сходно одредбама закључених уговора. Доспјеле обавезе са каматама на 31. 12. 2020. године износе 10.443.214 КМ 2. Друштво није уплаћивало обавезе по основу пореза и доприноса на исплаћене плате у 2020. години у износу од 1.821.856 КМ, нити је измиривало обавезе по основу дуга за јавне приходе из ранијих година у складу са споразумом закљученим с Порезном управом ФБиХ. Неплаћене обавезе из ранијих година на 31. 12. 2020. године износе 3.433.615 КМ, камате 8.996.241 КМ и трошкови принудне наплате 613.825 КМ. Наведено није у складу с одредбама Закона о доприносима и Закона о порезу на доходак.
Унис-гроуп, Друштво за промет и услуге д.о.о. Илица	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Трошкови агентске провизије у износу од 1.123.356 КМ, који се односе на 2019. годину, евидентирани су у финансијским извјештајима за 2020. годину. Наведено је за посљедицу имало да су трошкови и обавезе за 2020. годину прецијењене, а финансијски резултат потцијењен за наведени износ. Овакво рачуноводствено евидентирање није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, тачкама 4.49 и 4.50 Концептуалног оквира за финансијско извјештавање и МРС-ом 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства. Мишљење о усклађености: С резервом Основа за мишљење 1. Друштво није донијело Трогодишњи план пословања – план развоја за период од три године, нити је извршило годишње усаглашавање плана и предложило ревизију ради усклађивања с тржишним условима, у складу с чланом 73. Статута Друштва 2. Органи управљања нису предузели одговарајуће активности како би Друштво заштитили од негативних економских посљедица које су настале услед непоступања по закљученом уговору са „Претисом“ д.д. Вогошћа. Наведено није у складу са Законом о привредним друштвима, према којем су у обавези да послове обављају савјесно, с пажњом доброг привредника и у разумном увјерењу да дјелују у најбољем интересу Друштва. Истицање питања • Органи управљања Друштва – Скупштина и Надзорни одбор – донијели су одлуке о неусвајању Извјештаја Управе о пословању „УНИС ГРОУП“ д.о.о. Илица за 2019. годину, који укључује финансијски извјештај и Извјештај ревизора за 2019. годину. У Записнику са осме редовне сједнице Надзорног одбора од 20. 5. 2020. године наведено је да чланови нису били информисани о поступцима спроведених набавки у износу од 734.503 КМ.
Творница транспортних уређаја енергетик д.о.о. Тузла	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом Основа за мишљење 1. Није извршена оцјена умањења вриједности имовине на 31. 12. 2020. године у складу са МРС-у 36 – Умањење вриједности имовине, што може имати за посљедицу да се књиговодствена вриједност сталних средстава у

	износу од 7.949.552 КМ може значајно разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Стандарда. 2. Исказану вриједност залиха у износу од 3.669.348 КМ не можемо потврдити јер залихе нису вредноване у складу са захтјевима из МРС-а 2 – Залихе. Ефекте на финансијске извјештаје не можемо утврдити. 3. За потраживања старија од годину дана у износу најмање од 220.048 КМ на датум биланса није извршено вриједносно усклађивање, те није поступљено према захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти. Због тога се не може потврдити да су потраживања реално исказана, а да је извршено вриједносно усклађивање потраживања, финансијски резултат периода био би мањи за износ извршеног усклађивања.
Јавно предузеће „Комунално“, друштво са ограниченом одговорношћу Мостар	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. На датум биланса није извршен потпун попис имовине и обавеза, јер нису пописани аванси за земљиште (68.208 КМ), дати аванси за залихе (102.834 КМ), активна временска разграничења (2.071.201 КМ), пасивна временска разграничења (1.358.343 КМ) и ванбилансна евиденција (3.820.189 КМ), те није усаглашено стварно са књиговодственим стањем, у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.
	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење 1. У оквиру прихода од продаје учинака исказано је 91.111 КМ, који се односе на приходе 2019. године. Друштво није извршило признавање прихода на основу настанка догађаја и у периоду у којем су учинци настали, чиме су приходи за 2020. годину прецијењени, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и тачки Ц.17. Концептуалног оквира за финансијско извјештавање.
	Мишљење о усклађености: Негативно
	Основа за мишљење 1. Друштво је без писмене сагласности Града Мостара за 2020. годину уступало дио послова заједничке комуналне дјелатности привредним друштвима „Паркови“ п.о. Мостар и „Комос“ д.д. Мостар у укупном износу од 1.318.069 КМ, што није у складу са Одлуком о обављању комуналних дјелатности, према којој се ти послови могу уступити само уз сугласност Града Мостара 2. Годишњи и трогодишњи пословни планови не представљају основ за извршење пословних активности за период за који су донесени, јер се не заснивају на Програму обављања комуналних дјелатности и буџету Града Мостара, нити је ребалансом вршено њихово усклађивање, што није у складу са чланом 24. Закона о јавним предузећима у ФБиХ 3. Обрачун плата није вршен у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и Правилником о платама и другим личним примањима, јер уговорима о раду нису утврђени коефицијенти сложености према групама сложености из интерних аката. Такођер, исплаћени су додаци на плату који нису предвиђени интерним актима. Не можемо потврдити оправданост обрачуна плата и исплата додатака на плату. 4. Друштво није проводило набавке у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, нити је тендерска документација припремљена на начин предвиђен чланом 53. Закона. За извођење грађевинских радова (925.686 КМ) није успостављена адекватна контрола над реализацијом уговора,

	нити су испуњени услови из члана 24. Закона, код спроведеног преговарачког поступка без објаве обавјештења. За услуге одржавања хоризонталне сигнализације (175.463 КМ) није спроведен поступак јавне набавке. Истицање питања - Организација и пословање Друштва нису у потпуности усклађени са Законом о привредним друштвима и Законом о јавним предузећима у ФБиХ, јер Друштво од 2012. године функционира без органа управљања (Скупштина, Надзорни одбор и Одбор за ревизију). Функцију Управе обавља директор именован 2008. године јер нису створени предуслови за његово именовање након истека мандата. Скупштина Друштва посљедњу сједницу одржала је у 2011. години. Наведено је утицало на рад Друштва, односно на доношење одлука и аката у складу са законским прописима, а Град Мостар није, сходно Одлуци о оснивању, подузимао активности на рјешавању статуса Друштва. - Друштво није преузело све послове из надлежности дефинисане Одлуком о оснивању, те није преузело имовину и радну снагу јавних предузећа „Комос“ д.д. и „Паркови“ у стечају, јер нису угашена. Због тога није било у могућности самостално обављати све послове из надлежности, па на подручју Града Мостара комуналне дјелатности обавља више субјеката (Друштво, ЈП „Комос“ д.д. и ЈП „Паркови“ п.о.). Надлежности нису јасно утврђене и разграничене, отежано је праћење извршења активности, а самим тим и ефикасност обављања комуналних услуга. Поред тога, Друштво је ангажовало трећа лица за грађевинске радове који су му додијељени појединачним одлукама Града Мостара (санације клизишта, потпорних зидова, санација путева, уређење паркова, фонтана).
--	--

Табела 23. Преглед ревидираних јавних предузећа, с датим мишљењима

4. РЕВИЗИЈА УЧИНКА

Сходно члану 14. Закона о ревизији институција у Федерацији БиХ, Уред за ревизију има право извршити преглед или испитивање одређеног аспекта пословања цијеле или дијела институције, програма или активности у погледу економичности, ефикасности и ефективности са којим та институција користи своје ресурсе и о томе обавјештава на начин утврђен у овом Закону.

У провођењу ревизије учинка примјењују се Међународни стандарди врховних ревизијских институција. Ревизија учинка треба да допринесе бољим јавним услугама, квалитетнијем трошењу јавног новца и већем степену транспарентности и јавне одговорности. Најчешће обухвата вишегодишњи период, те се не везује за календарску годину.

У 2021. години објављено је шест извјештаја ревизије учинка и један меморандум о одустајању од главне студије:

- 1. Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19***
- 2. Успостављање ефикасног система планирања и доношења стратегија Федерације Босне и Херцеговине***
- 3. Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Транспарентност запошљавања у јавним предузећима ФБиХ“***
- 4. Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност управљања губицима воде у водоводним предузећима“***
- 5. Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност рада општинских судова“***
- 6. Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Управљање програмима суфинансирања запошљавања“***
- 7. Меморандум о одустајању од главне студије ревизије учинка „Ефективност мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19“***

Прва два извјештаја односе се на спроведене ревизије учинка у областима у којима раније није вршена ревизија, те су у овим извјештајима, осим налаза и закључака, дате и препоруке. Преостала четири извјештаја односе се на праћење реализације препорука из раније објављених извјештаја ревизије учинка, у којима су представљени налази и закључци.

У 2021. години објављен је и **Меморандум о одустајању од главне студије ревизије учинка „Ефективност мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19“**. Он садржи резултате предстудијског истраживања и разлоге због којих је одлучено да се одустане од главне студије.

4.1 Извјештаји о спроведеним ревизијама учинка

Спроведене ревизије учинка обухватиле су 23 субјекта ревизије, а дато је 19 препорука упућених на 20 субјеката.

Р. Б.	Ревизија учинка	Субјекти ревизије	Број субјеката обухваћених ревизијом	Број субјеката којима су дате препоруке	Број датих препорука	Временски обухват ревизије
1.	Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19	Влада ФБиХ Федерално министарство финансија Порезна управа ФБиХ Развојна банка ФБиХ	4	1	10	Март – децембар 2020. године
2.	Успостављање ефикасног система планирања и доношења стратегија Федерације Босне и Херцеговине	Парламент ФБиХ Влада ФБиХ Федерални завод за програмирање развоја 16 федералних министарстава	19	19	9	2008–2020.
УКУПНО			23	20	19	

Табела 24. Подаци о спроведеним ревизијама учинка

4.1.1 Најважнији налази и препоруке из извјештаја ревизије учинка

Извјештај ревизије учинка „Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19“

- У поступку израде Нацрта закона о ублажавању негативних економских посљедица Федерално министарство финансија није спровело детаљне анализе које би послужиле као основа за дизајнирање мјера усмјерених на потребе привредних субјеката, нити је детаљно и транспарентно планирало средства потребна за реализацију појединачних мјера из закона. Недовољно су уважаване примједбе социоекономских актера, односно других релевантних институција у поступку доношења закона.

Препорука за Владу ФБиХ: Економске мјере помоћи привреди и потребна средства за њихову реализацију планирати на основу утврђених анализа стања и спроведених консултација са социоекономским актерима, како би се осигурало да су мјере циљане према потребама привредних субјеката.

- Мјере из Закона о ублажавању негативних економских посљедица нису имале конкретне, прецизне и мјерљиве циљеве. Поред тога, нису дефинисани ни индикатори учинка реализације мјера из Закона како би се осигурале претпоставке за евалуацију остварених ефеката и јасно утврђивање резултата како појединачних мјера, тако и Закона у цјелини.

Препорука за Владу ФБиХ: Дефинисати јасне и мјерљиве циљеве појединачних мјера, рокове реализације и индикаторе учинка мјера.

- За већину мјера из Закона о ублажавању негативних економских посљедица није прецизно уређен начин и динамика њихове реализације. Поред тога, за поједине мјере нису биле јасно дефинисане ни институције одговорне за реализацију, а за већину мјера није предвиђено ни доношење спроведбених аката којима би се детаљније разрадила њихова реализација.

Препорука за Владу ФБиХ: Именовати институције одговорне за реализацију појединачних мјера и прецизно прописати њихове одговорности и обавезе да редовно и благовремено прате и извјештавају о реализацији сваке појединачне мјере.

- Од планираних цца 488 милиона КМ, за имплементацију Закона са 31. 12. 2020. године утрошено је нешто мање од цца 91 милион КМ. Ниска реализација планираних средстава указује на неадекватно планирање финансијских средстава за реализацију Закона, али и на чињеницу да се у току реализације нису предузимале активности како би се побољшала доступност ових средстава најугроженијим привредним субјектима и повећао обим реализације мјера. Послодавци из најугроженијих грана привреде, попут угоститељства, туризма и мали обртници, нису у довољној мјери имали користи од реализованих мјера.

Препорука за Владу ФБиХ: На основу информација о реализацији мјера правовремено прилагођавати мјере потребама најугроженијих привредних субјеката.

- Влада ФБиХ није успоставила ефикасан систем праћења реализације Закона како би се осигурале правовремене и поуздане информације о динамици реализације, утрошку средстава, корисницима и оствареним резултатима појединих мјера.

Препорука за Владу ФБиХ: Осигурати редован мониторинг реализације мјера како би њихова спроведба била у складу с утврђеном динамиком и планираним средствима.

- Уредба о начину финансирања и управљања Гаранцијским фондом није донесена у прописаном року, што је имало за посљедицу да су активности одобравања/издавања гаранција отпочеле тек крајем новембра 2020. године.

Препорука за Владу ФБиХ: Благовремено донијети спроведбене акте потребне за реализацију мјера.

- Закључно са 31. 12. 2020. године издата је 21 гаранција у укупном износу од цца 10 милиона КМ, чиме је искоришћено цца 10% од укупних средстава осигураних за Гаранцијски фонд, односно цца 2% од предвиђеног гарантног потенцијала. Констатоване су значајне разлике у броју и износу издатих гаранција по појединачним кредитногарантним програмима.

Препорука за Владу ФБиХ: Извршити анализу потреба привредних субјеката и расположивих средстава како би се осигурале претпоставке за планирање одговарајућих кредитногарантних програма.

- Користи од Гаранцијског фонда скоро да нису осигуране за три кредитногарантна програма која се односе на област пољопривредне и прехрамбене индустрије, микро, мала и средња предузећа, те обртнике и субјекте осталих самосталних дјелатности. Само за три привредна субјекта из ових кредитногарантних програма издате су гаранције.

Препорука за Владу ФБиХ: Преиспитати узроке ниске искоришћености Гаранцијског фонда у појединим кредитногарантним програмима и осигурати учинковитију подршку за гране привреде које су недовољно користиле овај фонд.

Извјештај ревизије учинка „Успостављање ефикасног система планирања и доношења стратегија Федерације Босне и Херцеговине“

- Доношењем Закона о развојном планирању и управљању развојем у ФБиХ у 2017. године област развојног планирања први пут је детаљније прописана. Међутим, одгодом примјене уредби које су донесене на основу овог Закона (Уредба о изради стратешких докумената у ФБиХ, Уредба о трогодишњем и годишњем планирању рада, мониторингу и извјештавању у ФБиХ и Уредба о евалуацији стратешких докумената у ФБиХ), предметна област остала је неуређена.

Препорука за Владу ФБиХ: Осигурати примјену Закона о развојном планирању и управљању развојем у ФБиХ и подзаконских аката донесених на основу овог Закона како би се успоставио хармонизирани и ефикасан систем управљања стратегијама Федерације БиХ.

- Федерално министарство финансија није израдило подзаконски акт којим је требало осигурати повезивање стратешког планирања с планирањем буџета.

Препорука за Федерално министарство финансија: Израдити пропис о методологији за повезивање развојног, финансијског и инвестиционог планирања у Федерацији, сходно обавезама прописаним Законом о развојном планирању и управљању развојем у ФБиХ.

- Стручна подршка надлежним федералним министарствима у процесима планирања и израде стратегија није била осигурана у претходним годинама. Вијеће Федерације успостављено је само формално, те никада није почело с радом, нити подузимало конкретне активности прописане Законом. Такођер, Федерални завод за програмирање развоја до 2020. године није био укључен у процесе израде секторских стратегија ФБиХ.

Препорука за Владу ФБиХ: Успоставити рад Вијећа Федерације сходно обавезама прописаним Законом о развојном планирању и управљању развојем.

Препорука за Владу ФБиХ и Федерални завод за програмирање развоја: Осигурати институционалну подршку у изради секторских стратегија.

- Федерални завод за програмирање развоја није успоставио цјеловите и поуздане евиденције о донесеним стратешким документима и извјештајима о њиховој имплементацији.

Препорука за Федерални завод за програмирање развоја: Успоставити и водити поуздане и цјеловите евиденције о стратешким документима Федерације БиХ и извјештајима о њиховој имплементацији.

- Влада ФБиХ, као ни друге надлежне институције, нема поуздане податке о томе које секторске стратегије Федерације БиХ су у посматраном периоду (2008–2020. године) требале бити израђене, које су донесене, а које недостају. Узрок за то је недостатак стратешког оквира за планирање и израду стратегија ФБиХ и чињеница да није осигурано да се на одговарајући начин планира и прати доношење стратегија ФБиХ.

Препорука за Владу и федерална министарства: Утврдити секторске стратешке документе које је потребно донијети у наредном периоду, те приступити њиховој координираној изради.

Препорука за Владу ФБиХ: Успоставити надзор над планирањем и израдом стратегија ФБиХ.

- Неке од значајних области за развој ФБиХ, као што су енергетика, образовање, туризам, млади, већ дуги низ година нису уређене стратегијама. Поред тога, бројни су примјери недовршених стратешких докумената који су годинама израђивани и за које су утрошена значајна средства, али никада нису донесени. Примјера ради, за стратегију из области развоја туризма, чија је процедура израде почела 2007. године, те за стратегију из области подршке младима, чија израда је почела 2015, утрошена су средства у износу од 708.265 КМ, а да никада нису донесене.

Препорука за федерална министарства: Осигурати ефикасну израду секторских стратегија из надлежности министарстава и њихово благовремено упућивање у процедуру усвајања.

4.2 Извјештаји о праћењу реализације препорука ревизије учинка

Праћење реализације препорука ревизије учинка представља важан дио ревизијског поступка, предвиђен Међународним стандардима ВРИ. Ријеч је о периодичној активности која се проводи с циљем осигурања повратних информација за Уред за ревизију, законодавну и извршну власт о мјерама предузетим на основу извјештаја ревизије учинка. У извјештајима о праћењу дати су налази и закључци.

У оквиру праћења која су спроведена у 2021. години анализиране су активности 55 субјеката ревизије на реализацији укупно 35 датих препорука.

Р. Б.	Извјештај о праћењу реализације препорука ревизије учинка	Број субјеката обухваћених праћењем	Број препорука које су биле предмет праћења
1.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност управљања губицима воде у водоводним предузећима“	20	7
2.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Транспарентност запошљавања у јавним предузећима ФБиХ“	18	11
3.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност рада општинских судова“	9	6
4.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Управљање програмима суфинансирања запошљавања“	8	11
	УКУПНО	55	35

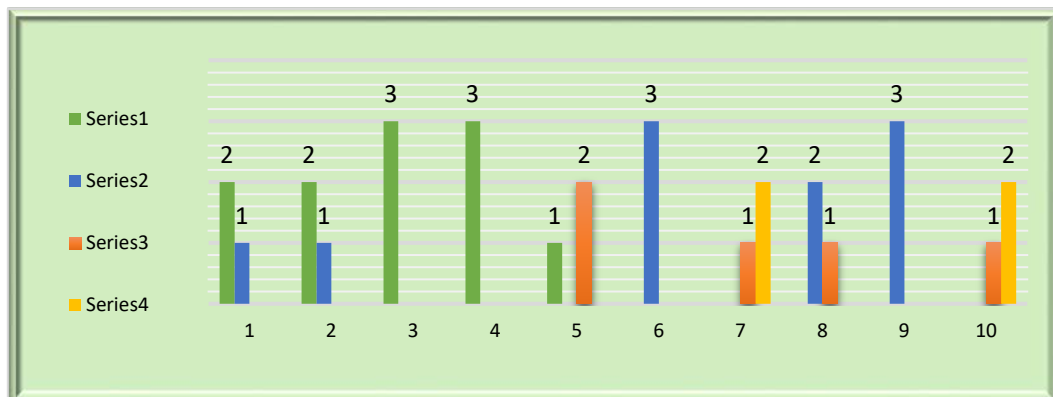
Табела 25. Подаци о броју субјеката и препорука обухваћених извјештајима о праћењу

4.2.1 Реализација препорука и најважнији налази из извјештаја о праћењу

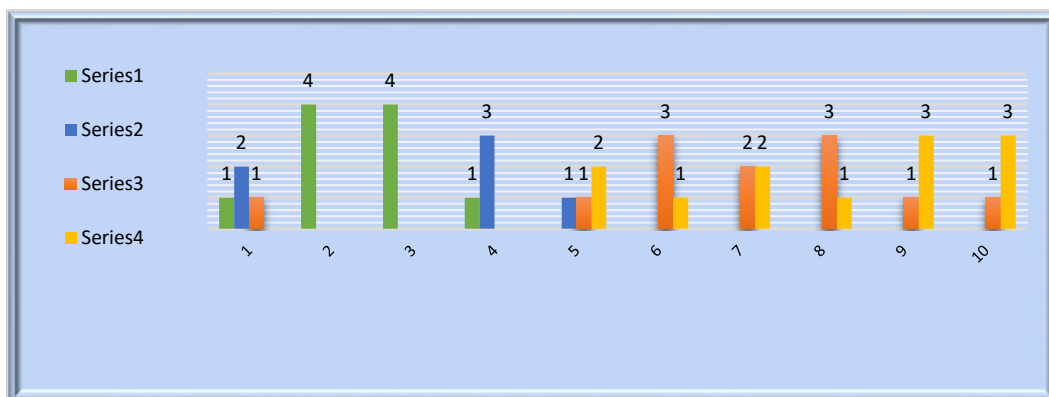
Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност управљања губицима воде у водоводним предузећима“

У Извјештају „Ефикасност управљања губицима воде у водоводним предузећима“ дато је укупно седам препорука, од чега су четири упућене водоводним предузећима, а три оснивачима водоводних предузећа (кантон/град/општина).

На основу спроведеног праћења предузетих активности на реализацији препорука утврђено је да нису све реализоване. Највећи број субјеката предузео је дјелимичне или почетне активности на њиховој реализацији, док су само четири субјекта реализовала све препоруке, што је представљено у графиконима:

Графикон 3. Статус реализације препорука датих оснивачима водоводних предузећа

Графикон 4. Статус реализације препорука датих водоводним предузећима

Анализом података о предузетим активностима на реализацији препорука утврђено је:

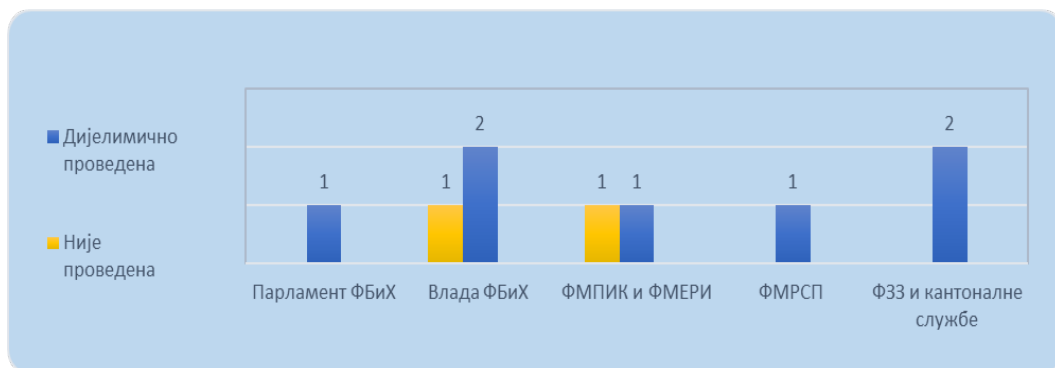
- Од десет водоводних предузећа из узорка четири су осигурала прецизно евидентирање и праћење губитака воде у водоводној мрежи.
- Већина водоводних предузећа није успоставила методе активне контроле губитака воде у мрежи.
- Седам предузећа није осигурало редовно одржавање водоводне инфраструктуре и издвајање довољних финансијских средстава за ове намјене.
- Шест водоводних предузећа нема јасно дефинисане циљеве нити планиране конкретне мјере за смањење губитака воде у водоводној мрежи.
- Поједини оснивачи водоводних предузећа и даље нису дефинисали обавезе и одговорности с водоводним предузећима у сврху редовног одржавања водоводне мреже и смањивања губитака воде у мрежи.
- Приоритетна капитална улагања у одржавање и реконструкцију водоводне мреже у потпуности или дјелимично утврдило је седам оснивача водоводних предузећа, док три нису подузимала довољне активности на реализацији ове препоруке.

Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Транспарентност запошљавања у јавним предузећима ФБиХ“

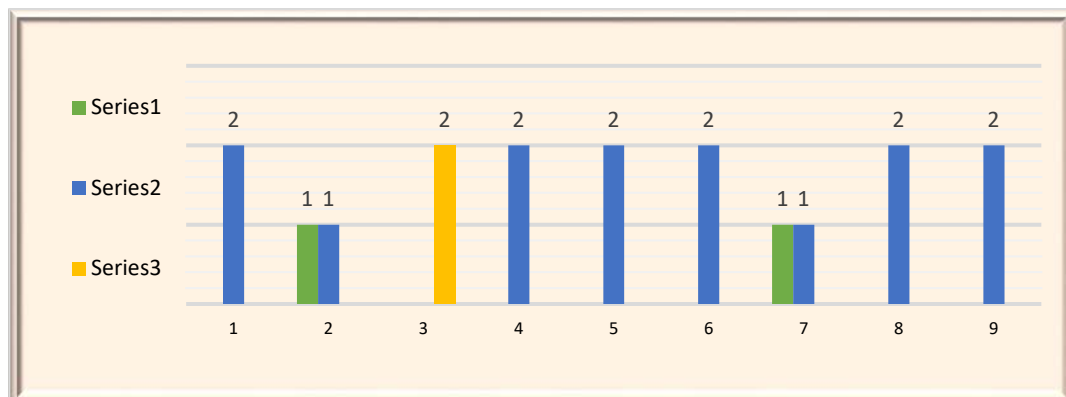
У Извјештају „Транспарентност запошљавања у јавним предузећима ФБиХ“ дато је укупно једанаест препорука. Препоруке су, осим јавним предузећима, дате Парламенту ФБиХ, Влади ФБиХ, Федералном министарству промета и комуникација, Федералном министарству енергије, рударства и индустрије, Федералном министарству рада и социјалне политике, Федералном заводу за запошљавање и кантоналним службама за запошљавање.

Спроведено праћење показало је да активности субјеката нису биле довољне за потпуну реализацију препорука. Од њих укупно 11, ниједна није у потпуности реализована,

девет је већина субјеката дјелимично реализовала, док двије препоруке нису реализоване, што је презентовано у графиконима:

Графикон 5. Статус реализације препорука датих институцијама власти, министарствима, Заводу и службама за запошљавање

Графикон 6. Статус реализације препорука датих јавним предузећима

Анализом података о предузетим активностима на реализацији препорука утврђено је:

- У посматраним годинама донесен је Закон о измјенама и допунама Закона о раду, којим је регулисано да се пријем у радни однос врши након спроведене процедуре обавезног јавног оглашавања, између осталог и у јавним предузећима ФБиХ с већинским државним капиталом. Међутим, Влада ФБиХ је донијела Уредбу о поступку пријема у радни однос у јавном сектору ФБиХ којом су прописане изнимке које омогућавају запошљавање и без јавног оглашавања.
- Готово сва предузећа из узорка користила су могућност запошљавања без јавног оглашавања, коју је омогућила донесена Уредба о поступку пријема у радни однос у јавном сектору ФБиХ. Наиме, у периоду 2019–2020. године у девет јавних предузећа из узорка у радни однос примљено је укупно 1.500 нових радника, од тога 1.170 или 78% путем конкурса/огласа, док је 330 или 22%

примљено без конкурса/огласа. Пријем запосленика без јавног оглашавања предвиђен је и интерним актима предузећа.

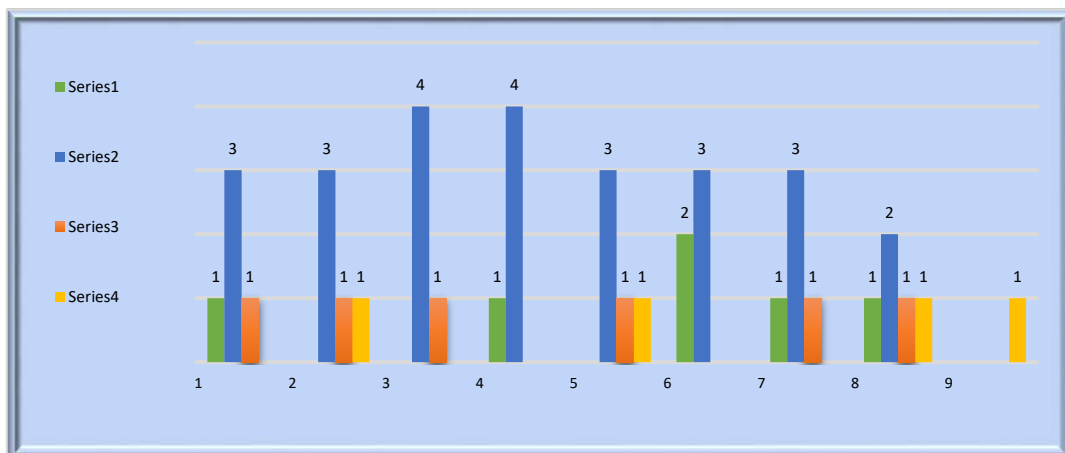
- Још увијек није на адекватан начин уређен надзор над запошљавањем у јавним предузећима, иако је то била обавеза из Акционог плана реформске агенде (2015–2018). Поред тога, нису детаљно уређени ни сви принципи обављања дјелатности од јавног друштвеног интереса који су, сходно допунама Закона о јавним предузећима у ФБиХ, требали бити уређени посебном Уредбом.
- Надлежна федерална министарства нису израдила процедуре које би омогућиле ефикасно провођење надзора, праћење рада и мониторинг у јавним предузећима из њиховог ресора. Такођер, у посматраним годинама није вршена одговарајућа контрола начина и поступка запошљавања у јавним предузећима.
- Није окончана израда и доношење Закона о измјенама и допунама Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа којим би се осигурале претпоставке за адекватно и проактивно посредовање у запошљавању.
- Кантоналне службе за запошљавање нису завршиле усклађивање и ажурирање података о незапосленим особама према Правилнику о евиденцијама у области запошљавања, како би успоставиле посебне евиденције о особама које активно траже посао. Још увијек нису створене претпоставке за обједињавање ових података за подручје ФБиХ.
- Још увијек није успостављена проактивна сарадња између јавних служби за запошљавање и јавних предузећа у сврху прибављања и транспарентног објављивања информација о потребама предузећа за радницима, како би сва незапослена лица имала једнак приступ информацијама о запошљавању у јавним предузећима.

Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност рада општинских судова“

У Извјештају „Ефикасност рада општинских судова“ дато је укупно шест препорука, од чега је пет упућено општинским судовима, а једна Федералном министарству правде.

Праћењем су обухваћене активности осам општинских судова који су били обухваћени узорком ревизије учинка спроведене у 2018. години. Такођер, испитане су активности Федералног министарства правде на реализацији препоруке која му је упућена.

У погледу процјене реализације препорука датих општинским судовима утврђено је да од осам општинских судова обухваћених узорком ревизије нити један није у потпуности реализовао све дате препоруке, док је већина предузела дјелимичне активности на њиховој реализацији. Када је у питању препорука која је упућена Федералном министарству правде, утврђено је да Министарство није предузимало активности на њеној реализацији, што је презентовано у графикону:

Графикон 7. Статус реализације препорука датих општинским судовима и Федералном министарству правде

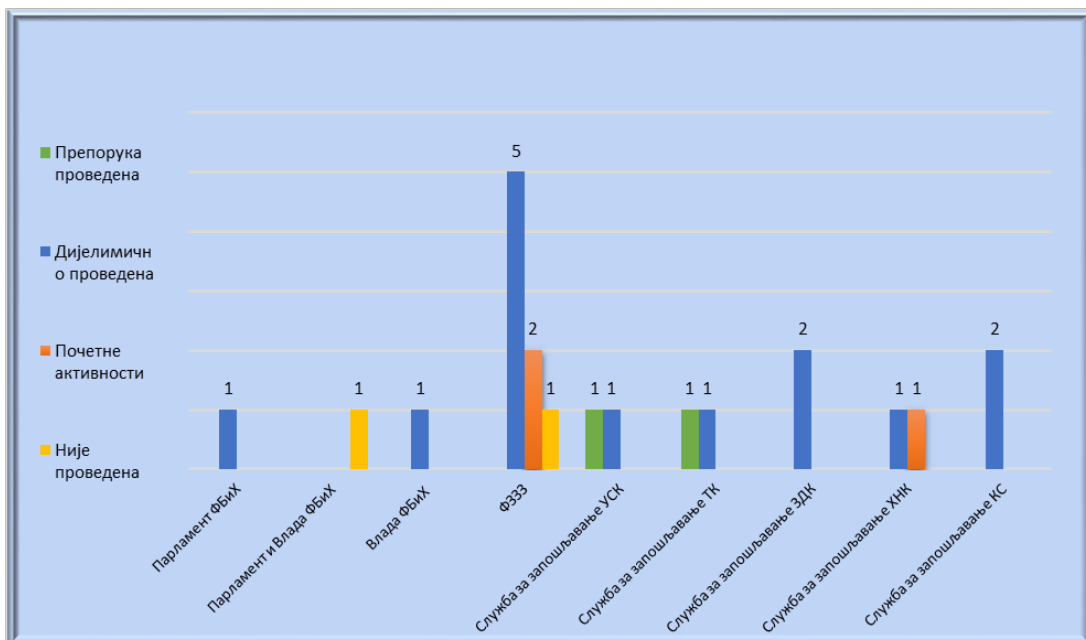
Анализом података о предузетим активностима на реализацији препорука утврђено је:

- Изостале су адекватне и довољне активности на праћењу времена које особље суда ефективно утроши на рјешавање појединачних предмета како би се унаприједила ефикасност у рјешавању предмета.
- У већини судова нису донесени интерни акти који прецизно прописују начин праћења трајања предмета.
- Постојећи начин праћења рјешавања предмета и активности на отклањању узрока који доводе до кашњења нису биле довољне како би се осигурало поштовање рокова у рјешавању судских предмета.
- Код већине судова обухваћених праћењем више од половине предмета и даље се рјешава с прекорачењем оптималног рока, а знатан је и удио предмета који су ријешени са прекорачењем предвидивих рокова. У појединим случајевима удио предмета с прекорачењем оптималног рока кретао се и до 96%.
- Иако је већина судова предузела активности на идентификацији и анализи предмета код којих постоји ризик од повреде права на суђење у разумном року, у појединим се и даље не проводе те активности. Констатовано је да одређени судови имају знатан удио предмета који нису ријешени у периоду дужем од пет година од њиховог покретања.
- Федерално министарство правде није упутило иницијативу ВСТВ-у БиХ да се изврши детаљна анализа судијских норми. Међутим, праћењем је констатовано да је, упркос недовољно проактивном односу Министарства у погледу предузимања мјера на унапређењу стања у овој области, ВСТВ БиХ предузео активности на унапређењу правилника који уређују питање судијских норми.

Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Управљање програмима суфинансирања запошљавања“

У Извјештају ревизије учинка „Управљање програмима суфинансирања запошљавања“ дато је укупно једанаест препорука. За њихову реализацију били су одговорни Парламент ФБиХ, Влада ФБиХ, Федерални завод за запошљавање и кантоналне службе за запошљавање.

Предузете активности нису биле довољне како би се препоруке у потпуности реализовале. Од њих 11, ниједну нису у потпуности реализовали сви субјекти који су били надлежни за реализацију, нити је иједан од субјеката реализовао све препоруке које су му биле упућене, што је презентовано у графикону.

Графикон 8. Статус реализације препорука датих институцијама власти, Федералном заводу за запошљавање и службама за запошљавање

Анализом података о предузетим активностима на реализацији препорука утврђено је:

- Стратегија запошљавања ФБиХ још увијек није донесена.
- Министарства рада и социјалне политике још увијек није израдило и у процедуру усвајања упутило измјене и допуне Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа који, поред осталог, треба и адекватније уредити обавезу вођења евиденција о незапосленим особама.
- Утврђено је да Федерални завод за запошљавање и већина кантоналних служби још увијек нису успоставили поуздане и свеобухватне евиденције о незапосленим особама. Већина служби још није завршила активности на усклађивању и

ажурирању података о незапосленим особама, у складу с Правилником о евиденцијама у области запошљавања.

- Нису осигурани транспарентни подаци о планирању програма суфинансирања запошљавања јер је Федерални завод за запошљавање и даље средства планирао у укупном износу за све програме запошљавања и самозапошљавања.
- Приликом планирања програма суфинансирања запошљавања и даље није прецизно дефинисан период почетка и завршетка реализације програма запошљавања, што узрокује реализацију програма кроз више година и започињање реализације нових, иако програми из претходних година још увијек нису окончани.
- Констатована је недовољна ефикасност у реализацији програма суфинансирања запошљавања из периода 2019–2021. године с обзиром на то да је од планираних цца 125,7 милиона КМ утрошено цца 57,2 милиона КМ, што представља цца 46% планираних средстава.
- Федерални завод за запошљавање није предузео активности како би се вршио квалитативни одабир послодаваца при реализацији програма и предност дала оним послодавцима који су спремни дугорочније запослити незапослену особу. Такођер, није утврђена обавеза послодавцима да одређени период, након истека уговора о суфинансирању, задрже у радном односу суфинансирану особу.

4.3 Меморандум о одустајању од главне студије ревизије учинка „Ефективност мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19“

Сprovedено је предстудијско истраживање о теми „Ефективност мјера за ублажавање економских посљедица пандемије ЦОВИД-19“. Циљ је био утврдити ревизијски проблем и процијенити могућност провођења главне студије. Међутим, услед наметнутих ограничења за обављање ревизије, Уред није био у могућности спровести главну студију, због чега је донесена одлука о сачињавању Меморандума о одустајању од ње.

На основу предстудијског истраживања утврђено је постојање ревизијског проблема: није се могло потврдити да су остварени циљеви мјера, нити да је с утрошеним средствима испуњен принцип „вриједност за новац“.

Резултати анализа указују на то да се кретање броја запослених не може довести у везу са субвенцијама одобреним на основу Закона о ублажавању негативних економских посљедица. У априлу 2020. године, када је одобрен највећи број субвенција, евидентирано је и највеће смањење броја запослених, док је у мају и јуну 2020. године, када се број одобрених субвенција значајно смањује, евидентирано повећање броја запослених. У погледу реализације финансијске помоћи на основу Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19, утврђено је да је крајем 2020. године број

запослених код корисника ове помоћи из узорка обухваћеног истраживањем још увијек био знатно мањи у односу на почетак пандемије.

У току предстудијског истраживања идентификована су ограничења за адекватну оцјену ефеката реализованих мјера. Констатован је недостатак конкретних и мјерљивих циљева, индикатора учинка и очекиваних резултата, што онемогућава да се на адекватан начин утврди у којој мјери су циљеви остварени.

Утврђен је и недостатак свеобухватних и поузданих информација о броју привредних субјеката и броју запослених у појединачним секторима привреде који су били обухваћени финансијском помоћи, као и информација о утицају финансијске помоћи на ликвидност и конкурентност корисника помоћи. Поред тога, провођење ревизије ограничено је јер Финансијско-информатичка агенција није доставила Уреду за ревизију финансијске извјештаје корисника финансијске помоћи, који су похрањени у Регистру финансијских извјештаја правних лица у ФБиХ.

Усљед наметнутих ограничења за обављање ревизије, Уред није био у могућности спровести главну студију, због чега је донесена одлука о сачињавању Меморандума о одустајању од ње.

**5. Извјештај о финансијској ревизији
Извјештаја о извршењу Буџета
Федерације Босне и Херцеговине за 2020. годину**

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

ИЗВЈЕШТАЈА О ИЗВРШЕЊУ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ

2020.

Број: 01-02-06-11-1-1750-3/21

Сарајево, јули 2021.

SADRŽAJ

I.	ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	141
1.	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА.....	141
2.	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	143
II.	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	146
III.	КРИТЕРИЈИ ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ.....	149
IV.	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	150
1.	УВОД.....	150
2.	ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ.....	151
3.	ПРАЋЕЊЕ ПРИМЈЕНЕ ПРЕПОРУКА И АНАЛИЗА ПРЕДУЗЕТИХ МЈЕРА.....	151
4.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА.....	154
5.	ПЛАНИРАЊЕ И ДОНОШЕЊЕ БУЏЕТА	162
6.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	169
6.1	ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ БУЏЕТА ФБИХ У ПЕРИОДУ ОД 1. 1. ДО 31. 12. 2020. ГОДИНЕ	169
6.2	ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ БУЏЕТА	171
6.2.1	Приходи, примици и финансирање	171
6.2.2	Расходи, издаци и финансирање.....	175
6.2.2.1	Плате и накнаде трошкова запослених	176
6.2.2.2	Издаци за материјал, ситан инвентар и услуге	177
6.2.2.3	Текући трансфери и други текући расходи	180
6.2.2.4	Капитални трансфери.....	194
6.2.2.5	Интервентна средства	197
6.2.2.6	Надзор над намјенским утрошком средстава трансфера, извјештавање и праћење ефикасности уложених средстава.....	198
6.2.2.7	Издаци за набавку сталних средстава	201
6.2.2.8	Издаци за финансијску имовину	201
6.2.2.9	Издаци за отплату дугова	201
6.2.3	Текућа резерва	202
6.2.4	Финансијски резултат	203
6.3	БИЛАНС СТАЊА	205
6.3.1	Готовина, краткорочна потраживања, разграничења и залихе.....	205
6.3.2	Стална средства.....	209
6.3.3	Дугорочни пласмани	210
6.3.4	Краткорочне обавезе и разграничења.....	212
6.3.5	Дугорочне обавезе и разграничења.....	213
6.3.6	Извори средстава.....	219
7.	ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА.....	219

8.	АКТИВНОСТИ ВЛАДЕ ФБИХ И НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ С ИНСТИТУЦИЈАМА КОЈЕ СУ УГАШЕНЕ И СХОДНО ЗАКОНСКИМ ПРОПИСИМА ОСНОВАНЕ НА ДРЖАВНОМ НИВОУ	220
9.	КОМЕНТАРИ НА НАЦРТ ИЗВЈЕШТАЈА	223
V.	ПРИЛОГ: КОНСОЛИДОВАНИ ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ, ПРЕГЛЕД РЕАЛИЗОВАНИХ ТЕКУЋИХ ТРАНСФЕРА И ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТА ЗА КОЈЕ НИСУ ПОВУЧЕНА КРЕДИТНА СРЕДСТВА, А ЗА КОЈЕ ЈЕ УГОВОРЕНА И ПЛАЋА СЕ ТАКСА НА НЕПОВУЧЕНА СРЕДСТВА	227
	Консолидовани годишњи извјештај о извршењу буџета за 2020. годину	229
	Консолидована биланс стања на 31. 12. 2020. године	234
	Консолидовани извјештај о новчаним токовима за период извјештавања од 1. 1. До 31. 12. 2020. Године	237
	ПРЕГЛЕД РЕАЛИЗОВАНИХ ТЕКУЋИХ ТРАНСФЕРА РЕВИДИРАНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА У 2020. ГОДИНИ	239
	ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТА ЗА КОЈЕ НИСУ ПОВУЧЕНА КРЕДИТНА СРЕДСТВА, А ЗА КОЈЕ ЈЕ УГОВОРЕНА И ПЛАЋА СЕ ТАКСА НА НЕПОВУЧЕНА СРЕДСТВА	241

I. ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај независног ревизора даје се на основу проведене финансијске ревизије, која обухвата ревизију консолидованих финансијских извјештаја и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

1. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Мишљење

Извршили смо ревизију **Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину** који обухвата консолидоване извјештаје: Биланс стања на 31. 12. 2020. године, Рачун прихода и расхода, Извјештај о новчаним токовима, Извјештај о капиталним издацима и финансирању, Годишњи извјештај о извршењу буџета за годину која се завршава на тај дан и Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2020. године.

Према нашем мишљењу, консолидовани финансијски извјештаји истинито и фер приказују, у свим материјалним аспектима, финансијски положај Буџета ФБиХ на 31. 12. 2020. године, новчане токове и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, сходно прихваћеном оквиру финансијског извјештавања.

Основа за мишљење

Ревизију смо обавили према Закону о ревизији институција у Федерацији Босне и Херцеговине и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизијских институција (ИССАИ). Наше одговорности према тим стандардима детаљније су описане у одјелјку *Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извјештаја*.

Независни смо од Владе ФБиХ и Федералног министарства финансија према ИССАИ-ју 130 – Етички кодекс, те етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију, и испунили смо остале етичке одговорности, сходно тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизорски докази које смо прибавили довољни и одговарајући да осигурају основу за наше мишљење.

Истицање питања

Скрећемо позорност на сљедеће питање:

- Нису проведени законски прописи везани за рјешавање имовине, потраживања и обавеза Федералног министарства одбране, Војске ФБиХ, Царинске управе ФБиХ и Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ, које су угашене, а чија је имовина прешла на државни ниво. Влада ФБиХ и надлежне институције нису предузимале активности у вези с окончањем располагања свим правима и обавезама над покретном и непокретном имовином ових институција, у циљу заштите и намјенског кориштења имовине. На датум биланса у Главној књизи Трезора исказана су стална средства у износу од 28.367.736 КМ, потраживања и пласмани од 16.263.774 КМ, те обавезе и разграничења у износу од 79.787.306 КМ. Наведено није у

складу са Законом о одбрани БиХ и Законом о престанку важења Закона о одбрани ФБиХ (тачка 8. Извјештаја).

Наше мишљење није модификовано у вези с наведеним питањима.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Влада ФБиХ и Федерално министарство финансија одговорни су за израду и фер презентацију Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину, сходно прихваћеном оквиру финансијског извјештавања који је дефинисан Законом о буџетима у ФБиХ, Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ, Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ и Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.

Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола, релевантних за припрему и презентацију финансијских извјештаја која не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су разумне у датим околностима.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина без значајног погрешног приказа услјед преваре или грешке, као и издати извјештај независног ревизора које укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија, обављена сходно Међународним стандардима врховних ревизијских институција, увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати усљед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника, донесене на основу тих финансијских извјештаја.

Као дио ревизије, сходно Међународним стандардима врховних ревизијских институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такођер:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и примјерени да осигурају основу за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања, насталог услјед преваре, већи је од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола;
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола буџетских корисника на нивоу ФБиХ;

- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена, као и повезаних објава руководства;
- оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и одражавају ли финансијски извјештаји трансакције и догађаје на којима су засноване на начин којим се постиже фер презентација.

Ми комуницирамо с руководством, између осталих питања, и у вези с планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним ревизијским налазима, укључујући и оне у вези са значајним недостацима у интерним контролама, који су откривени током ревизије.

2. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење с резервом

Уз ревизију финансијског **Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину**, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, осим за наведено у одјељку *Основа за мишљење с резервом*, активности, финансијске трансакције и информације Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критерији за дату ревизију.

Основа за мишљење с резервом

Као што је наведено у Извјештају:

1. **Планирање и доношење Буџета ФБиХ за 2020. годину и Измјена и допуна Буџета ФБиХ за 2020. годину** није у цијелости вршено према Закону о буџетима у ФБиХ, будући да су планирани приходи реализовани мање за 422.632.552 КМ, а расходи за 778.725.361 КМ. Нису планирана средства за измирење доспјелих обавеза на основу правоснажних пресуда и судских рјешења о извршењу из претходних периода, у износу од 42.505.544 КМ (тачке 5. и 6.2.4 Извјештаја).
2. Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ није сачињен сходно Закону о буџетима у ФБиХ, будући да није усклађен са садржајем и класификацијама рачуна буџета, те не садржи све информације и податке прописане овим Законом. Нису дата објашњења већих одступања, нити су у Извјештају презентоване свеобухватне информације о планираним и реализованим мјерама за ублажавање посљедица изазваних пандемијом ЦОВИД-19 (тачка 6.1 Извјештаја).
3. Планирање и реализација дијела средстава текућих и капиталних трансфера није извршена према Закону о буџетима у ФБиХ и Закону о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину. Расподјела једног дијела трансфера није извршена с јасно утврђеном сврхом додјеле, мјерљивим критеријима, транспарентно, а с корисницима нису закључени уговори којима би се регулисала међусобна права и обавезе. Влада ФБиХ је, на приједлог

буџетских корисника, у 2020. години, као и претходних година, усвајала Програме утrophа средстава текућих и капиталних трансфера, а да претходно буџетски корисници нису предузели адекватне мјере и активности у дијелу надзора, извјештавања и праћења ефикасности уложених средстава. Наведено указује на то да није осигурано ефикасно управљање буџетским средствима (тачке 6.2.2.3.1, 6.2.2.4.1 и 6.2.2.6 Извјештаја).

4. Влада Федерације БиХ није обавијестила Уред за ревизију институција у ФБиХ о предузетим радњама у циљу превладавања неправилности идентификованих у ревизорском извјештају за 2019. годину, сходно члану 16. Закона о ревизији институција у ФБиХ (тачка 3. Извјештаја).

Ревизију усклађености извршили смо према Закону о ревизији институција у Федерацији Босне и Херцеговине и ИССАИ-ју 4000 – Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према том стандарду детаљније су описане у одјелу *Одговорност ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Владе ФБиХ и Федералног министарства финансија, сходно ИССАИ-ју 130 – Етички кодекс, те етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију, и испунили смо остале етичке одговорности према тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизорски докази које смо прибавили довољни и одговарајући да осигурају основу за наше мишљење с резервом.

Истицање питања

Скрећемо позорност на следећа питања:

- Према Уредби о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19, један од општих и посебних циљева додјеле финансијске подршке угроженим секторима био је очување радних мјеста. Критериј за додјелу био је и број запослених на 30. 9. 2020. године, а један од општих услова за прихватљивост корисника био је пад опорезивог промета од најмање 40% у периоду од 1. 4. до 30. 9. 2020. године у односу на опорезиви промет остварен у истом периоду у 2019. години или да је извозник у претходној години остварио извоз преко 30% од укупног прихода у тој години. Уредбом је дата предност паду опорезивог промета и оствареном извозу у односу на број запослених, будући да је удιο тих критерија у расподјели средстава 60%, док је удιο критерија број запослених 40%, чиме је омогућено да се значајна средства додијеле и корисницима с једним запослеником. Наведено не доприноси остварењу општег и посебног циља дефинисаног Уредбом, који се првенствено односи на очување радних мјеста.

Приликом доношења Уредбе није се водило рачуна о смањењу запослених које је наступило знатно прије 30. 9. 2020. године, односно од проглашења стања несреће, нити о разлозима који су довели до тога, као ни о помоћи свим дјелатностима којима је, наредбама Кризног штаба ФБиХ, било ограничено или забрањено дјеловање. Констатовано је да је од проглашења стања несреће до 30. 9. 2020. године дошло до значајног смањења броја запослених код већег броја корисника којима су средства одобрена. Једна од намјена финансијске подршке јесте и финансирање трошкова пословања,

који се не могу довести у директну везу с очувањем радних мјеста. Осим тога, могућност додјеле средстава имали су и корисници који су до 1. 8. 2020. године исплатили дивиденду/добит. Овако утврђени општи услови за додјелу финансијске подршке и критерији нису у потпуности осигурали да се финансијска помоћ усмјери на субјекте који су били највише погођени насталом кризом (тачка 6.2.2.3.2 Извјештаја).

- У Главној књизи Трезора исказан је дио некретнина за које није презентована вјеродостојна документација о посједу и власништву, због чега вриједност сталних средстава није реално исказана у Главној књизи Трезора и финансијским извјештајима (тачка 6.3.2 Извјештаја).
- Такса на неповучена средства у 2020. години плаћена је у износу од 3.158.099 КМ, а укупан износ неповучених кредитних средстава, за које је уговорена и плаћа се такса, закључно с 31. 12. 2020. године био је 660.602.355 КМ (тачка 6.3.5 Извјештаја).

Наше мишљење није модификовано у вези с наведеним питањима.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских Извјештаја, Влада ФБиХ и руководство Федералног министарства финансија одговорни су осигурати да активности, финансијске трансакције и информације буду усклађене с прописима којима су регулисане и потврдити да се током фискалне године осигурало намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, усклађене са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Владе ФБиХ и Федералног министарства финансија, према дефинисаним критеријима, сходно законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такођер, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 28. јула 2021. године

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА
Драган Колобарић

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР
Џевад Некић

II. РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

РЕДНИ БРОЈ	ПРЕПОРУКЕ	БРОЈ ПОГЛАВ ЉА
1.	Потребно је да Министарство финансија с Владом ФБиХ предузме активности, према надлежностима, на успостави интерне ревизије и система финансијског управљања и контроле у јавном сектору на свим нивоима власти у ФБиХ, сходно Закону о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ, Закону о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и другим прописима.	тачка 4.
2.	Министарство финансија треба предузети активности према буџетским корисницима да се, сходно њиховом правном статусу, изврши усклађивање регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ с Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ.	тачка 4.
3.	Потребно је да Министарство финансија Правилником о унутрашњој организацији утврди послове везане за Изјаву о фискалној одговорности, те донесе интерни акт који ће детаљније прописати начин и кораке у поступку провјере садржаја Изјаве, сходно Правилнику о облику и садржају, начину попуњавања и предаје изјаве о фискалној одговорности.	тачка 4.
4.	Потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија, у оквиру надлежности, предузму активности како би се планирање Буџета ФБиХ вршило према законским и другим прописима.	тачка 5.
5.	Министарство финансија треба предузети активности на измјени и допуни Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ, у дијелу који се односи на јасније дефинисање обавезе сачињавања и подношења консолидованих годишњих рачуноводствених извјештаја.	тачка 6.1.
6.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ сачињавати сходно одредбама члана 97. Закона о буџетима у ФБиХ.	тачка 6.1.
7.	Планирање прихода и примитака Буџета ФБиХ вршити на основу реалних улазних података, досљедно примјењујући Закон о буџетима у ФБиХ.	тачка 6.2.1

8.	Потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија предузму активности на томе да буџетски корисници, који у оквиру своје надлежности остварују јавне приходе, сходно Закону о буџетима у ФБиХ планирају, прате и предузимају мјере, у циљу благовремене наплате јавних прихода.	тачка 6.2.1
9.	Влада ФБиХ треба преиспитати прописе везане за остваривање права накнаде члановима Владе ФБиХ, њиховим савјетницима и изабраним дужносницима, које немају карактер плата, у дијелу остваривања права на накнаде за превоз корисницима одвојеног живота.	тачка 6.2.2.1
10.	Потребно је да Влада ФБиХ преиспита Уредбу о начину оснивања и утврђивању висине накнаде за рад радних тијела утемељених од стране Владе ФБиХ и руководиоца федералних органа државне службе, у дијелу формирања и плаћања комисија чији су чланови запосленици буџетских корисника.	тачка 6.2.2.2
11.	Министарство финансија треба преиспитати дати став који се односи на питање израчуна пореза и доприноса на накнаду за рад чланова комисија запосленика институција.	тачка 6.2.2.2
12.	Влада ФБиХ треба преиспитати Закључак о праву употребе службених телефона у дијелу лимитирања потрошње за министре.	тачка 6.2.2.2
13.	Влада ФБиХ треба преиспитати оправданост планирања интервентних средстава код усвајања програма утrophка средстава трансфера, сходно Закону о буџетима у ФБиХ и Закону о извршавању буџета ФБиХ за годину за коју се планира реализација трансфера.	тачка 6.2.2.5
14.	Сходно надлежностима, потребно је да Влада ФБиХ, у сарадњи с ресорним министарствима, предузме активности на приједлогу измјена и допуна законских прописа којима се регулише финансирање појединих области у здравству, пољопривреди и шумарству из буџетских средстава.	тачка 6.2.2.6
15.	Влада ФБиХ треба предузети активности према буџетским корисницима путем којих се додјељују средства трансфера на основу програма утrophка средстава које доноси Влада ФБиХ, како би се на одговарајући начин вршило извјештавање и надзор над намјенским утrophком додијељених средстава крајњим корисницима.	тачка 6.2.2.6
16.	Потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија предузму мјере везано за оцјену оправданости финансирања трансфера који немају законску утемељеност.	тачка 6.2.2.6
17.	Министарство финансија треба поднијети Извјештај о намјенском утrophку средстава Влади ФБиХ, сходно тачки V.	тачка 6.3.1

	Одлуке о пренамјени и преносу средстава с посебних намјенских трансакцијских рачуна од 9. 7. 2020. године.	
18.	Потребно је да Министарство финансија с надлежним институцијама предузме све законом прописане радње за наплату потраживања, сходно Закону о буџетима у ФБиХ.	тачка 6.3.1
19.	Осигурати вјеродостојну књиговодствену документацију о власништву и посједу некретнина евидентираних у Главној књизи Трезора, за које она није осигурана.	тачка 6.3.2
20.	Извршити увид у документацију везану за евидентирање дугорочних пласмана у Главној књизи Трезора на основу Протувриједносног фонда – Јапан, Јапанског гранта и Малезијског гранта у Привредну банку д.д. Сарајево и, према констатованом, предузети одговарајуће активности.	тачка 6.3.3
21.	Извршити усаглашавање стања на контима финансијских и обрачунских односа с другим повезаним јединицама у Главној књизи Трезора, а евидентирање на контима вршити сходно Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор.	тачка 6.3.4
22.	У Главној књизи Трезора, на одговарајућим билансним позицијама, извршити евидентирање исплаћених средстава за потраживања по кредиту Владе Краљевине Шпаније, сходно Правилнику о књиговодству буџета у ФБиХ.	тачка 6.3.5
23.	Министарство финансија треба предузети активности како би се обавезе по кредиту ЈП „Водовод“ д.о.о. Мостар третирале сходно закљученом супсидијарном кредитном уговору и евидентирати потраживања од крајњег корисника, према Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор и Упутству о планирању и рачуноводственом евидентирању вањског дуга ФБиХ у Главној књизи Трезора.	тачка 6.3.5
24.	Утврдити тачан износ дуга, задужења и осталих обавеза, као и потраживања Федералног министарства одбране, Војске Федерације БиХ, Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ и Царинске управе ФБиХ.	тачка 8.
25.	Влада ФБиХ и надлежне институције требају предузети активности како би се ријешило питање располагања правима и обавезама на имовини институција које су угашене, а чије су надлежности пренесене с ентитетског на државни ниво.	тачка 8.

III. КРИТЕРИЈИ ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ

Уред за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине у оквиру финансијске ревизије проводи ревизију консолидованих финансијских извјештаја, Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2020. године и ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумевају процес објективног прикупљања и процјењивања доказа како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. консолидовани финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, у складу с одговарајућим критеријима који су садржани у законима и другим прописима. Критерији представљају поредбене параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије кориштени су сљедећи критерији:

- Закон о буџетима у ФБиХ;
 - Уредба о рачуноводству буџета у ФБиХ;
 - Правилник о књиговодству буџета у ФБиХ;
 - Правилник о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ;
- Закон о рачуноводству и ревизији у ФБиХ;
- Закон о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину;
- Буџет ФБиХ за 2020. годину;
- Закон о трезору у ФБиХ;
- Закон о државној служби у ФБиХ;
- Закон о намјештеницима у органима државне службе у ФБиХ;
- Закон о платама и накнадама у органима власти ФБиХ;
- Закон о порезу на доходак;
- Закон о доприносима;
- Закон о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ;
- Закон о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ;
- Закон о ревизији институција у ФБиХ;
- Закон о ублажавању негативних економских посљедица;
- Уредба о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19;

IV. ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. УВОД

Уред за ревизију институција у ФБиХ (у даљњем тексту: Уред за ревизију), сходно Закону о ревизији институција у ФБиХ¹ и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизијских институција (ИССАИ), извршио је ревизију Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину.

Федерално министарство финансија (у даљњем тексту: Министарство финансија²) управља Буџетом ФБиХ и опслужује га у дијелу израде, извршења и надзора над кориштењем буџетских средстава, сходно Закону о буџетима у ФБиХ³ и Закону о трезору у ФБиХ.⁴ Влада ФБиХ, према наведеним законима, доноси смјернице економске и фискалне политике за период од три године. На приједлог Министарства финансија, премијер Владе ФБиХ Приједлог буџета подноси Парламенту ФБиХ. Буџетски корисници су одговорни за наплату и убирање прихода из своје надлежности, као и за кориштење буџетских средстава за намјене и до висине утврђене у Посебном дијелу Буџета ФБиХ. Буџетски корисници користе средства према годишњем финансијском плану, а према динамици утврђеној тромјесечним и мјесечним плановима које одобрава министрица финансија, сходно расположивим средствима.

Укупно остварени приходи, примици и финансирање у 2020. години, којима су финансиране 62 институције, износили су 4.737.298.127 КМ и у односу на претходну годину већи су за 2.472.300.210 КМ. Расходи, издаци и отплате дуга исказани су у износу од 4.730.205.318 КМ и у односу на претходну годину већи су за 2.535.638.156 КМ. Вишак прихода над расходима исказан је у износу од 7.092.808 КМ.

Уред за ревизију планирао је ревизију 26 буџетских корисника, којима је одобрен буџет у укупном износу од 5.351.769.199 КМ, што је 97,1% од укупно планираних средстава Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину (5.508.930.679 КМ). Укупно исказани расходи и издаци за ових 26 корисника износе 4.570.849.508 КМ или 96,6% укупно реализованих расхода и издатака у 2020. години. Према Закону о ревизији институција у ФБиХ, до окончања ове ревизије извршена је обавезна ревизија 19 буџетских корисника, а за седам буџетских корисника ревизија је у току и проводи се према Плану ревизија за 2020./2021. годину.

У појединачним извјештајима о финансијској ревизији буџетских корисника за 2020. годину (ревизија је окончана до сачињавања овог Извјештаја) дата су мишљења о ревизији финансијских извјештаја и ревизији усклађености активности финансијских трансакција и информација са законским и другим прописима и објављене су информације о уоченим неправилностима у пословању федералних институција. Такођер, дате су препоруке за које су надлежни и одговорни руководиоци буџетских корисника, те требају предузети одговарајуће активности на реализацији тих

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 22/06

² За остала федерална министарства у наставку текста користиће се само назив Министарство, без ријечи Федерално.

³ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19

⁴ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 26/16, 3/20

препорука. Одређени број констатованих пропуста и неправилности које се односе на финансијску ревизију ревидираних буџетских корисника системског је карактера и за њихово рјешавање потребна је активност већег броја буџетских корисника.

Коначни извјештаји ревидираних буџетских корисника достављени су: предсједнику ФБиХ, премијеру Владе ФБиХ, предсједавајућим Дома народа и Представничког дома Парламента ФБиХ и Министарству финансија. Након достављања коначних извјештаја Парламенту ФБиХ, објављени су на интернет-страници Уреда за ревизију: www.vrifbih.ba.

2. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије су консолидовани финансијски извјештаји за 2020. годину, Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2020. године и усклађеност активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима с релевантним законима и другим прописима.

Циљ је да се изрази мишљење о томе јесу ли финансијски извјештаји поуздани и одражавају ли биланса у потпуности резултате извршења Буџета ФБиХ. Ревизијом ће се процијенити примјењују ли руководства институција законе и прописе и користе ли средства за одговарајуће намјене, те оцијенити финансијско управљање, систем интерних контрола и функција интерне ревизије.

Ревизија је обављена сходно интерним планским документима, с прекидима у периоду од новембра 2020. до јуна 2021. године.

С обзиром на то да се ревизија обавља испитивањем на бази узорка и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, поједине материјално значајне грешке могу остати неоткривене.

3. ПРАЋЕЊЕ ПРИМЈЕНЕ ПРЕПОРУКА И АНАЛИЗА ПРЕДУЗЕТИХ МЈЕРА

Уред за ревизију извршио је финансијску ревизију Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2019. годину и дао препоруке с циљем отклањања уочених пропуста и недостатака. У Извјештају о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2019. годину дато је мишљење с резервом о финансијским извјештајима и извјештају о усклађености.

Влада ФБиХ није поступила сходно члану 16., тачка 3. Закона о ревизији институција у ФБиХ и обавијестила Уред за ревизију о предузетим мјерама и активностима на реализацији датих препорука с циљем отклањања неправилности идентификованих у Извјештају о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2019. годину.

Ревизијом Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину и увидом у предузете активности, те анализом реализације датих препорука, констатовано је да нису предузете одговарајуће мјере на provedби датих препорука, те је утврђено сљедеће:

Реализоване препоруке

- 1) Стратегијом реформе управљања јавним финансијама у ФБиХ 2021–2025. активност увођења Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор је настављена, будући да је планирано увођење МРС-а ЈС путем седам фаза (рок за последњу фазу је 2025. година).
- 2) Расходи и издаци признају се на основу настанка пословног догађаја (обавезе), у извјештајном периоду на које се односе, независно од плаћања, сходно члану 76. Закона о буџетима у ФБиХ.

Нереализоване препоруке

- 1) Потребно је да Министарство финансија с Владом ФБиХ предузме активности, према надлежностима, на успостави интерне ревизије и система финансијског управљања и контроле у јавном сектору на свим нивоима власти у ФБиХ, сходно Закону о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ, Закону о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и другим прописима.
- 2) Потребно је да Министарство финансија, сходно Закону о буџетима у ФБиХ и Правилнику о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ, успостави Регистар буџетских корисника буџета у ФБиХ.
- 3) Потребно је да Министарство финансија Правилником о унутрашњој организацији утврди послове везане за Изјаву о фискалној одговорности, те донесе интерни акт који ће детаљније прописати начин и кораке у поступку провјере садржаја Изјаве, сходно Правилнику о облику и садржају, начину попуњавања и предаје изјаве о фискалној одговорности.
- 4) Антикорупциони тим треба сачинити извјештај о реализацији стратешких циљева, утврђених Стратегијом за борбу против корупције 2016. – 2019. године и Акцијским планом за провођење Стратегије за борбу против корупције 2016. – 2019. године и доставити га Влади ФБиХ на усвајање.
- 5) Потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија, у оквиру надлежности, предузму активности како би се планирање и доношење Буџета ФБиХ према законским и другим прописима.
- 6) Доспјеле обавезе по судским пресудама и извршним судским рјешењима планирати и евидентирати на припадајућим позицијама, сходно начелу модификованог настанка пословног догађаја, односно члану 76. Закона о буџетима у ФБиХ и члану 16. Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ.
- 7) Потребно је да Министарство финансија предузме активности на измјени и допуни Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ, у дијелу који се односи на јасније дефинисање обавезе сачињавања и подношења консолидованих годишњих рачуноводствених извјештаја на нивоу ФБиХ.
- 8) Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ сачињавати сходно одредбама члана 97. Закона о буџетима у ФБиХ.

- 9) Потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија предузму активности на томе да буџетски корисници, који у оквиру своје надлежности остварују јавне приходе, сходно законским прописима планирају, прате и предузимају мјере у циљу благовремене наплате јавних прихода.
- 10) Потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија планирање прихода и примитака Буџета ФБиХ врше на основу реалних улазних података, досљедно примјењујући Закон о буџетима у ФБиХ.
- 11) Потребно је да Влада ФБиХ преиспита прописе везане за остваривање права накнаде члановима Владе ФБиХ, њиховим савјетницима и изабраним дужносницима, које немају карактер плата, у дијелу остваривања права на накнаде за превоз корисницима одвојеног живота.
- 12) Потребно је да Влада ФБиХ преиспита Уредбу о начину оснивања и утврђивању висине накнаде за рад радних тијела утемељених од стране Владе ФБиХ и руководиоца федералних органа државне службе, у дијелу дефинисања формирања и плаћања комисија чији су чланови запосленици буџетских корисника.
- 13) Потребно је да Министарство финансија преиспита дати став који се односи на питање израчуна пореза и доприноса на накнаду за рад чланова комисија запосленика институција.
- 14) Потребно је да Влада ФБиХ преиспита Закључак о праву употребе службених телефона у дијелу лимитирања потрошње за министре.
- 15) Потребно је да Влада ФБиХ преиспита оправданост планирања интервентних средстава код усвајања програма утrophка средстава трансфера, сходно Закону о буџетима у ФБиХ и Закону о извршавању буџета за годину за коју се планира реализација трансфера.
- 16) Потребно је да Влада ФБиХ изврши анализу додијељених средстава и надзора над намјенским утrophком средстава те, сходно анализи, предузме одговарајуће активности у дијелу даљњег планирања средстава на позицији трансфера на раздјелима корисника који не врше адекватан надзор над намјенским утrophком.
- 17) Сходно надлежностима, потребно је да Влада ФБиХ, у сарадњи с ресорним министарствима, предузме активности на приједлогу измјена и допуна законских прописа који регулишу финансирање појединих области у здравству, пољопривреди, подршке јавним предузећима и борачко-инвалидској заштити.
- 18) Потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија предузму мјере везано за оцјену оправданости финансирања трансфера који немају законску утемељеност.
- 19) Потребно је да Министарство финансија с надлежним институцијама предузме све законом прописане радње за наплату потраживања, сходно члану 46. Закона о буџетима у ФБиХ.
- 20) Осигурати вјеродостојну књиговодствену документацију о власништву и посједу некретнина, која би била темељ за књиговодствено евидентирање у Главној књизи Трезора.

- 21) Извршити усаглашавање стања на контима финансијских и обрачунских односа с другим повезаним јединицама, те евидентирање на контима вршити сходно Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор.
- 22) Потребно је да Министарство финансија предузме активности како би се обавезе по кредиту ЈП „Водовод“ д.о.о. Мостар третирале сходно закљученом супсидијарном кредитном уговору и евидентира потраживања од крајњег корисника сходно Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор и Упутству о планирању и рачуноводственом евидентирању вањског дуга ФБиХ у Главној књизи трезора.
- 23) Потребно је да Министарство финансија у Главној књизи Трезора изврши сва потребна евидентирања књиговодствених промјена, која су настала одљевом средстава по кредиту Владе Краљевине Шпаније.
- 24) У оквиру Главне књиге Трезора утврдити тачан износ дуга, задужења и осталих обавеза, као и потраживања Федералног министарства одбране, Војске Федерације БиХ, Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ и Царинске управе ФБиХ.
- 25) Потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија с надлежним институцијама предузму активности како би се коначно ријешило питање располагања правима и обавезама на имовини институција које су угашене, а чије су надлежности пренесене с ентитетског на државни ниво.

Препоруке за које није извршена оцјена поступања

- 1) Код ревидираних буџетских корисника није било именовања вршилаца дужности на одређени период, до окончања конкурсне процедуре, због чега није извршена оцјена предузимања активности Владе ФБиХ на окончању именовања руководећих државних службеника и чланова Управног вијећа, сходно Закону о државној служби у ФБиХ и Закону о министарским, владиним и другим именовањима ФБиХ.

Након извршене ревизије за 2020. годину дато је укупно 25 препорука, од чега су двије нове и 23 нереализоване препоруке које су већ дате у Извјештају о финансијској ревизији за 2019. годину.

4. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Циљ система интерних контрола је да осигура разумно увјерење да буџетски корисници у пословању управљају јавним средствима законито, транспарентно, економично, ефикасно и ефективно, односно да интерне контроле функционишу сходно важећој регулативи.

Финансијско управљање и контрола

Сходно Закону о буџетима у ФБиХ, Закону о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ¹ и Правилнику о провођењу финансијског управљања и контроле у јавном сектору у ФБиХ,² буџетски корисници имају обавезу успостављања система интерних контрола и уређивање система по међународним стандардима

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 38/16

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 6/17, 3/19

интерне контроле, како би се осигурало извјештавање о активностима у оквиру основне дјелатности. Министарство финансија је, поред управљања приходима и издацима Министарства, одговорно у име Владе ФБиХ за рачуноводство и интерни надзор трансакција задуживања и дуга. Оно такођер може обављати надзор над рачуноводственим документима прихода и издатака буџетских корисника, ванбуџетских фондова, те кантона, градова и општина и доносити инструкције за успоставу и одржавање система интерне контроле.

Систем интерних финансијских контрола успоставља се ради осигурања доброг финансијског управљања у јавном сектору у циљу усмјеравања и контролисања финансијских ефеката пословања на начин да подрже реализацију циљева, те да се ограничена јавна средства троше на законит, правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин. **Финансијско управљање и контрола** проводи се путем пет међусобно повезаних компоненти интерних контрола на основу ЦОСО модела¹ које обухватају: контролно окружење, процјену ризика, контролне активности, информације и комуникације, те праћење и процјену.

Општа процјена система финансијског управљања и контроле заснива се на процјени адекватности интерних контрола, односно одговора на питање да ли су постојеће интерне контроле одговарајуће успостављене како би спријечиле активирање потенцијалних ризика и помогле у остваривању постављених циљева организације. Код буџетских корисника код којих је извршена финансијска ревизија за 2020. годину констатовано је да су поједине компоненте ЦОСО модела добро развијене, док су преостале компоненте на ниском нивоу развоја или су неразвијене.

Да би финансијско управљање и контрола као систем постигло резултате морају бити испуњени захтјеви свих пет ЦОСО елемената, јер се ради о међусобно повезаним елементима који се одражавају на функционисање цјелокупног система интерних контрола у организацији. Уочен је одређени напредак на успостави и унапређењу система финансијског управљања и контроле, али он је још увијек незадовољавајући у дијелу који се односи на:

- **Контролно окружење** код већине буџетских корисника још увијек не представља поуздан темељ за развој квалитетног система финансијског управљања и контроле (правилницима о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у односу на стварно попуњена радна мјеста констатована су значајна одступања између систематизованих и попуњених радних мјеста, што указује на то да постојећа систематизација није оптимална, а корисници функционишу и обављају послове из надлежности с постојећим бројем извршилаца окружење. Још увијек одређени број буџетских корисника нема утврђене стратешке циљеве, нити усвојене стратешке планове рада који би били темељ за доношење годишњих планова рада. Такођер, скрећемо позорност на то да код Министарства образовања и науке и Министарства за питања бораца и инвалида домовинског рата још увијек нису именовани министри. По овлашћењима Владе ФБиХ, у овим министарствима одређене послове обављају секретар (Министарство образовања и науке) и помоћник министра (Министарство за питања бораца и инвалида

¹ Компоненте су утврђене са INTOSAI смјерницама за стандарде интерне контроле за јавни сектор. Скраћеница COSO односи се на Комитет спонзорских организација Treadway комисије (engl. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission)

домовинског рата), до именовања федералних министара. Влада ФБиХ је овластила премијера ФБиХ за доношење подзаконских аката из надлежности ових министарстава, до именовања федералних министара.

- **Управљање ризицима** још увијек није развијено у смислу да буџетски корисници утврде и процијене вјероватност настанка ризика и њихових утицаја на пословање, документирају податке о ризицима у регистре ризика, извјештавају о најзначајнијим ризицима и активностима у управљању ризицима. Један дио корисника који је утврдио ризике нема успостављено праћење и ажурирање на годишњем нивоу.
- **Контролне активности** нису успостављене на прописан начин, јер је код појединих буџетских корисника који су били предмет ревизије евидентан изостанак писаних процедура, као и неажурирање интерних аката сходно важећим прописима, док корисници који су донијели усклађене интерне процедуре, нису их у свим случајевима досљедно примјењивали, што је утицало на усклађеност пословања. Нису документовани кључни процеси и сачињене мапе пословних процеса, које представљају темељ за утврђивање и процјену ризика у организацији.
- **Информације и комуникације** још увијек нису на задовољавајућем нивоу.
- **Праћење и процјена** система финансијског управљања и контроле која се извршава путем појединачних извјештаја буџетских корисника углавном показује недовољан ниво развоја система финансијског управљања и контроле, односно неусклађеност система интерних контрола са захтјевима Стандарда интерних контрола. Посебно указујемо на незадовољавајући ступањ реализације препорука ревизије, као и на незадовољавајући ступањ успоставе интерне ревизије.

Обављеном ревизијом буџетских корисника констатовали смо да интерне контроле код буџетских корисника нису адекватно успостављене, сходно Закону о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у Федерацији БиХ и Међународним стандардима интерне контроле. Такођер, контролним активностима нису обухваћени сви процеси рада, нису сачињене мапе процеса, нису идентификовани и процијењени ризици за значајне процесе пословања, нису успостављени регистри ризика, нити су јасно дефинисани управљачки, административно-контролни и рачуноводствено-контролни поступци, поступци процјене ризика и провођења мониторинга руководства над успостављеним интерним контролама. Поједини буџетски корисници су сачинили мапу процеса, извршили процјену ризика, успоставили регистар ризика, али још увијек нису у потпуности имплементирали систем финансијског управљања и контроле сходно законским прописима. Истовремено, један број буџетских корисника није вршио надзор над успостављеним контролним активностима, односно није вршио систематично и редовно идентификацију и процјену ризика. У годишњим извјештајима о функционисању система финансијског управљања и контроле нису наведене мјере које се планирају предузети за даљњи развој финансијског управљања и контроле по ЦОСО компонентама.

Овако успостављене интерне контроле за посљедицу су имале одређене недостатке и неправилности које су констатоване током појединачних ревизија и за које су дате препоруке у извјештајима о финансијској ревизији за буџетског корисника код којег је утврђена неправилност. Дакле, систем интерних контрола још увијек није на задовољавајућем нивоу, интерне контроле нису адекватно успостављене како би

спријечиле активирање потенцијалних ризика и помогле у остваривању циљева организација, што није у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о провођењу финансијског управљања и контроле у јавном сектору у ФБиХ, те је утицало на констатоване пропусте у извршењу Буџета ФБиХ као цјелине. Наведено више добива на важности будући да је споменути Закон на снази већ четири године, као и да је Законом о буџетима у ФБиХ и раније била утврђена обавеза успостављања система интерних контрола.

Средишња хармонизациона јединица (у даљњем тексту: СХЈ), коју је успоставило Министарство финансија, сходно Закону о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ¹ и Закону о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ² овлаштена је за развој, руковођење и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у јавном сектору, хармонизацију система финансијског управљања и контроле у организацијама јавног сектора у ФБиХ, оцјену адекватности и ефективности система финансијског управљања и контроле у организацијама у ФБиХ.

СХЈ је током 2020. године предузела више активности у циљу повећања ступња успоставе интерне ревизије и финансијског управљања и контроле. Израђен је и објављен нови Правилник о критеријима за успоставу јединица интерне ревизије у јавном сектору у ФБиХ,³ сачињене су Смјернице за развој управљачке одговорност у јавном сектору у ФБиХ које су објављене 16. 4. 2021. године. СХЈ је извршила анализу и сачинила приједлог за измјене и допуне Закона о јавним предузећима у ФБиХ везано за финансијско управљање и контролу и интерну ревизију, који је достављен Министарству енергије, рударства и индустрије. Осим тога, Влада ФБиХ је 22. 12. 2020. године донијела Одлуку о изради Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у јавном сектору ФБиХ 2021. – 2027. године, којом је задужила СХЈ за израду Стратегије с роком од шест мјесеци од ступања на снагу ове одлуке. До окончања ревизије финализован је нацрт ове стратегије.

Сходно Правилнику о критеријима за успоставу јединица интерне ревизије у јавном сектору у ФБиХ, 86 институција обавезно је успоставити интерну ревизију.⁴ Према презентованим подацима, закључно с 31. 12. 2020. године Јединица за интерну ревизију систематизована је код 61 институције (од којих 20 има систематизовану и попуњену јединицу у којој раде најмање два ревизора, а код 41 институције је систематизована јединица и у њој ради само један или ниједан ревизор), а код десет институција систематизован је интерни ревизор (у њих седам именован је и интерни ревизор). Дакле, 15 институција уопште није систематизовало јединицу интерне ревизије. Од 34 обвезника у којима ФБиХ/кантони/општине имају већински власнички удио, интерну ревизију успоставило је 26 обвезника. Наведено упућује на то да ступањ успоставе интерне ревизије код обвезника и даље није адекватан. Скрећемо пажњу на чињеницу да је СХЈ надлежна за федерални и кантонални ниво, јединице локалне самоуправе, ванбуџетске фондове на федералном и кантоналном нивоу, те правна лица у којима ФБиХ/кантон/општина имају већински власнички удио.

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 47/08, 101/16

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 38/16

³ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 49/20

⁴ Структура обвезника је сљедећа: федерални ниво (19), кантонални ниво (10), ванбуџетски фондови у ФБиХ и кантонима (18) и градови и општине (39).

Није презентована документација која би потврдила да је СХЈ током 2020. године проводила повремене провјере квалитете активности интерне ревизије, сходно члану 20. Закона о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ, на основу којих би могла иницирати и предузимати одговарајуће активности с циљем ефикаснијег руковођења и координирања интерном ревизијом у јавном сектору.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије у јавном сектору у ФБиХ сачињен је и достављен Министарству финансија, односно Влади ФБиХ, сходно члану 7. Закона о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ.

Влада ФБиХ је Закључком од 20. 5. 2021. године усвојила Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије у јавном сектору у ФБиХ и задужила Министарство правде да до 31. 12. 2021. године измјенама и допунама важећих законских и подзаконских аката регулише радноправни статус, одреди и утврди адекватне коефицијенте и додатке на плату за руководиоце јединице за интерну ревизију и интерне ревизоре, како би се придонијело независности функције интерне ревизије и приступило усаглашавању плата интерних ревизора на свим нивоима власти у ФБиХ.¹ Министарство правде је за то било задужено и Закључком Владе ФБиХ од 1. 10. 2020. године (рок: шест мјесеци). Задужење није реализовано, нити је Министарство правде одговорило на упит Министарства финансија о реализацији Закључка.

Годишњи консолидовани извјештај о функционисању система финансијског управљања и контроле у јавном сектору у ФБиХ сачињен је и достављен Влади ФБиХ 25. 5. 2021. године. Влада ФБиХ је Закључком од 10. 6. 2021. године усвојила Годишњи консолидовани извјештај о функционисању система финансијског управљања и контроле у јавном сектору у ФБиХ.

Министарство финансија није предузело потребне активности, сходно надлежностима, с циљем успоставе интерне ревизије и финансијског управљања и контроле на свим нивоима власти у ФБиХ, како је предвиђено Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ. Наведено више добива на важности будући да је Закон о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ донесен 2008. године, а СХЈ је успостављена 2010. године.

Препорука:

- ***потребно је да Министарство финансија с Владом ФБиХ предузме активности, према надлежностима, на успостави интерне ревизије и система финансијског управљања и контроле у јавном сектору на свим нивоима власти у ФБиХ, сходно Закону о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ, Закону о финансијском управљању и контроли***

¹ Чланцима 14. и 16. Закона о интерној ревизији прописане су обавезе, односно послови руководиоца јединице интерне ревизије и интерног ревизора, док Закон о платама и накнадама у органима власти ФБиХ не предвиђа коефицијент за руководиоца јединице интерне ревизије, као што ни Закон о државној служби не предвиђа позицију руководиоца јединице за интерну ревизију, ни радно мјесто интерног ревизора. Међутим, у Закону о платама и накнадама у органима власти ФБиХ прописан је коефицијент за мјесто интерног ревизора и износи 5,2, али, и поред тога, појединим интерним ревизорима додјељује се коефицијент стручног савјетника (4,1). Одређивање припадајућег коефицијента остављено је на вољу руководиоцу организације па се, овисно о томе да ли се руководилац јединице интерне ревизије налази на позицији начелника или помоћника министра, њихови коефицијенти крећу у распону од 4,6 до 5,7.

Интерна ревизија у федералним институцијама уређена је Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ. Министарство финансија је успоставило Јединицу за интерну ревизију сходно наведеним актима. Осим за ревизију система, активности и процеса у Министарству финансија, Јединица за интерну ревизију успостављена је и за системе, активности и процесе буџетских корисника који не испуњавају услове дефинисане чланом 9. Закона о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ. Праћење и процјена система интерних контрола (који обухвата све финансијске и нефинансијске процесе у организацији), његове адекватности и функционалности, проводи се, између осталих, кроз активности интерне ревизије о којима интерни ревизори сачињавају извјештаје. Као што је наведено, још увијек сви обвезници нису успоставили интерну ревизију, што указује на то да имплементација законских и других прописа, који се односе на успоставу интерне ревизије, траје споро, што више добива на важности будући да је Закон о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ донесен 2008. године.

Током обављања појединачних ревизија буџетских корисника за 2020. годину констатовано је да и даље постоје бројне слабости у системима интерне контроле, односно у подручјима које ревидира интерна ревизија. Нисмо се у значајнијој мјери могли ослонити на рад интерне ревизије, јер у већини случајева нису ревидирани кључни процеси и процеси с високим ризиком. Наиме, у Јединицама за интерну ревизију најчешће је запослен један интерни ревизор, што није у складу с међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије, те је недовољно да би функција интерне ревизије била оперативна у потпуности и дала пун допринос бољем и ефикаснијем пословању.

Буџетска инспекција и поступак инспекцијског надзора регулисан је Законом о буџетима у ФБиХ, Уредбом о буџетском надзору у ФБиХ,¹ Законом о финансијском пословању² и другим прописима. При Министарству финансија успостављена је Јединица за буџетску инспекцију (у даљем тексту: Јединица) која, сходно Правилнику о обављању инспекцијског надзора, планира активности које се односе на провођење инспекцијског надзора законитости, благовремености и намјенске употребе буџетских средстава и утврђивање мјера за отклањање утврђених незаконитости и неправилности. Поступак инспекцијског надзора путем Јединице уређен је Правилником о обављању инспекцијског надзора Министарства финансија путем Јединице за буџетску инспекцију. Примарни фокус буџетског надзора у 2020. години био је на текућим трансферима и располагању буџетским средствима буџетских корисника. Према подацима начелника Јединице, у 2020. години није било изрицања новчаних казни, поднесене су три пријаве надлежним тужилаштвима због сумњи у постојање казњених дјела, те је приликом надзора утврђен укупан износ средстава за поврат у Буџет ФБиХ од 767.279 КМ (од чега је извршен поврат 709.058 КМ, док је остатак утврђеног износа у поступку поврата).

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 34/14

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 48/16

Регистар буџетских корисника који је успоставило и који води Министарство финансија није у складу с Правилником о утврђивању и начину вођења Регистра буџетских корисника Буџета у ФБиХ,¹ што за посљедицу има да Парламент ФБиХ и Предсједник и два потпредсједника ФБиХ и даље планирају буџет као три буџетска корисника с једним идентификацијским бројем, казнено-поправни заводи (у даљњем тексту: КПЗ) као један буџетски корисник, иако се ради о седам посебних правних особа, а Федерална управа цивилне заштите и Штаб цивилне заштите планирају се као два буџетска корисника с једним идентификацијским бројем. Наведено је утицало како на планирање, тако и на реализацију Буџета ФБиХ, односно планирање и реализацију средстава за рад Парламента ФБиХ, Предсједника и два потпредсједника ФБиХ, КПЗ-ова, Федералне управе цивилне заштите и Штаба цивилне заштите.

Важно је истакнути да су у међувремену КПЗ-ови добили статус буџетских корисника, те је Министарство дало сугласност за њихов упис у Регистар буџетских корисника, што је примијењено приликом планирања Буџета за 2021. годину.

Успостављени Регистар буџетских корисника буџета у ФБиХ није усклађен са Законом о буџетима у ФБиХ и Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ.

Препорука:

- ***Министарство финансија треба предузети активности према буџетским корисницима да се, сходно њиховом правном статусу, изврши усклађивање регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ с Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ.***

Фискална одговорност регулисана је чланом 44. Закона о буџетима у ФБиХ, којим је утврђено да су руководиоци буџетских корисника одговорни за законито и намјенско кориштење средстава и учинковито и успјешно функционисање система финансијског управљања и контроле у оквиру буџетом утврђених средстава. Министарство финансија надлежно је, сходно члану 13. Правилника о облику и садржају, начину попуњавања и предаје изјаве о фискалној одговорности, за провјеру садржаја изјава о фискалној одговорности, које су руководиоци буџетских корисника дужни сваке године, за претходну буџетску годину, попунити и доставити. Правилником о унутрашњој организацији Министарства финансија наведени послови нису предвиђени, односно нису додијељени одређеној организацијској јединици/радном мјесту. Такођер, Министарство финансија није донијело интерни акт којим би детаљније уредило пријем и преглед изјава. Извршена је само провјера формалног садржаја изјава за 2020. годину, а нису предузимане даљње активности на контроли изјава, сходно члану 13. Правилника. **На основу наведеног, констатовали смо да Министарство финансија није на адекватан начин обављало послове провјере садржаја Изјаве о фискалној одговорности, према одредбама Правилника о облику и садржају, начину попуњавања и предаје изјаве о фискалној одговорности.**

Препорука:

- ***потребно је да Министарство финансија Правилником о унутрашњој организацији утврди послове везане за Изјаву о фискалној***

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 30/14

одговорности, те донесе интерни акт који ће детаљније прописати начин и кораке у поступку провере садржаја Изјаве, сходно Правилнику о облику и садржају, начину попуњавања и предаје изјаве о фискалној одговорности.

Међународни рачуноводствени стандарди за јавни сектор (MPC JC), који у међународним оквирима представљају окосницу хармонизације рачуноводственог извјештавања буџетских корисника, нису усвојени. Стратегијом реформе управљања јавним финансијама у ФБиХ 2017–2020. у Федерацији БиХ планирана је имплементација Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор, за коју је било задужено Министарство финансија, а рок сачињавања био је први квартал 2019. године, што није реализовано. Такођер, Стратегијом реформе управљања јавним финансијама у ФБиХ 2021–2025. настављено је увођење MPC-а JC, будући да је планирано у седам фаза (рок за посљедњу фазу је 2025. година). Како су презентovali надлежни из Министарства финансија, у току је анализа тренутног законодавства, односно анализа недостатака у примјени MPC-а JC коју проводе конзултанти у склопу пројекта „Даљња подршка управљању јавним финансијама у БиХ“, који финансира Европска унија. Анализа би требала резултирати сачињавањем документа Анализа недостатака у примјени ИПСАС стандарда с препорукама и Планом за provedбу за све нивое власти у БиХ, за што је рок трећи квартал 2021. године. Напомињемо да је чланом 33. Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ¹ било прописано да ће до објављивања MPC-а JC буџетски корисници и фондови у ФБиХ примјењивати посебне прописе за буџетске кориснике и ванбуџетске фондове из области рачуноводства и ревизије у јавном сектору, док новим Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ,² који је ступио на снагу 4. 3. 2021. године, није регулисан начин поступања у случајевима неусвајања MPC-а JC.

Стратегију за борбу против корупције 2016. – 2019. ФБиХ и Акцијски план за provedбу Стратегије³ Влада ФБиХ усвојила је 2016. године, када је именovala и Антикорупциони тим Владе ФБиХ⁴ задужен за координацију и праћење реализације планираних активности из Акцијског плана. Планом рада Антикорупционог тима Владе ФБиХ за 2020. годину утврђено је да ће се његово дјеловање у тој години усмјерити на ефикасно обављање задатака дефинисаних у рјешењу о формирању и на анализу provedбе Стратегије за борбу против корупције 2016. – 2019. године, чија је имплементација истекла. Тим је сачинио Извјештај о раду Антикорупционог тима Владе ФБиХ за 2020. годину, који је Влада ФБиХ Закључком усвојила, али не и Извјештај о реализацији стратешких циљева, за шта је Уред за ревизију раније дао препоруку. Имајући у виду период које је протекло од истека претходне Стратегије и Акцијског плана, констатовано је да Антикорупциони тим није у цијелости извршио задатак у дијелу праћења имплементације протекле Стратегије и Акцијског плана, који се требао обавити сходно рјешењу о формирању.

Рјешењем Владе ФБиХ о Измјенама рјешења о формирању Антикорупционог тима

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 83/09

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 15/21

³ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 75/16

⁴ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 28/16, 18/17, 27/18, 41/20

Владе ФБиХ¹ од 7. 4. 2021. године, Антикорупциони тим задужен је да за Владу ФБиХ припреми Приједлог акцијског плана за борбу против корупције за период од 2021. до доношења нове Стратегије. Поред тога, утврђена му је обавеза да прати имплементацију Акцијског плана до доношења нове Стратегије и да судјелује у свим активностима које се односе на сарадњу с Агенцијом за превенцију корупције и координацију борбе против корупције.

5. ПЛАНИРАЊЕ И ДОНОШЕЊЕ БУЏЕТА

Буџет ФБиХ за 2020. годину² Парламент ФБиХ усвојио је 19. 12. 2019. године у износу од 4.954.392.401 КМ. Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину³ усвојене су 28. 4. 2020. године у износу од 5.508.930.679 КМ (повећање за 554.538.278 КМ у односу на одобрена средства Буџетом ФБиХ за 2020. годину). У односу на претходну годину Буџет ФБиХ повећан је за 2.807.084.948 КМ, што је највећим дјелом резултат преласка Федералног завода за мировинско и инвалидско осигурање (у даљњем тексту: Завод) на трезорско пословање од 1. 1. 2020. године.

Одобрена средства Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину односе се на: текуће трансфере и друге текуће расходе у износу од 3.882.551.847 КМ (70,5%), издатке за отплате дугова у износу од 927.282.936 (16,8%), издатке за бруто плате, доприносе послодавца и накнаде запосленика у износу од 264.746.505 КМ (4,8%), капиталне трансфере у износу од 129.551.000 КМ (2,4%), издатке за материјал и услуге у износу од 119.578.241 КМ (2,2%), издатке за камате у износу од 116.356.290 КМ (2,1%), издатке за набавку сталних средства у износу од 39.546.360 КМ (0,7%), издатке за финансијску имовину у износу од 19.240.000 КМ (0,3%) и текућу резерву у износу од 10.077.500 КМ (0,2%).

Проведеном ревизијом утврђена је неусклађеност у односу на одредбе Закона о буџетима у ФБиХ, Закона о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину и Правилника о процедури за израду изјаве о фискалној процјени закона, других прописа и аката планирања на буџет. У наставку су образложене главне активности које се тичу планирања, које су проведене током 2020. године, као и најзначајније неусаглашености у односу на наведене прописе:

- Нацрт документа оквирног буџета ФБиХ за период 2020–2022. године (у даљњем тексту ДОП) сачињен је, али није достављен Влади ФБиХ на разматрање и усвајање због тога што је Фискално вијеће БиХ тек 27. 12. 2019. дало сугласност на Глобални оквир фискалне биланса и политика у БиХ за период 2020–2022. године, који је Вијеће министара БиХ, Влада ФБиХ и Влада РС-а усвојила 4. 1. 2021, сходно одредбама Закона о фискалном вијећу у БиХ.⁴
- **Активности на измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину покренуте су на основу Закључка Владе ФБиХ од 3. 4. 2020. године, којим је Министарство задужено да одмах започне процедуру измјена и допуна Буџета ФБиХ за 2020. годину и измјена и допуна Закона о извршењу Буџета**

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 27/21

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 99/19

³ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 28/20

⁴ „Сл. гласник БиХ“, бр. 63/08

ФБиХ за 2020. годину, с циљем осигурања интервентних средстава, као помоћ привредним субјектима за ублажавање посљедица узрокованих појавом пандемије ЦОВИД-19. Закључком су, између осталог, задужени буџетски корисници да преиспитају своје финансијске потребе у циљу редуковања средстава планираних Буџетом ФБиХ за 2020. годину (очекивана уштеда 30%), да планирана средства на текућим и капиталним трансферима, која се извршавају на основу Програма утрошка средстава, преиспитају како би се усмјерила за помоћ привреди и привредним субјектима у ублажавању посљедица изазваних пандемијом ЦОВИД-19 (11 министарстава и Генерални секретаријат Владе ФБиХ задужени су да на својим раздјелима осигурају уштеде на име текућих и капиталних трансфера, реконструкције и инвестиционог улагања, те отплате домаћег позајмљивања, које ће се преусмјерити на име санације посљедица пандемије ЦОВИД-19 у укупном износу од 86.500.000 КМ), а Министарство финансија је задужено да у сарадњи с Министарством промета и комуникација изврши реалоцирање средстава предвиђених за изградњу путне инфраструктуре и алоцираних на посебном подрачуну Јединственог рачуна трезора ФБиХ (у даљњем тексту: ЈРР ФБиХ), те да се ова средства у износу од 150.000.000 КМ Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину пренамијене за ублажавање посљедица пандемије ЦОВИД-19. **Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину¹ Парламент ФБиХ усвојио је 28. 4. 2020. године у износу од 5.508.930.679 КМ.**

У образложењу Приједлога измјена и допуна Буџета ФБиХ за 2020. годину наведено је да ће Влада ФБиХ измјенама и допунама Буџета успоставити Фонд за стабилизацију привреде, чији ће приоритетни задатак бити очување радних мјеста субвенционирањем дијела доприноса оних који испуне критерије дефинисане Приједлогом закона о ублажавању негативних економских посљедица изазваних пандемијом ЦОВИД-19. Осим тога, планирано је успостављање Јамственог фонда у Развојној банци ФБиХ, чија би средства служила као првокласни колатерал за издавање јамстава компанијама за које се успостави да им је пословање угрожено због пандемије ЦОВИД-19.

- **Закон о ублажавању негативних економских посљедица² предложило је Министарство финансија.** Изворно је на тексту Нацрта радио Координациони одбор за стабилизацију привреде и санирање посљедица пандемије, који је именovala Влада ФБиХ. Није презентован релевантан документ из којег би било видљиво како је Министарство финансија преузело обавезу сачињавања Нацрта. Презентован је е-маил од 30. 3. 2020. године којим је Министарство финансија од Координационог одбора добило полазни материјал, који је правно уоквирило у виду начина реализације и мјера које се планирају. Надлежни из Министарства финансија истакли су хитност,³ као и чињеницу да

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 28/20

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 28/20

³ Министарство финансија је 2. 4. 2020. године послало Нацрт закона на мишљење Министарству правде и Уреду Владе ФБиХ за законодавство и усклађеност с прописима ЕУ. Након прибављених мишљења, 3. 4. 2020. године Министарство финансија је Нацрт закона доставило Влади ФБиХ ради разматрања и утврђивања Приједлога закона на сједници заказаној 3. 4. 2020. године. На сједници Владе ФБиХ

у вријеме доношења Закона није било познато до када ће трајати стање несреће у ФБиХ, за које је Закон директно везан, те да је одређење било да се осигура максимално средстава колико је могуће. Није презентована документациона подлога како се дошло до планираног износа средстава на позицији „Текући трансфери другим нивоима власти – Фонд за стабилизацију привреде“ (само је Сектор за привредне финансије сачинио процјену потребних средстава за субвенционирање доприноса за обавезна осигурања за један мјесец (60.000.000 КМ), односно за три мјесеца (180.000.000 КМ)). Парламент ФБиХ усвојио је Закон о ублажавању негативних економских посљедица 4. 5. 2020. године, а ступио је на снагу 8. 5. 2020. године.

Констатовали смо да није сачињена фискална процјена на прописаном обрасцу приликом доношења Закона, што је у супротности с чланом 8. Закона о буџетима у ФБиХ и чланом 1. став 2. и чланом 3. Правилника о процедури за израду изјаве о фискалној процјени закона, других прописа и аката планирања на буџет. Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину одобрена су средства у износу од 488.207.999 КМ на позицији „Текући трансфери другим нивоима власти – Фонд за стабилизацију привреде“, у оквиру раздјела Министарства финансија. Чланом 23. став 4. Закона о измјенама и допунама Закона о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину дефинисано је да ће се средства на овој позицији користити за имплементацију Закона о ублажавању негативних економских посљедица. Законом о ублажавању негативних економских посљедица једино је за мјеру „успостава Јамственог фонда“ егзактно дефинисано да је планирани износ иницијалних средстава за оснивање Фонда 80.000.000 КМ и да ће се осигурати преузмјеравањем расположивих средстава Владе ФБиХ из комисионих послова и расположивих средстава намјенских депозита Владе ФБиХ која се воде код Развојне банке ФБиХ, док је за мјеру „субвенционирање доприноса за обавезна осигурања“ Законом утврђен појединачни износ субвенције.

Приликом доношења Закона о ублажавању негативних економских посљедица констатоване су неусаглашености са Законом о буџетима у ФБиХ и Правилником о процедури за израду изјаве о фискалној процјени закона, других прописа и аката планирања на буџет. Међутим, овдје је важно указати на хитност поступања, уважавајући сврху доношења Измјена и допуна Буџета ФБиХ за 2020. годину и Закона о ублажавању негативних економских посљедица, као и тежину економских посљедица које је проузроковала појава пандемије ЦОВИД-19.

Нису предузете активности у дијелу нових измјена и допуна Буџета ФБиХ за 2020. годину, с обзиром на то да је Закон престао важити 31. 7. 2020. године, а да су средства намијењена за ублажавање негативних економских посљедица, која су осигурана Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину из маја 2020. године, реализована свега 18,63% (90.934.169 КМ) од укупно расположивих средстава (488.207.999 КМ). Имајући у виду наведено,

одржана је расправа, те је Министарство финансија након тога усагласило постојећи Нацрт с расправом вођеном на сједници и доставило га Влади ФБиХ 6. 4. 2020. године, која је исти дан утврдила Нацрт закона и доставила га Парламенту ФБиХ ради разматрања и усвајања по хитном поступку.

као и да је Закључком од 3. 4. 2020. године наложено да се изврше измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину с циљем осигурања интервентних средстава као помоћ привредним субјектима за ублажавање посљедица узрокованих појавом пандемије ЦОВИД-19 (средства су повучена с текућих и капиталних трансфера буџетских корисника и преузмјерена на санацију посљедица пандемије), не можемо потврдити да су предузете све потребне активности с циљем смањења негативних посљедица изазваних пандемијом ЦОВИД-19.

- Располагаива средства у оквиру раздјела Министарства финансија на позицији „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима – Фонд за стабилизацију привреде“ умањена су на основу двије одлуке Владе ФБиХ за укупан износ од 117.000.000 КМ.

- На основу Одлуке Владе ФБиХ од 1. 10. 2020. године о прерасподјели средстава из Буџета ФБиХ за 2020. годину извршена је прерасподјела средстава у износу од 100.000.000 КМ с позиције „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима – Фонд за стабилизацију привреде“ Министарства финансија на позицију „Текућа резерва Владе ФБиХ“ Владе ФБиХ. Одлука Владе ФБиХ о прерасподјели донесена је на основу Закључака Владе ФБиХ V. бр. 1301/2020 од 24. 9. 2020. године и V. бр. 1341/2020 од 1. 10. 2020. године, којима је Министарство финансија задужено да припреми Приједлог одлуке о прерасподјели средстава у укупном износу од 100.000.000 КМ, а премијер ФБиХ да у сарадњи с министрима околиша и туризма, енергије, рударства и индустрије, пољопривреде, водопривреде и шумарства, здравства и промета и комуникација, припреми Приједлог уредбе којом ће се утврдити процедуре и критерије за кориштење ових средстава. Истим Закључком задужена су министарства да, по доношењу одлуке о прерасподјели средстава, поднесу Министарству финансија захтјев за додјелу средстава из текуће резерве Владе ФБиХ на прописаном Обрасцу 1.

Прераспоређена средства реализована су за имплементацију Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19 (90.000.000 КМ) и у сврху подршке здравственим установама чији је оснивач ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19 (10.000.000 КМ).

- На основу Одлуке Владе ФБиХ од 18. 12. 2020. године о прерасподјели средстава из Буџета ФБиХ за 2020. годину извршена је прерасподјела средстава у износу од 11.700.000 КМ с позиције „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима – Фонд за стабилизацију привреде“ Министарства финансија на позиције „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима“ и „Издаци осигурања, банковних услуга и услуга платног промета“ Министарства здравства. Одлука Владе ФБиХ о прерасподјели донесена је на основу Закључка Владе ФБиХ V. број 1701/2020 од 18. 12. 2020. године, којим је усвојена Информација о плаћању преосталог дијела за набавку вакцина против

пандемије ЦОВИД-19 кроз ЦОВАХ механизам и задужено Министарство здравства да Министарству финансија упуту захтјев за прерасподјелу ових средстава.

Закон о ублажавању негативних економских посљедица престао је важити 31. 7. 2020. године, након чега су донесене одлуке о прерасподјели средстава. При томе није констатовано да је на позицији „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима – Фонд за стабилизацију привреде“ Министарства финансија утврђен вишак средстава који се неће реализовати. Надлежни из Министарства финансија презентовали су да је Влада ФБиХ – путем Информација које су јој упућене у јулу и септембру 2020. године у вези с посљедицама дјеловања епидемије ЦОВИД-19 на привреду с аспекта примјене Закона о ублажавању негативних економских посљедица – имала информацију о висини до тада реализованих средстава.

Чланом 23. став 4. Закона о измјенама и допунама Закона о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину дефинисано да ће се средства на овој позицији користити за имплементацију Закона о ублажавању негативних економских посљедица. Осим тога, није поступљено сходно члану 62. Закона о буџетима у ФБиХ и члану 12. Закона о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину.

- Министарство финансија је, између осталог, сходно Закону о буџетима у ФБиХ, одговорно у име Владе ФБиХ за рачуноводство и интерни надзор трансакција, задуживања и измирење дуга. Оно осигурава провођење јединствених рачуноводствених процедура, доноси прописе о књиговодству, те садржају и начину финансијског извјештавања за све буџетске кориснике и ванбуџетске фондове. По Инструкцијама Министарства финансија већина буџетских корисника је обавезе по основу правоснажних судских пресуда и извршних рјешења из радних спорова евидентирала на позицијама разграничених расхода и обавеза. **С обзиром на то да Буџетом ФБиХ за 2020. годину нису планирана средства за измирење доспјелих обавеза по судским пресудама и извршним судским рјешењима које су евидентирани на разграниченим расходима (39.197.880 КМ) и ванбилансној евиденцији (3.307.664 КМ), ове обавезе нису евидентирани на одговарајућим позицијама сходно члану 76. Закона о буџетима у ФБиХ и члану 16. Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ.¹**

Иако је током 2020. године измирен значајан дио предметних обавеза путем извансудске нагодбе (главница у износу од 10.088.660 КМ, трошкови спора у износу од 2.286.931 КМ), као и редовним путем (главница у износу од 515.335 КМ, затезна камата у износу од 436.195 КМ, трошкови спора у износу од 61.620 КМ), преостале обавезе по правоснажним судским пресудама и извршним рјешењима и даље чине значајан износ обавеза ФБиХ, који се додатно увећава за судске трошкове и трошкове затезних камата, а тачан износ биће познат коначном исплатом дуга. Министарство финансија је 10. 2. 2021. године информисало Владу ФБиХ о пресуди коју је донио Европски суд за људска права у децембру 2020. године у предмету једне апликантице против

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 34/14

БиХ,¹ према којој Влада ФБиХ мора осигурати у року три мјесеца извршење неизвршених домаћих одлука, тј. исплату новчаних износа који су домаћим пресудама досуђени апликантици (цјеловита пресуда с каматама), накнаду у износу од 1.000 ЕУР у корист апликантице и одвјетничке трошкове. Информацију о пресуди Влада ФБиХ прихватила је Закључком од 18. 2. 2021. године, те задужила Министарство финансија и све кориснике да у случају запримања пресуда Европског суда за људска права покрену процедуру издвајања средстава из текуће резерве Владе ФБиХ.² Министарство финансија посебно је указало на праксу овог суда, односно да би суд престао прихваћати апликације, уколико би ФБиХ реално доказала да није у финансијској могућности измиривати ове обавезе, као што је то учињено у случајевима одређених кантона, које су усвојиле акцијске планове за измирење пресуда, због чега сматра да је неопходно чим прије усвојити Акцијски план на нивоу Владе ФБиХ. Имајући у виду наведено, Влада ФБиХ је 8. 4. 2021. године усвојила Акцијски план о начину извршења судских одлука из радноправних односа државних службеника и намјештеника у органима државне службе, судској власти и јавним установама у ФБиХ,³ којим се обавезала на исплату потраживања државних службеника и намјештеника из радноправних односа у периоду од десет година (2021. – 2030. године). У тачки I. Акцијског плана констатовано је да укупан дуг (главни дуг, камата, трошкови парничног поступка, камата на трошкове парничног поступка, трошкови извршног поступка) на 15. 2. 2021. године износи око 42.000.000 КМ.

Као носиоци Акцијског плана дефинисани су сви органи државне службе, судске власти и јавних установа у ФБиХ, а тачком IV. дефинисано је да ће се средства предвиђена за provedбу Акцијског плана осигурати у Буџету ФБиХ сваке године на основу плана буџетских корисника. Тачком II. Акцијског плана дефинисано је да ће исплата потраживања путем извансудске нагодбе бити извршена у року од 60 дана од дана потписивања споразума о извансудској нагодби.

- Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину планирано је 100.000.000 КМ на приходовној страни – примици од финансијске имовине (продаја финансијских потраживања јавних предузећа). Како је наведено у Образложењу приједлога измјена и допуна Буџета ФБиХ за 2020. годину, Влада ФБиХ би, како би смањила изложеност банака према буџету у смислу емисије дугорочних обвезница, могла продати дио својих потраживања од јавних компанија које имају добру финансијску позицију, што је услов финансијских

¹ Ради се о првој пресуди Европског суда за људска права која се тиче исплате неизмирених судских пресуда на терет ФБиХ. Пресудом је утврђено да је апликација допуштена и да указује на повреду члана 6. став 1. Конвенције за заштиту људских права и темељних слобода и члана 1. Протокола бр. 1. (којима је дефинисано да „(...) свако има право на суђење у разумном року (...) пред (...) судом...“, односно да „свака физичка и правна особа има право на неометано уживање своје имовине“) у односу на неизвршење домаћих одлука у односу на апликантицу против БиХ.

² Законом о извршењу Буџета ФБиХ дефинисано је да се износ на раздјелу за измирење судских пресуда не може повећавати прерасподјелом средстава, осим у случају када се прерасподјела врши између буџетских корисника.

³ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 33/21

институција, првенствено банака за куповину потраживања (нека од јавних предузећа која тренутно имају такву позицију, а уједно имају финансијске обавезе према Влади ФБиХ: ЈП „Аутоцесте“ ФБиХ д.о.о. Мостар, ЈП „Цесте“ ФБиХ д.о.о. Сарајево, ЈП „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево, ЈП „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ д.д. Мостар). Није презентована друга релевантна документација којом би се потврдила потраживања, као и начин њихове реализације. Није било реализације примитака по овом основу.

- Буџетом ФБиХ за 2020. годину планирано је 115.000.000 КМ на приходовној страни – разграничени приходи за намјенска средства – на основу средстава која су алоцирана на посебном рачуну у оквиру ЈРР-а ФБиХ за управљање развојним средствима за имплементацију средстава намијењених за финансирање капиталних инфраструктурних пројеката. Ова средства су планирана за изградњу аутоцеста и брзих цеста у оквиру капиталног трансфера (Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину средства капиталног трансфера планирана су у износу од 95.400.000 КМ). Од укупно планираног капиталног трансфера у износу од 95.400.000 КМ реализовано је 43.742.787 КМ (46%), што је шире образложено у тачки 6.2.2.4.1 Извјештаја.
- Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину планирано је 157.000.000 КМ на приходовној страни – разграничени приходи за намјенска средства – на основу средстава која су алоцирана на посебним рачунима у оквиру ЈРР-а ФБиХ за управљање развојним средствима за имплементацију средстава намијењених за финансирање капиталних инфраструктурних пројеката (150.000.000 КМ) и за развој и унапређење авиопромета (7.000.000 КМ). Реалокација ових средстава планирана је с циљем пренамијене средстава за ублажавање посљедица пандемије ЦОВИД-19. Пренос средстава није извршен до краја 2020. године, будући да расходи и издаци нису извршени у планираном обиму, односно извршење Буџета није захтијевало пренос средстава.
- Регистар буџетских корисника ФБиХ није усаглашен с Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ. Као што је наведено у тачки 4. Извјештаја, Парламент ФБиХ, предсједник и два потпредсједника ФБиХ буџет и даље планирају као три буџетска корисника с једним идентификацијским бројем, казнено-поправни заводи су за 2020. годину буџет планирали као један буџетски корисник, иако се ради о седам посебних правних особа, а Федерална управа цивилне заштите и Штаб цивилне заштите планирају се као два буџетска корисника с једним идентификацијским бројем. Регистром буџетских корисника ФБиХ, који је донесен у 2020. години, свих седам казнено-поправних завода добило је статус буџетског корисника, што се примијенило приликом планирања Буџета за 2021. годину.

Обављеном ревизијом констатовали смо процедуралне пропусте приликом доношења Закона о ублажавању негативних економских посљедица. Влада ФБиХ и Министарство финансија нису испоштовали одредбе Закона о буџетима у ФБиХ и Закона о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину у дијелу располагања вишком

средстава на позицији „Текући трансфери другим нивоима власти – Фонд за стабилизацију привреде“ Министарства финансија након престанка важења Закона о ублажавању негативних економских посљедица, нити су предузели активности на новим измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину с циљем смањења негативних посљедица изазваних пандемијом ЦОВИД-19, имајући у виду малу реализацију средстава намијењених за ублажавање негативних економских посљедица.

Као и претходних година, Буџетом ФБиХ за 2020. годину нису планирана средства за измирење доспјелих обавеза на основу судских пресуда и извршних судских рјешења, средства капиталног трансфера за изградњу аутоцеста и брзих цеста (уважавајући спремност предвиђених пројеката и потребно вријеме за реализацију) и примитака од финансијске имовине нису реално планирана. Такођер, планирање и одобравање средстава појединим буџетским корисницима није извршено сходно Закону о буџетима у ФБиХ.

Препорука:

- *потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија, у оквиру надлежности, предузму активности како би се планирање Буџета ФБиХ вршило према законским и другим прописима.*

6. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

6.1 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ БУЏЕТА ФБИХ У ПЕРИОДУ ОД 1. 1. ДО 31. 12. 2020. ГОДИНЕ

Сходно члану 90. Закона о буџетима у ФБиХ и члану 28. став 7. Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у ФБиХ, Министарство финансија дужно је подносити Влади ФБиХ годишњи извјештај до 15. априла текуће године. Влада ФБиХ има обавезу подношења Парламенту ФБиХ Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ у року од шест мјесеци од завршетка фискалне године, према члану 96. Закона.

Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ Министарство финансија сачинило је и поднијело Влади ФБиХ 30. 3. 2021. године Влади ФБиХ, сходно чланцима 90. и 96. Закона о буџетима у ФБиХ. Влада ФБиХ усвојила га је 8. 4. 2021. године и упутила Парламенту на разматрање и усвајање 9. 4. 2021. године. **Парламент ФБиХ је 26. 5. 2021. године разматрао Извјештај о извршењу Буџета за 2020. годину, који није добио потребну већину гласова заступника. С тим у вези истичемо да Влада ФБиХ није доставила Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ Уреду за ревизију, што је била обавеза сходно члану 16. став 2. Закона о ревизији институција у ФБиХ.**

Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ није сачињен сходно члану 97. Закона о буџетима у ФБиХ. Он није усклађен са садржајем и класификацијама рачуна буџета и не садржи све информације и податке прописане чланом 97. Закона: почетно и завршно стање имовине, обавеза и извора власништва, објашњење већих одступања (нпр. код остварења прихода и расхода нису наведена образложења већих одступања код извршења појединих позиција, како у односу на буџетом одобрена средства тако и

у односу на претходни период; стање средстава на посебним намјенским рачунима на 31. 12. 2020. године у односу на претходну годину смањено је за 52.912.254 КМ, а у Извјештају је само констатовано почетно и завршно стање новчаних средстава, без образложења), као ни податке о свим промјенама на основу задуживања и управљања дугом и о јамствима датим током фискалне године (нпр. нису наведени подаци о задужењу ФБиХ у текућој години у оквиру инструмента за брзо финансирање ММФ-а у износу од 398.501.246 КМ; затим подаци о шест емисија обвезница у укупном износу од 200.000.000 КМ, за што је прикупљено 219.631.284 КМ; нису наведени сви битни подаци о три емисије трезорских записа укупне номиналне вриједности од 160.000.000 КМ, за што је прикупљено 159.449.478 КМ, као ни разлози отказивања преосталих аукција трезорских записа које су планиране индикативним календаром аукција). **У Извјештају нису презентоване свеобухватне информације о реализацији мјера за ублажавање посљедица изазваних пандемијом ЦОВИД-19, што је, уважавајући издвајања средстава из Буџета ФБиХ за ЦОВИД-19, као и чињеницу да је за имплементацију Закона о ублажавању негативних економских посљедица реализовано свега 18,63% (90.934.169 КМ) осигураних средстава за ове сврхе (488.207.999 КМ), на примјерен начин требало образложити. Такођер, Извјештај не садржи потпуне информације о предузетим радњама у циљу реализовања препорука ревизије из претходне године, информације о развојно-инвестиционим пројектима и њиховом извршењу, као ни о намјенском утрошку средстава с подрачуна отворених у оквиру ЈРР-а ФБиХ.**

Осим Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ, Министарство финансија сачинило је консолидоване финансијске извјештаје за Буџет ФБиХ, који обухватају: Биланс стања на 31. 12. 2020. године, Рачун прихода и расхода, Извјештај о новчаним токовима, Извјештај о капиталним издацима и финансирању и Годишњи извјештај о извршењу буџета за годину која се завршава на тај дан. Наведени извјештаји достављени су Уреду за ревизију и Централној банци БиХ, али не и Влади ФБиХ. **С тим у вези истичемо да Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у ФБиХ није јасно дефинисана обавеза сачињавања и подношења консолидованих годишњих рачуноводствених извјештаја на нивоу ФБиХ.**

Констатовали смо да Министарство финансија није на адекватан начин извијестило Владу ФБиХ о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину, како је то прописано одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. Као и претходних година, Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ сачињава се на начин да не пружа потребне податке и информације о свим значајним промјенама и одступањима (како у односу на буџетом одобрена средства тако и у односу на претходни период), као ни о свим значајним позицијама биланса стања. Оваквим начином извјештавања корисници финансијских извјештаја, као и надлежни органи и институције, не добивају јасну слику о извршењу Буџета ФБиХ, о стању имовине и обавеза ФБиХ, ни све потребне информације неопходне за доношење одлука у наредном периоду.

Препоруке:

- *Министарство финансија треба предузети активности на измјени и допуни Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у ФБиХ, у дијелу који се односи на јасније дефинисање обавезе сачињавања и подношења консолидованих годишњих*

рачуноводствених извјештаја;

- Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ сачињавати сходно одредбама члана 97. Закона о буџетима у ФБиХ.

6.2 ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ БУЏЕТА

6.2.1 Приходи, примици и финансирање

У консолидованом Годишњем извјештају о извршењу Буџета ФБиХ укупно остварени приходи, примици и финансирање исказани су у износу од 4.737.298.127 КМ, што је у односу на приходе и примитке планиране Буџетом ФБиХ за 2020. годину (5.159.930.679 КМ) мање за 422.632.552 КМ или 8,2%. У односу на претходну годину (2.264.997.917 КМ), остварени су у већем износу за 2.472.300.210 КМ, на шта је директно утицао прелазак Завода на трезорско пословање, те чињеница да је по основу доприноса за мировинско и инвалидско осигурање у 2020. години уплаћено 2.022.527.335 КМ, што чини 42,7% укупно остварених прихода, примитака и финансирања. Због наведеног, подаци о оствареним приходима и примицима за 2020. годину у односу на претходну годину нису упоредиви.

У наставку дајемо табеларни приказ планираних и остварених прихода и примитака, с индексима остварења у односу на планирана средства, те индексима остварења у односу на претходну годину:

Назив	Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину	Остварени приходи и примици за 2020. годину	Остварени приходи и примици за 2019. годину	Индекс (3/2 x 100)	Индекс (3/4 x 100)
1	2	3	4	5	6
I. Приходи од пореза (I + II + III + IV)	3.280.556.802	3.488.811.941	1.675.987.655	106	208
Приходи од индиректних пореза	1.450.009.619	1.385.277.945	1.576.625.795	96	88
Порез на добит	71.771.524	80.977.417	99.323.605	113	82
Приход од доприноса за мировинско и инвалидско осигурање	1.758.761.259	2.022.527.335		115	-
Остали порези	10.400	24.944	35.148	240	71
Приходи по основу заосталих обавеза	4.000	4.300	3.107	108	138
II. Непорески приходи	504.343.877	411.769.223	354.011.781	82	116
Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних тецајних разлика	338.674.841	258.651.566	228.904.174	76	113
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	151.617.277	141.920.067	110.549.051	94	128
Новчане казне	14.051.759	11.197.590	14.558.556	80	77
III. Примљени трансфери и донације	0	4.536.874	113.922	-	3.982
A Укупно (I + II + III)	3.784.900.679	3.905.118.038	2.030.113.358	103	192
IV. Примици од продаје сталних средстава	30.000	209.090	104.145	697	201
V. Примици од финансијске имовине	100.000.000	0	0	0	-
VI. Примици од задуживања	1.275.000.000	831.970.999	234.780.414	65	354
Зајмови примљени кроз државу	455.000.000	452.440.203	13.684.810	99	3.306
Примици од иноземног задуживања	0	0	1.473.815	-	0

Назив	Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину	Остварени приходи и примици за 2020. годину	Остварени приходи и примици за 2019. годину	Индекс (3/2 x 100)	Индекс (3/4 x 100)
1	2	3	4	5	6
Примици од домаћег задуживања (Дугорочне обвезнице)	410.000.000	219.631.299	199.621.789	54	110
Примици од домаћег задуживања (Трезорски записи)	410.000.000	159.899.498	20.000.000	39	799
Б Финансирање (IV + V + VI)	1.375.030.000	832.180.089	234.884.559	61	354
Укупно (А + Б)	5.159.930.679	4.737.298.127	2.264.997.917	92	209
Ц Разграничени приходи	272.000.000				
Д Вишак прихода над расходима из претходних година	77.000.000				
Укупно (А + Б + Ц + Д)	5.508.930.679	4.737.298.127	2.264.997.917	86	209

Приходи, примици и финансирање исказани су у износу од 4.737.298.127 КМ, а у њиховој структури највећи удио имају порески приходи остварени у износу од 3.488.811.941 КМ (73,6%) и примици од задуживања остварени у износу од 831.970.999 КМ (17,6%).

Уколико се изузму остварени приходи по основу доприноса за мировинско и инвалидско осигурање у 2020. години, укупно су остварени приходи у 2020. години у износу од 1.882.590.703 КМ, што у односу на претходну годину (2.030.113.358 КМ) представља пад од 7,3%, а што је највећим дијелом посљедица пада прихода од индиректних пореза.

Приходи од пореза, остварени у износу од 3.488.811.941 КМ, у односу на претходну годину биљеже пораст од 108%, односно већи су за 1.812.824.286 КМ, што је резултат преласка Завода на трезорско пословање од 1. 1. 2020. године, од када се доприноси за мировинско и инвалидско осигурање уплаћују на ЈРР ФБиХ, односно на рачун јавних прихода буџета ФБиХ, сходно Правилнику о измјенама и допунама Правилника о начину уплате јавних прихода буџета и ванбуџетских фондова на подручју ФБиХ.¹ У структури прихода од пореза најзначајнији су управо **приходи од доприноса за мировинско и инвалидско осигурање** у износу од 2.022.527.335 КМ, с удијелом од 58% у укупним приходима од пореза. Остварени су више у односу на приходе планиране Буџетом ФБиХ за 2020. годину за 263.766.076 КМ или 15%.

Други по величини најзначајнији остварени порески приходи јесу **приходи од индиректних пореза** остварени у износу од 1.385.277.945 КМ (царине, акцизе, порез на додатну вриједност и накнаде за цесте из цијене нафтних деривата), који се с Јединственог рачуна Управе за индиректно опорезивање распоређују на посебан рачун ФБиХ за сервисирање вањског дуга, отворен у Централној банци БиХ, и Посебан рачун за распоdjелу прихода с јединственог рачуна, за кориснике у ФБиХ.

Распоdjела прихода с Посебног рачуна за распоdjелу прихода с ЈРР-а, између корисника у ФБиХ, врши се на основу коефицијената утврђених Законом о припадности јавних прихода у ФБиХ,² а припадајући дио Буџета ФБиХ уплаћује се на Јединствени рачун трезора ФБиХ. У оквиру исказаног извршења прихода од индиректних пореза за

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 98/19

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15

2020. годину, 901.156.445 КМ односи се на приходе од индиректних пореза који припадају ФБиХ, а 484.121.500 КМ односи се на приходе од индиректних пореза на име финансирања вањског дуга. Приходи од индиректних пореза који припадају ФБиХ у односу на претходну годину (1.070.319.265 КМ) мањи су за 15,8% или 169.162.820 КМ, што може бити посљедица стања изазваног пандемијом ЦОВИД-19.

Трећи по величини најзначајнији остварени порески приходи јесу **приходи од пореза на добит** остварени у износу од 80.977.417 КМ, што је у односу на планирана средства Буџетом ФБиХ више за 9.205.893 КМ. У односу на претходну годину мање су остварени за 18.346.188 КМ, што је посљедица имплементације Закона о ублажавању негативних економских посљедица, према којем су привредни субјекти, који су користили субвенције предвиђене овим Законом, били ослобођени плаћања аконтација пореза на добит у периоду од априла до јула 2020. године. У оквиру ових прихода најзначајнији је приход остварен од банака (45.796.572 КМ), приход остварен од правних особа из области поште и телекомуникација, електропривреде и из области игара на срећу (14.724.896 КМ) и порез по одбитку (12.656.056 КМ).

Непорески приходи остварени су у износу од 411.769.223 КМ, што је у односу на планирана средства Буџетом ФБиХ мање за 92.574.654 КМ, а у односу на претходну годину више за 57.757.442 КМ.

У оквиру непореских, најзначајнији су **приходи остварени од предузетничких активности и имовине** (258.651.566 КМ), који су у односу на планирана средства Буџетом ФБиХ мање остварени за 80.023.275 КМ, а у односу на претходну годину више за 29.747.392 КМ. Најзначајнија одступања извршења у односу на план констатована су код прихода од поврата анuitета крајњих корисника за отплату кредита, који су остварени у износу од 216.913.496 КМ (мање у односу на план за 57.060.768 КМ). У 2020. години мање су реализовани издаци отплате обавеза по вањском дугу (шире образложено у тачки 6.2.2.9 Извјештаја), што се одразило на мање остварене приходе од поврата анuitета од крајњих корисника.

Други по величини најзначајнији остварени непорески приходи јесу **приходи остварени од накнада и такси од пружања јавних услуга** у износу од 141.920.067 КМ, што је у односу на планирана средства Буџетом ФБиХ мање за 9.697.210 КМ, а у односу на претходну годину више за 31.371.016 КМ.

Планирање прихода од обављања основне дјелатности, прописане законима или другим прописима о оснивању, за које је утврђена висина накнаде за услуге које пружају правним и физичким особама, не врши се на одговарајући начин. Министарство финансија није остварило адекватну сарадњу и контролу с буџетским корисницима, када је у питању остварење и планирање. Посљедица овога је да буџетски корисници у буџетском захтјеву не планирају приходе које остварују у оквиру своје надлежности, нити планирају потрошњу за остварене износе тих прихода, што отежава праћење реализације планираних активности, ефеката у односу на средства одобрена буџетом, као и ефеката из обављања послова из надлежности буџетских корисника.

Примљени трансфери и донације остварени су у износу од 4.536.874 КМ. У односу на претходну годину остварени су више за 4.422.952 КМ. Највећи дио, у износу од 4.414.570 КМ, односи се на дозначена средства на основу Одлуке Вијећа министара БиХ о распореду средстава из Буџета институција БиХ за санирање економских штета

узрокованих епидемијом ЦОВИД-19,¹ којом је одобрено 14.474.000 КМ ентитетима и Брчко Дистрикту за санирање економских штета у здравственом сектору узрокованих епидемијом ЦОВИД-19. ФБиХ са својих 10 кантона припало је 8.829.140 КМ, од чега је 50% дозначено кантонима сходно Закључку Владе ФБиХ од 3. 12. 2020. године.

Финансирање Буџета ФБиХ исказано је у износу од 832.180.089 КМ, што у односу на планирана средства Буџетом ФБиХ (1.375.030.000 КМ) представља остварење мање за 542.849.911 КМ, а у односу на претходну годину више за 597.295.530 КМ.

Примици од задуживања исказани су у износу до 831.970.999 КМ, што је у односу на планирана средства Буџетом ФБиХ мање за 443.029.001 КМ, а у односу на претходну годину више за 597.190.585 КМ.

Зајмови примљени кроз државу исказани су у износу од 452.440.203 КМ. У односу на претходну годину виши су за 438.755.393 КМ. Односе се на примитке на основу задужења од Међународног монетарног фонда (у даљњем тексту: ММФ) у износу од 398.501.246 КМ и примитке на основу задужења од Међународне банке за обнову и развој – ИБРД у износу од 53.938.957 КМ (односи се на пројект јачања банкарског сектора и пројект подршке запошљавању).

Проблеми узроковани пандемијом ЦОВИД-19, као и мјере које је у циљу спречавања негативних економских посљедица на цјелокупну привреду донијела Влада ФБиХ, захтијевале су хитан одговор у контексту осигурања недостајућих финансијских средстава. БиХ је закључила споразум са ММФ-ом у оквиру инструмента брзог финансирања. Одлуком Парламента ФБиХ² о прихватању задужења ФБиХ у оквиру инструмента за брзо финансирање ММФ-а, прихваћено је задужење ФБиХ у износу од 163.098.000 СДР, односно 398.501.246 КМ, колико је на дан ангажовања средстава износила противвриједност уговореног износа намијењеног ФБиХ, што износи 61,50% укупно одобрених средстава БиХ. Средства су дозначена Федерацији БиХ 3. 6. 2020. године. Сходно тачки II. Одлуке, намјена средстава је финансирање повећаних потреба у здравству узрокованих пандемијом ЦОВИД-19 и финансирање мјера економске стабилизације. Средства су одобрена с роком отплате од пет година (укључујући граце период од три године) и примјењивом каматном стопом, коју одређује ММФ за СДР (у тренутку доношења Одлуке 1,05% годишње). Отплата дуга планирана је у осам једнаких кварталних рата након истека граце периода.

Примици од дугорочног задуживања на основу емисије дугорочних обвезница исказани су у износу од 219.631.299 КМ, што је у односу на планирана средства Буџетом ФБиХ мање за 190.368.701 КМ. Истовремено, **примици од краткорочног домаћег задуживања на основу емисије трезорских записа** исказани су у износу од 159.899.498 КМ, што је у односу на планирана средства Буџетом ФБиХ мање за 250.100.502 КМ. Иако је Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину увећана позиција *примици од домаћег задуживања – дугорочни (обвезнице)* са 120.000.000 КМ на 410.000.000 КМ, узимајући у обзир ниво солвентности и стање средстава на ЈРР-у ФБиХ, као и чињеницу да се краткорочни вриједносни папири емитују у циљу одржавања адекватног нивоа солвентности, поједине планиране аукције обвезница и трезорских записа су отказане,

¹ „Сл. гласник БиХ“, бр. 65/20

² Парламент ФБиХ Одлуку је усвојио на сједници Представничког дома 23. 4. 2020. године и на сједници Дома народа 4. 5. 2020. године.

због чега су примици од емисије обвезница реализовани 53,6% у односу на планиране, а примици на основу емисије трезорских записа 38,9% у односу на планиране.

Примици од финансијске имовине, који се односе на продају финансијских потраживања јавних предузећа, планирани су у износу од 100.000.000 КМ, док није било реализације, што је шире образложено у тачки 5. овог Извјештаја.

Ревизијом смо констатовали да се планирање прихода и примитака не врши на основу реалних улазних података, нити се њихово извршење прати на адекватан начин, како би се могле извршити анализе планираних и реализованих износа.

Препоруке:

- *планирање прихода и примитака Буџета ФБиХ вршити на основу реалних улазних података, досљедно примјењујући Закон о буџетима у ФБиХ;*
- *потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија предузму активности на томе да буџетски корисници, који у оквиру своје надлежности остварују јавне приходе, сходно Закону о буџетима у ФБиХ планирају, прате и предузимају мјере, у циљу благовремене наплате јавних прихода.*

6.2.2 Расходи, издаци и финансирање

У консолидованом Годишњем Извјештају о извршењу Буџета ФБиХ укупно остварени расходи, издаци и отплате дугова исказани су у износу од 4.730.205.318 КМ, што је у односу на расходе и издатке планиране Буџетом ФБиХ (5.508.930.679 КМ) мање за 778.725.361 КМ. **У односу на претходну годину (2.194.567.162 КМ), већи су за 2.535.638.156 КМ, што је резултат преласка Завода на трезорско пословање, чији су укупни расходи и издаци за 2020. износили 2.334.660.652 КМ, због чега подаци о оствареним расходима и издацима за 2020. у односу на претходну годину нису упоредиви.**

Уколико се изузму остварени расходи и издаци Завода за 2020. годину (2.334.660.652 КМ) укупно су остварени расходи, издаци и отплате дугова у 2020. години у износу од 2.395.544.666 КМ, што је у односу на претходну годину (2.194.567.162 КМ) више за 200.977.504 КМ.

У наставку дајемо табеларни приказ планираних и остварених расхода, издатака и отплата дугова, с индексима остварења у односу на планирана средства, те индексима остварења у односу на претходну годину:

Опис	Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину	Остварени расходи и издаци за 2020. годину	Остварени расходи и издаци за 2019. годину	Инд екс (3/2 x 100)	Инд екс (3/4 x 100)	% удје ла
1	2	3	4	5	6	7
1. Текући расходи	4.383.232.883	3.940.277.334	1.452.441.541	90	271	83
1.1. Плате и накнаде трошкова запослених	239.151.722	237.756.909	213.025.463	99	112	5
1.2. Доприноси послодавца	25.594.783	25.533.007	23.522.125	100	109	1
1.3. Издаци за материјал и услуге	119.578.241	92.543.320	77.861.221	77	119	2

1.4. Текући трансфери и други текући расходи	3.882.551.847	3.492.520.712	1.042.167.516	90	335	74
1.5. Издаци за камате	116.356.290	91.923.386	95.865.216	79	96	2
2. Текућа резерва Владе ФБиХ¹	10.077.500	0	0	0	-	0
3. Капитални издаци	169.097.360	115.086.968	82.577.664	68	139	2
3.1. Набавка сталних средстава	39.546.360	35.702.346	37.249.422	90	96	1
3.2. Капитални трансфери	129.551.000	79.384.622	45.328.242	61	175	2
4. Издаци за финансијску имовину	19.240.000	15.733.077	22.333.095	82	70	0
4.1. Судјеловање у заједничким улагањима	4.240.000	733.077	3.683.095	17	20	0
4.2. Остала домаћа позајмљивања	15.000.000	15.000.000	18.650.000	100	80	0
5. Отплате дугова	927.282.936	659.107.939	637.214.862	71	103	14
5.1. Вањски дуг	454.913.594	409.985.704	427.841.734	90	96	9
5.2. Домаћа позајмљивања	400.000.000	200.000.000	130.000.000	50	154	4
5.3. Интерни дуг	70.869.342	49.122.234	79.373.128	69	62	1
5.4. Отплате дуга по издатим гаранцијама	1.500.000	0	0	0	-	0
РАСХОДИ И ИЗДАЦИ (1+2+3+4+5)	5.508.930.679	4.730.205.318	2.194.567.162	86	216	100

6.2.2.1 Плате и накнаде трошкова запослених

Плате и накнаде трошкова запослених остварене су у износу од 237.756.909 КМ, од чега се на бруто плате и накнаде плата односи 208.533.593 КМ, а на накнаде трошкова запослених 29.223.316 КМ. Расходи плата и накнада трошкова запослених у односу на претходну годину већи су за 24.731.446 КМ или за 11,6%. На повећање издатака за плате и накнада трошкова запослених директно је утицао прелазак Завода на трезорско пословање.

Плате и накнаде трошкова изабраних дужносника, носилаца извршних функција и савјетника у органима законодавне и извршне власти ФБиХ, државних службеника и намјештеника, затворских полицајаца – стражара и службеника судске полиције уређене су Законом о платама и накнадама у органима власти у ФБиХ.² Основица за обрачун плата за 2020. годину за државне службенике и намјештенике у органима државне службе и јавним установама на нивоу ФБиХ, сходно члану 18. став 2. Закона о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину, износила је 330 КМ.³

Обрачун плата и накнада трошкова запосленика Завода уређен је Законом о раду у ФБиХ⁴ и интерним актима Завода. Према Извјештају о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину, на 31. 12. 2020. године у федералним институцијама било је 7.609 запослених, што је у односу на претходну годину више за 743 запосленика, што је резултат преласка Завода на трезорско пословање.

Накнаде трошкова запослених остварене су у износу од 29.223.316 КМ. У њиховој структури најзначајније су: накнаде за топли оброк (14.726.676 КМ), накнаде за превоз

¹ Реализација средстава Текуће резерве исказана је у оквиру билансних позиција буџетских корисника којима је одобрена.

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 45/10, 111/12, 20/17

³ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 99/19

⁴ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 26/16, 89/18

с посла и на посао (5.375.160 КМ), регрес за годишњи одмор (3.639.734 КМ), накнаде за случај теже болести и смрти (2.000.078 КМ), отпремнине приликом одласка у мировину (1.662.234 КМ), накнаде за одвојени живот (959.255 КМ), накнаде за најам станова (522.676 КМ) и накнаде трошкове превоза корисницима одвојеног живота (215.415 КМ).

У оквиру накнада трошкова запослених исказане су накнаде трошкова превоза корисницима одвојеног живота, чије је мјесто пребивалишта удаљено више од 70 км од сједишта рада институције. На основу рјешења о накнади трошкова превоза до мјеста пребивалишта породице запосленици остварују право на накнаду до четири пута мјесечно у висини цијене карте превоза у друмском или жељезничком промету, на релацији коју користе. Ова накнада обрачунава се и исплаћује сваки мјесец, четири пута мјесечно у висини цијене карте превоза у друмском промету на релацији коју користе. **Уредбом о накнадама које припадају члановима Владе ФБиХ и њиховим савјетницима које немају карактер плата¹** прописано је право на накнаду трошкова превоза до мјеста пребивалишта породице, до четири пута мјесечно, али није уређен начин употребе тог права, који би био темељ за исплату, што има за посљедицу да је обрачунаван и исплаћиван максимално одобрени износ.

Препорука:

- **Влада ФБиХ треба преиспитати прописе везане за остваривање права накнаде члановима Владе ФБиХ, њиховим савјетницима и изабраним дужносницима, које немају карактер плата, у дијелу остваривања права на накнаде за превоз корисницима одвојеног живота.**

6.2.2.2 Издаци за материјал, ситан инвентар и услуге

Издаци за материјал, ситан инвентар и услуге исказани су у износу од 92.543.320 КМ, што је у односу на планирана средства (119.578.241 КМ) мање за 27.034.921 КМ. У односу на претходну годину већи су за 14.682.099 КМ. Врста и структура ових издатака приказана је у табели:

Опис	Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину	Остварени расходи и издаци за 2020. годину	Остварени расходи и издаци за 2019. годину	Индекс (3/2 x 100)	Индекс (3/4 x 100)	% удјела
1	2	3	4	5	6	7
1. Путни трошкови	2.803.797	1.356.278	2.501.161	48	54	2
2. Издаци за енергију	6.292.260	5.953.222	5.489.645	95	108	6
3. Издаци за комуникације и комуналне услуге	13.406.287	12.750.349	5.257.302	95	243	14
4. Набавка материјала и ситног инвентара	29.752.346	26.148.038	15.807.147	88	165	28
5. Издаци за услуге превоза и горива	2.703.020	1.789.611	2.271.854	66	79	2
6. Изнајмљивање имовине и опреме	7.017.360	6.150.791	6.684.383	88	92	7
7. Издаци за текуће одржавање	6.025.286	5.149.552	4.874.937	85	106	6
8. Издаци осигурања, банкарски и платни промет	2.556.580	1.956.378	1.380.378	77	142	2
9. Уговорене друге и посебне услуге	49.021.305	31.289.100	33.594.414	64	93	34
УКУПНО:	119.578.241	92.543.320	77.861.221	77	119	100

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 87/10, 22/11, 45/13, 09/16

Издаци за уговорене друге и посебне услуге исказани су у износу од 31.289.100 KM, а у односу на претходну годину мањи су за 2.305.314 KM. У оквиру тих издатака најзначајнији износи се односе на затезне камате (5.838.344 KM), издатке за хардверске и софтверске услуге (3.952.591 KM), трошкове спора (3.224.473 KM), уговоре о дјелу (2.712.521 KM), правне услуге (2.691.748 KM), издатке за рад комисија (1.914.317 KM), издатке за накнаде скупштинским заступницима (1.075.457 KM), остале непоменуте услуге (1.977.816 KM) и услуге Института за медицинско вјештачење (1.370.867 KM).

Као и претходних година, и у ревидираној години **уговори о дјелу** закључивали су се за обављање послова и задатака утврђених правилницима о унутрашњој организацији, односно за послове који описом одговарају пословима из надлежности ревидираних институција. У великом броју случајева уговори су се закључивали у континуитету током године (с краћим прекидима), а поједини и више година. Није дефинисан начин утврђивања висине накнаде, вредновање послова који су били предмет уговора о дјелу, као ни процедура којом се регулише транспарентан начин ангажовања сарадника по овом основу. **Имајући у виду чињеницу да би се уговори о дјелу требали закључивати за обављање одређеног уговореног једнократног посла и узимајући у обзир да се ангажовање физичких особа за обављање послова путем уговора о дјелу обавља у континуитету, не можемо потврдити оправданост закључивања уговора о дјелу на овакав начин, као ни утемељеност и оправданост исплаћених накнада.**

Сматрамо да овакво закључивање уговора о дјелу представља нетранспарентан начин ангажовања извршилаца уговорених послова, што се не може прихватити када је у питању јавни сектор. Попуна недостајућег кадра, неопходног за пословање институција, вршила се ангажовањем вањских сарадника путем уговора о дјелу, а не провођењем редовних процедура прописаних Законом о државној служби у ФБиХ и Законом о намјештеницима у органима државне службе у ФБиХ. Уговори о дјелу нису закључивани једнократно и за обављање тачно утврђене врсте послова и задатака, већ континуирано током цијеле године.

Накнаде за рад стручних комисија и других радних тијела исказане су у нето износу од 1.914.317 KM, што је за 548.528 KM мање у односу на претходну годину. Исплате се односе на накнаде члановима комисија формираних сходно Уредби о начину оснивања и утврђивању висине накнаде за рад радних тијела утемељених од стране Владе ФБиХ и руководиоца федералних органа државне службе,¹ које се исплаћују из буџетских средстава, и накнаде члановима комисија, формираних сходно посебним законским прописима, а финансирају се од наплате услуга физичких и правних особа за извршене послове по посебним прописима. Проведеним ревизијама буџетских корисника, као и у претходном периоду, констатована је недосљедна примјена наведене Уредбе код исплате накнаде члановима комисија за послове из надлежности буџетских корисника, те дефинисања и примјене критерија за утврђивање висине накнаде члановима радних тијела. Не можемо потврдити оправданост исплата накнада члановима комисија који су запосленици институција, а који обављају послове из надлежности ревидираних институција (пописне комисије, комисије за провођење поступака јавних набавка, комисије за избор и унапређење

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 48/14, 77/14, 97/14, 58/15

државних службеника и сл.). Наглашавамо да чланство у одређеном радном тијелу не подразумеива обавезу исплате накнаде, јер је чланом 8. став 1. Уредбе исплата накнаде условљена обављањем послова изван радног времена, а што се не може потврдити у свим случајевима у којима је дошло до исплате. Такођер, исплате за рад у појединим комисијама нису оправдане јер се односе на обављање редовних послова и задатака, односно на обављање послова који имају карактеристике несамосталне дјелатности или претежно карактеристике несамосталне дјелатности.

Скрећемо позорност на то да, иако је одређени број комисија формиран на основу посебних прописа, у њима се ради о пословима и задацима који су у надлежности министарстава, те би требали бити у оквиру редовних радних задатака.

Такођер, послови које обавља **Комисија за административна питања и Комисија за статусна питања чланова Владе ФБиХ и њихових савјетника**, а који се односе на припрему приједлога рјешења о именовању и постављењу руководећих државних службеника које именује Влада ФБиХ, регулисање права из радно-правних односа за чланове Владе ФБиХ и остале које именује Влада ФБиХ, одлучивање о додјели станова за привремени смјештај и остале послове који се закључком Владе ФБиХ дају у надлежност комисијама, редовни су послови из надлежности Владе ФБиХ, сходно Закону о Влади ФБиХ и Пословнику о раду Владе ФБиХ,¹ због чега не можемо потврдити оправданост извршених исплата за те комисије.

Када је у питању ангажман запосленика као чланова комисија, скрећемо позорност на то да, осим што су комисије формиране сходно наведеној Уредби, одређени број формиран је на основу посебних прописа (полагање стручних испита и других испита, оцјена испуњености услова простора, опреме и кадрова, комисије за техничких преглед, стављање и скидање лијекова на листу лијекова и сл.), који су у надлежности ревидираних субјеката, у оквиру редовних послова, утврђених правилницима о унутрашњој организацији и који се обављају у току радног времена. У комисијама су ангажовани и запосленици који обављају руководеће послове (савјетници и помоћници министра, секретар министарства и шефови одсјека), за које се исплаћују значајне накнаде. Такођер, приликом њиховог формирања нису увијек испоштоване одредбе Уредбе у дијелу броја комисија у које је ангажован запосленик и рада изван радног времена.

На исплаћене накнаде члановима комисија обрачунат је допринос за мировинско и инвалидско осигурање по стопи од 6%, здравствено осигурање по стопи од 4% и порез на доходак по стопи од 10%, сходно Инструкцији Министарства финансија од 17. 11. 2016. године, на основу које је Министарство финансија у каснијем периоду давало ставове усаглашене с Инструкцијом.

Обрачун и исплата накнада запосленицима на основу ангажмана у разним комисијама није третиран као приход од несамосталне дјелатности, како је то прописано чланом 10. став 1. и 2. тачка 4) Закона о порезу на доходак² и чланцима 8. став 1., 11. став 1. и 2. и 12. став 1. Правилника о примјени Закона о порезу на доходак,³ с обзиром на то да нису обрачунати и уплаћени прописани порези и

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 6/10, 37/10 и 62/10

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

³ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16, 38/17, 3/18, 30/18

доприноси. Напомињемо да је наведеним чланцима Закона о порезу на доходак и Правилника о примјени Закона о порезу на доходак прописано да накнаде запосленицима на основу ангажмана по било којем основу, а у вези с несамосталном дјелатношћу, независно од тога да ли се ти послови обављају у току или изван радног времена, имају карактер опорезивог прихода од несамосталне дјелатности. Сходно томе, обавеза послодавца је да обрачуна и уплати порез и пуне доприносе, сходно одредбама члана 27. Закона о порезу на доходак и чланцима 16. и 21. Правилника о примјени Закона о порезу на доходак, као и одредбама члана 10. и 11. Закона о доприносима¹ и одредбама члана од 17. до 20. Правилника о начину обрачунавања и уплате доприноса.²

Препоруке:

- *потребно је да Влада ФБиХ преиспита Уредбу о начину оснивања и утврђивању висине накнаде за рад радних тијела утемељених од стране Владе ФБиХ и руководиоца федералних органа државне службе, у дијелу формирања и плаћања комисија чији су чланови запосленици буџетских корисника;*
- *Министарство финансија треба преиспитати дати став који се односи на питање израчуна пореза и доприноса на накнаду за рад чланова комисија запосленика институција.*

Издаци за комуникације и комуналне услуге исказани су у износу од 12.750.349 КМ. У структури ових издатака најзначајнији су за: поштанске услуге (8.407.947 КМ), фиксне телефоне (1.024.213 КМ), интернет (886.981 КМ), услуге мобилне телефоније (650.700 КМ) и разне комуналне услуге, односно режијске трошкове (1.635.580 КМ). Закључком Владе ФБиХ³ дефинисано је право употребе службених телефона и мјесечни износи потрошње за руководиоце федералних органа управе и федералних управних организација, руководиоце државне службенике, државне службенике и намјештенике (од 50 КМ до 150 КМ), али не и за чланове Владе ФБиХ (министре). Генерални секретаријат Владе ФБиХ интерним актом ограничио је трошкове службеног телефона за премијера и секретара Владе ФБиХ, али Закључак није измијењен у дијелу утврђивања ограничења за све чланове Владе ФБиХ. Употреба телефона за министре није лимитирана, а Закључком нису обухваћени савјетници премијера Владе ФБиХ и савјетници министара.

Препорука:

- *Влада ФБиХ треба преиспитати Закључак о праву употребе службених телефона у дијелу лимитирања потрошње за министре.*

6.2.2.3 Текући трансфери и други текући расходи

Текући трансфери и други текући расходи реализовани су у износу од 3.492.520.712 КМ и у укупним расходима и издацима Буџета ФБиХ за 2020. годину судјелују 74%. У односу на план мањи су за 10%, а у односу на претходну годину виши

¹ „Сл. новине ФБиХ”, бр. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 99/19

² „Сл. новине ФБиХ”, бр. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

³ V. број: 456/2015 од 14. 4. 2015. године

су за 2.450.353.196 КМ, што је резултат преласка Завода на трезорско пословање, те чињеница да је по основу трансфера појединцима из надлежности Завода у 2020. години реализовано 2.292.661.324 КМ, што чини 65,6% укупно остварених текућих трансфера и других текућих расхода.

У наставку дајемо табеларни приказ планираних и остварених текућих трансфера и других текућих расхода, с индексима остварења у односу на планирана средства, те индексима остварења у односу на претходну годину:

Опис	Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину	Остварени расходи за 2020. годину	Остварени расходи за 2019. годину	Индекс (3/2 x 100)	Индекс (3/4 x 100)	% удјела
1	2	3	4	5	6	7
1. Текући трансфери другим нивоима власти	100.530.489	98.963.376	408.761.521	98	24	3
2. Текући трансфери појединцима	2.857.738.480	2.773.285.776	462.397.717	97	600	79
3. Текући трансфери непрофитним организацијама	16.525.878	16.019.677	20.083.974	97	80	0
4. Текући трансфери јавним предузећима	47.945.000	43.945.873	45.896.585	92	96	1
5. Текући трансфери приватним предузећима и предузетницима	89.500.000	86.345.197	75.387.409	96	115	2
6. Текући трансфери у иностранство	0	180.392	77.762	-	232	0
7. Други текући расходи	39.104.001	34.449.524	29.562.548	88	117	1
И. Текући трансфери (од 1 до 7)	3.151.343.848	3.053.189.815	1.042.167.516	97	293	87
8. Трансфери кантонима – Средства из РФИ аранжмана с ММФ-ом	200.000.000	200.000.000	0	100	-	6
9. Текући трансфери јединицама локалне самоуправе	10.000.000	10.000.000	0	100	-	0
10. Текући трансфери другим нивоима власти - Фонд за стабилизацију привреде	488.207.999	90.934.169	0	19	-	3
11. Трансфер за санацију јавних здравствених установа у ФБиХ	30.000.000	30.000.000	0	100	-	1
12. Трансфер за набавку вакцина (ЦОВАХ)	0	13.707.011	0	-	-	0
13. Трансфер за клиничке центре у ФБиХ	0	10.000.000	0	-	-	0
14. Трансфер за трошкове карантене у ФБиХ	3.000.000	508.260	0	17	-	0
15. Финансијска помоћ угроженим секторима на основу Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19 ¹	0	84.181.457	0	-	-	2

¹Укупно одобрена финансијска помоћ износи 88.181.457 КМ, од чега је 84.181.457 КМ исказано у оквиру текућих трансфера, а 4.000.000 КМ у оквиру капиталних трансфера.

Опис	Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину	Остварени расходи за 2020. годину	Остварени расходи за 2019. годину	Индекс (3/2 x 100)	Индекс (3/4 x 100)	% удјела
1	2	3	4	5	6	7
II. Текући трансфери COVID 19 (од 8 до 15)	731.207.999	439.330.897	0	60	-	13
III. УКУПНО I + II (ТЕКУЋИ ТРАНСФЕРИ + ТЕКУЋИ ТРАНСФЕРИ ЦОВИД-19)	3.882.551.847	3.492.520.712	1.042.167.516	90	335	100

6.2.2.3.1 Текући трансфери

Текући трансфери реализовани су у износу од 3.053.189.815 КМ. У односу на претходну годину виши су за 2.011.022.299 КМ, а у односу на план мањи су за 98.154.033 КМ.

У оквиру трансфера појединцима и другим нивоима власти су и трансфери који се односе на исплате по посебним законским прописима, а реализоване су преко Завода (2.292.661.324 КМ), Министарства за питања бораца и инвалида домовинског рата (317.643.564 КМ) и Министарства рада и социјалне политике (161.916.552 КМ). Ти трансфери регулисани су Законом о мировинском и инвалидском осигурању,¹ Законом о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породица с дјецом,² Законом о правима демобилисаних бораца и чланова њихових породица,³ Законом о посебним правима добитника ратних признања⁴ и Законом о пријевременом повољнијем пензионисању бранилаца одбрамбено-ослободилачког рата.⁵ Важно је истакнути да у укупним текућим трансферима судјелују 79,4%, док у укупно реализованим расходима и издацима Буџета ФБиХ у 2020. години судјелују 58,6%.

Кад је у питању реализација осталих текућих трансфера, битно је напоменути да је планирање и извршење регулисано Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину, којим је утврђено да буџетски корисници Влади ФБиХ предлажу програме утрошка трансфера. Програмом треба бити дефинисан назив програма, сврха, критериј за расподјелу средстава, висина средстава, извори средстава, категорија корисника средстава, те начин и рокови извјештавања. О утрошеним средствима буџетски корисници извјештавају Министарство финансија квартално, а Министарство финансија Владу ФБиХ, сходно Закону о буџетима у ФБиХ. Извјештај о додијељеним средствима, с листом корисника којим су додијељена, буџетски корисници дужни су објавити на интернет-страници.

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 13/18

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16

³ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

⁴ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

⁵ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 41/13, 90/17

Текући трансфери другим нивоима власти

Најзначајнији текући трансфери другим нивоима власти исказани су код сљедећих корисника: Министарство здравства (31.938.448 КМ), Министарство рада и социјалне политике (33.525.696 КМ), Министарство финансија (20.189.805 КМ), Министарство културе и спорта (6.298.500 КМ), Министарство просторног уређења (2.600.000 КМ), Министарство образовања и науке (1.398.242 КМ) и Министарство околиша и туризма (1.000.000 КМ).

Буџетом ФБиХ за 2020. годину планирано је да се ова средства дозначавају кантонима, општинама, агенцијама, заводима и фондовима с федералног, кантоналног и градског/општинског нивоа. Један дио такођер се додјељује установама из области културе, спорта, образовања и удружењима, зависно од тога за коју су област основане.

Обављеном ревизијом трансфера додијељених нижим нивоима власти код једног броја буџетских корисника констатовано је да:

- **није утврђена намјена и сврха трансфера, те не постоји законски темељ за планирање;**
- **није било јавног позива за додјелу трансфера, тако да није осигуран један од главних буџетских принципа – транспарентност, те није презентована документација на основу које би се потврдио начин расподеле средстава;**
- **нису утврђени критерији, а гдје су били утврђени у највећем броју случајева нису били мјерљиви.** Мјерљивост критерија је битна јер се тиме утврђује број бодова који је одређујући за износ дозначених средстава;
- **извјештаји о додијељеним средствима нису објављени сходно члану 37. Закона о извршавању буџета у ФБиХ за 2020. годину;**
- **корисницима који нису оправдали намјенски утрошак средстава из претходне године, средства су додијељена и у ревидираној години.**

Текући трансфери појединцима

Најзначајнији текући трансфери појединцима исказани су код сљедећих корисника: Министарство расељених особа и избјеглица (22.598.415 КМ), Предсједник и два потпредсједника ФБиХ (55.800 КМ) и Парламент ФБиХ (50.750 КМ). Осим што је највећи дио средстава појединцима додијељен преко Министарства расељених особа и избјеглица, појединцима су додјељивана средства за рјешавање социјалних питања (трошкове лијечења, помоћ социјално угроженим особама, повратницима и расељеним лицима, ученицима и студентима, спортистима, научницима и за хуманитарне акције сл.). Додјела средстава на овај начин доводи у питање рад ресорних министарстава, односно буџетских корисника, с обзиром на то да се ова средства сваке године планирају у буџетима ресорних министарстава по нивоима власти и по областима за које су задужена поједина министарства (примјера ради: за лијечење – Министарство здравства; за помоћ ученицима и студентима – Министарство образовања и науке; за социјално угрожене особе – Министарство рада и социјалне политике и сл.). Имајући у виду наведено, не можемо потврдити оправданост оваквог начина финансирања помоћи појединцима.

Обављеном ревизијом трансфера додијељених појединцима, код једног броја буџетских корисника констатовано је да:

- није било законског темеља за планирање;
- није објављен јавни позив за додјелу средстава, због чега није осигуран један од главних буџетских принципа – транспарентност;
- нису утврђене процедуре о начину рангирања и расподјеле планираних трансфера;
- средства се додјељују за намјене које су регулисане посебним прописима и које се исплаћују путем ресорних министарстава (суфинансирање трошкова лијечења, помоћ социјално угроженим особама, повратницима и расељеним особама, ученицима и студентима, спортистима, научницима, за хуманитарне акције и сл.);
- нису утврђени критерији расподјеле, а средства су додијељена на основу молби и захтјева;
- нису објављени резултати јавног позива, односно листе потенцијалних корисника;
- није утврђена обавеза извјештавања о намјенском утрошку средстава.

Текући трансфери непрофитним организацијама

Најзначајнији текући трансфери непрофитним организацијама исказани су код следећих корисника: Министарство финансија (2.833.816 КМ), Министарство образовања и науке (2.548.225 КМ), Министарство рада и социјалне политике (2.421.802 КМ), Министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата (2.329.488 КМ), Влада ФБиХ (2.024.313 КМ), Министарство културе и спорта (1.960.000 КМ) и Предсједник и два потпредсједника ФБиХ (190.500 КМ).

Посебно указујемо на додјелу средстава путем трансфера разним удружењима, јер се рад удружења финансира како из федералног буџета, тако и из кантоналних и градских/општинских буџета. Удружења послују сходно Закону о удружењима и фондацијама¹ и региструју се у надлежном министарству правде. Није успостављен адекватан регистар свих удружења регистрованих на подручју ФБиХ, тако да им тренутне околности омогућују финансирање с различитих нивоа власти.

Обављеном ревизијом трансфера додијељених непрофитним организацијама, код једног броја буџетских корисника констатовано је да:

- код планирања средстава није утврђена сврха и намјена финансирања како би се могли оцијенити ефекти уложених буџетских средстава;
- не осигуравају се приједлози приоритетних пројеката који се финансирају из дозначених средстава, како би се реализовали у уговореном року;
- критерији у највећем броју случајева нису били мјерљиви, а код појединих субјеката утврђени критерији (мјерљиви) нису се примјењивали;
- уговорима није утврђено које ће се пројектне активности финансирати, а средствима која се одобравају из Буџета финансира се само мањи дио пројектних трошкова;

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 45/02

- није објављиван извјештај о додијељеним средствима с листом корисника.

Текући трансфери јавним предузећима

Текући трансфери јавним предузећима исказани су код сљедећих корисника: Министарство промета и комуникација (30.860.000 КМ) и Министарство енергије, рударства и индустрије (13.085.873 КМ).

Обављеном ревизијом трансфера додијељених јавним предузећима, код ових буџетских корисника констатовано је да:

- средства су додјељивана корисницима који нису оправдали (дјелимично или у цијелости) средства у претходним периодима;
- нису окончане активности за издвајање средстава јавним предузећима из Буџета ФБиХ, а за који су корисници били дужни за висину средстава повећати удио државног капитала у темељном капиталу предузећа (код Министарства промета и комуникација издвојено је у 2020. години 6.000.000 КМ за ЈП „Жељезнице ФБиХ“ д.о.о. Сарајево за провођења Закона о финансијској консолидацији).

Текући трансфери приватним предузећима

Текући трансфери приватним предузећима исказани су код Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства (86.345.197 КМ).

Обављеном ревизијом трансфера додијељених приватним предузећима код Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства нису констатоване неправилности у дијелу избора корисника и додјеле средстава.

Други текући расходи највећим дијелом односе се на накнаде за поврат више уплаћеног пореза на добит, евидентирани у Министарству финансија (17.615.534 КМ). Преостали износ односи се на расходе по основу извршења судских пресуда и рјешења о извршењу и остале текуће расходе.

6.2.2.3.2 Текући трансфери ЦОВИД-19

Текући трансфери ЦОВИД-19 реализовани су у износу од 439.330.897 КМ. Њихова структура је сљедећа: трансфери кантонима – средства из РФИ аранжмана с ММФ-ом (200.000.000 КМ), трансфери другим нивоима власти – Фонд за стабилизацију привреде (90.934.169 КМ), финансијска помоћ угроженим секторима на основу Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19 (84.181.457 КМ), трансфер за санацију јавних здравствених установа у ФБиХ (30.000.000 КМ), трансфер за набавку вакцина-ЦОВАХ (13.707.011 КМ), текући трансфери јединицама локалне самоуправе (10.000.000 КМ), трансфер за клиничке центре у ФБиХ (10.000.000 КМ) и трансфер за трошкове карантене у ФБиХ (508.260 КМ).

Текући трансфери кантонима – Средства из РФИ аранжмана с ММФ-ом

Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину одобрена су средства у оквиру раздјела Министарства финансија у износу од 200.000.000 КМ на позицији „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима – Средства из РФИ

аранжмана с ММФ-ом”,¹ на име додјеле финансијске помоћи буџетима кантона у санацији посљедица насталих услијед проглашене пандемије ЦОВИД-19. Сходно Одлуци Владе ФБиХ од 2. 7. 2020. године, као критериј за расподјелу дефинисан је број становника према Попису становништва, кућанстава и станова у БиХ из 2013. године² уз примјену пондера два за Посавски и Босанко-подрињски кантон.

Влада ФБиХ је 29. 7. 2020. године донијела Одлуку о расподјели средстава утврђених Буџетом ФБиХ за 2020. годину Федералном министарству финансија с позиције „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима – Средства из РФИ аранжмана с ММФ-ом“, којом се утврђује расподјела средстава кантонима с појединачним износима. Средства су дозначена кантонима у периоду од 11. 8. до 20. 8. 2020. године, а рок за доставу Извјештаја о утрошку средстава је најкасније до 30. 6. 2021. године. Ревидирање надзора и извјештавања о утрошку додијељених средстава Уред за ревизију извршиће у наредном периоду.

Текући трансфери јединицама локалне самоуправе

Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину одобрена су средства у оквиру раздјела Министарства финансија у износу од 30.000.000 КМ на позицији „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима – кантони и општине“.

Од укупно 30.000.000 КМ планираних за градове и општине, 10.000.000 КМ је додијељено по принципу солидарности свим градовима и општинама у једнаком износу од 125.000 КМ, на име финансијске помоћи буџету у санацији посљедица насталих услијед проглашене пандемије ЦОВИД-19, на основу Одлуке о утврђивању критерија расподјеле средстава утврђених Буџетом ФБиХ за 2020. годину Федералном министарству финансија с позиције „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима – кантони и општине“ општине и градови, коју је Влада ФБиХ донијела 2. 7. 2020. године. Преостали износ (20.000.000 КМ) додијељен је градовима и општинама за суфинансирање пројеката/захтјева/иницијатива на основу јавног позива.

Након што је проведена процедура додјеле средстава за 20.000.000 КМ који се додјељују за суфинансирање пројеката/захтјева/иницијатива на основу јавног позива, Влада ФБиХ је 29. 7. 2020. године донијела Одлуку о расподјели средстава утврђених Буџетом ФБиХ за 2020. годину Федералном министарству финансија с позиције „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима – кантони и општине“ општине и градови, којом је обухватила додјелу средстава градовима и општинама на име финансијске помоћи буџету у санацији посљедица насталих услијед проглашене пандемије ЦОВИД-19 и за суфинансирање пројеката. Сходно тачки III. Одлуке, корисници су у обавези да Министарству доставе Извјештај о утрошку средстава до 30. 6. 2021. године. Средства су дозначена градовима и општинама у периоду од 11. 8. до 21. 9. 2020. године. Ревидирање надзора и извјештавања о утрошку додијељених средстава Уред за ревизију извршиће у наредном периоду.

¹ Инструмент за брзо финансирање Међународног монетарног фонда

² „Сл. гласник БиХ“, бр. 60/16

Текући трансфери другим нивоима власти – Фонд за стабилизацију привреде

Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину одобрена су средства у оквиру раздјела Министарства финансија у износу од 488.207.999 КМ на позицији „Текући трансфери другим нивоима власти – Фонд за стабилизацију привреде“. Чланом 23. став 4. Закона о измјенама и допунама Закона о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину дефинисано је да ће се средства на овој позицији користити за имплементацију Закона о ублажавању негативних економских посљедица.

Законом о ублажавању негативних економских посљедица, који је ступио на снагу 8. 5. 2020. године, прописане су мјере за ублажавање економских посљедица изазваних појавом пандемије ЦОВИД-19 на подручју ФБиХ (субвенционирање доприноса за обавезна осигурања, обрачун и плаћање затезне камате на јавне приходе, укидање обавезе плаћања аконтације пореза на добит, укидање обавезе плаћања аконтације пореза на доходак од самосталне дјелатности, прекид обрачуна затезних камата на закашњела плаћања у дужничко-повјерилачким односима, прекид принудне наплате, одржавање стабилности појединих исплата, одгода примјене прописа за вријеме трајања стања несреће у ФБиХ, те успостава Јамственог фонда). Субвенционирање доприноса за обавезна осигурања уређено је чланом 4. Закона, почевши од обрачуна и исплате бруто плате за април 2020. године и сваки идући мјесец, укључујући и обрачун и исплату плате и за мјесец након престанка стања несреће, уколико у мјесецу за којег се врши обрачун плате имају пад оствареног промета 20% и више у односу на остварени промет у истом мјесецу 2019. године и уз услов да су измирили обавезе за доприносе и порез на доходак уз исплаћене плате закључно с фебруаром 2020. године.

Стање несреће проузрочено појавом пандемије ЦОВИД-19 на подручју ФБиХ проглашено је Одлуком Владе ФБиХ од 16. 3. 2020. године.¹ Чланом 16. Закона дефинисано је да Закон престаје важити истеком 60 дана од дана проглашења престанка стања несреће. Стање несреће узроковано појавом пандемије ЦОВИД-19 на подручју ФБиХ престало је 31. 5. 2020. године, сходно Одлуци Владе ФБиХ од 29. 5. 2020. године.²

Утврђивање права на субвенционирање доприноса вршила је Пореска управа ФБиХ, која је Министарству финансија достављала мјесечне рекапитулације, на основу којих је оно припремало приједлоге одлука о давању сугласности за издвајање средстава за субвенционирање доприноса. На приједлог Министарства финансија, Влада ФБиХ је донијела одлуке о давању сугласности за издвајање средстава утврђених Буџетом ФБиХ за 2020. годину за субвенционирање доприноса за обавезна осигурања, којима је дата сугласност за издвајања средстава у укупном износу од 90.934.169 КМ.³ Министарство финансија је у име и за рачун пословних субјеката вршило уплате доприноса на рачуне носилаца осигурања. Исплате субвенционираних доприноса вршене су сукцесивно, по доношењу одлука Владе ФБиХ. Прва исплата доприноса извршена је за април 2020. године у јулу 2020. године, односно два мјесеца од ступања

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 21/20

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 34/20

³ Издвајања су одобрена сљедећим одлукама Владе ФБиХ: В. бр. 985/2020, В. бр. 1139/2020, В. бр. 1783/2020.

на снагу Закона о ублажавању негативних економских посљедица. Посљедња исплата доприноса извршена је у јануару 2021. године (разлика доприноса за април, мај и јуни 2020. године, која је укључивала и цјелокупне доприносе за носиоце осигурања у Републици Српској и Брчко дистрикту, који претходно нису били одобрени ни уплаћени због тога што је требало извршити надоградњу информацијског система Пореске управе ФБиХ). Првобитно утврђени рокови за подношење захтјева за субвенционирање доприноса продужени су будући да Пореска управа ФБиХ није благовремено припремила подзаконске акте који се тичу provedбе овог Закона, због чега су се субвенције за исти мјесец одобравале у више наврата. Тако су Министарству финансија достављене четири рекапитулације за април, три рекапитулације за мај и двије рекапитулације за јуни, те по једна рекапитулација за фондове Републике Српске и Брчко дистрикта за април, мај и јуни.

Структура субвенционираних доприноса по носиоцима осигурања је следећа: Завод за мировинско и инвалидско осигурање ФБиХ (50.397.433 КМ), Завод здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ (3.687.951 КМ), кантонални заводи за здравствено осигурање (31.902.051 КМ), Федерални завод за запошљавање (1.314.760 КМ), кантоналне службе за запошљавање (3.014.453 КМ) и фондови Републике Српске и Брчко дистрикта (617.521 КМ).

По захтјеву Представничког дома Парламента ФБиХ и на основу Закључка Владе ФБиХ од 23. 7. 2020. године, у јулу и септембру 2020. године Министарство финансија је у виду Информације извјестило Владу ФБиХ о посљедицама дјеловања епидемије ЦОВИД-19 на привреду, с аспекта примјене Закона о ублажавању негативних економских посљедица, појединих грана привреде, стања запослених и стања у здравству ФБиХ. Информација није садржавала приједлоге, а њоме су обухваћени подаци о реализованом субвенционирању доприноса, информације о принудним наплатама, евидентираном промету путем фискалних уређаја, стању запослености, остварењу јавних прихода и успостави Јамственог фонда. Влада ФБиХ је објединила информације Министарства финансија с информацијама осталих институција, које су сходно закључку Владе ФБиХ задужене за извјештавање, и упутила их Парламенту ФБиХ на усвајање и разматрање. Представнички дом Парламента ФБиХ је 9. 12. 2020. године разматрао и усвојио Информацију Владе ФБиХ. **Подаци презентовани у Информацијама Министарства финансија јасно указују на то да је већ тада било примјерено, оправдано и потребно предузети одговарајуће анализе и активности с циљем преиспитивања имплементације Закона, односно активности које би за посљедицу имале обухват већег броја субјеката тренутним мјерама и/или увођење нових мјера. То више добива на важности јер је Закон престао важити 31. 7. 2020. године.**

Закон о ублажавању негативних економских посљедица није реализован сходно планираним средствима. За имплементацију Закона осигурана су средства у износу од 488.207.999 КМ, а реализовано је тек 18,63% (90.934.169 КМ), и то само за субвенционирање доприноса за обавезна осигурања.

Иако је Законом о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину дефинисано да ће се средства на позицији „Текући трансфери другим нивоима власти – Фонд за стабилизацију привреде“ користити за имплементацију Закона о ублажавању негативних економских посљедица, утврдили смо да је дио средстава у укупном

износу од 111.700.000 КМ прерасподијељен за друге намјене (100.000.000 КМ прераспоређено је у текућу резерву Владе ФБиХ и 11.700.000 КМ прераспоређено је Министарству здравства, на основу одлука Владе ФБиХ о прерасподјелама средстава из Буџета ФБиХ), и то након престанка важења Закона о ублажавању негативних економских посљедица, што је детаљније образложено у тачки 5. Извјештаја. Након извршених прерасподјела на овој позицији, остало је неискориштено 285.573.830 КМ. Није представљено да је Министарство финансија, у сарадњи с Владом ФБиХ, предузимало активности с циљем већег доприноса ублажавању негативних економских посљедица, односно већег обухвата привредних субјеката, што би за посљедицу имало већу реализацију одобрених средстава на позицији „Текући трансфери другим нивоима власти – Фонд за стабилизацију привреде“. С обзиром на овако малу реализацију у односу на расположива средства, као и на то да је Закон престао важити 31. 7. 2020. године, сматрамо да је требало предузети активности како би се расположива средства искористила намјенски.

Трансфер за санацију јавних здравствених установа у ФБиХ

Трансфер за санацију јавних здравствених установа у ФБиХ исказан је у износу од 30.000.000 КМ, а односи се на дозначавање средстава Клиничком центру Универзитета у Сарајеву, Свеучилишној клиничкој болници Мостар и Универзитетском клиничком центру Тузла у износу од по 10.000.000 КМ.

Након проглашења стања несреће узрокованог појавом пандемије ЦОВИД-19 на подручју ФБиХ извршене су Измјене и допуне Програма утrophка средстава у марту 2020. године, којима су измијењени сврха и садржај програма који су били утврђени Програмом утrophка средстава из фебруара 2020. године. Сврха програма овог трансфера је: 1) осигурање пружања здравствених услуга секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите предузимањем мјера и активности с циљем заштите здравља становништва у борби против пандемије ЦОВИД-19 и спречавање и ублажавање његових посљедица на здравље људи у јавним здравственим установама чији је оснивач ФБиХ, нпр. универзитетско-клиничких болница; 2) реструктурирање и финансијска консолидација јавних здравствених установа чији је оснивач ФБиХ, нпр. универзитетско-клиничких болница.

Уговорима закљученим с крајњим корисницима дефинисана је намјена средстава на исти начин као што је дефинисана Програмом утrophка средстава, обавеза и начином извјештавања о утrophку средстава, али није утврђен крајњи рок за реализацију дозначених средстава. По овом основу остала су неутрошена средства у износу од 12.144.228 КМ која су пренесена на реализацију у наредни период (Клинички центар Универзитета у Сарајеву 7.144.228 КМ и Универзитетски клинички центар Тузла 5.000.000 КМ). **Министарство здравства није у уговорима ближе дефинисало намјену и критерије за додјелу средстава клиничким центрима и о утрошеним средствима није тромјесечно извјештавало Владу ФБиХ, што није у складу с Програмом утrophка средстава Владе ФБиХ и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину.**

Трансфер за набавку вакцина (ЦОВАХ)

Трансфер за набавку вакцина (ЦОВАХ) исказан је у износу од 13.707.011 КМ, а односи се на средства која су, сходно инструкцији Министарства цивилних послова БиХ, пребачена на намјенски рачун Министарства финансија и трезора БиХ који се води у

Централној банци БиХ. Циљ дозначавања средстава је реализација Споразума о међусобним правима и обавезама у вези с набавком вакцина путем Инструмента за глобални приступ цјепиву против болести ЦОВИД-19 (ЦОВАХ), који су потписали ентитетска министарства здравства и Одјел за здравство Брчко дистрикта БиХ, за чију имплементацију је задужено Министарство цивилних послова БиХ. Споразумом је предвиђена набавка потенцијалне вакцине по цијени од 10,55 УСД за 20% популације становништва укупне вриједности од 12.997.600 УСД, од чега ФБиХ треба уплатити 8.440.000 УСД (800.000 доза за 400.000 становника).

Сходно члану 8. овог Споразума, уколико се закључи да се путем механизма ЦОВАХ не могу осигурати потребне количине вакцине за ЦОВИД-19 или вакцине задовољавајућег квалитета и сигурности, размотриће се излазак из уговореног односа у вези ЦОВАХ-а, према уговореним условима и уобичајеном праксом уговорених односа сличне врсте. Подршку у провођењу процедура пружа Правобранилаштво БиХ, а за евентуалне неспоразуме надлежан је Суд БиХ. **Иако су вакцине биле у потпуности плаћене, према презентованом Записнику о примопредаји који су потписали Министарство цивилних послова БиХ и Завод за јавно здравство ФБиХ, до 6. 6. 2021. године испоручено је само 128.990 вакцина (БиоНТецх/Пфизер и Астра Зенеца).**

Трансфер за клиничке центре у ФБиХ

Трансфер за клиничке центре у ФБиХ исказан је у износу од 10.000.000 КМ. Клиничким центрима у ФБиХ дозначена су средства у једнаким износима од по 3.333.333 КМ, која су осигурана из Текуће резерве Владе ФБиХ, сходно Одлуци од 10. 11. 2020. године, у сврху подршке здравственим установама чији је оснивач ФБиХ.

Министарство здравства је 12. 11. 2020. године са клиничким центрима закључило уговоре о додјели средстава у околностима пандемије ЦОВИД-19, којима је дефинисано да се средства требају утрошити намјенски, најкасније до 31. 3. 2021. године, за медицински третман обољелих, набавку лијекова и другог потрошног материјала, неопходне медицинске опреме, медицинских средстава, дезинфекционих средстава и друге заштитне опреме неопходне у ситуацији борбе против глобалне пандемије. На основу достављених извјештаја и пропратне документације, констатовано је да су клинички центри намјенски утрошили дозначена средства у износу од 4.265.816 КМ (Свеучилишна клиничка болница Мостар 3.333.333 КМ и Универзитетски клинички центар Тузла 932.483 КМ), односно да клинички центри до 31. 12. 2020. године нису у потпуности реализовали добивена средства.

Финансијска помоћ угроженим секторима на основу Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19

Влада ФБиХ је 16. 10. 2020. године донијела Уредбу о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19¹ (у даљњем тексту: Уредба), којом је дефинисала услове за остваривање финансијске подршке угроженим секторима привреде у околностима пандемије ЦОВИД-19, начин осигурања финансијских средстава, намјену и поступак додјеле финансијске подршке,

¹ „Сл. новине ФБиХ“ бр. 74/20

критерије за додјелу, кориснике, надзор и начин извјештавања. Измјене Уредбе донесене су 12. 3. 2021. године и односе се на рок правдања додијељених средстава (претходно утврђени рок „до 28. 2. 2021. године“ измијењен је на „до 31. 3. 2021. године“).¹ **Уредбом је дефинисан општи циљ додјеле финансијске подршке угроженим секторима** (очување радних мјеста, осигурање подршке ликвидности најугроженијим секторима/дјелатностима, те осигурање журно потребне подршке и одржавање конкурентности у извозно оријентисаним секторима за превладавање изванредних околности које је изазвала пандемија ЦОВИД-19) **и посебни циљеви** (очување радних мјеста и осигурање журно потребне ликвидности у туристичко-гоститељском сектору; подршка започетим инфраструктурним пројектима модернизације зрачних лука; подршка одржавању и побољшању ликвидности и одржавању конкурентности извозно оријентисаним гранама индустрије; подршка одржавању и побољшању ликвидности и одржавању конкурентности извозно оријентисаним субјектима у пољопривредно-прехранбеном сектору за вриједност властите производње, откупљених или прерађених пољопривредно-прехранбених производа с територија ФБиХ; подршка одржавању и побољшању ликвидности у сектору јавног цестовног превоза путника). Средства финансијске подршке, сходно Уредби, могу се користити искључиво за: одржавање и побољшање ликвидности (исплата минималних бруто плата и трошкова пословања за период од 1. 7. до 31. 12. 2020. године); одржавање конкурентности извозно оријентисаних грана индустрије; provedбу инфраструктурних пројеката које су започели јавни поштански оператери, жељезнице, те у сврху модернизације зрачних лука.

Могућност кориштења финансијске подршке, додијељене у сврху одржавања ликвидности за трошкове пословања, не може се довести у директну везу с општим циљем додјеле финансијске подршке дефинисаним Уредбом (овако дефинисана намјена даје могућност да се средства финансијске подршке користе и за трошкове чија реализација није у директној вези с остварењем општег циља).

Уредбом је дефинисано да се финансијска подршка додјељује на основу општих и специфичних критерија за сваки сектор у оквиру ресорних министарстава, те да корисници финансијске подршке не могу смањивати број запосленика у периоду до 31. 12. 2020. године у односу на број запослених на 30. 9. 2020. године, изузев корисника финансијске подршке у области зрачних лука и жељезничког промета, те јавних поштанских оператера. Један од општих услова за прихватљивост корисника, дефинисан чланом 6. Уредбе, јесте да је корисник помоћи остварио пад опорезивог промета од најмање 40% у периоду од 1. 4. до 30. 9. 2020. године у односу на опорезиви промет остварен у истом периоду у 2019. години или да је извозник који је у претходној години остварио извоз преко 30% од укупног прихода у тој години, при чему није узет у обзир податак о извозу у текућем периоду у односу на исти период претходне године. У вези с општим условима за прихватљивост корисника, који се односе на пад опорезивог промета и остварени извоз, скрећемо пажњу на то да је Уредбом дата предност опорезивом промету и оствареном извозу у односу на број запослених, будући да је уддио ових критерија у расподјели средстава 60%, док је уддио критерија *број запосленика* 40%. Наведено не доприноси остварењу општег и

¹ „Сл. новине ФБиХ“ бр. 21/21

посебног циља дефинисаног Уредбом, који се првенствено односи на очување радних мјеста. Надаље, однос броја запослених на 30. 9. 2020. године у односу на исти претходни период, као ни разлози који су довели до таквог кретања, није предвиђен Уредбом на начин као што је то регулисано за пад опорезивог промета. Напротив, овако утврђени критерији дали су могућност да се финансијска подршка додјели и оним пословним субјектима код којих је дошло до пада броја запослених у односу на почетак пандемије ЦОВИД-19 и у односу на исти дан претходне године, као посљедица неоправдано отказаних уговора о раду (отказ уговора о раду кривњом послодавца, а не као посљедица истека уговора на одређено вријеме, споразумног отказа на захтјев запосленика, особно условљеног отказа, одласка запосленика у мировину, отказа због скривљеног понашања запосленика и сл.). **Наведено упућује на закључак да се предност дала паду оствареног опорезивог промета и оствареном извозу, у односу на кретање броја запослених, што је у супротности с општим циљем додјеле финансијске подршке угроженим секторима, дефинисаним чланом 3. Уредбе, а који се првенствено односи на очување радних мјеста.**

Осим наведеног, чланом 7. Уредбе дефинисани су неприхватљиви корисници. Између осталих, то су и корисници који су након 1. 8. 2020. године исплатили дивиденду/добит из претходних година, осим ако је дивиденда исплаћена у облику дионица корисника помоћи. Наведена одредба је непримјерена с аспекта могуће додјеле финансијске подршке корисницима који су до 1. 8. 2020. године исплатили дивиденду/добит и добива више на значајности ако се узму у обзир општи и посебни циљеви додјеле финансијске подршке дефинисани Уредбом.

Средства за имплементацију Уредбе у износу од 90.000.000 КМ осигурана су у Буџету ФБиХ за 2020. годину, односно одобрена су из текуће резерве Владе ФБиХ, што је детаљније образложено у тачки 5. Извјештаја. Одобрена средства распоређена су на ресорна министарства/угрожене секторе како слиједи:

- a) Министарство околиша и туризма – подршка туристичко-угоститељском сектору (30.000.000 КМ);
- b) Министарство промета и комуникација – подршка сектору промета и комуникација (20.000.000 КМ);
- c) Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства – подршка сектору пољопривреде и прехранбене индустрије (10.000.000 КМ);
- d) Министарство енергије, рударства и индустрије – подршка извозним привредним друштвима (30.000.000 КМ).

Финансијске подршке реализоване су у укупном износу од 88.181.457 КМ на основу Уредбе и одлука Владе ФБиХ¹ (Министарство околиша и туризма: 30.000.000 КМ; Министарство промета и комуникација: 20.000.000 КМ; Министарство енергије, рударства и индустрије: 29.981.524 КМ; Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства: 8.199.933 КМ). Од укупно одобрених средстава, износ од 4.000.000 КМ одобрен је за капитална улагања, што је исказано у оквиру капиталних трансфера.

¹ Расподјела од 10.000.000 КМ дефинисана је Уредбом (6.000.000 КМ за аеродроме; 3.000.000 КМ за жељезнице; 1.000.000 КМ за поште). Остатак средстава одобрен је сљедећим одлукама Владе ФБиХ: V. бр. 1580/2020, V. бр. 1581/2020, V. бр. 1582/2020, V. бр. 1583/2020, V. бр. 1644/2020, V. бр. 1645/2020, V. бр. 1663/2020, V. бр. 1664/2020, V. бр. 1665/2020, V. бр. 1666/2020, V. бр. 1667/2020, V. бр. 1695/2020, V. бр. 1700/2020, V. бр. 1711/2020.

У поступку ревизије министарстава која су имплементирала Уредбу само су код Министарства околиша и туризма констатоване неправилности у начину обрачуна и додјеле средстава на основу критерија дефинисаних Уредбом. Међутим, увидом у општи циљ и критерије дефинисане Уредбом, за сваки сектор у оквиру ресорних министарстава констатовано је сљедеће:

- није узето у разматрање стање запослених и смањење радних мјеста у финансираним дјелатностима у односу на претходну годину. Према расположивим подацима Пореске управе ФБиХ, број запослених на 30. 9. 2020. године (који је био један од критерија за додјелу финансијске помоћи) у односу на почетак проглашења стања несреће и исти дан претходне године, код већег броја корисника значајно је смањен, а да то није обухваћено Уредбом. Истовремено, мањи број корисника је у проматраном периоду задржао исти број запослених или је остварио повећање броја запосленика;
- критеријима за расподјелу средстава из сектора промета и комуникација дата је предност опорезивом промету у односу на број запослених, чиме је омогућено да се значајна средства додијеле и корисницима с једним запослеником;
- критеријима за расподјелу средстава из сектора пољопривреде и прехрамбене индустрије дата је предност оствареном извозу над бројем запосленика, иако је један од основних циљева Уредбе био очување радних мјеста, чиме је омогућено да се значајна средства додијеле и корисницима с једним запослеником;
- критеријима за расподјелу средстава из туристичко-угоститељског сектора дата је предност опорезивом промету у односу на број запослених, чиме је омогућено да се значајна средства додијеле и корисницима с једним или два запосленика, што се посебно односи на дјелатност путничких агенција (критерији у дијелу оствареног опорезивог промета нису примјењиви на дјелатност путничких агенција и туроператора јер су у промет ових дјелатности укључени стварни трошкови које путничка агенција плаћа за примљена добра и извршене услуге других обвезника и накнада коју плаћа путник, што чини јединствену услугу ових дјелатности, док је чланом 2. Уредбе као опорезиви дефинисан промет евидентиран путем фискалних система на серверу Пореске управе ФБиХ);
- Уредбом нису обухваћене све дјелатности којима је, наредбама Кризног штаба ФБиХ, било ограничено или забрањено дјеловање.

Слиједом наведеног, не можемо потврдити да је расподјелом средстава сходно критеријима утврђеним Уредбом постигнут општи циљ додјеле финансијске подршке угроженим секторима, дефинисан чланом 3. Уредбе, а који се првенствено односи на очување радних мјеста. Иако се Уредба односила на интервентне мјере угроженим секторима привреде у околностима изазваним пандемијом ЦОВИД-19, приликом њеног доношења није се водило рачуна о смањењу запослених које је наступило знатно прије 30. 9. 2020. године, односно од почетка проглашења стања несреће и разлозима који су довели до тога, нити се водило рачуна о помоћи свим дјелатностима којима је била нарушена привредна активност, будући да им је,

наредбама Кризног штаба ФБиХ, било ограничено или забрањено дјеловање. Уредбом је дата предност паду опорезивог промета и оствареном извозу у односу на број запослених, будући да је удио ових критерија у расподјели средстава 60%, док је удио критерија број запосленика 40%, што не доприноси остварењу општег и посебног циља дефинисаног Уредбом, који се првенствено односи на очување радних мјеста.

Такођер, дата је могућност да се финансијска подршка користи и за трошкове пословања који се не могу довести у директну везу с остварењем општег циља дефинисаног Уредбом, као и да се додијели корисницима који су до 1. 8. 2020. године исплатили дивиденду/добит. Овако утврђени општи услови за додјелу финансијске подршке и критерији нису у потпуности осигурали да се финансијска помоћ усмјери на субјекте који су највише били погођени насталом кризом.

Ревидирање надзора и извјештавања о утрошку додијељених средстава финансијске подршке, које је регулисано члановима од 37. до 39. Уредбе, Уред за ревизију извршиће у наредном периоду.

6.2.2.4 Капитални трансфери

Капитални трансфери реализовани су у износу од 79.384.622 КМ и у укупним расходима и издацима Буџета ФБиХ за 2020. годину судјелују 2%. У односу на претходну годину виши су за 75% или 34.056.380 КМ, а у односу на план мањи су за 39% или 50.166.378 КМ.

У наставку дајемо табеларни приказ планираних и остварених капиталних трансфера, с индексима остварења у односу на планирана средства, те индексима остварења у односу на претходну годину:

Опис	Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину	Остварени расходи за 2020. годину	Остварени расходи за 2019. годину	Индекс (3/2 x 100)	Индекс (3/4 x 100)	% удјела
1	2	3	4	5	6	7
1. Капитални трансфери другим нивоима власти	14.651.000	5.153.428	3.042.576	35	169	6
2. Капитални трансфери појединцима	1.500.000	1.497.500	1.497.000	100	100	2
3. Капитални трансфери непрофитним организацијама	500.000	144.641	0	29	-	0
4. Капитални трансфери јавним предузећима	92.100.000	48.589.054	40.788.666	53	119	61
5. Капитални трансфери приватним предузећима и предузетницима	800.000	0	0	0	-	0
I. Капитални трансфери (од 1 до 5)	109.551.000	55.384.622	45.328.242	51	122	70
6. Капитални трансфери финансијским институцијама - Јамствени фонд	20.000.000	20.000.000	0	100	-	25
7. Финансијска помоћ угроженим секторима на основу Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19	0	4.000.000	0	-	-	5

II. Капитални трансфери ЦОВИД-19 (од 6 до 7)	20.000.000	24.000.000	0	120	-	30
III. УКУПНО I + II (КАПИТАЛНИ ТРАНСФЕРИ + КАПИТАЛНИ ТРАНСФЕРИ ЦОВИД-19)	129.551.000	79.384.622	45.328.242	61	175	100

6.2.2.4.1 Капитални трансфери

Капитални трансфери реализовани су у односу на планирана средства 51%, а реализација се највећим дијелом односи на буџетске кориснике, ревизија којих је окончана до сачињавања овог Извјештаја: Министарство промета и комуникација (43.742.787 КМ), Министарство енергије, рударства и индустрије (6.699.872 КМ), Министарство расељених особа и избјеглица (1.999.823 КМ), Министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата (1.497.500 КМ), Министарство рада и социјалне политике (144.641 КМ) и Министарство просторног уређења (100.000 КМ).

Нереализована средства највећим дијелом односе се на Министарство промета и комуникација, код којег је од планираних средстава (95.400.000 КМ) реализовано 43.742.787 КМ (46%). Програмима утрошка средстава „Капитални трансфер јавним предузећима – Трансфер за изградњу аутоцеста и брзих цеста“ у износу од 85.400.000 КМ и „Капитални трансфер другим нивоима власти – Трансфер за изградњу аутоцеста и брзих цеста“ у износу од 10.000.000 КМ планирана су средства за имплементацију осам пројеката, чији су имплементатори ЈП „Цесте“ ФБиХ д.о.о. Сарајево, ЈП „Аутоцесте“ ФБиХ д.о.о. Мостар и Дирекција за путеве Кантона Сарајево.

Од укупно планираних осам пројеката, за три (Изградња брзе цесте Лашва – Невић поље – пролаз кроз пословну зону Витез; Поддионица Шићки Брод – Ђурђевић на траси цесте Тузла – Сарајево; Изградња градског аутопута у Сарајеву, дионица Ступ – Бућа Поток) уопште није било реализације средстава која су одобрена у укупном износу од 28.500.000 КМ (provedени су поступци јавне набавке за извођење радова за које уговори још нису закључени или је јавна набавка у току, а за један пројекат уговор је потписан крајем октобра 2020. године). **Министарство промета и комуникација сачинило је Програм утрошка средстава на основу приједлога које су доставили имплементатори пројеката, односно управитељи цеста у чијој надлежности је управљање, изградња и санација цеста, а да при томе није водило рачуна о спремности пројеката за реализацију и потребном времену за реализацију, због чега не можемо потврдити реалност планирања капиталних трансфера за изградњу аутоцеста и брзих цеста, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. Такођер, ови пројекти нису на листи пројеката у имплементацији у Програму јавних инвестиција ФБиХ за период 2020–2022. године.**

Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину дефинисано је да се ови трансфери реализују на основу програма утрошка средстава које усваја Влада ФБиХ на приједлог буџетских корисника. Програм треба да садржи назив, сврху, критериј за расподјелу средстава, висину средстава, изворе средстава, категорију корисника средстава, те начин и рокове извјештавања. О утрошеним средствима буџетски корисници извјештавају Министарство финансија квартално, а Министарство финансија Владу ФБиХ, сходно Закону о буџетима у ФБиХ. Извјештај о додијељеним

средствима, с листом корисника којима су додијељена, буџетски корисници дужни су објавити на интернет-страници.

Проведеним ревизијама буџетских корисника констатовани су одређени пропусти у вези с планирањем и реализацијом капиталних трансфера, о чему смо детаљно писали у појединачним извјештајима и дали препоруке за отклањање уочених неправилности. Наводимо најзначајније констатоване пропусте:

- трансфери за изградњу аутоцеста и брзих цеста нису планирани сходно Закону о буџетима у ФБиХ на основу релевантне документације, будући да су планирани пројекти за које нису осигурани услови за почетак реализације, што је имало утицаја на ниску реализацију расположивих намјенских средстава из којих се финансирају ови капитални трансфери;
- дио средстава капиталних издатака одобрен је и реализован у оквиру текућих трансфера, иако се односе на капитална улагања и представљају стално средство неке друге правне особе, а не текућих трансфера (Министарство финансија издвојило је 20.000.000 КМ за капитална улагања у инфраструктурне пројекте која су исказана у оквиру текућег трансфера другим нивоима власти; Министарство околиша и туризма издвојило је 500.000 КМ за капитална улагања која су исказана у оквиру текућих трансфера другим нивоима власти за Акцијски план Стратегије околиша; Министарство културе и спорта издвојило је најмање 370.000 КМ за капитална улагања која су исказана у оквиру текућег трансфера за обнову културног и градитељског наслијеђа и текућег трансфера за спорт од значаја за ФБиХ), што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Уредби о рачуноводству буџета у ФБиХ;
- додјела дијела средстава капиталних трансфера извршена је на основу субјективне процјене комисије, поткритерија који нису мјерљиви и омогућују фаворизовање појединих пројеката приликом избора корисника средстава, а за дио критерија није дефинисана документација која је доказ о њиховом испуњавању (Министарство финансија и Министарство просторног уређења);
- средства су додијељена корисницима, иако нису у цијелости или дјелимично оправдали средства добивена у претходном периоду, што није у складу с чланом 57. Закона о буџетима у ФБиХ (Министарство финансија).

6.2.2.4.2 Капитални трансфери ЦОВИД-19

Капитални трансфери ЦОВИД-19 реализовани су у износу од 24.000.000 КМ. Највећим дијелом, у износу од 20.000.000 КМ, исказани су код Министарства финансија, а односе се на издвајање средстава из Буџета ФБиХ за 2020. годину за повећање укупних средстава Јамственог фонда при Развојној банци ФБиХ.

Преостали износ (4.000.000 КМ) односи се на капиталне трансфере јавним предузећима исказане код Министарства промета и комуникација, који су реализовани сходно Уредби, што је шире образложено у тачки 6.2.2.3.2 Извјештаја.

Капитални трансфери финансијским институцијама – Јамствени фонд

Успостављање Јамственог фонда на основу којег ће у име и за рачун ФБиХ јамства издавати Развојна банка ФБиХ дефинисано је Законом о ублажавању негативних економских посљедица. Сходно члану 13. Закона, иницијална средства за његово оснивање у износу од 80.000.000 КМ осигурана су преузмјеравањем расположивих средстава Владе ФБиХ из комисионих послова и расположивих средстава намјенских депозита Владе ФБиХ која се воде код Развојне банке ФБиХ. Влада ФБиХ је 18. 6. 2020. године донијела Уредбу о начину финансирања и управљања Јамственим фондом,¹ којом је уређен начин финансирања, одржавања и управљања, ограничења и услови издавања јамстава, начин администрирања и финансирања трошкова по јамствима, овлашћења и обавезе Развојне банке ФБиХ, која у име и за рачун ФБиХ издаје јамства, инвестирање средстава Јамственог фонда, извјештавање и надзор, као и друга питања од значаја за функционисање Јамственог фонда. Активности на успостави Јамственог фонда нису окончане у периоду важења Закона о ублажавању негативних економских посљедица.

Успостава Јамственог фонда окончана је закључивањем уговора о пословној сарадњи с комерцијалним банкама, што је извршено у периоду од 30. 9. до 13. 10. 2020. године. Дакле, укупна средства осигурана су у износу од 100.000.000 КМ, а укупан износ издатих јамстава (јамствени потенцијал), сходно члану 7. став 1. Уредбе о начину финансирања и управљања Јамственим фондом, не може бити већи од петороструког износа укупних средстава Јамственог фонда, што максимално износи 500.000.000 КМ.

Влада ФБиХ је Одлуком од 24. 9. 2020. године одобрила издавање средстава из Буџета ФБиХ за 2020. годину у износу од 20.000.000 КМ, за повећање укупних средстава Јамственог фонда при Развојној банци ФБиХ.

Сходно Уредби о начину финансирања и управљања Јамственим фондом, издавање јамстава врши се по појединачним кредитно-јамственим програмима које је на приједлог ресорних министарства усвојила Влада ФБиХ. Појединачним кредитно-јамственим програмима, између осталог, прописују се циљеви програма, намјена средстава и трајање програма, корисници програма, услови издавања јамстава, расположива средства и др. Програмима је прописано да се јамства могу издавати најкасније до 31. 5. 2021. године. Увидом у документацију констатовали смо да је издавање јамстава почело крајем новембра 2020. године. Закључно с 31. 12. 2020. године издато је укупно 21 јамство у укупном износу од 10.112.500 КМ, што значи да је искоришћено 2,02% укупно осигураног потенцијала. Развојна банка ФБиХ је 4. 1. 2021. Министарству финансија доставила Извјештај о промјенама и стању средстава на рачуну Јамственог фонда и Извјештај о јамствима Јамственог фонда на 31. 12. 2020. године.

6.2.2.5 Интервентна средства

Иако су поједина министарства преиспитала оправданост планирања и реализације интервентних средстава код доношења и усвајања програма утрошка средстава за 2020. годину и нису их планирала, она још увијек чине значајан дио средстава планираних програмима утрошка средстава текућих и капиталних трансфера

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 44/20

Буџета ФБиХ, које је Влада ФБиХ усвојила одлукама. Интервентна средства распоређивана су на основу одлука министара, по захтјевима потенцијалних корисника, а не у хитним и непредвиђеним околностима, како је утврђено програмима утрошка. Расподјела је вршена дијелом без примјене критерија и пријаве потенцијалних корисника на јавни позив, због чега не можемо потврдити утемељеност и оправданост планирања и реализације интервентних средстава. У појединим случајевима одобравана су корисницима чији захтјеви нису испунили услове дефинисане јавним позивом приликом додјеле из редовних средстава трансфера, односно као подршка манифестацијама које се планирају и одржавају сваке године, што доводи у питање хитност и непредвиђеност. Констатовани налази уочени су код: Министарства просторног уређења, Министарства културе и спорта и Министарства за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата.

Законом о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину није регулисана категорија интервентних средстава, због чега сматрамо да нема законског основа за овакав начин планирања и расподјеле средстава, јер она имају карактер резерве чије је планирање и расподјела регулисана Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину. С обзиром на наведено, као и на то да интервентна средства распоређују министри углавном без примјене критерија хитности, може се закључити да је овакав начин расподјеле кроз програме утрошка средстава министрима дао веће право него што је то предвиђено Законом о буџетима у ФБиХ. Имајући у виду намјену кориштења ових средстава и начин распоређивања, не можемо потврдити да постоји основ за планирање интервентних средстава кроз програме текућих и капиталних трансфера.

Препорука:

- ***Влада ФБиХ треба преиспитати оправданост планирања интервентних средстава код усвајања програма утрошка средстава трансфера, сходно Закону о буџетима у ФБиХ и Закону о извршавању буџета ФБиХ за годину за коју се планира реализација трансфера.***

6.2.2.6 Надзор над намјенским утрошком средстава трансфера, извјештавање и праћење ефикасности уложених средстава

Код надзора над намјенским утрошком средстава констатовали смо да су буџетски корисници дјелимично успоставили надзор и именовали комисије за надзор. Именоване комисије записнички констатују стање у вези с намјенским утрошком средстава често само на основу извјештаја које достављају корисници, без суштинског прегледа документације која би потврдила утрошак средстава, или евентуалног одласка на терен и увида у стварно стање.

Најчешће уочене неправилности су: програмима утрошка није утврђена сврха додјеле средстава (посљедишно није могуће оцијенити ефекте уложених буџетских средстава сходно одредбама члана 57. Закона о буџетима у ФБиХ), није дефинисан начин поступања у ситуацијама када корисници нису намјенски утрошили средства, као и у ситуацијама када корисник не достави извјештај о утрошку средстава, не прати се континуирано намјенски утрошак дозначених средстава крајњим корисницима и не предузимају се благовремено активности на поврату неутрошених или ненамјенски

уtroшених средстава, средства се дозначавају у задњем кварталу текуће године, што отежава надзор над намјенским уtroшком, јер се надзор обавља у години када су средства већ планирана за ту годину, планирање се врши без претходно утврђене стратегије и стратешких опредјељења. Осим тога, указујемо на чињеницу да се средства на позицији трансфера планирају и одобравају одређеним буџетским корисницима константно, из године у годину, иако је у претходним годинама констатовано да односни буџетски корисници нису предузимали адекватне мјере и активности у дијелу надзора над намјенским уtroшком средстава трансфера, извјештавања и праћења ефикасности уложених средстава.

У вези с праћењем ефикасности уложених средстава констатовали смо да највећи број буџетских корисника не врши евалуацију ефеката додијељених буџетских средстава, сходно одредбама Смјерница о минималним стандардима додјеле буџетских средстава путем трансфера и субвенција у ФБиХ.¹

Обавеза извјештавања буџетских корисника о намјенском уtroшку трансфера прописана је Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину и Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета ФБиХ. Чланом 16. став 3. Правилника дефинисано је да су буџетски корисници, уз образац бр. 9 – Извјештај о намјенском уtroшку трансфера, обавезни достављати и писмено образложење о намјенском уtroшку средстава и разложима за неутрошена средства. Међутим, није прописана форма наведеног писаног извјештаја, нити битни елементи које би оно требало садржавати. Обављеним ревизијама буџетских корисника констатовано је да се извјештаји сачињавају и подносе на обрасцу бр. 9, али уз њих није на одговарајући начин дато образложење о намјенском уtroшку средстава реализованих на основу програма уtroшка које је одобрила Влада ФБиХ.

С обзиром на наведено, прихваћају се наративни извјештаји који су формалног карактера и углавном садрже назив додијељеног трансфера с износом реализованих средстава. Извјештајима нису обухваћене информације о ефектима реализованих трансфера, које би требале служити као основ за планирање средстава трансфера у идућем периоду.

Осврт на текуће и капиталне трансфере

Иако је Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину регулисан начин расподјеле текућих и капиталних трансфера, обављеном ревизијом констатовано је да приликом планирања и реализације средстава текућих трансфера у износу од 243.344.346 КМ и капиталних трансфера у износу од 54.184.622 КМ нису испоштоване одредбе наведених закона у дијелу утврђивања сврхе програма (намјене додијељених средстава), критерија за расподјелу средстава, дефинисања извора финансирања пројеката који се финансирају и из осталих извора осим Буџета ФБиХ (додјела средстава за пројекте за чију реализацију нису у цијелости осигурани извори финансирања), закључивања уговора с корисницима средстава и извјештавања. Програмима за расподјелу који су предлагала министарства, а Влада ФБиХ их усвајала, у свим случајевима нису предлагани пројекти спремни за реализацију, нису утврђени мјерљиви критерији,

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 15/18

обавеза расписивања јавног позива за додјелу средстава, те није у свим случајевима регулисана обавеза закључивања уговора с корисницима средстава којима би се регулисала међусобна права и обавезе.

Након извршене додјеле нису објављени извјештаји о додијељеним средствима с листом корисника. Осим тога, констатовано је да су средства додијељена корисницима, иако нису у претходној години оправдали утрошак, а у ситуацијама када корисници нису испуњавали уговорене обавезе министарства нису предузимала активности с циљем поврата средстава на ЈРР ФБиХ, сходно закљученим уговорима. Наведено указује на то да се нису испоштовали темељни принципи буџета, сходно члану 4. Закона о буџетима у ФБиХ. Стога указујемо на чињеницу да се средства на позицији трансфера планирају и одобравају одређеним буџетским корисницима константно, из године у годину, иако је у претходним годинама констатовано да односни буџетски корисници нису предузимали адекватне мјере и активности у дијелу надзора над намјенским утрошком средстава трансфера, извјештавања и праћења ефикасности уложених средстава.

За финансирање појединих области текућих трансфера нису донесени законски прописи или нису усаглашени са Законом о буџетима у ФБиХ. Наведено се посебно односи на финансирање фонда солидарности, у вези с којим није усаглашен Закон о здравственом осигурању са Законом о буџетима у ФБиХ. Обављање послова из области шумарства уопште није регулисано законом на нивоу ФБиХ. Такођер, нису извршене измјене Закона о водама, који је 2017. године Влада ФБиХ послала у даљњу процедуру разматрања.

Осим тога, планирани су и реализовани трансфери појединих корисника, иако немају законску утемељеност за планирање, а преко појединих корисника планирају се и реализују трансфери појединцима за сврхе за које се издвајају средства преко ресорних министарстава (трошкови лијечења, помоћ социјално угроженим особама, повратницима и расељеним особама, ученицима и студентима, спортистима, научницима, за хуманитарне акције сл.).

Препоруке:

- *сходно надлежностима, потребно је да Влада ФБиХ, у сарадњи с ресорним министарствима, предузме активности на приједлогу измјена и допуна законских прописа којима се регулише финансирање појединих области у здравству, пољопривреди и шумарству из буџетских средстава;*
- *Влада ФБиХ треба предузети активности према буџетским корисницима путем којих се додјељују средства трансфера на основу програма утрошка средстава које доноси Влада ФБиХ, како би се на одговарајући начин вршило извјештавање и надзор над намјенским утрошком додијељених средстава крајњим корисницима;*
- *потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија предузму мјере везано за оцјену оправданости финансирања трансфера који немају законску утемељеност.*

6.2.2.7 Издаци за набавку сталних средстава

Издаци за набавку сталних средстава исказани су у износу од 35.702.346 КМ, што је у односу на издатке планиране Буџетом ФБиХ (39.546.360 КМ) мање за 3.844.014 КМ.

Структура реализованих издатака је сљедећа: опрема (19.002.951 КМ), грађевине (13.266.681 КМ), стална средства у облику права (2.389.252 КМ), остала стална средства (801.509 КМ) и реконструкција и инвестиционо одржавање (241.954 КМ).

Најзначајнији издаци исказани су код Владе ФБиХ (13.371.943 КМ), од чега се 13.050.000 КМ односи на набавку грађевина, што је шире образложено у тачки 6.3.2 овог Извјештаја.

6.2.2.8 Издаци за финансијску имовину

Издаци за финансијску имовину исказани су у износу од 15.733.077 КМ. **Министарство финансија** је издатке за финансијску имовину реализовало на основу одлука Владе ФБиХ.

Највећи дио, у износу од 15.000.000 КМ, односи се на одобравање кредита Унион банци д.д. Сарајево по субординираним условима, с роком доспијећа од 20 година и фиксном годишњом каматном стопом од 0,1%. Средства кредита користиће се за пласирање кредитне линије намијењене младима за рјешавање стамбеног питања. Сходно одредбама закљученог Уговора о кредиту с Унион банком д.д. Сарајево од 10. 3. 2020. године, поврат кредита извршиће се једнократно, по истеку рока доспијећа од 20 година, а обрачун и наплата камате вршиће се полугодишње.

Преостали износ исказаних издатака за финансијску имовину односи се на суфинансирање пројеката који се имплементирају путем Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, и то: за Пројект развоја руралног пословања 369.831 КМ и за Пројект развоја руралне конкурентности 363.246 КМ. Исказани издаци представљају судјеловање ФБиХ у овим пројектима, које финансира међународна заједница.

6.2.2.9 Издаци за отплату дугова

Издаци за отплате дугова исказани су у износу од 659.107.938 КМ, што у односу на буџетом планирана средства представља извршење од 71,1%. Структура издатака је сљедећа: отплате дугова примљене кроз Државу (407.497.669 КМ), отплате домаћег позајмљивања (200.000.000 КМ), отплата унутрашњег дуга (49.122.234 КМ) и вањске отплате (2.488.035 КМ). Нереализовани износ одобрених средстава (268.174.998 КМ) највећим дијелом односи се на отплате домаћег позајмљивања по основу емисије трезорских записа (200.000.000 КМ) и отплате обавеза по вањском дугу (44.927.890 КМ).

Отплате на основу емисије трезорских записа извршене су у износу од 80.000.000 КМ, што је за 200.000.000 КМ мање у односу на Буџетом планиране. Узимајући у обзир да се краткорочни вриједносни папири углавном емитују у циљу одржавања адекватног нивоа солвентности, те уважавајући стање средстава на ЈРР-у ФБиХ, односно смањене потребе за финансирањем, нису одржане све аукције трезорских записа које су планиране индикативним календаром аукција, због чега су мање реализоване отплате домаћег позајмљивања по основу емисија трезорских записа.

Отплате обавеза по вањском дугу Буџетом су планиране у износу од 454.913.594 КМ, а реализоване су у износу од 409.985.704 КМ, што је за 44.927.890 КМ мање у односу на одобрена средства. Највећи дио мање реализованих обавеза по вањском дугу односи се на планирана, а некориштена средства 5% корективног фактора у износу од 21.662.552 КМ, који се планира као резерва за непланиране трошкове, ради могућег повећања трошкова сервисирања вањског дуга током године, који могу настати кроз неповољно кретање течајева валута (валутног ризика), услјед раста каматних стопа (каматног ризика) и других трошкова сервисирања обавеза по вањском дугу (отплате трошкова новоуговорених кредита). Будући да је реализација обавеза по вањском дугу извршена у обиму од 94,68% од планираних обавеза, није било потребе за кориштењем средстава резерве. Надаље, дио мање реализованих обавеза у износу од 19.126.813 КМ настао је као посљедица чињенице да су за поједине кредите у 2020. години извршена плаћања главница у мањем износу од планираног сходно плану отплате. То се односи на кредите код којих је кредитним споразумима дефинисано да ће отплата главнице зависити од повученог износа. Осим тога, мање реализоване отплате обавеза по вањском дугу дијелом су посљедица кретања течајева (отплата обавеза планирана је по већем течају него што је било извршење).

6.2.3 Текућа резерва

Буџетом ФБиХ за 2020. годину планирана су средства текуће резерве у износу од 5.155.000 КМ (5.000.000 КМ текућа резерва Владе ФБиХ, 75.000 КМ премијера и по 40.000 КМ за два замјеника премијера). Измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину одобрена средства повећана су за 4.922.500 КМ и износе 10.077.500 КМ (10.000.000 КМ текућа резерва Владе ФБиХ, 37.500 КМ премијера и по 20.000 КМ за два замјеника премијера).

Одлуком Владе ФБиХ од 1. 10. 2020. године о прерасподјели средстава из Буџета ФБиХ за 2020. годину извршена је прерасподјела средстава у износу од 100.000.000 КМ с позиције Министарства финансија „Текући трансфери другим нивоима власти и фондовима – Фонд за стабилизацију привреде“ на позицију Владе ФБиХ „Текућа резерва Владе ФБиХ“, што је шире образложено у тачки 5. Извјештаја.

Текућа резерва за 2020. годину послје прерасподјеле износила је укупно 110.077.500 КМ. Укупно реализована средства текуће резерве износила су 109.504.820 КМ или 95,5%, од чега је на основу одлука Владе ФБиХ реализовано 109.427.820 КМ, а 77.000 КМ реализовано је актима премијера и замјеника премијера Владе ФБиХ.

Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2020. годину дефинисано је да се средстава текуће резерве, планирана у буџету, користе за непредвиђене намјене, за које у буџету нису планирана средства, или за намјене за које се током године покаже да за њих нису утврђена довољна средства јер их при планирању буџета није било могуће предвидјети. Процедуре додјеле средстава текуће резерве уређене су Одлуком о процедурама за додјелу средстава из текуће резерве Буџета ФБиХ.¹

Министарствима и другим федералним управним органима из текуће резерве Владе ФБиХ, на основу Одлука Владе ФБиХ, додијељена су средства у износу од

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 106/14

109.427.820 KM. За финансијску помоћ угроженим секторима привреде у околностима пандемије ЦОВИД-19 одобрена су средства у укупном износу од 90.000.000 KM (Министарству енергије, рударства и индустрије (30.000.000 KM), Министарству околиша и туризма (30.000.000 KM), Министарству промета и комуникација (20.000.000 KM) и Министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства (10.000.000 KM)). Начин реализације ових средства регулисан је Уредбом о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19, што је шире образложено у тачки 6.2.2.3.2 Извјештаја. Осим наведеног, значајнија средства одобрена су федералним управним органима за сљедеће намјене: за подршку здравственим установама чији је оснивач ФБиХ у околностима пандемије ЦОВИД-19 (10.000.000 KM), за набавку средстава и опреме у условима погоршања епидемиолошке ситуације изазване пандемијом ЦОВИД-19 (4.950.000 KM) и за набавку вакцина путем механизма за Глобални приступ вакцинама за спречавање пандемије ЦОВИД-19 (2.124.800 KM).

Влада ФБиХ је 28. 1. 2021. године усвојила Извјештај о одобравању издвајања средстава из Текуће резерве Буџета ФБиХ за 2020. годину и доставила га Парламенту ФБиХ 29. 1. 2021. године. Представнички дом Парламента ФБиХ разматрао је Извјештај о утрошку текуће резерве 27. 4. 2021. године, а Дом народа Парламента ФБиХ до окончања овог Извјештаја није разматрао Извјештај о утрошку текуће резерве.

6.2.4 Финансијски резултат

У финансијским извјештајима за 2020. годину исказано је остварење прихода, примитака и финансирања у односу на расходе и издатке како слиједи:

Р. бр.	Опис	Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину	Остварено у 2020. години	Остварено у 2019. години	Индекс (4/3)	Индекс (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
I	ПРИХОДИ (1+2+3)	3.784.900.679	3.905.118.038	2.030.113.358	103	192
1	Приходи од пореза	3.280.552.802	3.488.807.641	1.675.984.548	106	208
2	Непорески приходи	504.347.877	411.773.523	354.014.888	82	116
3	Трансфери и донације	0	4.536.874	113.922	-	3.982
II	РАСХОДИ (1+2+3+4)	4.522.861.383	4.019.661.957	1.497.769.783	89	268
1	Текући расходи	4.266.876.593	3.848.353.949	1.356.576.325	90	284
2	Капитални трансфери	129.551.000	79.384.622	45.328.242	61	175
3	Издаци за камате	116.356.290	91.923.386	95.865.216	79	96
4	Текућа резерва	10.077.500	0	0	0	-
III	ТЕКУЋИ СУФИЦИТ (И-II)	-737.960.704	-114.543.919	532.343.575	16	-22
IV	НЕТО НАБАВКА СТАЛНИХ СРЕДСТАВА (2-1)	-39.516.360	-35.493.256	-37.145.277	90	96
1	Примици од продаје сталних средстава	30.000	209.090	104.145	697	201
2	Издаци за набавку сталних средстава	39.546.360	35.702.346	37.249.422	90	96
V	УКУПАН СУФИЦИТ (III-IV)	-777.477.064	-150.037.175	495.198.298	19	-30
VI	НЕТО ПОВЕЋАЊЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ (1-2)	80.760.000	-15.733.077	-22.333.095	-19	70
1	Примици од финансијске имовине	100.000.000	0	0	0	-

Р. бр.	Опис	Измјене и допуне Буџета ФБиХ за 2020. годину	Остварено у 2020. години	Остварено у 2019. години	Индекс (4/3)	Индекс (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
2	Издаци за финансијску имовину	19.240.000	15.733.077	22.333.095	82	70
VII	НЕТО ЗАДУЖИВАЊЕ (1-2)	347.717.064	172.863.061	-402.434.448	50	-43
1	Примици од задуживања	1.275.000.000	831.970.999	234.780.414	65	354
2	Издаци за отплате дугова	927.282.936	659.107.939	637.214.862	71	103
VIII	УКУПАН ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ/ДЕФИЦИТ (V + VI + VII)	-349.000.000	7.092.808	70.430.755	-2	10
IX	РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ	272.000.000			-	-
X	ОСТВАРЕНИ СУФИЦИТ ИЗ РАНИЈЕГ ПЕРИОДА	77.000.000			-	-
XI	УКУПАН ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ (X + IX - VIII)	0	7.092.808	70.430.755	-	-

У ревидираној години укупни приходи, примици и финансирање исказани су у износу од 4.737.298.127 КМ, расходи, издаци и отплате дугова у износу од 4.730.205.318 КМ, те је остварен позитиван финансијски резултат у износу од 7.092.808 КМ. Буџет ФБиХ за 2020. годину је уравнотежен, односно планиран тако да укупни приходи и примици покривају укупне расходе и издатке. Имајући у виду да је планиран текући дефицит у износу од 349.000.000 КМ, планирано је финансирање дефицита из разграничених прихода намјенских средстава (272.000.000 КМ) и оствареног суфицита из ранијег периода (77.000.000 КМ).

Приходи, примици и финансирање остварени су за 422.632.552 КМ мање у односу на планирана средства Буџетом ФБиХ, што је у највећем дијелу резултат нереалног планирања примитака од задуживања и примитака од финансијске имовине. Истовремено су мање реализовани планирани расходи, издаци и отплате дугова у односу на планирана средства Буџетом ФБиХ за 778.725.361 КМ. Најзначајније одступање констатовано је код текућих трансфера који су мање реализовани у износу од 390.031.135 КМ, а односи се највећим дијелом на мање реализована средства Фонда за стабилизацију привреде за 285.573.830 КМ (с тим да је за имплементацију Закона о ублажавању негативних економских посљедица реализовано само 90.934.169 КМ, а 111.700.000 КМ прераспоређено је за друге намјене на основу одлука Владе ФБиХ о прерасподјелама средстава из Буџета ФБиХ). Такођер, значајно одступање констатовано је код издатака за отплате дугова који су мање реализовани у износу од 268.174.997 КМ и код капиталних трансфера који су реализовани мање за 50.166.378 КМ, што је резултат планирања средстава за пројекте цестовне инфраструктуре који нису били спремни. Дакле, иако су мање реализовани приходи, примици и финансирање, на позитиван финансијски резултат у највећем дијелу утицали су мање реализовани планирани расходи, издаци и отплате дугова у односу на одобрена средства.

Акумулисани нераспоређени вишак прихода над расходима/суфицит у билансу стања Буџета ФБиХ на 31. 12. 2020. исказан је у износу од 247.416.667 КМ, што је у односу на претходну годину (185.129.657 КМ) више за 62.287.010 КМ. Осим за позитиван финансијски резултат ревидиране године (7.092.808 КМ), повећање акумулисаног вишка прихода над расходима извршено је за 55.864.149 КМ, што се

односи на унос акумулисаног нераспоређеног вишка прихода над расходима Завода под 1. 1. 2020. год. Истовремено, извршено је смањење акумулисаног вишка прихода над расходима за 669.947 КМ, што се односи на корекције књижења прихода и расхода из претходних периода по захтјевима буџетских корисника, које су у 2020. теретиле директно акумулисани вишак прихода над расходима.

6.3 БИЛАНС СТАЊА

У консолидованом Билансу стања Буџета ФБиХ исказана је имовина у износу од 2.095.462.807 КМ, а односи се на: дугорочне пласмане (617.750.185 КМ), новчана средства и племените метале (454.054.263 КМ), неотписану (садашњу) вриједност сталних средстава (420.653.360 КМ), краткорочна потраживања (293.198.523 КМ), дугорочна разграничења (190.574.898 КМ), краткорочне пласмане (78.541.095 КМ), краткорочна разграничења (39.448.682 КМ), финансијске и обрачунске односе с другим повезаним јединицама (760.709 КМ) и вриједносне папире (481.091 КМ).

Обавезе и извори средстава исказани су у износу од 2.095.462.807 КМ, а чине их дугорочне обавезе и разграничења (5.812.569.346 КМ), краткорочне обавезе и разграничења (905.305.323 КМ) и извори сталних средстава (-4.622.411.862 КМ).

Имовина, односно обавезе и извори, исказани су више у односу на претходну годину за 17,5% или 312.156.295 КМ, а што је резултат преласка Завода на трезорско пословање.

6.3.1 Готовина, краткорочна потраживања, разграничења и залихе

Готовина, краткорочна потраживања, разграничења и залихе исказани су у износу од 866.003.273 КМ, а чине их: новчана средства (454.054.263 КМ), краткорочна потраживања (293.198.523 КМ), краткорочни пласмани (78.541.095 КМ), краткорочна разграничења (39.448.682 КМ) и финансијски и обрачунски односи с другим повезаним јединицама (760.709 КМ).

Новчана средства, исказана у износу од 454.054.263 КМ, мања су у односу на претходну годину за 39.091.541 КМ.

Средства на трансакционим рачунима на 31. 12. 2020. године износила су 634.085.983 КМ. Стање новчаних средстава исказано у билансу стања у износу од 454.054.263 КМ посљедица је исказаног потражног салда на конту за поравнање у Главној књизи трезора у износу од 188.289.757 КМ, које се односи на повучена средства за мировине за децембар 2020. године која су ликвидирана 3. 1. 2021. године. Од укупног стања исказаног на трансакционим рачунима, на посебним намјенским рачунима на 31. 12. 2020. године исказано је 188.333.147 КМ.

У наставку дајемо табеларни приказ средстава на посебним намјенским рачунима на 31. 12. 2020. године:

Р. бр.	Врста рачуна	Стање рачуна 31. 12. 2020. године	Стање рачуна 31. 12. 2019. године
1	2	3	4
1.	ПТР – Управљање развојним средствима за имплементацију средстава намијењених за финансирање капиталних инфраструктурних пројеката	108.608.786	135.263.907
2.	ПТР – Јамствени фонд	47.700.435	47.667.057
3.	ПТР – Развој и унапређење авиопромета	13.677.875	15.917.606
4.	ПТР – Средства за заштиту и спасавање	8.000.923	25.108.141
5.	ПТР – Прикупљање прихода остварених од промета лутрије БиХ	4.785.052	3.336.296
6.	ПТР – Уплата накнада и прихода за кориштење шума	2.171.137	1.811.198
7.	ПТР – Полагање специјалистичких и стручних испита здравствених запосленика	539.665	2.942.871
8.	ПДВ – Поврат уплате по основу плаћања ПДВ-а на револвинг основи	0	4.783.725
9.	ПТР – Есцроу	0	1.834.461
10.	Остали посебни намјенски рачуни ¹	2.849.274	2.580.139
	УКУПНО:	188.333.147	241.245.401

Током 2020. године на појединим намјенским рачунима, као што су ПТР – Уплата накнада и прихода за кориштење шума (Закон о шумама стављен је изван снаге 2011. године и нови до данас није донесен), ПТР – за накнаде из осигурања од пожара, ПТР – за прикупљање прихода од ГСМ лиценце, није било одјева средстава, што доводи у питање правовременост намјенског трошења прикупљених средстава, према законском основу за прикупљање и располагање средствима.

Влада ФБиХ је 9. 7. 2020. године донијела Одлуку о пренамјени и преносу средстава с посебних намјенских рачуна у укупном износу од 6.620.490 КМ (ПДВ – Поврат уплате по основу плаћања ПДВ-а на револвинг основи – 4.785.390 КМ; ПТР – Есцроу рачун – 1.835.100 КМ) на трансакцијски рачун отворен код Унион банке д.д. Сарајево. Одлуком је дефинисано да ће се средства користити за субвенционирање доприноса за обавезна осигурања, сходно члану 4. Закона о ублажавања негативних економских посљедица. Пренос средстава на трансакцијски рачун отворен код Унион банке д.д. Сарајево извршен је 16. 7. 2020. године, након чега је извршено затварање ових рачуна. Министарство финансија имало је обавезу подношења извјештаја о намјенском утрошку ових средстава Влади ФБиХ у року од 90 дана од дана преноса средстава, што није учињено.

Препорука:

- **Министарство финансија треба поднијети Извјештај о намјенском утрошку средстава Влади ФБиХ, сходно тачки V. Одлуке о пренамјени**

¹ ПТР – Енергоинвест д.д. Сарајево за плаћање таксе Газпром експорт у Москви, ПТР – издавање околишних дозвола и категоризација угоститељских објеката, ПТР – прикупљање прихода остварених од накнада за техничке прегледе, полагање стручних испита, издавање лиценци, увјерења, сертификата и остало, ПТР – за накнаде из осигурања од пожара, ПТР – за прикупљање прихода од ГСМ лиценце, ПТР – за пружање угоститељских услуга, ПТР – за организацију полагања стручног испита, ПТР – за плату такси за успоставу резерви нафтних деривата, ПТР – за уплату средстава за отклањање посљедица природне несреће и обнову подручја захваћених природном несрећом, ПТР – за уплату средстава по основу накнаде за кориштење службених станова за привремени смјештај, ПТР – за прикупљање прихода остварених од накнада за полагање испита за руководиоца акције гашења пожара

и преносу средстава с посебних намјенских трансакцијских рачуна од 9. 7. 2020. године.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 293.198.523 КМ. У њиховој структури најзначајнија су: потраживања по вањском дугу која су пренесена на крајње кориснике кредитних средстава (220.370.777 КМ), потраживања од правних особа (17.321.050 КМ) и остала непоменута потраживања (55.461.595 КМ).

Потраживања по вањском дугу која су пренесена на крајње кориснике кредитних средстава (220.370.777 КМ) односе се на обавезе које су измирене из Буџета ФБиХ, по кредитима који су на основу супсидијарних уговора с ФБиХ пренесени на крајње кориснике. На позицији сумњивих и спорних потраживања евидентиран је износ од 170.071.229 КМ, док је на позицији редовних потраживања евидентиран преостали износ од 50.299.548 КМ. Прекњижење на позицију сумњивих и спорних потраживања Министарство финансија извршило је у 2020. години за дио ненаплаћених потраживања старијих од шест мјесеци у износу од 58.243.801 КМ (овај износ коригован је под 31. 12. 2020. године, односно умањен за 887.690 КМ на име евидентираних течајних разлика по овим потраживањима).

Најзначајнија потраживања односе се на сљедећа друштва: ЈП „Жељезнице ФБиХ“ д.о.о. Сарајево (131.218.478 КМ), ЈП „Цесте ФБиХ“ д.о.о. Сарајево (69.830.602 КМ), ЈП „Водовод“ д.о.о. Посушје (4.244.429 КМ), МКФ „Призма Сарајево“ – у стечају (2.314.784 КМ), РМУ „Бреза“ д.о.о. Бреза (2.225.353 КМ). У оквиру њих нису исказана доспјела потраживања од кантона по Станд-бу аранжману III с Међународним монетарним фондом (у даљњем тексту: ММФ) у износу од 11.876.487 КМ, нити се може потврдити да су предузете све законом прописане радње за њихову наплату. Ова потраживања односе се на: Босанско-подрињски кантон (главница: 9.472.439 КМ) и Западнохерцеговачки кантон (главница: 2.404.048 КМ). Дуг на основу камата по овим потраживањима износи 776.487 КМ. **Истичемо да неплаћање обавеза ових корисника директно утиче на примитке и ликвидност Буџета ФБиХ, с обзиром на то да ФБиХ обавезе према кредиторима мора измирити у уговореном року и доспјелом износу.**

С обзиром на постојање неизмирених обавеза по кредитима датим крајњим корисницима на основу вањског дуга, те на константно кашњење у отплати тих обавеза, односно изостанак плаћања обавеза према ФБиХ, Министарство је предузело мјере, те су у периоду од 1. 1. 2018. године до 31. 12. 2020. године извршени репрограми кредитних обавеза за: ЈП „Жељезнице ФБиХ“ д.о.о. Сарајево, ЈКП „10. јули“ д.о.о. Босанска Крупа, ЈКП „Водовод“ д.о.о. Цазин, РМУ „Крека“ д.о.о. Тузла, Општина Груде, Западнохерцеговачки, Унско-сански, Тузлански кантон, Град Бихаћ, Општина Ливно, Општина Посушје и Општина Кисељак. У 2020. годину потписани су уговори о репрограму с Тузланским кантоном и Општином Кисељак. Репрограмирањем обавеза за наведене крајње кориснике смањен је износ доспјелих неплаћених обавеза према крајњим корисницима за 72.905.262 КМ.

Највећи дио потраживања настао је по кредитима из ранијег периода, прије доношења Закона о дугу, задуживању и јамствима у ФБиХ,¹ када у циљу њихове наплате нису осигурани инструменти наплате кредита од крајњих корисника. По истеку уговореног рока за наплату сваког појединачног потраживања, који не може бити дужи

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 86/07, 24/09, 44/10, 30/16

од шест мјесеци, корисник буџета дужан је предузети све законом прописане радње за наплату, те извршити прекњижење на сумњива и спорна потраживања.

Министарство финансија, као и претходних година, ни у 2020. години није предузело све законом прописане радње за наплату ненаплаћених потраживања по кредитима у износу од 220.370.777 КМ КМ, који су на основу супсидијарних уговора с ФБиХ пренесени на крајње кориснике. То није у складу са чланом 46. Закона о буџетима у ФБиХ.

Препорука:

- ***потребно је да Министарство финансија с надлежним институцијама предузме све законом прописане радње за наплату потраживања, сходно Закону о буџетима у ФБиХ.***

Потраживања од правних особа исказана су у износу од 17.321.050 КМ, од чега се највећи дио односи на потраживања за испоручене услуге евидентирана код Завода (8.092.049 КМ) и Федералног министарства одбране (4.942.947 КМ), те потраживања на основу извршења мјера притвора и казни затвора евидентирана код КПЗ-ова (1.604.980 КМ).

Остала непоменута потраживања исказана су у износу од 55.461.595 КМ. У структури ових потраживања најзначајнија су остала потраживања евидентирана код Завода (14.848.892 КМ) и сумњива и спорна потраживања у износу од 30.555.198 КМ. Највећи дио сумњивих и спорних потраживања исказан је код следећих корисника: Федерална дирекција робних резерви (9.221.251 КМ), Министарство промета и комуникација (8.782.397 КМ), Служба за заједничке послове органа и тијела ФБиХ (4.984.585 КМ), Министарство енергије, рударства и индустрије (2.760.733 КМ), Федералног министарства одбране (2.208.509 КМ), КПЗ-ови (1.492.455 КМ) и Министарство унутрашњих послова (359.553 КМ).

Краткорочни пласмани исказани су у износу од 78.541.095 КМ. У структури ових пласмана најзначајнији су: сумњива и спорна потраживања (43.347.288 КМ), депозити код банака (29.000.000 КМ), те остали кредити (5.248.308 КМ). Сумњива и спорна потраживања односе се на средства буџетских корисника блокирана у Херцеговачкој банци д.д. Мостар. Остали кредити односе се на дате позајмице Буџета ФБиХ кантоналним буџетима у претходном периоду (2001. и 2002. година), с роком враћања 31. 12. 2001., односно 31. 12. 2002. године. **За наплату пласмана на основу датих позајмица нису осигурани инструменти поврата. Корисници буџета по истеку уговореног рока за наплату дужни су предузети све законом прописане радње за наплату, те извршити прекњижење на сумњива и спорна потраживања. Није презентована документација да су предузимане активности у циљу рјешавања датих позајмица, што има посебну значајност с обзиром на период када су позајмице дате.**

Депозити код банака, исказани у износу од 29.000.000 КМ, односе се на **краткорочно орочена** средства ФБиХ на 12 мјесеци и на седам дана уз аутоматско продужење на исти рок у случају неотказивања писаним путем, уз ефективну каматну стопу од 0,08%. У односу на претходну годину, орочени депозити повећани су за 20.000.000 КМ. Краткорочна и дугорочна орочења у 2020. години извршена су сходно Закону о инвестирању јавних средстава ФБиХ¹ и Правилнику о инвестирању

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 77/04, 48/08

расположивих новчаних средстава,¹ који дефиниса Трезор као инвестициону институцију, те Политици инвестирања расположивих новчаних средстава ФБиХ за 2020. годину.

6.3.2 Стална средства

У консолидованом Билансу стања Буџета ФБиХ исказана су стална средства садашње вриједности од 420.653.360 КМ (набавне вриједности од 701.343.551 КМ, исправке вриједности од 280.690.191 КМ) и нису усаглашена с изворима сталних средстава (403.526.662 КМ) за износ од 17.126.698 КМ.

У оквиру сталних средстава исказана су и стална средства институција које су прешле с федералног на државни ниво: Федерално министарство одбране (у даљњем тексту: ФМО), Војска ФБиХ (у даљњем тексту: ВФ), Царинска управа ФБиХ и Обавјештајно-сигурносна служба ФБиХ) садашње вриједности од 28.216.438 КМ (набавне вриједности од 34.068.652 КМ, исправке вриједности од 5.852.214 КМ). Статус имовине наведених институција још увијек није ријешен, што је шире образложено у тачки 8. овог Извјештаја.

Најзначајније повећање вриједности сталних средстава у 2020. години, у износу од 13.050.000 КМ, односи се на грађевинске објекте код Владе ФБиХ, односно посљедњу траншу на основу Уговора о купопродаји зграде Енергоинвеста за трајни смјештај институција Владе ФБиХ, закљученог 29. 8. 2018. године). Уговор је закључен на укупан износ од 54.000.000 КМ, за куповину ниског и високог приземља и 19 катова објекта Б, укупне површине 24.600 м², с уговореним плаћањем у траншама, закључно с 30. 6. 2020. године. Након уплате посљедње транше, Влада ФБиХ је преузела власништво на преосталих пет катова (од 13. до 17. ката).

У поступку ревизије буџетских корисника (Министарство унутрашњих послова, Министарство рада и социјалне политике, Министарство културе и спорта, Министарство образовања и науке) извршена је провјера документације, на основу које су исказани грађевински објекти и земљишта, те је утврђено да су поједине грађевине евидентирание, иако за њих буџетски корисници не посједују вјеродостојну документацију о посједу и немају укњижено право власништва над имовином, јер је она, према презентованој документацији, у власништву и посједу других правних особа.

С обзиром на то да поједине некретнине нису исказане на основу вјеродостојних књиговодствених исправа, нити су институције ФБиХ у посједу свих објеката, констатовали смо да није реално исказана вриједност грађевинских објеката у Главној књизи Трезора и финансијским извјештајима, како је то прописано Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Законом о буџетима у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ.

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 81/08

Препорука:

- *осигурати вјеродостојну књиговодствену документацију о власништву и посједу некретнина евидентираних у Главној књизи Трезора, за које она није осигурана.*

6.3.3 Дугорочни пласмани

Дугорочни пласмани исказани су у износу од 617.750.185 КМ и у односу на претходну годину већи су за 169.809.579 КМ, а односе се на пласмане путем Развојне банке ФБиХ, Унион банке д.д. Сарајево, Привредне банке Сарајево и дугорочно орочене депозите. Исказано повећање највећим дијелом односи се на: орочене депозите (90.000.000 КМ), уложена средства у Привредну банку д.д. Сарајево (66.013.501 КМ) и кредитна средства пласирана Унион банци д.д. Сарајево намијењена за формирање кредитне линије намијењене младима за рјешавање egzистенцијалних питања становништва (15.000.000 КМ). Поред тога, повећање дугорочних пласмана резултат је преласка Завода на трезорско пословање, код којег су исказани дугорочни пласмани на основу уговора о купопродаји станова и уговора о стамбеним кредитима датим запосленима (1.099.329 КМ).

Дугорочни депозити, исказани у износу од 180.000.000 КМ, односе се на дугорочно орочена средства ФБиХ на основу уговора о флехи депозиту на 13 и 14 мјесеци, с фиксном каматном стопом од 0,10% на годишњем нивоу. У односу на претходну годину, орочени депозити повећани су за 90.000.000 КМ. На основу дугорочних и краткорочних орочења у 2020. години остварени су приходи у износу од 180.193 КМ.

Уложена средства у Привредну банку д.д. Сарајево (у даљем тексту: ПБС), исказана у износу од 66.013.501 КМ, односе се на средства Протувриједносног фонда – Јапан, Јапанског гранта и Малезијског гранта уложена у ПБС. Евидентирање је извршено у 2020. години на основу интерног акта Сектора за управљање дугом, а према Извјештају ПБС-а о стању средстава на 31. 3. 2020. године, који је ПБС доставила Комисији за репласман средстава прикупљених из донација Малезије и Јапана. Пласман средстава БОР банци д.д. Сарајево извршен је 2005. године, а 2018. године (након статусне промјене БОР банке) средства су пренесена на управљање ПБС-у.

Према Извјештају ПБС-а о стању на 31. 3. 2020. године, од укупно евидентираног износа на пласирана средства односи се 42.964.135 КМ, а преостали износ од 23.049.366 КМ односи се на слободна средства.

Према Извјештају ПБС-а о стању на 31. 12. 2020. године, стање средстава износи 64.938.166 КМ (од чега се на пласирана средства односи 39.894.643 КМ, а на слободна средства 25.043.523 КМ).

Влада ФБиХ је 2005. године донијела Одлуку о давању сугласности на критерије кредитирања из средстава Јапанских грантова и Малезијске донације.¹ Овим средствима администрира Комисија Владе ФБиХ за репласман средстава прикупљених из донација Малезије и Јапана.² Комисија за репласман средстава сачинила је Извјештај о раду за 2020. годину, у којем је констатовано да одобрени услови

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 64/05

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. бр. 64/05, 63/06, 58/07, 96/07, 59/08, 62/08, 47/09, 58/09, 67/09, 32/10, 24/16, 35/16, 82/16, 23/18, 26/20

кредитирања и даље нису прихватљиви клијентима, те да се у 2021. години потребно прилагодити потребама и могућностима тржишта. Извјештај не садржи приједлоге за кориштење слободних новчаних средстава, нити је представљено да је он достављен Влади ФБиХ на разматрање, што није у складу с чланом II. тачке 7. и 8. Рјешења о именовању Комисије.

Не можемо потврдити да је на одговарајући начин извршен увид у цјелокупну документацију везану за репласман и пласман средстава ПБС-у (БОР банци д.д. Сарајево), у закључене уговоре и пласирана средства, нити да се сачинио релевантан документ који би био темељ за сагледавање чињеничног стања пласираних средстава и њиховог евидентирања у пословним књигама Главне књиге Трезора. Такођер, не можемо потврдити да је Комисија за репласман средстава, коју је именovala Влада ФБиХ, поступала сходно надлежностима утврђеним Рјешењем о именовању Комисије за репласман средстава.

Препорука:

- *извршити увид у документацију везану за евидентирање дугорочних пласмана у Главној књизи Трезора на основу Протувриједносног фонда – Јапан, Јапанског гранта и Малезијског гранта у Привредну банку д.д. Сарајево и, према констатованом, предузети одговарајуће активности.*

Према одредбама уговора о комисионим пословима, закључених између Развојне банке ФБиХ и Министарства финансија, укупна средства на основу комисионих кредита која су дата на управљање Развојној банци с 31. 12. 2020. године износе 183.153.912 КМ и у односу на претходну годину остала су непромијењена. Развојна банка ФБиХ је у 2020. години по комисионим кредитима наплатила укупно 8.093.047 КМ (главница 6.805.621 КМ, камата 1.287.426 КМ). Из комисионих средстава Развојна банка ФБиХ наплатила је накнаду у износу од 483.236 КМ.

Влада ФБиХ и Развојна банка ФБиХ закључиле су Уговор о намјенском гарантном депозиту на основу Одлуке Владе ФБиХ о давању сугласности за закључивање уговора од 10. 3. 2017. године. На основу одлуке Скупштине Развојне банке ФБиХ о залогу средстава за осигурање поврата кредита ЈП

„Аутоцесте ФБиХ“ д.о.о. Мостар од 3. 2. 2017. године и Уговора о кредиту од 13. 2. 2017. године формиран је намјенски гарантни депозит у износу од 48.084.579 КМ. Депонент и Банка су се усагласили да се намјенски депозит формира од новчаних средстава која су наплаћена и које ће бити наплаћена из заложених потраживања по кредитима одобреним из комисионих кредитних линија, којима Банка управља у име и за рачун Владе ФБиХ. Депозит се сукцесивно повећава за износе новчаних средстава који ће се наплаћивати из заложених потраживања по кредитима из комисионих кредитних линија, а највише до износа депозита из Уговора. Висина заложених потраживања ће се ретроспективно смањивати за износе новчаних средстава за које се повећава износ депозита. За осигурање извршења обавеза из Уговора о кредиту Залогодавац даје у залог новчана средства која су наплаћена из комисионих кредитних линија којима Развојна банка ФБиХ управља у име и за рачун Владе ФБиХ.

На почетку 2020. средства намјенског депозита износила су 39.008.004 КМ и преузмјерена су у Јамствени фонд на основу Уредбе о начину финансирања и

управљања Јамственим фондом, коју је Влада ФБиХ донијела 18. 6. 2020. године, и Уговора о формирању намјеног дугорочног депозита-Јамственог фонда.¹

За функционисање Јамственог фонда предвиђена су иницијална средства у износу од 80.000.000 КМ, што је шире образложено у тачки 6.2.2.4.2 Извјештаја.

Од укупно планираних прихода од Развојне банке ФБиХ на основу кредита датих у комисион у 2020. години, на депозитни рачун Буџета ФБиХ уплаћене су обрачунате камате, сходно Уговору о формирању намјеног дугорочно ороченог депозита из 2013. године, у износу од 88.421 КМ (камата 1. 2. 2020. године Свјетска банка – ИДА, кредитна линија – локални развој у износу од 50.287 КМ и 1. 8. 2020. године Свјетска банка – ИДА, кредитна линија – локални развој у износу од 38.134 КМ). У 2020. години расположива средства из Уговора о формирању намјеног дугорочно ороченог депозита преусмјерена су такођер у Јамствени фонд.

6.3.4 Краткорочне обавезе и разграничења

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 905.305.323 КМ, од чега се на обавезе односи 433.391.354 КМ, а на разграничења 471.913.969 КМ. У односу на претходну годину веће су за 164.747.166 КМ.

Краткорочне обавезе (433.391.354 КМ) односе се на: краткорочне текуће обавезе (235.858.655 КМ), краткорочне кредите и зајмове (100.696.972 КМ) и обавезе према запосленицима (96.835.726 КМ).

У оквиру **краткорочних текућих обавеза** најзначајније су обавезе према правним и физичким особама (158.446.632 КМ), које су у односу на претходну годину више за 60.982.102 КМ. Ове обавезе највећим дијелом се односе на обавезе на основу одобрених текућих трансфера и обавезе према добављачима (150.486.681 КМ). Преостали износ краткорочних текућих обавеза односи се на: остале краткорочне обавезе (43.587.204 КМ) и обавезе за субвенције (32.468.932 КМ). У оквиру осталих краткорочних обавеза најзначајнији износ односи се на обавезе на основу правоснажних судских пресуда и судских рјешења из радних спорова и осталих пресуда (40.680.664 КМ).

Обавезе за **краткорочне кредите и зајмове** највећим дијелом односе се на **обавезе од домаћег задуживања** (100.360.357 КМ), од чега се 100.000.000 КМ односи на обавезе на основу издатих трезорских записа, које су у односу на претходну годину више за 80.000.000 КМ. Током 2020. године извршене су три емисије трезорских записа укупне номиналне вриједности од 160.000.000 КМ, уз дисконтну каматну стопу од 0,024% до 0,135%. По том основу прикупљено је 159.449.478 КМ (расход камате 550.522 КМ). У 2020. години измирене су доспјеле обавезе у износу од 80.000.000 КМ (20.000.000 КМ из 2019. године и 60.000.000 КМ из 2020. године).

У оквиру **обавеза према запосленицима**, поред обавеза за плате буџетских корисника за децембар 2020. године, исказане су и обавезе институција које су у ранијем периоду с федералног прешле на државни ниво, од којих су најзначајније ФМО-а (64.389.497 КМ или 67% ових обавеза), те Обавјештајно-сигурносне службе (6.788.190 КМ) и ВФ-а (690.541 КМ).

¹ Уговор бр. 08-41-1-2750/20 закључен 17. 7. 2020. године између Развојне банке ФБиХ и Владе ФБиХ.

Краткорочна разграничења (471.913.969 КМ) односе се на разграничене приходе (245.362.430 КМ), разграничене расходе (3.990.608 КМ) и остала разграничења (222.560.932 КМ). У односу на претходну година виша су за 20.663.734 КМ.

Разграничени приходи (245.362.430 КМ) највећим дијелом односе се на неутрошена намјенска средства наплаћена по посебним законским и другим прописима, за чију реализацију су задужена поједина министарства и износе 238.274.383 КМ (113.446.313 КМ разграничени остали приходи и 124.828.070 КМ разграничени редовни приходи за намјенска средства), док се на наплаћене редовне приходе односи 5.946.105 КМ (исказани су код Министарства околиша и туризма, Министарства унутрашњих послова, Федералне дирекције робних резерви и ЈУ Центар за едукацију судија и тужилаца – „БЕРП“).

Остала разграничења (222.560.932 КМ) највећим дијелом, у износу од 220.370.777 КМ односе се на разграничене примитке који су евидентирани за потраживања крајњих корисника кредитних средстава, што је шире образложено у тачки 6.3.1 овог Извјештаја.

Проведеном ревизијом констатовали смо да на 31. 12. 2020. године стање на позицији „Финансијски и обрачунски односи с другим повезаним јединицама“ (конта главне категорије 16 и 36) није усаглашено с другим повезаним јединицама за износ од 760.709 КМ, што није у складу с Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор.

Препорука:

- *извршити усаглашавање стања на контима финансијских и обрачунских односа с другим повезаним јединицама у Главној књизи Трезора, а евидентирање на контима вршити сходно Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор.*

6.3.5 Дугорочне обавезе и разграничења

Дугорочне обавезе и разграничења исказана су у износу од 5.812.569.346 КМ. Структура дугорочних обавеза је сљедећа: обавезе на основу дугорочних зајмова (5.738.322.055 КМ), остале дугорочне обавезе (25.710.886 КМ) и дугорочна разграничења (48.536.404 КМ). На основу дугорочног задужења у бруто билансу Министарства финансија исказани су издаци за отплате дугова, издаци за камате и краткорочне обавезе на основу задужења.

Обавезе на основу дугорочних зајмова исказане су у износу од 5.738.322.055 КМ, и у односу на претходну годину веће су за 441.858.944 КМ. Структура ових обавеза је сљедећа: вањски дуг ФБиХ – дуг који је уговорила БиХ (4.910.870.437 КМ), вањски дуг ФБиХ – дуг који је директно уговорила ФБиХ (71.854.138 КМ) и обавезе од домаћег задуживања (755.597.480 КМ).

Вањски дуг ФБиХ¹ на 31. 12. 2020. године износио је 4.982.724.575 КМ. У укупним

¹ Вањски дуг у Федерацији обухвата вањски дуг Владе ФБиХ, кантона, градова, општина и других крајњих дужника и обухвата дио дуга бивше Југославије, односно реструктурирани дуг у оквиру Париског и Лондонског клуба, те консолидовани дуг ИБРД-а (стари дуг) и дуг настао задуживањем након 14. 12. 1995. године (нови дуг). Нови вањски дуг обухвата дуг који је ФБиХ директно уговорила с вањским

дугорочним обавезама по вањском дугу, вањски дуг крајњих корисника кредита исказан је на ванбилансној евиденцији бруто биланса Трезора (2.699.011.188 КМ), средства одобрена кантонима исказана су на позицији дугорочних пласмана (35.798.155 КМ). Преостали износ од 2.247.915.232 КМ, односи се на обавезе које директно отплаћује ФБиХ и терете Буџет ФБиХ.

У наставку дајемо табеларни приказ вањског дуга:

Опис	Стање дуга на 31. 12. 2020. године	Стање дуга на 31. 12. 2019. године
Вањски дуг који је уговорила БиХ	4.910.870.437	4.520.040.058
Стари дуг (кредитна задужења по уговорима до 6. 4. 1992. године)	494.664.171	586.929.436
Зајмови за инфраструктуру имплементирани у ФБиХ	2.381.900.170	2.219.208.459
Зајмови за јавну буџетску потрошњу	1.683.120.296	1.338.119.877
Зајмови за привредне дјелатности	351.185.800	375.782.286
Вањски дуг који је директно уговорила ФБиХ	71.854.138	75.346.533
Зајмови за инфраструктуру у области водоснабдијевања и промета у ФБиХ	71.854.138	75.346.533
Укупно:	4.982.724.575	4.595.386.591

Средства за измирење обавеза на основу вањског дуга осигуравају се распоредом прихода (на подрачун за сервисирање вањског дуга ФБиХ у корист Буџета БиХ) из припадајућег дијела бруто прихода од индиректних пореза за ФБиХ или из Буџета ФБиХ за директне обавезе ФБиХ по вањском дугу, уплатом са Јединственог рачуна Трезора.

Вањски дуг исказан у износу од 4.982.724.575 КМ већи је у односу на претходну годину (4.595.386.591 КМ) за 387.337.984 КМ (8,4%),¹ што је резултат задужења БиХ код ММФ-а у оквиру инструмента брзог финансирања, односно задужења ФБиХ у износу од 398.501.246 КМ, колико је на дан ангажовања средстава износила противвриједност уговореног износа намијењеног ФБиХ (детаљније образложено у тачки 6.2.1 овог Извјештаја).

Током 2020. године извршено је повећање вањског дуга, што укључује и сукцесивна повлачења средстава по закљученим уговорима у износу од 951.756.718 исказано по течајевима валута ангажовања који су важили на датуме биланса (осим задужења код ММФ-а, преостала задужења највећим дијелом односе се на: Коридор В-ц, вјетроелектране Подвележје, пројекте водоопскрбе и канализације, регистрацију некретнина, затварање колективних центара, модернизацију цеста ФБиХ, санација цеста након поплава, запошљавање, јачање банкарског сектора итд.). Истовремено, у 2020. години на име сервисирања вањског дуга плаћено је 409.985.704 КМ, од чега се на отплате дуга примљеног кроз Државу – релевантне обавезе односи 407.497.669 КМ и на вањске отплате 2.488.035 КМ.

кредиторима (директни дуг) и дуг по кредитима које је БиХ уговорила у име ФБиХ (релевантни дуг) и супсидијарно пренијела на ФБиХ. По овим кредитима дужник је ФБиХ, односно кантона, град, општина, јавно предузеће или други дужник – крајњи корисник кредита, уколико су, потписивањем подговора са ФБиХ, преузели обавезу враћања кредита.

¹ Стање вањског дуга на 31. 12. 2019. и 31. 12. 2020. године и нова повлачења у 2020. години исказана су по течајевима валута ангажовања који су важили на датуме биланса, док су отплате у 2020. години исказане по течајевима валута ангажовања који су важили на датуме отплате.

Кamate по вањском дугу у 2020. години, евидентиране на расходима на основу камата, износе 80.770.886 КМ, а односе се на камате по кредитима које је уговорила БиХ (78.555.142 КМ¹) и за обавезе које је уговорила директно ФБиХ (2.215.744 КМ). Плаћене камате обухватају редовне уговорене камате у износу од 77.664.548 КМ, таксу на неповучена средства у износу од 3.158.099 КМ и остале трошкове у износу од -51.761 КМ.

Од укупно исказаног вањског дуга ФБиХ (4.982.742.575 КМ), износ од 2.734.809.343 КМ односи се на обавезе по вањском дугу које су пренесене на крајње кориснике, односно кантоне, општине, градове и јавна предузећа. Крајњи корисници имају обавезу да доспјеле главнице, камате и друге трошкове по кредитима који су им пренесени сходно супсидијарним споразумима, измирују уплатом у Буџет ФБиХ. Обављеном ревизијом констатовали смо да поједини крајњи корисници своје обавезе не измирују у роковима утврђеним отплатним плановима, те су по том основу исказана потраживања по вањском дугу која су пренесена на крајње кориснике кредитних средстава у износу од 220.370.777 КМ, што је шире образложено у тачки 6.3.1 овог Извјештаја.

Проведеном ревизијом констатовали смо да су с подрачуна за сервисирање вањског дуга ФБиХ у 2020. години плаћене доспјеле кредитне обавезе у износу од 1.269.528 КМ (главница у износу од 817.577 КМ и камате у износу од 451.951 КМ) на основу кредита Међународне асоцијације за развој – ИДА за пројект водоснабдијевања и канализације за Мостар (закључно с 31. 12. 2020. године плаћене су доспјеле обавезе у износу од 9.990.923 КМ, од чега се на главницу односи 5.782.852 КМ, а на камату 4.208.071 КМ). Увидом у документацију констатовали смо да се отплате овог кредита третирају као директни дуг ФБиХ и плаћају се из Буџета ФБиХ, иако је Супсидијарни кредитни уговор између БиХ, ФБиХ и ЈП „Водовод“ д.о.о. Мостар потписан 2000. године. Преостале обавезе по главници кредита на 31. 12. 2020. године износили су 15.245.848 КМ. За износ плаћених обавеза нису евидентирана потраживања крајњег корисника у Главној књизи Трезора, сходно Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор и Упутству о планирању и рачуноводственом евидентирању вањског дуга ФБиХ у Главној књизи Трезора. **ЈП „Водовод“ д.о.о. Мостар није плаћао ове обавезе, што је директно утицало на издатке Буџета ФБиХ, будући да ФБиХ обавезе према кредиторима мора измирити у уговореном и доспјелом року.**

Током обављања ревизије није презентована документација о структури вањског дуга по носиоцима пројеката, него само по кредиторима, због чега се нисмо могли увјерити да у оквиру обавеза по вањском дугу које директно отплаћује ФБиХ, поред кредита крајњег корисника ЈП „Водовод“ д.о.о. Мостар, нема и других кредита који су супсидијарним споразумима пренесени на крајње кориснике, а да немају третман кредита крајњих корисника.

¹ Од укупно исказаних камата по вањском дугу у оквиру расхода по каматама, износ од 1.308.154 КМ односи се на камате плаћене по кредиту ИБРД-а 87130 (зајам за развојну политику јавних финансија између кредитора Свјетске банке – ИБРД, и корисника БиХ, који је пренесен на супсидијарног корисника – ФБиХ) у 2019. години. С обзиром на то да позиција кредита није била планирана у Буџету за 2019. годину, у 2019. години привремено је прекњижена на разграничене расходе, до усвајања Буџета за 2020. годину. Прекњижење с разграничења на обавезе/расходе извршено је у априлу 2020. године.

Осим тога, с подрачуна за сервисирање вањског дуга ФБиХ плаћене су и доспјеле кредитне обавезе у износу од 358.544 КМ (главница у износу од 308.145 КМ и камате у износу од 50.399 КМ) по кредиту Владе Краљевине Шпаније, за водоснабдијевање општина Широки Бријег, Љубушки и Фојница (закључно с 31. 12. 2020. године плаћене су доспјеле обавезе у износу од 2.506.364 КМ, од чега се на главницу односи 1.694.800 КМ, а на камату 811.564 КМ). Споразумом о кредиту регулисан је кредитни однос између Краљевине Шпаније и Министарства финансија и трезора БиХ, као и однос између шпанских извођача и наведених општина, као крајњих корисника кредита.

Обавезе по кредиту још увијек нису пренесене с БиХ на ФБиХ, односно с ФБиХ на крајњег корисника, а предмет је 2014. године уступљен Федералном правобранилаштву. Преостале обавезе по овом кредиту на 31. 12. 2020. године износиле су 2.311.092 КМ, и нису унесене у Главну књигу трезора. **С обзиром на то да су ове обавезе теретиле Буџет ФБиХ, сходно законским и осталим прописима Министарство финансија, као надлежно за планирање и евидентирање обавеза по вањском дугу, било је обавезно унијети их у Главну књигу трезора. Такођер, није презентована документација којом би се потврдило да је Министарство финансија у сарадњи с Федералним правобранилаштом предузимало активности у циљу поврата средстава од крајњих корисника кредита.**

Према евиденцијама Министарства финансија, такса на неповучена средства уговорена је и плаћа се за 16 пројеката. Динамика имплементације уговорених средстава директно утиче на висину ових трошкова. Уговорени износ кредита за тих 16 пројеката износи 1.199.327.068 КМ. Повучени износ кредита закључно с 31. 12. 2020. године износио је 538.724.713 КМ, док је износ неповучених средстава износио 660.602.355 КМ. Укупна плаћена такса на неповучена средства, закључно с 31. 12. 2020. године, износила је 18.196.055 КМ, од чега се на таксу плаћену у 2020. години односи 3.158.099 КМ. Све обавезе по трошковима на неповучена средства носе крајњи корисници кредита, осим обавеза по кредитима Међународне банке за обнову и развој – ИБРД, који се плаћају из Буџета ФБиХ. У Прилогу Извјештаја дат је табеларни приказ пројеката за које нису повучена кредитна средства, а за које је уговорена и плаћа се такса на неповучена средства.

Препоруке:

- *Министарство финансија треба предузети активности како би се обавезе по кредиту ЈП „Водовод“ д.о.о. Мостар третирале сходно закљученом супсидијарном кредитном уговору и евидентирати потраживања од крајњег корисника, према Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор и Упутству о планирању и рачуноводственом евидентирању вањског дуга ФБиХ у Главној књизи Трезора;*
- *у Главној књизи Трезора, на одговарајућим билансним позицијама, извршити евидентирање исплаћених средстава за потраживања по кредиту Владе Краљевине Шпаније, сходно Правилнику о књиговодству буџета у ФБиХ.*

Дугорочне обавезе по унутрашњем дугу¹ исказане су у износу од 766.248.223 КМ и у односу на претходну годину (703.658.059 КМ) више су за 62.590.164 КМ. Ове обавезе исказане су у бруто билансу Трезора на три конта, и то: обавезе од дугорочних обвезница (755.507.672 КМ), обавезе од дугорочних властитих обвезница (88.753 КМ) и остале дугорочне обавезе (10.651.798 КМ²). Камате по овим отплатама дуга исказане су у износу од 11.152.500 КМ.

У наставку дајемо табеларни приказ унутрашњег дуга:

Унутрашњи дуг ФБиХ	Стање дуга на 31. 12. 2020. године	Стање дуга на 31. 12. 2019. године
Обавезе на основу задужења ФБиХ емисијом обвезница	640.000.000	540.000.000
Обавезе на основу емитованих обвезница за ратна потраживања	115.507.672	159.026.878
Обавезе од дугорочних властитих обвезница за ратна потраживања	88.753	118.444
Обавезе на основу верификованих обавеза за стару девизну штедњу и пресуда за ратна потраживања	10.651.798	2.592.292
Обавезе на основу емитованих обвезница за стару девизну штедњу	0	1.920.445
Укупно:	766.248.223	703.658.059

Недоспјели дуг по емитованим обвезницама на 31. 12. 2019. године износио је 540.000.000 КМ. У току 2020. године ФБиХ се задужила на основу **шест емисија обвезница** у укупном износу од 220.000.000 КМ, за што је прикупљено 219.631.284 КМ (с доспијећем од пет до 15 година). У ревидираној години исплаћено је 120.000.000 КМ по доспијећу обвезница које су издате у претходном периоду, тако да је укупно задужење на основу издатих обвезница на 31. 12. 2020. године износило 640.000.000 КМ. Камате по доспјелим обвезницама плаћене су у износу од 11.152.500 КМ. На наплату у 2021. години доспијева износ од 100.000.000 КМ.

За измирење обавеза на основу **ратних потраживања** у претходном периоду извршене су четири емисије обвезница укупне номиналне вриједности од 195.417.760 КМ. Обрачунате су и исказане камате у износу од 57.956.663 КМ, те је укупан дуг по емитованим обвезницама износио 253.374.423 КМ. С 31. 12. 2020. године на наплату је доспјело укупно 85.554.936 КМ главнице и 52.223.061 КМ камата, те остатак дуга износи 115.596.425 КМ, од чега се на обавезе на основу емитованих обвезница за ратна потраживања односи 115.507.672 КМ, а на обавезе од дугорочних властитих обвезница за ратна потраживања 88.753 КМ. У 2021. години на наплату доспијева отплата главнице у износу од 35.585.366 КМ и камата у износу од 2.746.572 КМ.

Обавезе на основу верификованих обавеза за стару девизну штедњу и пресуда за ратна потраживања исказане су у износу од 10.651.798 КМ, а односе се на обавезе на

¹ Унутрашњи дуг у ФБиХ обухвата унутрашњи дуг Владе ФБиХ настао сходно закону (обавезе према запосленицима и добављачима Федералног министарства одбране и Војске ФБиХ, обавезе на основу старе девизне штедње и ратних потраживања које подлијежу верификацији) и дуг настао емисијом тржишних вриједносних папира.

² Остале дугорочне обавезе, које се односе на обавезе на основу верификованих обавеза за стару девизну штедњу и пресуда за ратна потраживања, евидентирани су у оквиру осталих дугорочних обавеза.

основу старе девизне штедње (10.397.408 КМ) и ратних потраживања (254.390 КМ). Верификовани дуг представља обавезе за чије ће се измирење у наредном периоду извршити емисија обвезница или готовинске исплате. Дуг је у односу на претходну годину повећан за 8.059.506 КМ.

Дугорочне обавезе по емитованим обвезницама на основу старе девизне штедње у цијелости су измирене у 2020. години на основу емисије XI емисије (из ранијег периода) у износу 1.920.445 КМ (главница 1.873.605 КМ и камата 46.840 КМ) и XII емисије из 2020. године у износу 3.326.956 КМ (главница 3.285.882 КМ и камата 41.074 КМ). У периоду од 2009. до 2020. године за измирење дуга на основу старе девизне штедње извршено је укупно 12 емисија обвезница укупне вриједности од 956.116.057 КМ (894.553.369 КМ главнице и 61.562.688 КМ камата).

Остале дугорочне обавезе, исказане у износу од 25.710.886 КМ, највећим дијелом односе се на дугорочне обавезе на основу поврата више уплаћених прихода (5.696.319 КМ) и остале дугорочне обавезе (13.983.341 КМ).

Дугорочне обавезе на основу поврата више уплаћених прихода (5.696.319 КМ) исказане су у оквиру Министарства финансија. Највећим дијелом односе се на обавезе на основу више уплаћеног прихода-пореза на добит од ЈП „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево (4.750.248 КМ), обавезе на основу више уплаћеног посебног пореза на промет домаћег дувана и духанских прерађевина друштва МП „Творница духана Чапљина“ д.о.о. (877.041 КМ) и обавезе на основу више уплаћених доприноса за мировинско и инвалидско осигурање Кантоналне управе за инспекцијске послове Кантона Сарајево (57.031 КМ).

Остале дугорочне обавезе (13.983.341 КМ) односе се на обавезе на основу верификованих обавеза за стару девизну штедњу и пресуда за ратна потраживања (10.651.798 КМ) и обавезе Владе ФБиХ (3.331.543 КМ) по уговору о пружању правних услуга у поступку арбитраже пред Међународним арбитражним судом, закљученом између Владе ФБиХ и конзорцијума Валдер Вусс ЛТД, Цирих, Швицарска и одвјетника Алмира Гагуле из Сарајева, и уговору за набавку и испоруку Мицрософт софтвера путем количинског лиценцирања и софтверског осигурања.

Дугорочна разграничења исказана су у износу од 48.536.404 КМ.¹ У односу на претходну годину већа су за 43.771.908 КМ. У књиговодственој евиденцији **Министарства рада и социјалне политике** исказана су дугорочна разграничења (активна и пасивна) у износу од 27.317.169 КМ.

Она се у цијелости односе на дуг Министарства рада и социјалне политике према Заводу по основу исплаћених мировина у ранијим периодима по повољнијим условима, и то: верификовани дуг по Закону о измирењу обавеза ФБиХ према Федералном заводу за мировинско и инвалидско осигурање² (11.829.612 КМ), неизмирене обавезе за 2014. годину (7.295.053 КМ), за 2016. (4.270.554 КМ) и за 2018. годину (3.921.949 КМ). Истовремено, у књиговодственој евиденцији Завода по истом темељу евидентирана су потраживања од Министарства рада и социјалне политике, такођер на позицијама дугорочних разграничења (активних и пасивних). Као што је

¹ Стање дугорочних разграничења исказано у консолидованом Билансу стања на 31. 12. 2020. године у износу од 48.536.404 КМ посљедица је исказаног дуговног салда на позицији дугорочних разграничења код слједећих корисника: Влада ФБиХ (3.331.543 КМ) и Војска ФБиХ (3.033.938 КМ).

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 14/13, 91/13

претходно наведено, Завод је од 1. 1. 2020. године прешао на трезорско пословање, а у међувремену није ријешено питање међусобних обавеза и потраживања насталих у ранијем периоду по основу исплаћених мировина по повољнијим условима, које су исплаћене из средстава доприноса, а требало их је осигурати из Буџета ФБиХ.

6.3.6 Извори средстава

На 31. 12. 2020. године исказани су извори сталних средстава у износу од 403.526.662 КМ, док је садашња вриједност сталних средстава исказана у износу од 420.653.360 КМ, што указује на то да није извршено усаглашавање стања средстава с изворима сталних средстава за износ од 17.126.698 КМ.

Остали извори средстава исказани су у износу од 412.561.317 КМ, док су дугорочни пласмани исказани у износу од 617.750.185 КМ, односно неусаглашеност износи 205.188.868 КМ.

Извори сталних средстава у билансу стања исказани су као негативна вриједност од -4.622.411.862 КМ, што указује на то да су примици од кредитних задужења већи од вриједности имовине и представљају приказ акумулисаног негативног финансијског резултата Буџета ФБиХ на 31. 12. 2020. године. Наведено је посљедица стварања обавеза изнад оствареног прихода дужи низ година.

7. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

У ванбилансној евиденцији исказано је 11.940.561.080 КМ. Овај износ највећим дијелом односи се на: примљене мјенице за осигурање кредита, зајмова и грантова (6.997.422.404 КМ), дугорочне обавезе ФБиХ од крајњих корисника, којима је ФБиХ на основу супсидијарних споразума уступила на кориштење кредитна средства (2.699.011.188 КМ) и издате гаранције за осигурање кредита, зајмова и грантова (1.200.860.062 КМ).

Обавезе ФБиХ на основу правоснажних пресуда и извршних судских рјешења исказане су у износу од 3.307.664 КМ. Евидентирање ових обавеза на ванбилансној евиденцији није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ, с обзиром на то да представљају доспјеле обавезе.

Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства на ванбилансној евиденцији с 31. 12. 2020. године исказало је износ од 4.081.706 КМ, који се највећим дијелом односи на нереализоване захтјеве од 2017. до 2020. године на основу Програма новчаних подршки за биљну и анималну производњу, настале на основу обрачуна надлежних кантоналних министарстава (1.593.340 КМ) и обавезе на основу Програма утрошка средстава потицаја по Моделу руралног развоја из 2012. године (2.439.064 КМ). Предметне обавезе представљају створене обавезе које је требало планирати и евидентирати на припадајућим позицијама расхода и обавеза у извјештајном периоду на које се односе, сходно члану 76. Закона о буџетима у ФБиХ и члану 16. Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ.

Код **Министарства финансија** на ванбилансној евиденцији исказан је износ од 2.152.480 КМ, а односи се на федералне управне таксене марке (1.035.225 КМ) и мјенице (1.117.255 КМ).

8. АКТИВНОСТИ ВЛАДЕ ФБИХ И НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ С ИНСТИТУЦИЈАМА КОЈЕ СУ УГАШЕНЕ И СХОДНО ЗАКОНСКИМ ПРОПИСИМА ОСНОВАНЕ НА ДРЖАВНОМ НИВОУ

Законом о одбрани БиХ¹ и Законом о престанку Закона о одбрани ФБиХ² пренесене су надлежности из области одбране с ентитетског на државни ниво, којима је регулисано да Влада ФБиХ с Вијећем министара БиХ потпише акте потребне за окончање располагања свим правима и обавезама над покретном и непокретном имовином. Наведеним прописима Влада ФБиХ је одговорна за дугове, задужења и остале обавезе ФМО-а и ВФ-а настале до 1. 1. 2006. године. Закључком Владе ФБиХ из 2006. године утврђено је да послове везане за окончање ФМО-а преузме ФБиХ, а за извршење су задужени: Служба за заједничке послове органа и тијела ФБиХ (за послове у вези с покретном и непокретном имовином ФМО-а, да води евиденцију и управља покретном и непокретном имовином, која обухвата станове, пословне просторе, гараже и другу неперспективну војну имовину); Министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата (за послове Сектора за питање евиденције из области војне обавезе, послове управа и теренских одјела) и Министарство финансија (финансијски послови, по питању измирења обавеза).

Министарству за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата, поред надлежности утврђених чланом 13. Закона о министарствима и другим тијелима федералне управе, **Уредбом о привременом преузимању дијела функција Федералног министарства одбране из области војних евиденција**,³ коју је донијела Влада ФБиХ, дио послова је привремено дат у надлежност. Дефинисано је да ће се Уредба примјењивати до усвајања измјена и допуна Закона о федералним министарствима и другим тијелима федералне управе, које нису извршене ни у току 2020. године.

Служба за заједничке послове органа и тијела ФБиХ доставила је Влади ФБиХ 4. 2. 2021. године Информацију о становима из стамбеног фонда ФМО, у којој је, између осталог, навела активности Првостепене стамбене комисије по поднесеним захтјевима и активности на провођењу Акцијског плана Владе ФБиХ ради превенције повреда утврђених пресудама Европског суда за људска права. У Информацији су констатоване проведене активности током 2020. године, као и проблеми у раду који се односе на неусклађеност законских одредби,⁴ ненадлежност Службе за заједничке послове органа и тијела ФБиХ по дијелу захтјева ранијих носилаца станарских права. Влада ФБиХ усвојила је Информацију Закључком од 11. 2. 2021. године и задужила Министарство просторног уређења, Министарство финансија, Министарство правде, Уред за сарадњу и заступање пред Уставним судом БиХ и Службу за заједничке послове органа и тијела ФБиХ да Влади ФБиХ предложи мјере којима ће се осигурати

¹ „Сл. гласник БиХ“, бр. 88/05

² „Сл. новине ФБиХ“, бр. 2/06

³ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 53/12, 67/13

⁴ Закон о продаји станова на којима постоји станарско право, Закон о престанку примјене Закона о напуштеним становима, Пресуда Европског суда за људска права у предметима „Бранимир Ђокић против БиХ“ и „Маго и други против БиХ“, поједине одлуке и рјешења Уставног суда БиХ

имплементација одлуке Уставног суда БиХ из 2012. године, будући да су општински судови у ФБиХ почели доносити пресуде у корист тужилаца, досуђујући новчану накнаду за станове у висини тржишне цијене стана, позивајући се на пресуду Европског суда за људска права у предмету „Бранимир Ђокић против БиХ“ (нису утврђени рокови за поступање по задужењима). Такођер, Служба за заједничке послове органа и тијела ФБиХ доставила је Влади ФБиХ 21. 1. 2021. године Информацију у вези некретнина војне намјене, пословних простора и непокретне имовине бившег Завода за платни промет ФБиХ, у којој је навела проблеме везане за војну имовину и управљање њом, без предложених мјера за даље поступање, коју је Влада ФБиХ усвојила Закључком 28. 1. 2021. године.

Министарство финансија је, сходно утврђеним надлежностима у 2020. години, као и претходних година, формирало комисије са задатком да изврше усаглашавање и припреме налоге за књиговодствено затварање свих реализованих обавеза ФМО-а по основу неисплаћених нето плата, накнада и обавеза према добављачима, као и свих реализованих обавеза Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ. Међутим, комисије, а што је констатовано и у претходним извјештајима о извршеним ревизијама, нису у цијелости извршиле послове за које су формиране.

Буџетом ФБиХ за 2020. годину, као и претходних година, одобрена су средства за измирење општих обавеза (између осталих и неисплаћених плата и накнада запосленика ФМО-а и ВФ-а и неисплаћених обавеза према добављачима, насталих у периоду од 1. 4. 1996. године до 31. 12. 2002. године) у укупном износу од 1.860.000 КМ, иако је Законом о утврђивању и начину измирења интерних обавеза ФБиХ¹ утврђено да ће се опште обавезе на основу унутрашњег дуга измирити до краја 2008. године.

Министарство финансија ни до краја 2020. године није поступило по закључцима Владе ФБиХ, односно није сачинило информацију о стању реализовања препорука које се односе на финансијске обавезе из Извјештаја о ревизији финансијских извјештаја ФМО-а и ВФ-а за 2005. годину. Измирење преузетих обавеза ФМО-а и ВФ-а у току 2020. године реализовано је на позицији других текућих расхода у износу од 817.831 КМ (доприноси за МИО 808.694 КМ и судске пресуде на основу неисплаћених плата ВФ-а у износу 9.137 КМ). Исказано измирење обавеза на позицији текућих трансфера – други текући расходи, није обухваћено пописом ниједне комисије, нити је на основу ових измиренних обавеза сачињен налог за књижење за затварање обавеза ФМО-а и ВФ-а. Поред овога, измирене су обавезе за плате и регрес у износу од 1.365 КМ у оквиру издатака за отплату унутрашњег дуга, док није било измиревања обавеза према добављачима које се исказују као интерни дуг. За ове обавезе сачињен је налог за књижење у циљу затварања обавеза исказаних у бруто билансу ФМО-а и ВФ-а у корист финансијског резултата.

Влада ФБиХ је Закључком од 20. 5. 2021. године примила к знању Информацију о стању основних средстава Царинске управе ФБиХ сачињену од Министарства финансија, и формирала радну скупину која има задатак да у року од 30 дана изврши увид у стање основних средстава Царинске управе ФБиХ, те Влади ФБиХ предложи одлуку у циљу provedбе члана 32. Закона о систему индиректног опорезивања у БиХ.²

¹ „Сл. новине ФБиХ“, бр. 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09, 42/11, 35/14

² „Сл. гласник БиХ“, бр. 44/03, 52/04, 34/07, 49/09, 32/13, 91/17

Овим чланом дефинисано је да се сва покретна и непокретна имовина Царинске управе ФБиХ даје на кориштење Управи за индиректно опорезивање БиХ, која је дужна у року од 60 дана од дана ступања на снагу Закона, окончати попис покретне и непокретне имовине ранијих царинских управа и у року од шест мјесеци донијети план за пренос имовинских права, као и план за разматрање дугова и обавеза ранијих царинских управа. У Информацији је констатовано да Министарство финансија никада није обавијештено да је извршен попис сходно члану 32. Закона, нити је добило одговарајућу документацију која би била темељ за доношење одлуке Владе ФБиХ о искњижењу имовине, потраживања и обавеза Царинске управе ФБиХ.

У Главној књизи Трезора на позицији ФМО-а и ВФ-а исказано је стање сталних средстава садашње вриједности од 12.884.294 КМ, краткорочних потраживања и пласмана од 16.080.118 КМ, дугорочних и краткорочних обавеза и разграничења од 72.855.834 КМ. Такођер, на позицији Царинске управе ФБиХ и Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ исказано је стање сталних средстава садашње вриједности од 15.483.442 КМ, краткорочних потраживања и пласмана у износу од 183.656 КМ и обавеза у износу од 6.931.472 КМ. Наглашавамо да је и у претходним Извјештајима о ревизији финансијских извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ указивано на то и Влади ФБиХ су даване препоруке у циљу досљедне provedбе обавеза утврђених Законом о престанку важења Закона о одбрани ФБиХ и Законом о одбрани БиХ (донесени у децембру 2005. и јануару 2006.), с посебним освртом на попис имовине и обавеза и усклађивање стварног с књиговодственим стањем. Није извршен попис имовине и обавеза, нити су до краја године реализоване обавезе утврђене наведеним законима. Везано за рјешавање питања имовине, обавеза и потраживања институција чије надлежности су у 2004. години пренесене с федералног на државни ниво, ни у току 2020. године нису проведени законски прописи ради приказивања њиховог тачног и истинитог стања у Главној књизи Трезора. Приликом преноса надлежности није извршено усаглашавање стварног стања имовине и обавеза утврђеног пописом с књиговодственим стањем, а није извршен ни попис и усаглашавање послје преноса надлежности.

Није утврђен износ укупног дуга, задужења и осталих обавеза ФМО-а, ВФ-а, Царинске управе ФБиХ и Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ, као што није извршена ни верификација обавеза (обавезе према добављачима, обавезе за плате и накнаде запосленика и остале обавезе) и потраживања исказаних у Главној књизи Трезора у књиговодственим евиденцијама ФМО-а, ВФ-а, Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ и Царинске управе ФБиХ.

Уважавајући период када су ове институције угашене и основане нове на државном нивоу, те протекли период од доношења прописа, не може се потврдити да се приступило системски и свеобухватно рјешавању послова ових институција везано за законски утврђене обавезе. Такођер, не можемо потврдити да су до сада предузете активности осигурале да се простори користе ефикасно и да се заштите од даљњег пропадања и неправног кориштења. Све наведено може утицати на заштиту и намјенско кориштење непокретне и покретне имовине која је остала у надлежности ФБиХ, повећање буџетских издвајања за затезне камате и судске трошкове на основу поднесених тужби за неизмирене обавезе, повећање буџетских издвајања за накнаде за станове на основу поднесених тужби, недовољну наплату прихода на основу употребе пословних простора, као и истинит и тачан приказ стања

имовине и обавеза у Буџету ФБиХ. На датум биланса у Главној књизи Трезора исказана су стална средства у износу од 28.367.736 КМ, потраживања и пласмани од 16.263.774 КМ, и обавезе и разграничења у износу од 79.787.306 КМ. То наглашавамо будући да се ради о значајним средствима која су исказана на билансним позицијама ФМО-а, ВФ-а, Царинске управе ФБиХ и Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ. О стању тих средстава у извјештајима упућеним Влади ФБиХ, које Влада просљеђује Парламенту ФБиХ, нису дата образложења, што упућује на то да извјештаји о извршењу Буџета ФБиХ нису сачињени сходно важећим прописима.

Препоруке:

- *утврдити тачан износ дуга, задужења и осталих обавеза, као и потраживања Федералног министарства одбране, Војске Федерације БиХ, Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ и Царинске управе ФБиХ;*
- *Влада ФБиХ и надлежне институције требају предузети активности како би се ријешило питање располагања правима и обавезама на имовини институција које су угашене, а чије су надлежности пренесене с ентитетског на државни ниво.*

9. КОМЕНТАРИ НА НАЦРТ ИЗВЈЕШТАЈА

Влада ФБиХ је 22. 7. 2021. године доставила коментар на Нацрт извјештаја о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину. Он садржи појединачне коментаре 16 федералних министарстава, табеларни преглед препорука из Нацрта извјештаја, с информацијом о томе који коментар којег појединачног министарства се односи на конкретну препоруку, те Закључак Владе ФБиХ од 22. 7. 2021. године којим се прихваћа табеларни преглед препорука с коментарима свих федералних министарстава.

Влада ФБиХ није се очитовала на Нацрт извјештаја у својству извршног органа ФБиХ, иако је надлежна за имплементацију значајног броја препорука. Помоћник министра за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата, секретар Министарства образовања и науке и федерални министри осталих министарстава нису доставили коментаре на Нацрт извјештаја у својству чланова Владе ФБиХ, него испред федералног министарства којим руководе или обављају одређене послове на основу овлашћења Владе ФБиХ. С тим у вези, Уред за ревизију је у претходном периоду свим федералним министарствима доставио извјештаје о финансијској ревизији за 2020. годину, који су садржавали препоруке за које су надлежни и одговорни руководиоци тих министарстава. Сходно томе, препоруке дате у Нацрту извјештаја о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину нису се односиле на појединачна министарства, него на Владу ФБиХ као извршни орган ФБиХ и Министарство финансија за дио препорука из његове надлежности.

Од укупно 16 министарстава, њих 11 у својим коментарима констатовало је да нема коментара на Нацрт извјештаја о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину, а то су: Министарство трговине, Министарство унутрашњих послова, Министарство правде, Министарство за питања бораца и

инвалида одбрамбено-ослободилачког рата, Министарство здравства, Министарство образовања и науке, Министарство развоја, предузетништва и обрта, Министарство околиша и туризма, Министарство просторног уређења, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства и Министарство културе и спорта.

Министарство финансија у коментару је навело примједбе и образложења која се односе на дате налазе и препоруке у Извјештају у вези с: успоставом интерне ревизије и системом интерних контрола у јавном сектору на свим нивоима власти у ФБиХ; усклађивањем Регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ са Законом о буџетима у ФБиХ и Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ; пословима везаним за Изјаву о фискалној одговорности; планирањем Буџета ФБиХ; ставом Министарства финансија везано за израчун пореза и доприноса на накнаде за рад чланова комисија запосленика институција; предузимањем радњи за наплату потраживања по кредитима који су на основу супсидијарних уговора с ФБиХ пренесени на крајње кориснике; евидентирањем потраживања по кредитима крајњих корисника и евидентирањем дугорочних пласмана у Главној књизи Трезора на основу Протувриједносног фонда – Јапан, Јапанског гранта и Малезијског гранта у Привредну банку д.д. Сарајево.

Министарство енергије, рударства и индустрије у коментару је навело примједбе на истицање питања у Извјештају о ревизији усклађености које се односи на Уредбу о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ, те је дало коментар на квалификације које су дате у Основи за мишљење с резервом у виду констатације да оно прати намјенски утрошак средстава, о чему уредно извјештава Владу ФБиХ.

Министарство промета и комуникација у коментару је навело примједбе на истицање питања у Извјештају о ревизији усклађености које се односи на Уредбу о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ, додатно образложење у вези квалификације у Основи за мишљење с резервом која се односи на планирање и реализацију текућих и капиталних трансфера и примједбе на налазе констатоване у вези закључивања уговора о дјелу.

Министарство рада и социјалне политике у коментару је навело додатно образложење на налазе констатоване у Извјештају који се односе на критерије кориштене при расподјели средстава текућих трансфера нижим нивоима власти и информацију о предузетим активностима током 2020. године у вези осигурања вјеродостојне документације о власништву и посједу некретнина евидентираних у Главној књизи Трезора, које је Уред за ревизију већ констатовао у Извјештају о финансијској ревизији Министарства рада и социјалне политике за 2020. годину.

Министарство расељених особа и избјеглица у коментару је навело примједбе на налазе констатоване у Извјештају који се односе на планирање и реализацију трансфера појединцима за сврхе за које се издвајају средства преко ресорних министарстава. Скрећемо пажњу на то да се налази на које су дате примједбе не односе на Министарство расељених особа и избјеглица.

Коментаре с датим образложењима нисмо прихватили с обзиром на то да нису дата адекватна образложења, нити је достављена релевантна документација која би утицала на измјене налаза у Извјештају. С тим у вези дајемо сљедећа појашњења:

- Уредбом о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ дефинисани су општи и посебни циљеви додјеле финансијске подршке, те општи и специфични услови за остваривање финансијске подршке угроженим секторима привреде. Општи услови за додјелу финансијске подршке и критерији дефинисани Уредбом нису допринијели остварењу општег и посебног циља, који се првенствено односи на очување радних мјеста, нити су у потпуности осигурали да се финансијска помоћ усмјери на субјекте који су највише били погођени насталом кризом. Закључак констатован у Извјештају темељи се на чињеничним подацима о додијељеној финансијској подршци и подацима Пореске управе ФБиХ. С обзиром на стање у привреди условљено пандемијом ЦОВИД-19, донесене мјере и проведене активности требале су бити усмјерене на очување радних мјеста у секторима којима је нарушена привредна активност или им је наредбама Кризног штаба ФБиХ било забрањено дјеловање. Финансијске подршке су требале бити усмјерене послодавцима за запосленике којима је пријетио губитак радних мјеста, с циљем њиховог очувања, а не послодавцима код којих је већ дошло до значајног смањења запослених, а да се претходно није утврдило који су разлози довели до тога. Активности и мјере требале су бити усмјерене на задржавање запосленика у статусу запослености, односно на спречавање статуса незапослености, које је услјед великих поремећаја у привреди током пандемије ЦОВИД-19 постало дуготрајно.

Због постојања индикација да Уредбом није постигнут општи и посебни циљ, који се првенствено односи на очување радних мјеста, те због чињенице да је Уредбу донијела Влада ФБиХ, скренута је пажња на Уредбу, будући да је њена имплементација од велике важности за санирање негативних економских посљедица изазваних пандемијом ЦОВИД-19, те да су се за њену имплементацију одвојила значајна буџетска средства;

- Средишња хармонизациона јединица је, сходно члану 3. тачка 1. и члану 16. Закона о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ, овлаштена за развитак, руковођење и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у јавном сектору, хармонизацију система финансијског управљања и контроле у организацијама јавног сектора у ФБиХ, оцјену адекватности и ефективности система финансијског управљања и контроле у организацијама у ФБиХ;
- У надлежности Министарства финансија је успостава и вођење Регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ сходно члану 3. Правилника о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ;
- Закључивање уговора о репрограмирању обавеза с крајњим корисницима кредита не може се сматрати предузетом активношћу с циљем наплате потраживања по кредитима који су на основу супсидијарних уговора с Федерације БиХ пренесени на крајње кориснике. Репрограмирање обавеза представља мјеру за олакшавање отплате финансијских обавеза крајњим корисницима, будући да се репрограмирањем само одгађа отплата

главнице и припадајућих камата;

- Предмети уговора о дјелу регулисани су Законом о обавезним односима, према којем се уговори о дјелу закључују за јасно дефинисане, конкретне послове који трају одређено вријеме. Ревизијом смо констатовали да су се уговори о дјелу закључивали и за обављање послова који су по природи редовни и који захтијевају континуиран ангажман, односно нису закључивани једнократно и за обављање тачно утврђене врсте посла или задатка, већ континуирано током цијеле године. Наведено указује на то да се попуна недостајућег кадра није вршила провођењем редовних процедура, прописаних Законом о државној служби у ФБиХ и Законом о намјештеницима у органима државне службе у ФБиХ;
- Накнаде запосленицима на основу ангажмана по било којем основу, а у вези с несамосталном дјелатношћу, независно од тога обављају ли се у току или изван радног времена, имају карактер опорезивог прихода од несамосталне дјелатности, из чега произлази обавеза послодавца да обрачуна и уплати порез и пуне доприносе, сходно одредбама члана 27. Закона о порезу на доходак, 16. и 21. Правилника о примјени Закона о порезу на доходак, 10. и 11. Закона о доприносима и одредбама члана од 17. до 20. Правилника о начину обрачунавања и уплате доприноса.

Руководитељица Сектора
за финансијску ревизију

Мирсада Јањош

Тим за ревизију

Маријана Милићевић – водитељица тима

Муриса Диздарић – чланица тима

Сенад Хасичић – члан тима

Данира Реџић – чланица тима

**V. ПРИЛОГ: КОНСОЛИДОВАНИ ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ,
ПРЕГЛЕД РЕАЛИЗОВАНИХ ТЕКУЋИХ ТРАНСФЕРА И ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТА
ЗА КОЈЕ НИСУ ПОВУЧЕНА КРЕДИТНА СРЕДСТВА, А ЗА КОЈЕ ЈЕ
УГОВОРЕНА И ПЛАЋА СЕ ТАКСА НА НЕПОВУЧЕНА СРЕДСТВА**

Консолидовани годишњи извјештај о извршењу буџета за 2020. годину						
Назив институције: Буџет ФБиХ						
Опис	Планирано	Остварено		Одступање (3-2)	Постота к (3/2 x100)	
		У текућој години	У претходној години			
1	2	3	4	5	6	
I. ПРИХОДИ (од 1 до 16)	3.784.900.679	3.905.118.038	2.030.113.358	120.217.359	103,2%	
ПРИХОДИ ОД ПОРЕЗА (1+2+3+4+5+6+7+8)	3.280.552.802	3.488.807.641	1.675.984.548	208.254.839	106,3%	
1. Порез на добит појединца и предузећа	71.771.524	80.977.417	99.323.605	9.205.893	112,8%	
Порези на добит појединца (заостале уплате пореза)	0	0	0	0		
Порези на добит предузећа		5.435		5.435		
Порез на добит банака и других финансијских организација и друштава за осигурање и реосигурање имовине и особа, правних особа из подручја електропривреде, поште и телекомуникација и правних особа из подручја игара на срећу и осталих предузећа	71.771.524	80.971.982	99.323.605	9.200.458	112,8%	
2. Доприноси за социјалну заштиту	1.758.761.259	2.022.527.335	0	263.766.076		
3. Порези на плату и радну снагу	0	0	0	0		
4. Порез на имовину	0	0	0	0		
5. Домаћи порези на добра и услуге	0	0	0	0		
6. Порез на доходак	0	0	0	0		
7. Приходи од индиректних пореза	1.450.009.619	1.385.277.945	1.576.625.795	-64.731.674	95,5%	
8. Остали порези	10.400	24.944	35.148	14.544	239,8%	
НЕПОРЕСКИ ПРИХОДИ (9+10)	504.347.877	411.773.523	354.014.888	-92.574.354	81,6%	
9. Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних течајних разлика	338.674.841	258.651.566	228.904.174	-80.023.275	76,4%	
Приходи од нефинансијских јавних предузећа и финансијских јавних институција	307.276.664	250.852.951	223.801.466	-56.423.713	81,6%	
Остали приходи од имовине	18.209.222	7.697.837	5.017.870	-10.511.385	42,3%	
Камате и дивиденде примљене од позајмица и учешћа у капиталу	86.800	100.475	83.729	13.675	115,8%	
Накнаде примљене од позајмица и учешћа у капиталу	0	0	0	0		
Приходи од позитивних течајних разлика	100	10	99	-90		
Приходи од приватизације	0	212	1.010	212		
Приходи по основу премије и провизије за издату гаранцију	13.102.055	82	0	-13.101.973	0,0%	

10.	Накнаде, таксе и приходи од пружања јавних услуга, казне и други приходи	151.617.277	141.920.067	110.549.051	-9.697.210	93,6%
	Административне таксе	24.539.579	16.104.929	24.333.451	-8.434.650	65,6%
	Судске таксе	34.308	29.713	28.466	-4.595	86,6%
	Комуналне накнаде и таксе	0	0	0	0	
	Остале буџетске накнаде и таксе	16.587.151	11.074.699	12.782.017	-5.512.452	66,8%
	Накнаде и таксе по федералним законима и другим прописима	57.328.719	37.658.464	23.948.427	-19.670.255	65,7%
	Приходи од пружања јавних услуга (приходи од властитих дјелатности корисника буџета и властити приходи)	25.945.582	22.848.538	23.019.890	-3.097.044	88,1%
	Непланиране уплате – приходи	27.181.938	54.203.723	26.436.800	27.021.785	199,4%
	Новчане казне	14.051.759	11.197.590	14.558.556	-2.854.169	79,7%
	Други текући приходи	4.000	4.300	3.107	300	107,5%
	ПРИМЉЕНИ ТРАНСФЕРИ И ДОНАЦИЈЕ (од 11 до 16)	0	4.536.874	113.922	4.536.874	
11.	Примљени текући трансфери од иноземних влада и међународних организација	0	0	0	0	
12.	Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	4.533.697	113.922	4.533.697	
13.	Примљени капитални трансфери од иностраних влада	0	0	0	0	
14.	Капитални трансфери од осталих нивоа власти и фондова	0	2.780	0	2.780	
15.	Капитални трансфери из невладиних извора	0	150	0	150	
16.	Донације	0	247	0	247	

	II. РАСХОДИ (од 1 до 7)	4.522.861.383	4.019.661.957	1.497.769.783	-503.199.426	88,9%
1.	Плате и накнаде трошкова запослених	239.151.722	237.756.909	213.025.463	-1.394.813	99,4%
	Бруто плате и накнаде плата	209.639.043	208.533.593	187.330.526	-1.105.450	99,5%
	Накнаде трошкова запослених	29.512.679	29.223.316	25.694.937	-289.363	99,0%
2.	Доприноси послодавца и остали доприноси	25.594.783	25.533.007	23.522.125	-61.776	99,8%
3.	Издаци за материјал, ситан инвентар и услуге	119.578.241	92.543.320	77.861.221	-27.034.921	77,4%
	Џестовни трошкови	2.803.797	1.356.278	2.501.161	-1.447.519	48,4%
	Издаци за енергију	6.292.260	5.953.222	5.489.645	-339.038	94,6%
	Издаци за комуникацију и комуналне услуге	13.406.287	12.750.349	5.257.302	-655.938	95,1%
	Набавка материјала и ситног инвентара	29.752.346	26.148.038	15.807.147	-3.604.308	87,9%
	Издаци за услуге превоза и горива	2.703.020	1.789.611	2.271.854	-913.409	66,2%
	Изнајмљивање имовине, опреме и нематеријалне имовине	7.017.360	6.150.791	6.684.383	-866.569	87,7%
	Издаци за текуће одржавање	6.025.286	5.149.552	4.874.937	-875.734	85,5%

	Издаци осигурања, банкарских услуга и услуга платног промета	2.556.580	1.956.378	1.380.378	-600.202	76,5%
	Уговорене и друге посебне услуге	49.021.305	31.289.100	33.594.414	-17.732.205	63,8%
4.	Текући трансфери и други текући расходи	3.882.551.847	3.492.520.712	1.042.167.516	-390.031.135	90,0%
	Текући трансфери другим нивоима власти	831.738.488	454.112.816	408.761.521	-377.625.672	54,6%
	Текући трансфери појединцима	2.857.738.480	2.773.285.776	462.397.717	-84.452.704	97,0%
	Текући трансфери непрофитним организацијама	16.525.878	16.019.677	20.083.974	-506.201	96,9%
	Субвенције јавним предузећима	47.945.000	49.945.873	45.896.585	2.000.873	104,2%
	Субвенције приватним предузећима и предузетницима	89.500.000	164.526.654	75.387.409	75.026.654	183,8%
	Субвенције финансијским институцијама	0	0	0	0	
	Текући трансфери у иностранство	0	180.392	77.762	180.392	
	Други текући расходи	39.104.001	34.449.524	29.562.548	-4.654.477	88,1%
5.	Капитални трансфери	129.551.000	79.384.622	45.328.242	-50.166.378	1
	Капитални трансфери другим нивоима власти	14.651.000	5.153.428	3.042.576	-9.497.572	35,2%
	Капитални трансфери појединцима	1.500.000	1.497.500	1.497.000	-2.500	99,8%
	Капитални трансфери непрофитним организацијама	500.000	144.641	0	-355.360	28,9%
	Капитални трансфери јавним предузећима	92.100.000	52.589.054	40.788.666	-39.510.946	57,1%
	Капитални трансфери приватним пред. и предузетницима	800.000	0	0	-800.000	0,0%
	Капитални трансфери финансијским институцијама	20.000.000	20.000.000	0	0	100,0%
	Капитални трансфери у иноземство	0	0	0	0	
6.	Издаци за камате	116.356.290	91.923.386	95.865.216	-24.432.904	79,0%
	Камате на позајмице примљене кроз Државу	85.470.944	78.555.142	80.164.680	-6.915.802	91,9%
	Издаци за иноземне камате	2.353.291	2.215.744	2.283.036	-137.547	94,2%
	Камате на домаће позајмљивање	15.430.000	11.152.500	13.417.500	-4.277.500	72,3%
	Издаци за камате везане за дуг по издатим гаранцијама	13.102.055	0	0	-13.102.055	0,0%
7.	Текућа буџетска резерва	10.077.500	0	0	0	0,0%
	ТЕКУЋИ СУФИЦИТ (ТЕКУЋИ ДЕФИЦИТ) (И-II)	-737.960.704	-114.543.919	532.343.575	623.416.785	15,5%
	III. ТРАНСАКЦИЈЕ У СТАЛНИМ СРЕДСТВИМА					
1.	Примици од продаје сталних средстава	30.000	209.090	104.145	179.090	697,0%
	Примици од продаје сталних средстава	30.000	209.090	104.145	179.090	697,0%

Примици од продаје федералних робних резерви	0	0	0	0	
Остали капитални примици	0	0	0	0	
2. Издаци за набавку сталних средстава	39.546.360	35.702.346	37.249.422	-3.844.014	90,3%
Набавка земљишта, шума и вишегодишњих засада	1.000	0	0	-1.000	
Набавка грађевина	13.899.310	13.266.681	24.279.751	-632.629	95,4%
Набавка опреме	17.609.684	19.002.951	7.273.049	1.393.267	107,9%
Набавка осталих сталних средстава	2.000.000	801.509	1.960.661	-1.198.492	40,1%
Набавка сталних средстава у облику права	3.945.358	2.389.252	2.982.120	-1.556.106	60,6%
Реконструкција и инвестиционо одржавање	2.091.008	241.954	753.841	-1.849.055	11,6%
НЕТО НАБАВКА СТАЛНИХ СРЕДСТАВА (2-1)	39.516.360	35.493.256	37.145.277	-4.023.104	89,8%
А. НЕТО ПОЗАЈМЉИВАЊЕ (НЕТО ЗАДУЖИВАЊЕ) = УКУПАН ДЕФИЦИТ/СУФИЦИТ (Текући суфицит/дефицит – Нето набавка сталних средстава)	-777.477.064	-150.037.176	495.198.298	627.439.888	19,3%
IV. ТРАНСАКЦИЈЕ У ФИНАНСИЈСКОЈ ИМОВИНИ					
1. Примици од финансијске имовине	100.000.000	0	0	-100.000.000	
Примљене отплате од позајмљивања другим нивоима власти	0	0	0	0	
Примљене отплате од позајмљивања појединцима и непрофитним организацијама	0	0	0	0	
Примљене отплате од позајмљивања јавним предузећима	100.000.000	0	0	-100.000.000	
Примитак средстава по основу учешћа у дионицама јавних предузећа	0	0	0	0	
Примитак средстава по основу учешћа у дионицама приватних предузећа и у заједничким улагањима	0	0	0	0	
Примљене отплате од осталих видова домаћег позајмљивања	0	0	0	0	
Примљене отплате од позајмљивања у иностранство	0	0	0	0	
2. Издаци за финансијску имовину	19.240.000	15.733.077	22.333.095	-3.506.923	81,8%
Позајмљивање другим нивоима власти	0	0	0	0	
Позајмљивање појединцима, непрофитним организацијама и приватним предузећима	0	0	0	0	

	Позајмљивање јавним предузећима	0	0	0	0	
	Издаци за куповину дионица јавних предузећа	0	0	0	0	
	Издаци за куповину дионица приватних предузећа и учешће у заједничким улагањима	4.240.000	733.077	3.683.095	-3.506.923	17,3%
	Остала домаћа позајмљивања	15.000.000	15.000.000	18.650.000	0	100,0%
	Позајмљивање у иностранство	0	0	0	0	
	Б. НЕТО ПОВЕЋАЊЕ (СМАЊЕЊЕ) ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ (1-2)	80.760.000	-15.733.077	-22.333.095	-96.493.077	-19,5%
	V. ТРАНСАКЦИЈЕ У ФИНАНСИЈСКИМ ОБАВЕЗАМА					
1.	Примици од задуживања	1.275.000.000	831.970.999	234.780.414	-443.029.001	65,3%
	Примици од дугорочног задуживања	865.000.000	672.071.502	214.780.414	-192.928.498	77,7%
	Зајмови примљени кроз Државу	455.000.000	452.440.203	13.684.810	-2.559.797	
	Примици од иностраног задуживања	0	0	1.473.815	0	
	Примици од домаћег задуживања	410.000.000	219.631.299	199.621.789	-190.368.701	53,6%
	Примици од краткорочног задуживања	410.000.000	159.899.498	20.000.000	250.100.502	39,0%
	Зајмови примљени кроз Државу	0	0	0	0	
	Примици од иностраног задуживања	0	0	0	0	
	Примици од домаћег задуживања	410.000.000	159.899.498	20.000.000	-250.100.502	39,0%
2.	Издаци за отплате дугова	927.282.936	659.107.939	637.214.862	-268.174.997	71,1%
	Отплате дугова примљених кроз Државу	452.205.507	407.497.669	424.519.024	-44.707.838	90,1%
	Вањске отплате	2.708.087	2.488.035	3.322.710	-220.052	91,9%
	Отплате домаћег позајмљивања	400.000.000	200.000.000	130.000.000	-200.000.000	50,0%
	Отплате унутрашњег дуга	70.869.342	49.122.234	79.373.128	-21.747.108	69,3%
	Отплате дуга по издатим гаранцијама	1.500.000	0	0	-1.500.000	0,0%
	Откуп дуга	0	0	0	0	
	Ц. НЕТО ЗАДУЖИВАЊЕ (НЕТО ОТПЛАТЕ ДУГОВА) (1-2)	347.717.064	172.863.061	-402.434.448	-174.854.003	49,7%
	УКУПАН ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ (А + Б + Ц)	-349.000.000	7.092.808	70.430.755	356.092.808	

Руководство Министарства финансија консолидовани Годишњи извјештај о извршењу буџета за 2020. годину одобрило је 12. 3. 2021. године.

Министрица
Јелка Милићевић

Консолидована биланс стања на 31. 12. 2020. Године			
Назив институције: Буџет ФБиХ			
Опис	У обрачунском периоду текуће године	У истом обрачунском периоду претходне године	Постотак (2/3) x100
1	2	3	4
I. АКТИВА			
A. Готовина, краткорочна потраживања, разграничења и залихе (1+...+8)	866.003.273	809.992.472	106,9%
1. Новчана средства и племенити метали	454.054.263	493.145.804	92,1%
2. Вриједносни папири	0	0	0,0%
3. Краткорочна потраживања	293.198.523	220.323.922	133,1%
4. Краткорочни пласмани	78.541.095	45.010.788	174,5%
5. Финансијски и обрачунски односи с другим повезаним јединицама	760.709	760.709	100,0%
6. Залихе материјала и робе	10.741	-11.021	-97,5%
7. Залихе ситног инвентара	-10.741	11.021	-97,5%
8. Краткорочна разграничења	39.448.682	50.751.249	77,7%
B. Стална средства (11+14+17+18)	1.229.459.534	973.314.040	126,3%
9. Стална средства	701.343.551	556.111.731	126,1%
10. Исправка вриједности сталних средстава	280.690.191	249.815.673	112,4%
11. Неотписана вриједност сталних средстава (9-10)	420.653.360	306.296.058	137,3%
12. Дугорочни пласмани	617.750.185	447.940.606	137,9%
13. Исправка вриједности дугорочних пласмана	0	0	0,0%
14. Неотписана вриједност дугорочних пласмана (12-13)	617.750.185	447.940.606	137,9%
15. Вриједносни папири	481.091	932.945	51,6%
16. Исправка вриједности вриједносних папира	451.854	261.034	173,1%
17. Неотписана вриједност вриједносних папира (15-16)	481.091	671.911	71,6%
18. Дугорочна разграничења	190.574.898	218.405.465	87,3%
УКУПНО АКТИВА (A + B)	2.095.462.807	1.783.306.512	117,5%

II. ПАСИВА			
C. Краткорочне обавезе и разграничења (19+...+24)	905.305.323	740.558.157	122,2%
19. Краткорочне текуће обавезе	235.858.655	175.769.594	134,2%
20. Обавезе по основу вриједносних папира	0	0	0,0%
21. Краткорочни кредити и зајмови	100.696.972	20.282.954	496,5%
22. Обавезе према запосленицима	96.835.726	93.255.374	103,8%
23. Финансијски и обрачунски односи с другим повезаним јединицама	0	0	0,0%
24. Краткорочна разграничења	471.913.969	451.250.235	104,6%
D. Дугорочне обавезе и разграничења (25+26+27)	5.812.569.346	5.353.411.755	108,6%
25. Дугорочни кредити и зајмови	5.738.322.055	5.296.463.111	108,3%
26. Остале дугорочне обавезе	25.710.886	52.184.148	49,3%
27. Дугорочна разграничења	48.536.404	4.764.496	1018,7%
E. Извори сталних средстава (28+29+30+31-32)	-4.622.411.862	-4.310.663.400	107,2%
28. Извори сталних средстава	-5.282.389.846	-4.815.086.803	109,7%
29. Остали извори средстава	412.561.317	319.293.746	129,2%
30. Извори средстава резерви	0	0	0,0%

31. Нераспоређени вишак прихода над расходима	247.416.667	185.129.657	133,6%
32. Нераспоређени вишак расхода над приходима	0	0	0
УКУПНО ПАСИВА (Ц + Д + Е)	2.095.462.807	1.783.306.512	117,5%

Руководство Министарства финансија консолидовани Биланс стања на 31. 12. 2020. године одобрило је 12. 3. 2021. године.

**Министрица
Јелка Милићевић**

Консолидовани извјештај о новчаним токовима за период извјештавања од 1. 1. До 31. 12. 2020. Године		
Назив институције: Буџет ФБиХ		
Редни број	Позиција	Износ у КМ
1	2	3
	I. НОВЧАНИ ПРИМИЦИ	
1	Приходи (од 2 до 6)	3.930.686.355
2	Приходи од пореза	3.488.807.641
3	Непорески приходи	437.337.540
4	Текући трансфери (трансфери и донације)	4.533.944
5	Капитални трансфери	2.930
6	Приходи по основу заосталих обавеза	4.300
7	Капитални примци и трансфери (8)	209.090
8	Капитални примци од продаје сталних средстава	209.090
9	Финансирање (од 10 до 12)	831.970.999
10	Примци од финансијске имовине	0
11	Примци од дугорочног задуживања	672.071.502
12	Примци од краткорочног задуживања	159.899.498
13	УКУПНИ НОВЧАНИ ПРИМИЦИ (1 + 7 + 9)	4.762.866.444
14	II. НОВЧАНЕ ИСПЛАТЕ	
15	Расходи (од 16 до 21)	4.133.082.573
16	Плате и накнаде трошкова запослених	237.949.391
17	Доприноси послодавца и остали доприноси	23.192.154
18	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге	90.144.939
19	Текући трансфери и други текући расходи	3.627.675.669
20	Капитални трансфери	62.554.534
21	Издаци за камате	91.565.886
22	Капитални издаци (редни број 23)	36.706.197
23	Издаци за набавку сталних средстава	36.706.197
24	Финансирање (25 + 26)	674.574.265
25	Издаци за финансијску имовину	15.733.077
26	Издаци за отплате дугова	658.841.188
27	УКУПНЕ НОВЧАНЕ ИСПЛАТЕ (15 + 22 + 24)	4.844.363.035
28	НЕТО НОВЧАНИ ПРИМИЦИ / ИСПЛАТЕ (13 - 27) или (27 - 13)	-81.496.591
29	САЛДО ГОТОВИНЕ НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ	715.582.574
	САЛДО ГОТОВИНЕ НА КРАЈУ ГОДИНЕ (28 + 29)	634.085.983

Руководство Министарства финансија консолидовани Извјештај о новчаним токовима за период извјештавања од 1. 1. до 31. 12. 2020. године одобрило је 12. 3. 2021. године.

Министрица
Јелка Милићевић

ПРЕГЛЕД РЕАЛИЗОВАНИХ ТЕКУЋИХ ТРАНСФЕРА РЕВИДИРАНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА У 2020. ГОДИНИ

Редни број	Институција	Текући трансфери другим нивоима власти	Текући трансфери појединцима	Текући трансфери непрофитним организацијама	Помоћи јавним предузећима	Помоћи приватним предузећима	Текући трансфери у иностранство	Други текући расходи	Укупно (3 -9)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Парламент ФБиХ	0	50.750	63.350	0	0	0	4.752	118.852
2.	Предсједник и два потпредсједника ФБиХ	70.000	55.800	190.500	0	0	0	0	316.300
3.	Влада ФБиХ	4.000	22.900	2.024.313	0	0	0	16.440	2.067.653
4.	Федерално министарство унутрашњих послова	0	5.000	10.000	0	0	0	819.252	834.252
5.	Федерално министарство правде	0	0	0	0	0	0	21.154	21.154
6.	Федерално министарство финансија	321.123.974	0	2.833.816	0	0	0	22.962.669	346.920.459
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	0	0	50.000	13.085.873	29.981.524	0	104.868	43.222.265
8.	Федерално министарство промета и комуникација	0	0	0	36.860.000	10.000.000	0	107.245	46.967.245
9.	Федерално министарство здравства	86.153.719	0	0	0	0	180.392	23.553	86.357.664
10.	Федерално министарство трговине	0	0	35.000	0	0	0	9.372	44.372
11.	Федерално министарство просторног уређења	2.600.000	0	0	0	0	0	45.364	2.645.364
12.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	500.000	7.442	0	0	94.545.130	0	60.905	95.113.477
13.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	0	320.098.644	2.329.488	0	0	0	1.062.366	323.490.498
14.	Федерално министарство развоја, предузетништва и обрта	0	0	0	0	0	0	3.529	3.529
15.	Федерално министарство рада и социјалне политике	33.525.696	137.783.257	2.421.801	0	0	0	65.103	173.795.857
16.	Федерално министарство културе и спорта	6.298.500	0	1.960.000	0	0	0	167.142	8.425.642
17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица	0	22.598.415	0	0	0	0	116.406	22.714.821
18.	Федерално министарство образовања и науке	1.398.242	0	2.548.225	0	0	0	47.202	3.993.669
19.	Федерално министарство околиша и туризма	1.000.000	0	0	0	30.000.000	0	38.273	31.038.273
УКУПНО (Од 1 – 19)		452.674.131	480.622.208	14.466.493	49.945.873	164.526.654	180.392	25.675.595	1.188.091.346

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТА ЗА КОЈЕ НИСУ ПОВУЧЕНА КРЕДИТНА СРЕДСТВА, А ЗА КОЈЕ ЈЕ УГОВОРЕНА И ПЛАЋА СЕ ТАКСА НА НЕПОВУЧЕНА СРЕДСТВА

Кредитор	Пројекат	Крајњи корисник	Планирани период имплементације пројекта	Уговорени износ кредита	Износ кредита повучен до 31. 12. 2020.	Износ неповучених средстава	Трошкови плаћени у 2020. години	Укупно плаћени трошкови до 31. 12. 2020.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ЕБРД	Пројекат Коридор Vц 2	ЈП "Аутоцесте" ФБиХ д.о.о. Мостар	1. 4. 2017.- 31. 12. 2020.	156.466.400	106.990.951	49.475.449	532.914	3.087.138
ЕБРД	Пројекат Коридор Vц 2 Наставак	ЈП "Аутоцесте" ФБиХ д.о.о. Мостар	1. 4. 2018.- 31. 12. 2020.	148.643.080	142.504.259	6.138.821	299.475	1.826.724
ЕБРД	Пројекат Водовод Високо	Општина Високо	1. 3. 2018.- 15. 12. 2020.	8.801.235	6.396.024	2.405.211	18.554	121.267
ЕБРД	Пројекат Водовод Градачац	Општина Градачац	1. 1. 2018.- 31. 12. 2020.	11.734.980	6.651.707	5.083.273	36.885	309.681
ЕБРД	Санација цеста након поплава	ЈП "Цесте" ФБиХ д.о.о. Сарајево	1. 6. 2019.- 13. 6. 2020.	127.128.950	26.202.292	100.926.658	622.687	2.453.394
ЕБРД	Пројекат водовод Сарајево	Кантон Сарајево	1. 1. 2019.- 15. 7. 2022.	48.895.750	7.131.247	41.764.503	95.662	294.199
ЕБРД	Пројекат регионални водовод Плава вода	Зеничко-добојски кантон и Средњобосански кантон	1. 7. 2019.- 28. 8. 2020.	21.514.130	215.141	21.298.989	108.270	501.934
Свјетска банка-ИБРД	Пројекат модернизације цеста	ЈП "Цесте" ФБиХ д.о.о. Сарајево	1. 1. 2018.- 31. 12. 2021.	113.438.140	48.762.023	64.676.117	208.148	925.492
Свјетска банка-ИБРД	Пројекат подршке запошљавању	Федерација БиХ	26. 1. 2018.- 1. 10. 2021.	56.719.070	38.853.039	17.866.031	65.984	352.399
Свјетска банка-ИБРД	Пројекат енергетске ефикасности	Федерација БиХ	1. 1. 2020.- 29. 2. 2024.	32.009.491	1.057.939	30.951.553	132.753	132.753
Свјетска банка-ИБРД	Пројекат јачања банкарског сектора	Федерација БиХ	1. 1. 2018.- 30. 6. 2021.	55.349.989	39.781.582	15.568.407	104.176	363.500
КФВ	СЦАДА/ДМС/ОМС	ЈП „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево и ЈП „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ д.д. Мостар	19. 9. 2012.- 30. 6. 2020.	15.724.873	8.439.241	7.285.632	20.454	453.938
КФВ	Пројекат вјетроелетране Подвележје	ЈП „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево	1. 7. 2014.- 31. 12. 2021.	127.128.950	84.225.139	42.903.811	260.137	2.475.307
КФВ	Изградња хидроелетране Јањићи	ЈП „Електропривреда БиХ“ д.д. Сарајево	30. 11. 2019.- 30. 12. 2023.	58.674.900	0	58.674.900	146.687	1.460.354

КФВ	Изградња хидроелектране Врило	црпне	ЈП „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ д.д. Мостар	1. 7. 2015.- 30. 12. 2023.	195.583.000	0	195.583.000	488.958	3.055.987
КФВ	Водовод и канализација у БиХ II		Град Тузла и Град Зеница	1. 7. 2015.- 31. 12. 2020.	21.514.130	21.514.130	0	16.355	381.988
УКУПНО:							660.602.355	3.158.099	18.196.055

Руководство Уреда

Џевад Некић – генерални ревизор

Драган Колобарић – замјеник генералног ревизора

Шефица Кабинета

Миа Буљубашић

Руководилац Сектора за развој, методологију и контролу квалитета

Муниб Овчина

Координаторице сектора за финансијску ревизију

Амела Мулахалиловић

Кимета Бихорац

Маријана Милићевић

Миа Буљубашић

Руководитељица Сектора за ревизију учинка

Аида Ђозић

Виша ревизорка за ИТ

Дервиша Харбаш

Компјутерска обрада

Одјељење за информационе технологије

Лектура

Шејла Хукара

Извор фотографије с насловнице

<https://boats.desktopnexus.com/wallpaper/2206722/>

УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФЕДЕРАЦИЈИ БИХ

71 000 Сарајево
Ул. Ложионичка бр. 3
Босна и Херцеговина

Тел.

+387 (0) 33 723 550

Фах

+387 (0) 33 716 400

Е-маил

vrifbih@vrifbih.ba

Веб

www.vrifbih.ba